

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

11 ΧΡΟΝΙΑ ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 126 / ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009 / www.eurokerdos.com ΤΙΜΗ: €10,00

Marfin Laiki Bank: Παραμονή της Έδρας

Τέλος καλό, όλα καλά

CYPRUSRUSSIA GALA

Στους κήπους του Προεδρικού

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Στηρίζει τους νέους μας

Ο καλύτερος πρεσβευτής στην καρδιά της Ευρώπης

Ανοίγει τα φτερά της στις πέντε ηπείρους

Ο Χαρίλαος δεν τα βάζει με τον Αρχιεπίσκοπο

Ανοίξαμε
πανιά για
το μέλλον.

MARFIN LAIKI BANK

Ο έμπειρος και προσοντούχος προσωπικός σας τραπεζίτης φροντίζει για τις καλύτερες λύσεις στις τραπεζικές και επενδυτικές σας ανάγκες. Πυξίδα μας η ποιότητα, η εμπιστοσύνη, η αποτελεσματικότητα.

Wealth Management Division
Τηλ: +357 22 812280
Email: privatebank@laiki.com

MARFIN
Private
BANKING

www.laiki.com

great food...

great service...

excellent atmosphere...

γευστικές απολαύσεις

enjoyable flavours

bagatelle GARDENS

COME
RELAX
AND
ENJOY...

THE GARDENS

16 Kyriakou Matsi Avenue,
1082 Nicosia

T: 22317870

www.bagatellegardens.com

Περιεχόμενα

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ**

www.eurokerdos.com

E-mail: liveras@cytanet.com.cy

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009, Τεύχος 126

Εκδότης - Διευθυντής..... Θεοφάνης Λιβέρας
Διευθύντρια Νικολέττα Λιβέρα
Αρχισυντάκτης..... Στέφανος Κοτζαμάνης

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

Φειδιάς Πηλειδής..... Δ/νων Συνέταιρος PriceWaterhouseCoopers
Ουράνιος Ιωαννίδης Πολιτικός Αρθρογράφος
Χριστόδουλος Χριστοδούλου..... Χρηματοοικονομικά
Μάριος Μαυρίδης Οικονομολόγος
Χρήστος Ιακώβου..... Πολιτικός Αναλυτής
Νεόφυτος Νεοφύτου Συνέταιρος Ernst & Young
Μιχάλης Μιχαήλ Συνέταιρος KPMG
Δημήτρης Στυλιανίδης Σύμβουλος Επικοινωνίας
Ανδρέας Αναστασίου Αθήνα
Χάρης Κουρούκλης Αθήνα

Τυπογραφείο: J. G. CASSOULIDES & SON LTD
Διανομή: Πρακτορείο "ΚΡΟΝΟΣ"
Ελεγκτές:..... Γρηγορίου και Σία
Νομικοί Σύμβουλοι:..... Σωτήρης Σαμψών Δικηγόρος
..... Παγκράτης Λιβέρας Δικηγόρος

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Γ. Μιχαήλ 14, Ακρόπολη, Στρόβολος
Ταχ. Θυρίδα 16088, 2085 Λευκωσία.
Τηλ: 22311272, Fax: 22317127

web site:..... www.eurokerdos.com
E-mail:..... liveras@cytanet.com.cy

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Κύπρος € 100
Ευρώπη € 150
USA – CANADA-SOUTH AFRICA – AUSTRALIA € 150

Η Άποψή μας	7
Άρθρο Ουράνιου Ιωαννίδη	8-9
Άρθρο Χριστόδουλου Χριστοδούλου	10

Marfin Laiki Bank.....	12-15
Ελληνική Τράπεζα.....	16-17
Τραπεζικά θέματα.....	18-20
Επιτόκια.....	22
Δάνεια	24-25
Με το φακό μας.....	26-30
ΦΠΑ	32-33
Τράπεζα Πειραιώς	34
Alpha Bank - Αθλητικό Πανόραμα	36-37
Olympic Air.....	38-39
Gala Dinner Προεδρικό	40
Κοκτέιλ Διοικήτη της Κεντρικής Τράπεζας.....	42
Άρθρο Μιχάλη Καμμά.....	44

ΧΑΚ	46-48
Άρθρο Μάριου Μαυρίδη.....	50
ΕΒΕ Λευκωσία.....	52
Eurobank EFG.....	54
Τουρισμός	56
Ελλαδικά θέματα	58-59
Έκθεση Θεσσαλονίκης.....	60
Συνέντευξη Άγγελος Φιλιππίδης.....	62-63
Hermes Airport	64
Επίκαιρα θέματα	66
ΟΠΕΚ.....	68
Ναυτιλία	70-74
Russian Real Estate	76-77
Επενδύσεις.....	78-80
Άρθρο Αντώνη Στυλιανού.....	82
Άρθρο Κρις Ιακωβίδη	83
Άρθρο Κώστα Καδή.....	84
Άρθρο Αντώνη Λοίζου	86
Έρευνα Deloitte	88
Άρθρο Νίκου Σύκα.....	90-91
Άρθρο Δημήτρη Στυλιανίδη	92-93
Άρθρο Ανδρέα Ασιώτη	94
Άρθρο Δημήτρη Εργατούδη	96
PWC Asset Management.....	97
Όμιλος Εταιρειών Λεπτός	98

Sky is just the beginning...

“QUALITY STARTS WITH QUALITY THINKING”

BLUE ANCHOR HOUSE
4R Parou Street
1082 Nicosia
Cyprus

Tel: +357-22-813-030

Fax: +357-22-813-031 ;

+357-22-446-949

Email: management@ocean-tankers.com

Website: www.ocean-tankers.com

OCEAN TANKERS
HOLDINGS PUBLIC COMPANY LIMITED

Alpha Φοιτητικό Πακέτο

Τα καλύτερά μας χρόνια!
Με την υποστήριξη της Alpha Bank.

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
Επιστροφή μετρητών 1%
στο ποσό του Alpha Σπουδαστικού Δανείου
μέχρι 31 Οκτωβρίου 2009.

Δωρεάν Γραμμή Επικοινωνίας
800 ALPHA
(2 5 7 4 2)

Ζήστε κάθε στιγμή της φοιτητικής σας ζωής με άνεση και ειδικά προνόμια. Μέσα από το Alpha Φοιτητικό Πακέτο, η Alpha Bank σας προσφέρει:

- **0% χρέωση** για ανάληψη μετρητών από **οποιαδήποτε ATM** στην Κύπρο και στο εξωτερικό με τη χρεωστική κάρτα **Alpha Bank VISA Electron**
- Λογαριασμός **Alpha 100** με όριο υπεράνληψης και προνομακό επιτόκιο ειδικά για φοιτητές
- **Έκπτωση** στην αγορά φοιτητικού συναλλάγματος
- Δυνατότητα παραχώρησης **πιστωτικής κάρτας** ανάλογα με τις ανάγκες του φοιτητή
- Δωρεάν αυτόματη σύνδεση με το **Alpha Express Banking** για ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές
- Δάνειο βασικών και μεταπτυχιακών σπουδών **Alpha Σπουδαστικό** με προνομιακούς όρους

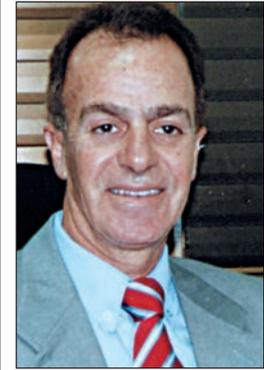
ALPHA BANK

Και στις σπουδές... *Μαζί*

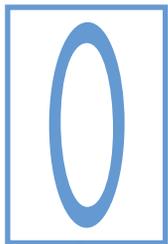
☎ 22888888, 🖱 www.alphabank.com.cy

Η οικονομική κρίση ήρθε ... για να μείνει!

Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι η ανάκαμψη θα αργήσει πολύ να φτάσει ως την Κύπρο και μέχρι τότε η Κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει σοβαρά οικονομικά μέτρα

**ΘΕΟΦΑΝΗΣ
ΛΙΒΕΡΑΣ**
Εκδότης

Ο ένας μετά τον άλλο κεντρικό τραπεζίτη, ο ένας μετά τον άλλο διεθνή παράγοντα μιλούν για το τέλος της κρίσης και για την αρχή μιας επικείμενης οικονομικής ανάκαμψης. Έχουν συμφέρον να το κάνουν. Θέλουν να τονώσουν τις προσδοκίες της αγοράς, θέλουν ο κόσμος να αρχίσει να καταναλώνει περισσότερο, θέλουν κάποιες παγωμένες επενδύσεις να αρχίσουν να ξεμπλοκάρουν...

Αναφέρονται μεν στο μέλλον, αλλά επί του παρόντος η οικονομική κρίση εξακολουθεί να υφίσταται και όλα δείχνουν ότι η φετινή πορεία των ΑΕΠ στις πλείστες ευρωπαϊκές χώρες θα είναι έντονα αρνητική και ότι οι κερδοφορίες των εταιρειών θα είναι ιδιαίτερα πιεσμένες.

Άρα λοιπόν, η οικονομική ανάκαμψη δεν ήρθε, αλλά απλά έχουμε σαφείς ενδείξεις ότι θα ξεκινήσει κάπου μέσα στο 2010.

Αυτό όμως που δεν μας λένε πολλοί διεθνείς οικονομικοί παράγοντες είναι το τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο ανάκαμψη. Μιλούμε μήπως για μια σημαντική και σταδιακή επάνοδο στην προηγούμενη κατάσταση, έτσι ώστε κάπου προς τα τέλη του 2010 ή έστω στα μέσα του 2011 να έχουμε ξαναπάσει τα επίπεδα του 2007 και έτσι η οικονομική κρί-

ση θα αποδειχτεί απλά ως μια ανεπιθύμητη χρονική παρένθεση;

Απ' ό,τι φαίνεται, μάλλον όχι. Η οποία ανάκαμψη έρθει, θα είναι πιθανότατα αργή και θα ξεκινά από μια πολύ χαμηλή βάση. Σύμφωνα μάλιστα με ορισμένους, θα χρειαστούν πολλά χρόνια μέχρι να φτάσουμε στα επίπεδα του 2007. Δεν είναι μάλιστα τυχαίο, ότι οι αγορές με ορισμένα σήματά τους, φαίνεται να στηρίζουν μια τέτοια άποψη. Για παράδειγμα, είναι πολύ δύσκολο να εξηγήσει κάποιος πώς η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διατηρεί το ύψος των επιτοκίων της σε τόσο χαμηλό επίπεδο, αν αναμένει μια ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας; Και όλα δείχνουν ότι το επιτόκιο της ΕΚΤ θα διατηρηθεί σταθερό στο ορατό μέλλον, ή έστω δεν θα μεταβληθεί ουσιαστικά.

Ένα άλλο ερώτημα, είναι το γιατί οι τιμές των ομολόγων και του χρυσού βρίσκονται σε τόσο υψηλά επίπεδα, με δεδομένο ότι τα προϊόντα αυτά συνήθως ανεβαίνουν σε περιόδους οικονομικής δυσπραγίας και όχι όταν αναμένεται μια ισχυρή αναπτυξιακή περίοδος!

Πέραν όμως όλων αυτών, θα πρέπει να συνεκτιμήσουμε ότι ακόμη και αν η διεθνής οικονομική ανάπτυξη ξεκινήσει στις ΗΠΑ στις αρχές του 2010, θα χρειαστεί κάμποσο χρόνο μέχρι να φτάσει στην

Κύπρο. Ας μην ξεχνούμε ότι η διεθνής κρίση εκδηλώθηκε στις ΗΠΑ το καλοκαίρι του 2007 για να χτυπήσει ουσιαστικά την πόρτα της κυπριακής οικονομίας το φθινόπωρο του 2008, με καθυστέρηση 15 περίπου μηνών. Το πιθανότερο λοιπόν είναι ότι θα χρειαστεί και πάλι μια σημαντική χρονική περίοδος, μέχρις ότου η οποία ανάκαμψη (μάλλον σταδιακή και χαμηλής έντασης) ξεκινήσει από την άλλη άκρη του Ατλαντικού και φτάσει στη Μεσόγειο θάλασσα και ειδικότερα στην Κύπρο.

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Ότι η χώρα μας περιμένει ένα πολύ δύσκολο 2010, έχοντας ήδη εξαντλήσει πολλά από τα «αποθέματα λίπους» που διέθετε πριν από ένα χρόνο. Ήδη, οι μακροοικονομικοί δείκτες της Κύπρου γίνονται ολοένα και πιο ανησυχητικοί, ολοένα και πιο επικίνδυνοι.

Όλα δείχνουν ότι θα πρέπει να προταθούν μέτρα για σοβαρές εξοικονομήσεις στη δημόσια κατανάλωση και γενικότερα μέτρα που ενδεχομένως να επιφέρουν πολιτικό κόστος. Η κρατική μηχανή θα πρέπει να γίνει πολύ παραγωγικότερη και πολύ φτηνότερη, καθώς όλα δείχνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση ήρθε για να μας συντροφεύει για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμη...

Μέση λύση. Τι;

Επιβεβαιώθηκε για πολλοστή φορά και δια στόματος τώρα του εκπροσώπου του Γ.Γρ. του ΟΗΕ ότι η επιδιωκόμενη λύση του Κυπριακού προβλήματος είναι λύση ίσων αποστάσεων, λύση μέσου εδάφους όπως την ονόμασε, μέση λύση όπως είναι το όνομα της.

Τούτη η προσέγγιση είναι ανώδυνη για όποιον την εκστομίζει σε ότι αφορά το ακροατήριο των αδών και όχι των επαϊόντων. Είναι προ-

Του Ουράνιου Ιωαννίδη

Πρώην Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού

σέγγιση πολιτικά ορθή γιατί είναι ουδέτερη επί της ουσίας και κενή περιεχομένου. Είναι προσέγγιση γενική και αόριστη που γίνεται ασμένως αποδεκτή από τους πολλούς που δεν θέλουν ή δεν μπορούν να ενδιατρίψουν στο πραγματικό πρόβλημα και τις παραμέτρους του.

Είναι μια προσέγγιση θεωρητική χωρίς καμιά αξία

για το συγκεκριμένο πρόβλημα, η οποία όμως θα ήταν δίκαιη και πρακτικά σωστή αν το διαφιλονικούμενο αντικείμενο, π.χ. σε μια διασυνοριακή διαφορά ήταν μερικά μέτρα γης.

Στην Κύπρο όμως και στο Κυπριακό πρόβλημα τα πράγματα δεν είναι έτσι. Η προσέγγιση του ΟΗΕ για μέση λύση προεξοφλεί αποδοχή του απαράδεκτου status quo ως αφετηρίας για τη μέση λύση. Υπαγορεύει τη λογική του πάρε-δώσε μεταξύ των διαπραγματευομένων και παρουσιάζεται ως διαπραγμάτευση "win-win" για να χρυσώνεται το χάπι και να διευκολύνεται η κατάποση του. Γι' αυτό και η προσέγγιση της μέσης λύσης είναι απαράδεκτη, αδιανόητη, προκλητική και ούτως ή άλλως ατελέσφορη. Τέλος αποδεικνύει πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας ότι η διαπραγμάτευση που εξελίσσεται γίνεται χωρίς κοινή βάση. Αποδεικνύει ακόμα ότι το Κυπριακό πρόβλημα έγινε και παραμένει και θα παραμείνει για πολύ ακόμα χρονίζον, γιατί η λογική της μέσης λύσης δεν το απαμβλύνει αλλά το μεγιστοποιεί ως πρόβλημα.

Βέβαια δεν είναι η πρώτη φορά που προβάλλεται η προσέγγιση και η λογική της μέσης λύσης. Αντίθετα είναι η λογική και η προσέγγιση που προβλήθηκε από το διεθνή παράγοντα από το 1974 με τις λέξεις «δώστε κυριαρχία για να πάρετε έδαφος». Δηλαδή δώστε κι αυτό που οι Αττίλεις δεν μπόρεσαν να σας πάρουν και που με κανέναν τρόπο δεν μπορούν να σας πάρουν,

Η προσέγγιση της μέσης λύσης είναι απαράδεκτη, αδιανόητη, προκλητική και ούτως ή άλλως ατελέσφορη

την κυριαρχία, για να σας δώσουν πίσω μέρος από ότι με την εισβολή σας πήραν, δηλαδή έδαφος. Για να επιτρέψουμε στη σκέψη να προχωρήσει σ' αυτή την προσέγγιση και λογική, τη λογική της μέσης λύσης, και υπαγορεύουν έμμεσα ότι αν δώσετε πλήρη κυριαρχία σε ένα μέρος του εδάφους που σας πήραν τότε θα πάρετε μεγαλύτερο κομμάτι εδάφους. Δηλαδή σας ζητούμε να γίνετε δυο κράτη. Δηλαδή διευκολύνετε τους να κάνουν κράτος, αφού η εισβολή δεν τους το επέτρεψε.

Την ίδια ώρα η λογική της μέσης λύσης οδηγεί στην αποδοχή των συνοδών συμφωνιών της εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, δηλαδή των συμφωνιών εγγυήσεων και επεμβατικών δικαιωμάτων και της παραμονής των Βρετανικών βάσεων, αλλά όχι και της κύριας συμφωνίας που είναι η ίδια η Κυπριακή Δημοκρατία και το δοτό σύνταγμα Ζυρίχης-Λονδίνου που της εξασφαλίζει την κυριαρχία και τη διεθνή

αναγνώριση και που στη βάση του τη θωρακίζουν τα ψηφίσματα και οι αποφάσεις του ΟΗΕ, η ένταξη της στην Ε.Ε. και σε σειρά άλλων διεθνών οργανισμών. Το Κυπριακό πρόβλημα μπορεί να λυθεί αν αντιμετωπισθεί στις πραγματικές του διαστάσεις. Αν αντιμετωπισθεί όπως είναι, ως πρόβλημα εισβολής κατοχής και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αν ο ΟΗΕ και οι ταγοί του κατανοήσουν ότι η λύση είναι ο τερματισμός της κατοχής και η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αν ο ΟΗΕ και οι ταγοί του αντιληφθούν ότι η προσυπογραφή και η αποδοχή όρων υποταγής δεν είναι και ούτε ποτέ θα γίνει αποδεκτή.

Όταν ο διεθνής παράγοντας θελήσει να κατανοήσει ότι δεν είναι μέση λύση ο ακρωτηριασμός της κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με δοσμένο τον εδαφικό ακρωτηριασμό που συντηρούν τα στρατεύματα της Τουρκίας.

Όταν πεισθούν οι ταγοί του διεθνούς παράγοντα ότι οι Κύπριοι πολίτες ανεξαρτήτως εθνικότητας, αλλά νόμιμης Κυπριακής πολιτικότητας, ούτε όρους υποταγής αποδέχονται, ούτε επικυριαρχία, ούτε προτεκτορατοποίηση, ούτε διχοτόμηση, ούτε συνομοσπονδία, ούτε δύο κράτη, ούτε βέβαια το απαράδεκτο status quo.

Για να κατανοήσουν, να αντιληφθούν και να πεισθούν όμως οι ταγοί του διεθνούς παράγο-

ντα, του ΟΗΕ, της Ε.Ε. και όλοι οι άλλοι ότι αυτή είναι η λύση πρέπει τούτο να το πετύχουμε εμείς. Εμείς και μόνον εμείς έχουμε υποχρέωση και καθήκον να υποδείξουμε ποια είναι η λύση και να αποδείξουμε ότι θα την διεκδικήσουμε παντί τρόπο. Με πράξεις και όχι λόγια. Με σαφείς τοποθετήσεις και όχι με εκπτώσεις. Αποδεικνύοντας την αυτοπεποίθηση και τη θέληση μας να φορτώσουμε με κόστος όσους μας θεωρούν αφελείς, «παρατημένους» και εθελόδουλους. Να παρεμποδίσουμε την πρόοδο της Τουρκίας στην ενταξιακή της πορεία προς την Ε.Ε., να απαιτήσουμε την εφαρμογή των ψηφισμάτων και των αποφάσεων του ΟΗΕ και να είμαστε έτοιμοι να αποδείξουμε με έργα και πάλι ότι η παρουσία μας στο διάλογο έχει ημερομηνία λήξης, ότι η αιμοδότηση του κατακτητή μέσω των οδοφραγμάτων μπορεί να διακοπεί, ότι η προνομιακή μεταχείριση, όχι στα ανθρωπιστικά θέματα, αλλά σε όλα τα άλλα μπορεί να τελειώσει. Είναι φαινότατο ηλίου ότι η διαδικασία της διαπραγμάτευσης αξιοποιείται από την Τουρκία για να είναι εδώ και ενάμιση χρόνο στο απυρόβλητο. Θα συνεχίζει να εκμεταλλεύεται τη διαπραγμάτευση μέχρι να περάσει αβρόχως ποσίν και αλώβητη από την αξιολόγηση του Δεκέμβρη του 2009.

Ήδη από την Τουρκία και όσους εργολαβικά την υποστηρίζουν ξεκαθαρίζεται ότι δεν δέχεται να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που ανέλαβε αν δεν της δοθούν πολλαπλάσια πρόσθετα ανταλλάγματα και απειλεί για κρίση αν υπάρξουν οι όποιες ποινές στην αξιολόγηση της για την άρνηση της να τηρήσει τις δεσμεύσεις της.

Αυτά όμως αφορούν τη διαπραγματευτική τακτική της Τουρκίας που εξελίσσεται ακώλυτη χάρη στην ανοχή και συνενοχή του διεθνούς παράγοντα εντός και εκτός της Ε.Ε. με ελάχιστες εξαιρέσεις. Αυτό όμως που έχει καθοριστική σημασία είναι η διαπραγματευτική τακτική της δικής μας πλευράς και πως θα αντιμετωπίσει την επιθετική, απειλητική και με τη λογική του ισχυρού τακτική του πάρε-δώσε της Τουρκίας.

Η μόνη επιλογή τακτικής που πρέπει να ακολουθηθεί για τις εναπομείνουσες εβδομάδες πριν τον Δεκέμβρη είναι αφενός και πρώτα ο αποκλεισμός της οποιασδήποτε λογικής πάρε-δώσε και αφετέρου να λειτουργήσουμε στη λογική της διαπραγμάτευσης αρχών, στεκόμενοι σ' αυτές και αρνούμενοι οποιαδήποτε έκπτωση. Τούτη η τακτική θα αφαιρέσει άμεσα οποιοδήποτε έρεισμα από τους συμμάχους και υποστηρικτές της Τουρκίας να ζητήσουν είτε εκπτώσεις επί αρχών από εμάς είτε και να μας κατηγορήσουν για την αποτυχία των διαπραγματεύσεων που ούτως ή

**Εμείς και μόνον εμείς έχουμε υποχρέωση και καθήκον να υποδείξουμε ποια είναι η λύση και να αποδείξουμε ότι θα την διεκδικήσουμε παντί τρόπο.
Με πράξεις και όχι λόγια**

άλλως έχουν οριστικά αποτύχει αφού αναλώθηκαν στα δευτερεύοντα και δεν άγγιξαν έστω ακροθιγώς τα ουσιαστικά. Κανένας, ούτε ο ΟΗΕ, ούτε η Ε.Ε., ούτε και οποιαδήποτε χώρα μπορούν να ζητήσουν από εμάς ή να μας καταγγείλουν γιατί αρνούμαστε να κάνουμε εκπτώσεις σε αρχές. Θα είναι μπούμερανγκ για την πολιτική αξιοπιστία των θεσμών που υπηρετούν και θα έχει προσωπικό κόστος για τους ίδιους. Αν τούτο δεν αποτελέσει την τακτική μας το επόμενο μικρό διάστημα αλλά εμπλακούμε σε λογική «δεύτερης ανάγνωσης» ή «πάρε δώσε» τότε οι ευθύνες θα κατανοηθούν στην καλύτερη περίπτωση ισομερώς και τα οφέλη την επομένη θα κατευθυνθούν προς την άλλη πλευρά, που αφού πάρει ότι σχεδίασε για τώρα θα αναμένει τη νέα συγκυρία για να πάρει όσα θέλει. Τη νομιμοποίηση και μονιμοποίηση της κατοχής.

Τώρα λοιπόν που λυτοί και δεμένοι βάλθηκαν να αποενοχοποιήσουν την Τουρκία για την εισβολή και την κατοχή, που κλείνουν τα μάτια στις ρητές δεσμεύσεις της έναντι της Ε.Ε., που ξεχνούν τις με βάση ψηφίσματα και αποφάσεις του ΟΗΕ υποχρεώσεις της έναντι της Κύπρου και που πιέζουν την Κυπριακή Δημοκρατία να αποδεχθεί τα δοσμένα της εισβολής ως τετελεσμένα και να προχωρήσει σε αποαναγνώριση της και ακρωτηριασμό και της κυριαρχίας της, τώρα είναι η ώρα να ξεκαθαρίσουμε άπαξ και δια παντός ότι η λύση που μπορεί και ως έσχατος συμβιβασμός να γίνει αποδεκτή είναι ο τερματισμός της κατοχής και η αποκατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πολιτών της.

Τώρα είναι η ώρα να δηλώσουμε ευθαρσώς σε όλους ότι η λύση από τους Κυπρίους για τους Κυπρίους προϋποθέτει πρώτα και κύρια, η Τουρκία να εκπληρώσει στο ακέραιο της κυπρογενείς υποχρεώσεις της έναντι της Ε.Ε. Δηλαδή αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας και άνοιγμα λιμανιών και αεροδρομίων. Τώρα είναι η ώρα να ζητήσουμε εφαρμογή αποφάσεων και ψηφισμάτων του ΟΗΕ που αφορούν την Κύπρο. Δηλαδή αποχώρηση στρατευμάτων, άνοιγμα Αμμοχώστου, επιστροφή προσφύγων και αποαναγνώριση του ψευδοκράτους.

Αντί λοιπόν να αφήνουμε να νοείται ότι τα δοσμένα της εισβολής και της κατοχής γίνονται αποδεκτά και ότι πέρα από τον εδαφικό ακρωτηριασμό μπορεί να συζητείται και ακρωτηριασμός κυριαρχίας ή ακόμα πέρα από εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα και επικυριαρχία, να τονίσουμε ότι η διαπραγμάτευση μεταξύ των δυο κοινοτήτων δεν μπορεί να οδηγήσει στην αποδόμηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ζητούμενο της διαπραγμάτευσης πρέπει να είναι η ενίσχυση και η ισχυροποίηση των δομών της.

Με τούτες τις ξεκάθαρες θέσεις οι ξένοι, οι τρίτοι, ο διεθνής παράγοντας, εχθροί, φίλοι και δήθεν φίλοι θα συνυπολογίσουν ότι δεν μπορεί να αφήνουν στο απυρόβλητο το θύτη και να πιέζουν το θύμα, όχι απλώς να αποδεχθεί τους όρους της υποταγής αλλά να προχωρήσει και σε αυτοχειρία παραδίδοντας στην Τουρκική βουλιμία και την κυριαρχία της. Πρώτα όμως να πιστέψουμε ότι τίποτε και ποτέ δεν είναι τετελεσμένο.

Εκτιμήσεις, αξιολογήσεις και προβλέψεις στην οικονομία

Του Δρα. Χριστόδουλου Χριστοδούλου

Πρώην Υπουργού Οικονομικών και Εσωτερικών και τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου

Πρέπει νάμαστε ειλικρινείς. Εδώ και αρκετούς μήνες καταβάλλεται μια προσπάθεια υποβάθμισης ή και μηδενισμού της αξίας, της σημασίας και της χρησιμότητας των εκτιμήσεων, των αξιολογήσεων και των προβλέψεων στον πολύ ζωτικό και πολύ ευαίσθητο χώρο της οικονομίας. Κυπριακό, κατά βάση, το φαινόμενο που εκπηγάει κυρίως από τα κυβερνητικά ή φιλοκυβερνητικά κέντρα πληροφόρησης ή παροχέτευσης ενημέρωσης.

Πρόκειται για επικίνδυνο φαινόμενο. Οι προβλέψεις για τις οικονομικές εξελίξεις, εδρασμένες στην ορθολογική, επιστημονική και αντικειμενική εκτίμηση και αξιολόγηση των δεδομένων, τοπικών και διεθνών, σε συσχέτισμό με την ικανότητα πρόγνωσης της συμπεριφοράς βασικών παραμέτρων και παραγόντων διαμόρφωσης των οικονομικών φαινομένων, αποτελούν απαραίτητο και, γιατί όχι, αναντικατάστατο εργαλείο διαμόρφωσης οικονομικής πολιτικής και καταρτισμού προϋπολογισμών. Οικονομικής πολιτικής και προϋπολογισμών τόσο στον ευρύ κρατικό όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Αφορμή για το παρόν άρθρο και την προηγηθείσα εισαγωγική τοποθέτηση αποτελεί η τεράστια διάσταση μεταξύ προβλεφθεισών εξελίξεων και προϋπολογισθέντων μακροοικονομικών, κυρίως, μεγεθών από μέρους των κυβερνητικών υπηρεσιών, βασικά του αρμόδιου Υπουργείου Οικονομικών, για το τρέχον οικονομικό έτος.

Θα ήταν κουραστικό, είναι, όμως, δυστυχώς, αναπόφευκτο να μνημονεύσουμε και πάλι ορισμένα, τα πιο σημαντικά, στοιχεία και δεδομένα, για να τεκμηριώσουμε τις προεκθεθείσες απόψεις μας. Είναι, πρωτίστως, το θέμα της μεγέθυνσης της οικονομίας, το οποίο, σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό του 2009, υπολογίστηκε στο 3,5%. Σήμερα, εννιά μήνες μετά

την έγκρισή του από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, τόσο το αρμόδιο Υπουργείο όσο και έγκυροι διεθνείς οίκοι, υπολογίζουν ότι όχι μόνο δεν θα έχουμε αύξηση 3,5%, αλλά ότι η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας θα είναι, κατά λογική εκτίμηση, αρνητική, γύρω στο -0,5%.

Το ίδιο ισχύει και για το άλλο σημαντικό μακροοικονομικό μέγεθος που αφορά το δημοσιονομικό έλλειμμα. Στον ίδιο προϋπολογισμό για το 2009, προβλεπόταν δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξης του 0,8%. Σήμερα αρμοδίως εκτιμάται, ότι θα έχουμε δημοσιονομικό έλλειμμα που υπολογίζεται να υπερβεί το 3% (κατά μερικούς οικονομικούς αναλυτές τούτο θα ανέλθει στο 4,5%), με αναπόδραστη συνέπεια να τεθεί η χώρα μας κάτω από τη δημοσιονομική επιτήρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (excessive deficit procedure). Παρόμοιες ή περίπου παρόμοιες εξελίξεις, με σημαντική απόκλιση από τις αρχικές ή τις προϋπολογισθείσες, έχουμε και σε άλλους βασικούς τομείς της οικονομίας όπως η απασχόληση, τα επιτόκια, το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών κ.ά.

Υπάρχει, βέβαια, πάντοτε και η ενδιάμεση και γενικά παραδεκτή άποψη, την οποία και εμείς υποθετούμε και ανεπιφύλακτα ασπάζομαστε. Ότι, δηλαδή, εφόσον προβλέπουμε και προϋπολογίζουμε, κινούμαστε στο χώρο του δυνητικά απρόβλεπτου και αστάθμητου. Και, συνεπώς, ένα λογικό ποσοστό 10% μέχρι και 20%, συν ή πλην, απόκλισης στους προϋπολογισμούς και τις προβλέψεις, δεν πρέπει να αποκλείεται. Αντίθετα θα πρέπει εκ προοιμίου να θεωρείται ως λογικά αποδεκτό.

Είναι, όμως, τέτοια η δική μας φετινή περίπτωση; Εντάσσονται σ' αυτά τα πλαίσια του συν ή πλην 10% μέχρι 20% οι αποκλίσεις των κυβερνητικών προϋπολογισθεισών προβλέψεων και εκτιμήσεων; Δυστυχώς η απάντηση είναι ΟΧΙ. Και μάλιστα με γράμματα κεφαλαία.

Τα προαναφερθέντα στοιχεία και δεδομένα σκιαγραφούν και στοιχειοθετούν με μεγάλη βεβαιότητα μια απόκλιση που κυμαίνεται μεταξύ 300% και 500%! Πρόκειται για δραματική διαπίστωση. Η οποία δεν δικαιολογείται, όσα κι αν είναι τα επιχειρήματα και τα δικαιολογητικά που δυνατόν να επιστρατευθούν από μέρους των διαχειριστών της οικονομίας, πολιτικών και υπηρεσιακών. Επιχειρήματα και δικαιολογητικά που

μπορούν να συναρτηθούν ή να συσχετισθούν με τη φοβερή διεθνή οικονομική κρίση και τις αναπόδραστες ή φυσικές επιπτώσεις της και στην κυπριακή οικονομία.

Πρώτον, γιατί όταν εγκρινόταν ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2009, η διεθνή οικονομική κρίση προσλάμβανε ήδη διαστάσεις διεθνούς επιδημίας, και Δεύτερον, γιατί όλοι, όσοι ασχολούμαστε με τα οικονομικά, είχαμε έγκαιρα προειδοποιήσει τους αρμόδιους ότι οι εκτιμήσεις και προβλέψεις τους, όπως περιλαμβάνονταν ή αντανακλούσαν στον προϋπολογισμό του 2009, ήταν επικίνδυνα εξωπραγματικές. Και εξωπραγματικά αισιόδοξες.

Πέραν τούτων, οι κυβερνώντες συνέχισαν να ωραιοποιούν την κατάσταση, να επικρίνουν την αντίθετη άποψη ή την προειδοποίηση ως κινδυνολογία, να δαπανούν τα ανεπαρκέστατα κρατικά έσοδα κατά τρόπο πρόχειρο και μη ορθολογικό και να αποφεύγουν την έγκαιρη λήψη μέτρων για την αποτροπή των χειρότερων ή, τουλάχιστον, τον μετριασμό τους. Κι όταν, έστω και πολύ αργά, εκπονήθηκε κάποιο υποτυπώδες έκτακτο σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης, τούτο δεν εφαρμόστηκε και δεν εφαρμόζεται στοιχειωδώς ικανοποιητικά.

Οι διαχειριζόμενοι τα δημόσια οικονομικά εξακολουθούν να βρίσκονται εκτός πραγματικότητας. Και αντί να επινοούν μέσα και μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης, επινοούν και επιστρατεύουν επιχειρήματα για τη δικαιολόγηση ή την υποβάθμιση των δυσμενών επιπτώσεών της.

Αυτή είναι, δυστυχώς, η πικρή αλήθεια. Και η απόκρυψη ή η αποσιώπησή της όχι μόνο δεν ωφελεί, αλλά, αντιθέτως, πολύ ζημιώνει. Γιατί και ο απλός πολίτης και οι επιχειρήσεις και όλοι όσοι εμπλέκονται στα οικονομικά δρώμενα, διαμορφώνουν τα προγράμματα και τους επιχειρηματικούς σχεδιασμούς και τις δραστηριότητές τους, λαμβάνοντας πολύ σοβαρά υπόψη τις εκτιμήσεις, τις αξιολογήσεις και, κυρίως, τις προβλέψεις των κυβερνητικών αρχών, σχετικά με τα βασικά μεγέθη της κυπριακής οικονομίας.

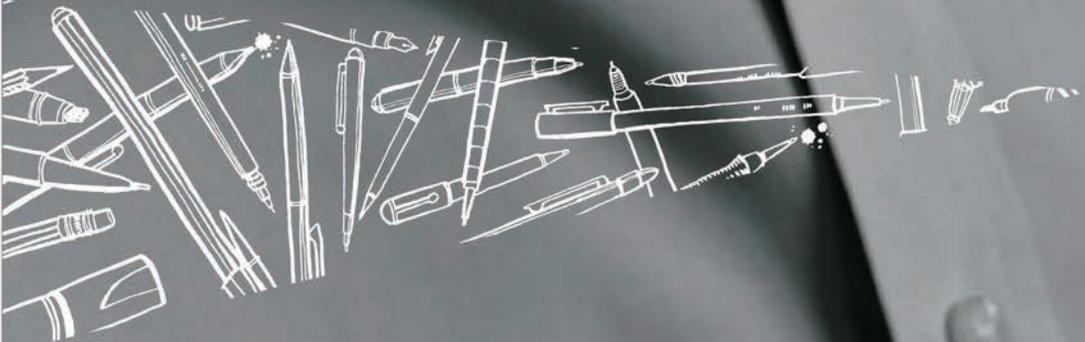
Αυτά και πολλά άλλα οφείλουν να έχουν υπόψη όσοι επεξεργάζονται και διαμορφώνουν κρατικούς προϋπολογισμούς και προβαίνουν αρμοδίως σε οικονομικές προβλέψεις. Γιατί αυτές επηρεάζουν και τα δημόσια και ιδιωτικά οικονομικά και τη σύνολη οικονομία του τόπου.

© 2008 EYGM Limited. All Rights Reserved.

Deal done?

Increased growth. Greater returns. Improved performance.
Making the right decision for your business can be a direct route towards achieving your company's potential. We can help. Our advisory professionals have extensive experience helping leading companies worldwide make critical business decisions. We can provide the responsive, objective advice your company needs to help your business succeed not only today, but into the future.

What's next for your business?
ey.com

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

**MARFIN
LAIKI
BANK**

Παραμονή της Έδρας Τέλος καλό, όλα καλά

- ✓ Ικανοποίηση από Κυβέρνηση, Κόμματα, Βουλή, επιχειρηματικό κόσμο και απλούς πολίτες, μετόχους και επενδυτές
- ✓ Μένουμε στην Κύπρο για να συνεισφέρουμε στη δημιουργία ενός καλύτερου θεσμικού και οικονομικού περιβάλλοντος.

- ✓ Προέχει το συμφέρον της χώρας στην κρίση
- ✓ Ο Όμιλος δηλώνει έτοιμος να συνεισφέρει στην ανάπτυξη του τόπου με χρηματοδότηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων
- ✓ Επαληθεύθηκαν τα δημοσιεύματα του EUROΚΕΡΔΟΣ

Το συμφέρον της Κύπρου έθεσε υπέρνω όλων ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Marfin Laiki Bank Ανδρέας Βγενόπουλος, ανακοινώνοντας το απόγευμα της Τρίτης 15 Σεπτεμβρίου την απόφαση για παραμονή της έδρας του Ομίλου στην Κύπρο. "Οι δυσμενείς εξελίξεις για την Κυπριακή οικονομία μας επέβαλλαν να προτάξουμε το συμφέρον της Χώρας και της Κοινωνίας. Σ' αυτήν μας την απόφαση σημαντικός παράγων ήταν οι εκκλήσεις των απλών Κυπρίων πολιτών και της συντριπτικής πλειοψηφίας του επιχειρηματικού και πολιτικού κόσμου.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε κυρίως την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως αλλά και όλους όσους αντιμετώπισαν τους προβληματισμούς μας με ευαισθησία και μας προέτρεψαν να μείνουμε στην Κύπρο και να συνεισφέρουμε στη δημιουργία ενός καλύτερου θεσμικού και οικονομικού περιβάλλοντος", τόνισε ο κ. Βγενόπουλος, μιλώντας σε συνέντευξη τύπου.

Πριν από τη συνέντευξη πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρίαση των Δ.Σ. της Marfin Laiki Bank και της Marfin Egnatia Bank, τα οποία αποφάσισαν να προχωρήσει η συγχώνευση των δύο Τραπεζών με απορροφώσα όμως την Marfin Laiki Bank, ώστε να παραμείνει η έδρα του Ομίλου στην Κύπρο.

Η Διοίκηση της Marfin Laiki Bank εκτιμά ότι, οι αντιδράσεις που ακολούθησαν την αρχική της απόφαση για μεταφορά της έδρας στην Ελλάδα, έχουν καταδείξει πλέον την ανάγκη διαλόγου για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου εποπτείας και εφαρμογής της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Κύπρο αλλά και διαφόρων άλλων δυσλειτουργιών που λειτουργούν ως αντικίνητρα για την επιχειρηματική δραστηριότητα και την προσέλκυση διεθνών επενδύσεων στην Κύπρο, δήλωσε ο κ. Βγενόπουλος και πρόσθεσε ότι θα προσέλθει με προτάσεις στο διάλογο, εφόσον τελικά πραγματοποιηθεί.

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση, ο κ. Βγε-

νόπουλος είπε πως συναντήθηκε την ίδια μέρα αλλά και την προηγούμενη εβδομάδα με το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιο Ορφανίδη, τον οποίο ενημέρωσε για την επικείμενη συνεδρία του ΔΣ και με τον οποίο συμφωνήθηκε η ανάγκη διαρκούς επικοινωνίας.

Ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Marfin δήλωσε ενοχλημένος από ερμηνείες που ήθελαν τον Όμιλο να χρησιμοποιεί το όπλο της έδρας ως διαπραγμάτευση με τις αρχές. Είπε πως η απόφαση να μείνει η Τράπεζα, χωρίς να έχει πάρει κάτι ως αντάλλαγμα, δείχνει πόσο λανθασμένες ήταν οι ερμηνείες.

"Αισθάνομαι καλύτερα από ότι το Μάιο γιατί η ανταπόκριση του πολιτικού και επιχειρηματικού κόσμου δείχνει να υπάρχει κατανόηση για τα προβλήματα και για την ανάγκη αλλαγών και βελτίωσης των δυσλειτουργιών που υπάρχουν", είπε.

Όλοι στηρίζουν Βγενόπουλο

Η ανακοίνωση της απόφασης της Marfin προκάλεσε τη θετική αντίδραση των δύο επιχειρη-

ματικών συνδέσμων, ΚΕΒΕ και ΟΕΒ, που είχαν θορυβηθεί από την πρόθεση της δεύτερης μεγαλύτερης κυπριακής τράπεζας να αποχωρήσει. Αμφότεροι εξέδωσαν ανακοινώσεις χαιρετίζοντας την απόφαση. Ο διοικητής της ΚΤ Αθανάσιος Ορφανίδης εξέφρασε σε δική του δήλωση την ικανοποίησή του για τις εξελίξεις και την παραμονή της έδρας της Marfin στην Κύπρο.

Χαιρετίζει και ο ΔΗΣΥ

Ικανοποίηση για την απόφαση της τράπεζας, εξέφρασε και ο ΔΗΣΥ. Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση του κόμματος, πρόκειται για μια απόφαση που αντανάκλα θετικά στην εικόνα της Κύπρου ως χρηματοοικονομικού κέντρου και που αναδεικνύει την υπευθυνότητα και σοβαρότητα των διοικητικών στελεχών της τράπεζας.

Χαιρετίζει ο Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων (CIPA).

Την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Βγενόπουλος στο Προεδρικό

Καταλυτικό ρόλο στις εξελίξεις φέρεται να έπαιξαν οι ψηλού επιπέδου επαφές του κ. Βγενόπουλου με θεσμικούς αξιωματούχους, ενώ τη δική του καταλυτική συνεισφορά στο σκηνικό που διαμορφώθηκε τελικά, έβαλε και το προεδρικό, αφού τόσο ο Πρόεδρος όσο και οι στενοί του συνεργάτες ασπάζθηκαν τις θέσεις, απόψεις και ανησυχίες του.

Εδώ θα αποκαλύψουμε κάτι που το γνωρίζαμε αλλά δεν το αποκαλύψαμε σε κανένα. Ας μας συγχωρέσει και ο κ. Βγενόπουλος και ο φίλος Βάσος Γεωργίου. Το πρωί της Τρίτης 8 Σεπτεμβρίου 2009, ο Διευθυντής του Γραφείου του Προέδρου κ. Βάσος Γεωργίου είχε συνάντηση με τον κ. Βγενόπουλο στο προεδρικό. Ο κ. Βγενόπουλος μετέβη στο προεδρικό για να μεταφέρει, να διαβιβάσει την πρόθεση του να εισηγηθεί στα ΔΣ της Marfin Egnatia Bank και της μητρικής της Marfin Laiki Bank την παραμονή της έδρας στην Κύπρο. Και τούτο, ανταποκρινόμενος στην επιθυμία του Προέδρου Χριστόφια όπως αυτή εκφράστηκε επανειλημμένως και με διάφορους τρόπους, σε προσωπικές και τηλεφωνικές επικοινωνίες του Προέδρου και στελεχών του προεδρικού με τον κ. Βγενόπουλο. Ο κ. Βγενόπουλος έκρινε ορθό και πρέπει να ενημερώσει πρώτα το προεδρικό για αυτή του τη σκέψη και απόφαση του να εισηγηθεί στα δυο ΔΣ την παραμονή της έδρας στην Κύπρο, και μετά σε άλλους. Την ημέρα εκείνη ο Πρόεδρος Χριστόφιας βρισκόταν στην Ιταλία σε επίσημη επίσκεψη. Αξίζει να σημειωθεί ότι: κατά

τη συνάντηση αυτή, ο κ. Βγενόπουλος εξέφρασε και επανέλαβε σαφώς τη θέση του στον Βάσο Γεωργίου και κατ' επέκταση προς τον Πρόεδρο, ότι αν η απόφαση των δυο ΔΣ θα ήταν τελικά η παραμονή της έδρας στην Κύπρο, αυτή η απόφαση δεν θα πρέπει να συνδυασθεί ή να εκληφθεί ότι ζητάει οποιοδήποτε αντάλλαγμα όπως διάφοροι «καλοθελητές» φημολογούσαν όλο το καλοκαίρι. Επανέλαβε στον Βάσο Γεωργίου ότι, Ούτε όρους θέτουμε για τη παραμονή μας, Ούτε ανταλλάγματα ζητάμε.

Την ίδια μέρα ο κ. Βγενόπουλος συναντήθηκε επίσης και με τον κ. Αθανάσιο Ορφανίδη. Οι δύο συναντήσεις αυτές κρατήθηκαν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας για ευνόητους λόγους. Αυτές οι δυο συναντήσεις ήταν πολύ καταλυτικές και άνοιξαν το δρόμο για παρα-

μονή της έδρας στην Κύπρο. Ήταν ένα ταξίδι αστραπή του κ. Βγενόπουλου, αφού έφθασε στην Κύπρο το πρωί και γύρω στις 2 το μεσημέρι της ίδιας μέρας αναχώρησε για την Αθήνα. Στη συνέχεια, το ίδιο βράδυ ο διοικητής παρέθεσε δείπνο σε οικονομικούς συντάκτες. Γνωρίζαμε για τις δυο συναντήσεις, αλλά δεν τις αποκαλύψαμε ούτε στον διοικητή ούτε σε άλλους συναδέλφους για να μην αρχίσουν πάλλιν οι φημολογίες.

Σε έμμεση και σχετική ερώτηση προς το διοικητή, μας άφησε εμμέσως πλην σαφώς να νοηθεί ότι ο ίδιος πίστευε ότι ήταν θέμα ημερών να ανακοινώσει ο Όμιλος την παραμονή της έδρας στην Κύπρο, αφού ο ίδιος ο διοικητής ήταν πολύ θετικός και ένθερμος υποστηρικτής σε αυτό και έδειξε ότι το κλίμα στις σχέσεις του με τον κ. Βγενόπουλο είχε αλλάξει πολύ, φυσικά προς το καλύτερο.

Οι συναντήσεις (8 και 15 Σεπτεμβρίου) που σύμφωνα με ανακοίνωση της ΚΤ που εκδόθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου, ήταν στο πλαίσιο των τακτικών επαφών της με τραπεζίτες, βελτίωσαν και αναθέρμαναν το κλίμα μεταξύ των δύο ανδρών, που ήρθαν σε ανοικτή ρήξη στα μέσα Ιουλίου στο μέσο συνεδριάσεως της Επιτροπής Θεσμών και Αξιών της Βουλής. Ο κ. Βγενόπουλος είχε αποκαλέσει, τότε, «δικτάτορα» τον κ. Ορφανίδη, κατηγορώντας την εποπτική αρχή για ανισότιμη μεταχείριση σε βάρος της Marfin.

της Marfin Laiki Bank για παραμονή της έδρας της εταιρείας στην Κύπρο, χαίρετισε και ο Κυπριακός Οργανισμός Προσέλευσης Επενδύσεων (CIPA). Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, η απόφαση αυτή έχει ευρύτερες προεκτάσεις και θετικό αντίκτυπο στην εικόνα της Κύπρου ως ελκυστικού επενδυτικού προορισμού και ως διεθνούς επιχειρηματικού κέντρου. Ιδιαίτερα ο Οργανισμός σημειώνει την απόφαση της εταιρείας για περαιτέρω επενδύσεις σε μεγάλα αναπτυξιακά έργα στην Κύπρο καθώς και για τη χρηματοδότηση διαφόρων άλλων.

Όλοι χαιρετίζουν

Σαν περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι ικανοποίηση εξέφρασαν παράλληλα (έστω και χωρίς γραπτές ανακοινώσεις), ανώτατα κυβερνητικά στελέχη, άλλα

κόμματα, φορείς και πολλοί τραπεζίτες του τόπου μας με τους οποίους είχαμε σχετικές επαφές. Ιδιαίτερη ικανοποίηση εξέφρασαν επίσης η ηγεσία του ΧΑΚ, μεγαλοεπιχειρηματίες και μεγάλοι επενδυτές. Η ανακοίνωση των Δ.Σ. της Marfin Egnatia Bank και της μητρικής της Marfin Laiki Bank ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 2009 αναφέρει:

"Κατά τις συνεδριάσεις τους της 15.9.2009 αποφάσισαν τη συνέχιση της διαδικασίας συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως της πρώτης από τη δεύτερη. Ως ημερομηνία μετασηματισμού παραμένει η 30η Ιουνίου 2009. Τα Διοικητικά Συμβούλια εξουσιοδότησαν τους νομίμους εκπροσώπους των Τραπεζών σε συνεργασία με τους νομικούς και οικονομικούς συμβούλους να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες υλοποίησης των αποφάσεων και ιδίως στην κατάρτιση του Κοινού Σχεδίου Διασυνοριακής

Συγχωνεύσεως και των Εκθέσεων των Διοικήσεων προς τις Γενικές Συνελεύσεις, οι οποίες θα εξηγούν και αιτιολογούν τις νομικές και οικονομικές πτυχές της συγχώνευσης για τους μετόχους, τους πιστωτές και τους εργαζομένους. Η συγχώνευση θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/56/ΕΚ σχετικά με τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών η οποία έχει ενσωματωθεί στην Κυπριακή και την Ελληνική Νομοθεσία με το ν.186(1)/2007 και το ν.3777/2009 αντίστοιχα.

Εντός των επομένων δύο μηνών αναμένεται να συνέλθουν εκ νέου τα Διοικητικά Συμβούλια των Τραπεζών για να εγκρίνουν το Κοινό Σχέδιο Διασυνοριακής Συγχωνεύσεως και τις Εκθέσεις των Διοικήσεων προς τις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων.

Εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου αναμέ-

νεται να καταρτισθούν οι Εκθέσεις Ανεξαρτήτων Εμπειρογνομώνων που θα διορισθούν από τις κατά νόμον προβλεπόμενες δικαστικές και διοικητικές αρχές οι οποίες θα υποβληθούν στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων σχετικά ιδίως με την ή τις μεθόδους που υιοθετήθηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής, την καταλληλότητα των εν λόγω μεθόδων και τις τυχόν ειδικές δυσκολίες εκτιμήσεως.

Οι Γενικές Συνελεύσεις των δύο Τραπεζών αναμένεται να συνέλθουν προς έγκρισιν του Κοινού Σχεδίου Διασυννοριακής Συγχωνεύσεως πριν από τη λήξη του τρέχοντος έτους.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας συγχώνευσης μετά τη λήψη των κατά νόμον προβλεπομένων αδειών, εγκρίσεων και αποφάσεων αναμένεται εντός του πρώτου τριμήνου του 2010".

Ισχυρότερη εγχώρια παρουσία, πιο απλό εταιρικό σχήμα και μεγαλύτερα ηθικά ερείσματα δίνει στη Marfin η απόφαση της να αφήσει την έδρα της Κύπρο. Η ανακοίνωση του Ομίλου εξέπληξε ελάχιστους αφού είχε ήδη προδιαγραφεί από τα μέσα του καλοκαιριού, όταν διαφάνηκαν οι εν γένει δυσκολίες του εγχειρήματος και άρχισαν να ενισχύονται οι αντιδράσεις των ντόπιων μετόχων. Έκπληξη αποκάλυψε μόνο η αντιστροφή των όρων που είχε αναγγείλει η Marfin πριν τέσσερις ακριβώς μήνες. Αντί να απορροφηθεί η Marfin Laiki Bank από τη Marfin Egnatia, θα γίνει ακριβώς το αντίθετο, καθιστώντας την Egnatia υποκατάστημα της κυπριακής τράπεζας στην Ελλάδα.

Με την κίνηση αυτή αναμένεται να αυξηθούν τα εποπτικά κεφάλαια της Marfin Laiki Bank και να ενισχυθεί ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας, δίδοντας της τη δυνατότητα να μεγεθύνει το πιστωτικό της χαρτοφυλάκιο με ταχύτερους ρυθμούς όταν το επιτρέψουν οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες.

Ο όμιλος θα πάψει επίσης να εποπτεύεται από την Τρ. της Ελλάδας, περιορίζοντας το λειτουργικό κόστος που συνεπάγεται η σημερινή διπλή εποπτεία της Marfin Egnatia και της Marfin Laiki Bank. Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα της κίνησης θα είναι η απλοποίηση του εταιρικού σχήματος της Marfin, αφού η παρουσία της θυγατρικής στην Ελλάδα περιέπλεκε την εταιρική δομή του ομίλου.

EUROΚΕΡΔΟΣ / Μάιος τεύχος 121

Ανδρέας Βγενόπουλος: Ήρθαμε για να μείνουμε

Η απόφαση του Δ.Σ. της Marfin Laiki Bank να μεταφερθεί η έδρα της τράπεζας στην Αθήνα, κυριαρχεί στην επικαιρότητα αυτές μέρες (και μόνο ο θεός ξέρει για πόσο καιρό ακόμη θα κυριαρχεί), με πολλές δηλώσεις, αντεγκλήσεις, αναταράξεις, και πολλές συζητήσεις σε όλα τα επίπεδα. Επίσης μεγάλο ενδιαφέρον αποτελούν οι πολλές καυστικές αλλά και οι εν πολλοίς δικαιολογημένες δηλώσεις και κατηγορώ του Ανδρέα Βγενόπουλου για τα κατεστημένα, τη διαπλοκή, τη γεροντολογία και τα άνομα συμφέροντα όπως τα περιέγραψε εμφαντικά ο κ. Βγενόπουλος, που επικρατούν σήμερα στο τόπο μας. Πρωταγωνία σε η σχετική ανακοίνωση του Ομίλου στις 15 Μαΐου και ακολούθησε στις 19 Μαΐου το άτυπο γεύμα του κ. Ανδρέα Βγενόπουλου με εκπροσώπους των ΜΜΕ και στη συνέχεια η 85η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Ομίλου.

Κυριολεκτικά έχουν ανάψει φωτιές σε οικονομικό αλλά και σε πολιτικό επίπεδο και όλοι τρέχουν τώρα να τις σβήσουν. Τα γεγονότα τρέχουν, αλλά μέχρι στιγμής που γραφόταν αυτό το άρθρο δεν είδαμε κάποιο από τους εμπλεκόμενους, αυτούς που δακτυλοδείχνει ο κ. Βγενόπουλος, να δείχνει έστω και τη παραμικρή ευθυξία ή και να υποβάλει την παραίτηση του. Κανείς μέχρι τώρα δεν έχει αναλάβει τις ευθύνες του.

Η απόφαση της Marfin Laiki Bank να μεταφέρει την έδρα της από τη Λευκωσία στην Αθήνα κατατάσσει την Κύπρο στα μεγαλύτερα ρεκόρ. Πιο ψηλά και από τα ρεκόρ Γκίνες. Είναι πρωτόγνωρο, πρωτάκουστο και αποτελεί για την οικονομία μας θλιβερό παγκόσμιο φαινόμενο με αναμενόμενες αλυσιδωτές αρνητικές επιπτώσεις στην προσπάθεια εξυγίανσης και ενίσχυσης της οικονομίας μας και προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Κύπρο. Είναι παγκόσμιο φαινόμενο, η δεύτερη μεγαλύτερη τράπεζα και ταυτόχρονα ο δεύτερος μεγαλύτερος οικονομικός Όμιλος μιας χώρας, να αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να αποφασίζει να μεταφέρει την έδρα της σε άλλη χώρα.

Είναι πολύ θλιβερό το γεγονός ότι ένας τεράστιος οικονομικός Όμιλος όπως η MARFIN, ενώ ήρθε στην Κύπρο στις αρχές του 2006 και

Από την Κύπρο
δεν φεύγουμε
και δεν πρόκειται
να φύγουμε ποτέ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
EUROKERDOS
ΤΕΥΧΟΣ 121 / ΜΑΪΟΣ 2009 / www.eurokerdos.com ΤΙΜΗ €10,00

ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Από την Κύπρο δεν φεύγουμε και δεν πρόκειται να φύγουμε ποτέ!

Ήρθαμε για να μείνουμε!

Μάκης Κεραυνός: **Μελετημένοι στόχοι για αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης**

Λευτέρης Χριστοφόρου: **Οι ευρωεκλογές αποτελούν ψηφο-ρίνιμα προς τους κυβερνώντες**

10 Χρόνια Interlife: Πανέτοιμοι για την επόμενη 10ετία Η ιστορία της εγγύησης για το μέλλον

απέδειξε έμπρακτα ότι έχει και τη δυνατότητα, και την οικονομική ευρωστία αλλά και τη θέληση και την επιθυμία να επενδύσει ποικιλόμορφα στην Κύπρο, δηλώνει πικραμένη από τη στάση, την αντιμετώπιση και τη μεταχείριση που έτυχε από εμάς. Όχι από εμάς τους απλούς πολίτες, αλλά από τους κρατούντες θέσεις κλειδιά και τους διοικούντες και εποπτεύοντες την οικονομία του τόπου.

• Τι είπε ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων τη Δευτέρα 19 Μαΐου και ώρα 5-7.30 το απόγευμα στο ξενοδοχείο Χίλτον

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας πραγματοποιείται η προγραμματισμένη 85η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η Συνέλευση ήταν πρωτοφανής σε προσέλευση μετόχων αφού οι αίθουσες και οι διάδρομοι στο Hilton απεδείχθησαν ανεπαρκείς. Στη Συνέλευση παρευρέθηκαν ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, εκπρόσωποι κομμάτων, βουλευτές, οι πρώην διοικητές της Κεντρικής Τράπεζας, κ.κ. Αυξεντίου και Χριστοδούλου, οι πρόεδροι της ΟΕΒ, ΚΕΒΕ, ΕΤΥΚ, ΧΑΚ, κρατικοί αξιωματούχοι, επι-

χειρηματίες, εκπρόσωποι από το Ντουμπάι, χρηματιστές, εκπρόσωποι όλων των ΜΜΕ και εκατοντάδες μέτοχοι. Μας πολέμησε το σύστημα. Μύδροι κατά συστήματος, Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Άκη Κλεάνθους, πρώην προέδρου του ΧΑΚ. Τι είπε για τη γεροντοκρατία. Γιατί δεν πρόσφεραν και σε εμάς το «φιλέτο οικόπεδο»; Διαπλοκή, αγκυλώσεις. Επιτέθηκε εναντίον όλων των κατεστημένων. Τα έβαλε με όσους θεωρεί ότι του έκλεισαν την πόρτα, ή έβαλαν εμπόδια και προσκόμματα στα σχέδια του. Μεταφέρεται η έδρα της Marfin λόγω διαπλοκής κατεστημένων και συντηρητισμού αλλά η Τράπεζα μένει και θα αναπτυχθεί πιο πολύ. Εάν η Κεντρική Τράπεζα ενέκρινε έγκαιρα το αίτημα της MIG για τη συμμετοχή της στο κεφάλαιο της Marfin Laiki Bank τα πράγματα θα ήταν διαφορετικά. Δήλωσε ενοχλημένος για το θέμα του Κατάρ και το «οικόπεδο φιλέτο».

Δεν φεύγουμε

«Διάβασα και άκουσα ότι η Marfin φεύγει από την Κύπρο», συνέχισε. «Δεν θα φύγουμε από την Κύπρο ποτέ». Μένουμε και πιθανόν μετά το τέλος αυτής της περιόδου να έχουμε καλύτερη δομή για να μπορούμε να συμβάλουμε στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, πρόσθεσε. Θα έχουμε τόνισε μια Marfin Laiki Bank, πιο ισχυρή από αυτή που παραλάβαμε το Φεβρουάριο του 2006.

«Μέσα σε τρία χρόνια επεκταθήκαμε, τα καταστήματα μας πολλαπλασιάστηκαν και οι υπάλληλοι αυξήθηκαν, είπε. Εμείς είχαμε πει τότε, ότι θα αυξηθεί το προσωπικό, δεν θα μειωθεί.

Το προσωπικό αυξήθηκε κατά 10%. Οι μέσες απολαβές ανά εργαζόμενο αυξήθηκαν κατά μέσο όρο 17.5%, κυρίως μεταξύ των χαμηλόμισθων», συνέχισε. Όταν ήρθαμε το 2006, συνέχισε, «η Λαϊκή ήταν σε πέντε χώρες με μικρή παρουσία, όπως η Σερβία και η Ελλάδα. Αυτές οι χώρες εξελίχθηκαν σε έντεκα».

Πόλεμο από το κατεστημένο

Από τότε που ήρθαμε στην Κύπρο, πρόσθεσε, το κατεστημένο μας πολέμησε. «Έχουμε φτάσει στο σημείο να μιλάμε με διάφορες αρχές για να δούμε την αντικειμενικότητα τους - πρέπει να δούμε, ποιος είναι συγγενής ποιου, αυτοί που φεύγουν από εκείνη την αρχή, που έχουν πάνε, κτλ», είπε με νόημα.

EUROΚΕΡΔΟΣ / Αύγουστος τεύχος 124

Marfin: Δεν θέτουμε όρους για την παραμονή μας

Ανακοίνωση του Ομίλου Marfin Laiki Bank ημερομηνίας 17 Ιουλίου 2009, αναφέρει τα πιο κάτω. Με αφορμή πληθώρα δημοσιευμάτων και δηλώσεων που ακολούθησαν την πρόσφατη εμφάνιση του Αντιπροέδρου μας κ. Ανδρέα Βγενόπουλου στην Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως της Κυπριακής Βουλής είμαστε υποχρεωμένοι να διευκρινίσουμε τα κάτωθι: Ουδέποτε θελήσαμε να θέσουμε τους οποιουδήποτε όρους για την παραμονή της έδρας μας στην Κύπρο. Ο κ. Α. Βγενόπουλος δεν επιδίωξε να εμφανιστεί στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, αλλά προσεκλήθη για να πει τις απόψεις του, κάτι το οποίο έπραξε πιστεύοντας ότι συνεισφέρει στην εξέλιξη αλλά και στην καλύτερη εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου στην Κύπρο προς όφελος της Κυπριακής οικονομίας και τελικά του Κυπριακού λαού και δεν είναι σωστό αυτή του η παρουσία να ερμηνεύεται σαν προσπάθειά μας «να πετύχουμε κάτι προκειμένου να παραμείνουμε στην Κύπρο».

Είμαστε και εμείς υπέρ της ανεξαρτησίας της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, όμως ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας δε σημαίνει απαραίτητα και απόλυτες εξουσίες ενός μόνο ατόμου που να μην ελέγχεται από κανένα συλλογικό όργανο. Ακόμη και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η Κυβέρνηση υπόκεινται εις τον έλεγχο του Κοινοβουλίου και του Κυπριακού λαού. Πως είναι δυνατόν ένας και μόνο άνθρωπος, όσο καλός και να είναι, να μπορεί ανεξέλεγκτα να παίρνει αποφάσεις καθοριστικής σημασίας που αφορούν τις οικονομικές εξελίξεις μιας χώρας. Και μόνο το επιχείρημα ότι το σύστημα παραμένει περίπου το ίδιο από τη δεκαετία του 1960 μέχρι σήμερα επιβεβαιώνει την ανάγκη εκσυγχρονισμού και βελτιστώσής του. Εάν τόσο ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας όσο και τα πολιτικά κόμματα πιστεύουν ότι όλα είναι τέλεια και προσέλθουμε στο διάλογο που απεφασίσθη από την Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως το μόνο που θα πετύχουμε είναι να ενταθούν οι ανυπόστατες κατηγορίες ότι διαπραγματευόμεθα όρους προκειμένου να παραμείνουμε στην Κύπρο.

Η άποψή μας είναι ότι, εφόσον υπάρχει η επιθυμία η Κύπρος να καταστεί ένα διεθνές χρηματοοικονομικό κέντρο, τόσο το θεσμικό πλαίσιο όσο και η εφαρμογή του χρειάζονται εκσυγχρονισμό και προσαρμογή στις σύγχρονες συνθήκες

και τις τάσεις που επικρατούν σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπενθυμίζουμε ότι οι Κυπριακές τράπεζες είμαστε οι μόνες Ευρωπαϊκές τράπεζες που δεν μπορέσαμε να αντλήσουμε φθνή ρευστότητα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, επειδή δεν έχει θεσμοθετηθεί η τιτλοποίηση δανείων, κάτι που έχουμε ζητήσει από την Κεντρική Τράπεζα εδώ και ένα χρόνο! Αυτό και μόνο, σε συνδυασμό με την εφαρμογή κανόνων που ισχύουν σε προηγμένες ευρωπαϊκές χώρες σε σχέση με τον λογικό υπολογισμό της κεφαλαιακής επάρκειας των διεθνοποιημένων τραπεζών θα μπορούσε να έχει σαν αποτέλεσμα εδώ και μήνες να μπορούμε να προσφέρουμε περισσότερα και φθνότερα δάνεια προς τις Κυπριακές επιχειρήσεις και τους Κύπριους καταναλωτές. Τέτοιες εξελίξεις, εξαιρετικά σημαντικές για την Κυπριακή οικονομία, δεν θα έπρεπε να εμποδίζονται από ανεπάρκεια θεσμών, εγωισμούς και δογματικές τοποθετήσεις εναντίον της προόδου. Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την ευαισθησία που επέδειξε στην ανάδειξη και εξέταση των σοβαρών αυτών θεμάτων και να διαβεβαιώσουμε την Επιτροπή, το σύνολο του πολιτικού κόσμου και τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας ότι ουδεμία πρόθεση είχαμε ή έχουμε να θίξουμε ή να αμφισβητήσουμε κανέναν επί προσωπικού επιπέδου.

Ελληνική Τράπεζα:

Κατακόρυφη μείωση στα χρεωστικά επιτόκια

- ✓ **Στεγαστικά, προσωπικά και αγορά αυτοκινήτου**
- ✓ **Επιπρόσθετα ωφελήματα και πολύ ευνοϊκοί όροι για τα νέα προσφερόμενα προϊόντα**
- ✓ **Επωφελούνται νέοι αλλά και υφιστάμενοι πελάτες**
- ✓ **Η Ελληνική Τράπεζα στηρίζει έμπρακτα τις Μικρομεσαίες, τις οικογένειες και τους φοιτητές μας**

Σε σημαντικές μειώσεις χρεωστικών επιτοκίων προχωρεί η Ελληνική Τράπεζα με άμεση ισχύ από την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου, 2009, ημέρα εξαγγελίας. Όπως εξήγησε σε διάσκεψη Τύπου ο Γενικός Διευθυντής Ανάπτυξης Εργασιών Ομίλου, κ. Γλαύκος Μαύρος, οι αποφάσεις για μειώσεις χρεωστικών επιτοκίων αφορούν Στεγαστικά Δάνεια, Προσωπικά Δάνεια και Δάνεια Αυτοκινήτου.

Η νέα εξαγγελία είναι συνέχεια της προηγούμενης εξαγγελίας της Ελληνικής Τράπεζας στις 28 Ιουλίου για Δάνεια ύψους 116 εκ. που θα παραχωρήσει η Ελληνική Τράπεζα προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Κύπρο και στην Ελλάδα μετά την υπογραφή της συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στις 13 Ιουλίου 2009. Με τη συμφωνία αυτή η Ελληνική Τράπεζα έχει εξασφαλίσει 28 εκ. για την Κύπρο και 30 εκ. για την Ελλάδα και αντίστοιχα ποσά θα δανείσει η Τράπεζα από δικά της κεφάλαια.

Όπως ανέφερε μιλώντας σε διάσκεψη Τύπου την Τρίτη 28 Ιουλίου ο Γενικός Διευθυντής της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Τραπεζικών Εργασιών του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας, κ. Γλαύκος Μαύρος, «με τη συμφωνία που υπογράψαμε με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τα νέα κεφάλαια που θα αντλήσουμε μέσω της συμφωνίας αυτής, μάς δίνεται πλέον η δυνατότητα να χρηματοδοτήσουμε με ευνοϊκούς όρους τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις μας, τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας».

Ο κ. Μαύρος επεσήμανε ότι η πρωτοποριακή

προσέγγιση της Ελληνικής Τράπεζας είναι να χρησιμοποιήσει τα δάνεια που εξασφάλισε για να στηρίξει όχι μόνο τις κυπριακές αλλά και τις ελληνικές επιχειρήσεις. «Οι επιχειρήσεις - πελάτες μας», πρόσθεσε ο κ. Μαύρος, «αλλά και γενικότερα ο επιχειρηματικός μας κόσμος, γνωρίζουν πολύ καλά ότι ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας είναι πάντοτε δίπλα τους σε κάθε επιχειρηματικό τους βήμα, ιδιαίτερα σε καιρούς δύσκολους για τις ίδιες αλλά και την οικονομία». Ο κ. Μαύρος επεσήμανε ότι με τις χρηματοδοτικές αυτές διευκολύνσεις η Ελληνική Τράπεζα θα συμβάλει ουσιαστικά στις προσπάθειες για την αντιμετώπιση της κρίσης, μιας πρωτόγνωρης κρίσης που πλήττει και τη δική μας οικονομία. Τα νέα αυτά δάνεια θα προσφέρονται με πολύ πιο ευνοϊκούς όρους από αυτούς που προσφέρονταν μέχρι σήμερα.

Οι νέες δραστηριότητες μειώσεις στα χρεωστικά επιτόκια όπως εξαγγέλθηκαν στις 17 Σεπτεμβρίου

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΒΑΣΙΚΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ (ΒΕΣ), ενός ΝΕΟΥ βασικού επιτοκίου για τα στεγαστικά δάνεια, που καθορίζεται στο 3,50% από 5,25% που ήταν μέχρι πρότινος το βασικό επιτόκιο που χρησιμοποιείτο για τα στεγαστικά δάνεια. Πρόκειται για μια σημαντική μείωση 1,75%.

Η Ελληνική Τράπεζα με τη μείωση αυτή στηρίζει έμπρακτα και δυναμικά τους υφιστάμενους πε-

λάτες της αλλά και όλους τους νέους δανειολήπτες στεγαστικών δανείων. Υφιστάμενοι πελάτες που έχουν ήδη στεγαστικά δάνεια (με βάση τιμολόγησης το βασικό επιτόκιο της Ελληνικής Τράπεζας - 5,25%) μπορούν να επωφεληθούν από τη μείωση αυτή υποβάλλοντας σχετικό αίτημα και υπογράφοντας σχετική τροποποιητική συμφωνία.

Η Ελληνική Τράπεζα διαθέτει μια διευρυμένη γκάμα στεγαστικών προϊόντων που καλύπτει όλες τις ανάγκες των πελατών με τους καλύτερους όρους της αγοράς. Πιο κάτω αναφέρονται ορισμένα από αυτά.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΝΕΩΝ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΜΕ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΚΑΙ ΟΡΟΥΣ.

Το Στεγαστικό Δάνειο «Θεμέλιο» προσφέρει το πολύ χαμηλό επιτοκιακό περιθώριο 1,20% και συνολικό επιτόκιο 4,70% (ΒΕΣ3,50%+1,20%) με ποσοστό συνεισφοράς πελάτη πέραν του 30%.

Το Στεγαστικό Δάνειο με βάση τιμολόγησης το Euribor 6 μηνών* προσφέρει συνολικό επιτόκιο το οποίο ανέρχεται σε 3,49% μόνο (euribor 6 μηνών +2,40%) με ποσοστό συνεισφοράς πελάτη πέραν του 30%.

* Υπολογίστηκε με euribor 6 μηνών στο 1,09% στις 31/8/09.

Το Στεγαστικό Δάνειο "Σταθερή Στεγαστική Λύση" προσφέρεται σε πελάτες που θέλουν να προστατευθούν από πιθανές διακυμάνσεις του επιτοκίου παρέχοντας σταθερή μηνιαία δόση και κυμαινόμενη διάρκεια αποπληρωμής. Το προϊόν προσφέρει επιτοκιακό περιθώριο 1,40%

(ΒΕΣ3,50%+1,40%) και συνολικό επιτόκιο 4,90% με ποσοστό συνεισφοράς πελάτη πέραν του 30%.

3. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ

Τα στεγαστικά πακέτα θα προσφέρονται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009 με 0 έξοδα παραχώρησης δανείου, με 0 έξοδα νομικών εγγράφων και με μειωμένα ασφάλιστρα κατά 33%, μέσω της Hellenic Alico Life για όλους τους νέους πελάτες που θα συνάψουν στεγαστικό δάνειο. Επίσης, η Παγκυπριακή Ασφαλιστική προσφέρει δωρεάν ασφάλεια πυρός και σεισμού του ακινήτου για τον πρώτο χρόνο.

Επιπρόσθετα, για τα νέα στεγαστικά δάνεια θα παρέχεται η ευχέρεια για παραχώρηση προσωπικού δανείου για κάλυψη άλλων εξόδων που σχετίζονται με το ακίνητο όπως αγορά εξοπλισμού μέχρι 10% του στεγαστικού δανείου και επιτόκιο 1% χαμηλότερο από το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο των προσωπικών δανείων.

Η Ελληνική Τράπεζα σε μια προσπάθεια να βοηθήσει στην περαιτέρω τόνωση της οικονομίας προχώρησε με μειώσεις και στα χρεωστικά επιτόκια των προσωπικών δανείων και δανεί-

Ο Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας κ. Μάκης Κεραυνός και ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κ. Πλούταρχος Σακελλάρης κατά την υπογραφή της συμφωνίας στις 13 Ιουλίου.

ων αυτοκινήτου. Πιο συγκεκριμένα: Όσον αφορά τα νέα Προσωπικά Δάνεια, η Ελληνική Τρά-

πεζα μειώνει το επιτοκιακό περιθώριο κατά 0,50%. Για τα Δάνεια Αυτοκινήτου προχωρεί με σημαντική μείωση των περιθωρίων που φτάνουν μέχρι και το 1,70%. Όπως δήλωσε κατά τη διάρκεια της διάσκεψης Τύπου ο Γενικός Διευθυντής Ανάπτυξης Εργασιών Ομίλου κ. Γλ. Μαύρος «Στην Ελληνική Τράπεζα είμαστε σταθερά επικεντρωμένοι στην παροχή υποδειγματικής εξυπηρέτησης. Έχοντας ως ακλόνητο θεμέλιο τη φιλικότητα, έχουμε εδραιωθεί ως μια Τράπεζα ανθρώπινη, κοινωνικά υπεύθυνη και ευαίσθητη, ιδιαίτερα την περίοδο αυτή που το οικονομικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα δύσκολο και μεταβάλλεται διαρκώς». Επίσης, ο κ. Μαύρος ανέφερε «Η Ελληνική Τράπεζα είχε από νωρίς προβλέψει τις δυσοίωνες προοπτικές και από την αρχή του χρόνου προειδοποιούσε και επεσήμαινε τους σοβαρούς κινδύνους που ελλόχευαν. Ήταν δε η πρώτη Τράπεζα που είχε εξαγγείλει ότι θα στήριζε με κάθε τρόπο τα κυπριακά νοικοκυριά και τις κυπριακές επιχειρήσεις στα πλαίσια της κοινωνικής της πολιτικής προς αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης».

Δανειοδοτικό Σχέδιο Μόρφωση

✓ **Σήμερα, για να ανέβουν ψηλά τα παιδιά σας πρέπει πρώτα εσείς να κάνετε την έξυπνη κίνηση!**

Με το πιο πάνω σλόγκαν έχει ξεκινήσει η επαναληπτική διαφημιστική εκστρατεία του δανειοδοτικού σχεδίου ΜΟΡΦΩΣΗ, το σχέδιο που προσφέρει ολοκληρωμένες δανειοδοτικές λύσεις σε γονείς ή κηδεμόνες για τις εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών τους - όποιες κι αν είναι αυτές - από το νηπιαγωγείο, το δημοτικό, το γυμνάσιο, μέχρι και το πανεπιστήμιο!

Το σχέδιο ΜΟΡΦΩΣΗ συνδυάζει δανειοδότηση, έκδοση φοιτητικής κάρτας συνδεδεμένης με τρεχούμενο λογαριασμό και άλλα ωφελήματα. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν όλο το πακέτο ή μέρος αυτού π.χ. μόνο τη φοιτητική κάρτα ή μόνο δάνειο.

Το δανειοδοτικό σχέδιο ΜΟΡΦΩΣΗ παρέχει στους ενδιαφερόμενους:

- Δάνεια από 2.500 μέχρι 140.000
- Μακροχρόνια περίοδο αποπληρωμής μέχρι 30 χρόνια
- Περίοδο χάριτος μέχρι 5 χρόνια
- Ευέλικτες μηνιαίες δόσεις
- Ευνοϊκό επιτόκιο
- Δανεισμό σε Ευρώ, Δολάριο ή Στερλίνα

Στη φωτογραφία διακρίνονται κατάλληλα διαμορφωμένα αυτοκίνητα τα οποία χρησιμοποιούνται για την προώθηση του Σχεδίου.

Η STUDENT CARD προσφέρει:

- Μηδέν χρέωση για αναλήψεις μετρητών τόσο στην Κύπρο (από ATM της Ελληνικής Τράπεζας και της JCC) όσο και στο εξωτερικό (από οποιοδήποτε ATM) μέσω της φοιτητικής μας κάρτας
- Δωρεάν πρόσβαση στο Hellenic Net Banking για άμεση διαχείριση του λογαριασμού
- Εκπτώσεις σε μεγάλο αριθμό καταστημάτων
- Ευχέρεια άμεσης ανάληψης μετρητών που κατατίθενται στο λογαριασμό του κατόχου της κάρτας
- Δωρεάν ταξιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη

STUDENT MEDICARD

Είναι το ασφαλιστικό σχέδιο υγείας της Hellenic Alico Life για φοιτητές, που προσφέρει νοσοκομειακή περίθαλψη στην Κύπρο και στο εξωτερικό ανάλογα με τη χώρα σπουδών του φοιτητή. Με το σχέδιο αυτό ο φοιτητής και η οικογένειά του δε θα ανησυχούν για το κόστος νοσηλείας σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας του φοιτητή.

Περισσότερες πληροφορίες για το σχέδιο μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα www.hellenicbank.com και σε όλα τα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας.

Αναλυτές: Γιατί δεν φοβόμαστε μετεκλογικά τις ελλαδικές τράπεζες!

Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που μετά την προκήρυξη των πρώτων εκλογών από τον έλληνα πρωθυπουργό κ. Κώστα Καραμανλή για τις 4 Οκτωβρίου, φοβήθηκαν για μια γενναία πτώση των μετοχών των τραπεζών στη Σοφοκλέους. Βασική αιτία ήταν μια σειρά από αρνητικές αναφορές που είχαν γίνει κατά το παρελθόν από το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης για κλάδο, οι οποίες αφορούσαν το πακέτο στήριξης, την ανάγκη χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας, την ανάγκη παρέμβασης του κράτους στην οικονομία μέσω των τραπεζών, την αύξηση των τραπεζικών περιθωρίων, κ.λπ.

Οι αναφορές αυτές μάλιστα, συνεκτιμήθηκαν από ορισμένους με αυξημένη βαρύτητα, λόγω και των μελών που διαθέτει το κράτος στα ΔΣ των ελληνικών τραπεζών, μέσα από τη διαδικασία του πρώτου σκέλους του πακέτου στήριξης. Παρόλα αυτά, σε αντίθεση με τις μετοχές κάποιων «κρατικόχαρτων», οι τιμές των τραπεζικών τίτλων περισσότερο ανέβηκαν παρά μειώθηκαν, ενώ επίσης, οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές, όχι μόνο δεν βγήκαν πωλητές, αλλά επιπρόσθετα συμμετείχαν και σε placements για την αγορά μετοχών του κλάδου.

Διαφωτιστικό για τη συγκεκριμένη στάση τους, ήταν το περιεχόμενο των πρόσφατων εκθέσεων τους, σύμφωνα με το οποίο:

Πρώτον, δεν φοβούνται την αλλαγή κυβέρνησης, ιδίως αν προκύψει αυτοδυναμία από οποιοδήποτε κόμμα. Σε καμία έκθεση των ξένων - ακόμη και για εταιρείες όπου η αλλαγή κυβέρνησης ενδεχομένως να επιφέρει σημαντικές αλλαγές, όπως ο ΟΤΕ, η ΔΕΗ, κ.α. - οι ξένοι αναλυτές δεν «σήκωσαν ψηλά» το θέμα των εκλογών και δεν μετέβαλαν δραματικά τις τιμές-στόχους.

Χαρακτηριστική άλλωστε είναι η αναφορά της Goldman Sachs (15/9) που επισημαίνει: «πιστεύουμε ότι μια αποφασιστική νίκη στις εκλογές από οποιοδήποτε πολιτικό κόμμα, θα μπορούσε να εκληφθεί θετικά, καθώς αυξάνονται οι πιθανότητες ότι η πολιτική των τομών στην οικονομία θα ξεκινήσει».

Όσο για την JP Morgan, δεν αναφέρει ούτε μία λέξη(!) για εκλογές στην πολυσέλιδη έκθεσή της για την Eurobank, στην οποία προτείνει αύξηση θέσεων (overweight) στο συγκεκριμένο τίτλο.

Δεύτερον, αν και προβλέπουν συνέχιση της ύφεσης στην ελληνική οικονομία τουλάχιστον μέ-

Τις εξηγήσεις τους γιατί δεν φοβούνται τον κλάδο μετά την 5η Οκτωβρίου εκφράζουν πλέον ανοιχτά οι διεθνείς επενδυτικοί οίκοι.

χρι και το 2010, δεν φοβούνται για σημαντική διόγκωση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, τουλάχιστον για τις μεγάλες τράπεζες, στις οποίες είναι τοποθετημένοι.

Η Goldman Sachs για παράδειγμα λαμβάνει υπόψη της τις προβλέψεις για την ελληνική οικονομία που έχει κάνει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Σύμφωνα με αυτές, το 2009 το ΑΕΠ θα υποχωρήσει κατά 1,7% και το 2010 κατά 0,4%, ενώ ο δείκτης του δημοσιονομικού ελλείμματος από το -6,2% θα εκτιναχθεί στο -7,5% το 2010.

Παρά το γεγονός αυτό όμως -έναν από τους πιο «σκληρούς» οίκους για τις ελληνικές τράπεζες- η Goldman Sachs δεν φαίνεται να τρομάζει απέναντι στο ενδεχόμενο να αυξηθούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια: «Περιμένουμε ότι η πορεία των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα συνεχιστεί, αλλά θα επιβραδυνθεί στις αρχές του 2010».

Ανάλογα συμπεράσματα προκύπτουν και από την έκθεση της JP Morgan για την Eurobank, σύμφωνα με την οποία οι προβλέψεις της τράπεζας για επισφαλή δάνεια θα εκτιναχθούν μεν το 2009 από τα 886 εκατ. στο 1,18 δις ευρώ, αλλά θα αποκλιμακωθούν το 2010 σε επίπεδα ανάλογα με εκείνα του 2008 (883 εκατ.). Για το 2011 οι προβλέψεις εκτιμώνται σε ακόμη πιο χαμηλά επίπεδα (745 εκατ. ευρώ).

Και τρίτον, αναμένουν σημαντική διεύρυνση του Καθαρού Επιτοκιακού Περιθωρίου (NIM) καθώς το μέσο κόστος άντλησης κεφαλαίων μειώνεται σταδιακά, καθώς προθεσμιακές καταθέσεις με επιβάρυνση 5% και 6% θα ανανεωθούν τους επόμενους μήνες με επιτόκια που είναι χαμηλότερα τουλάχιστον κατά 50%.

Ο συνδυασμός αυτών των παραπάνω, μπορεί μεν να οδηγεί τους αναλυτές σε ανοδικές αναθεωρήσεις των κερδών τους για το 2010 και το 2011, πλην όμως δεν αναιρεί «στοιχήματα» που θα πρέπει να κερδίσει ο κλάδος σε μακροπρόθεσμη βάση.

Τι θα κάνουν με τις προνομιούχες

Η Εθνική Τράπεζα έχει δηλώσει ότι ένα μέρος των χρημάτων που άντλησε από την πρόσφατη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου θα μπορούσε να το χρησιμοποιήσει για να αποπληρώσει το δημόσιο. Σύμφωνα τώρα με την εκτίμηση της Goldman Sachs, τόσο η ΑΤΕ Bank, όσο και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο δεν έχουν ως θέμα υψηλής προτεραιότητας την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών.

Όσο για τις Alpha Bank, Eurobank και Πειραιώς, ο ξένος οίκος ότι θα αντικαταστήσουν τη χρηματοδότηση αυτή μέσα στο 2010, αλλά έχουν ακόμη χρόνο μέχρι να το καταφέρουν.

Πολιτικές κόντρες για τα χρέη

Νέες εστίες έντονης αντιπαράθεσης ανάμεσα στη Ν.Δ. και στο ΠΑΣΟΚ πυροδότησαν οι προτάσεις της αξιωματικής αντιπολίτευσης για ρύθμιση χρεών των υπερχρεωμένων νοικοκυριών, τις οποίες σχεδιάζει να προωθήσει άμεσα προς ψήφιση, εφόσον αναλάβει την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας.

Αφορμή για τη νέα κόντρα κυβέρνησης - αξιωματικής αντιπολίτευσης αποτέλεσε το πρωτοσέλιδο δημοσίευμα της εφημερίδας "Πρώτο θέμα", σύμφωνα με το οποίο "το ΠΑΣΟΚ σβήνει τα χρέη προς τις τράπεζες", με διαγραφή του 90% της οφειλής για καταναλωτικά και κάρτες και αποπληρωμή του 85% της εμπορικής αξίας του ακινήτου σε 20 χρόνια, προκειμένου για στεγαστικά δάνεια.

Για ακραίο λαϊκισμό κατηγορήσε το ΠΑΣΟΚ ο εκπρόσωπος Τύπου της Ν.Δ. κ. Γ. Κουμουτσάκος καλώντας τον κ. Γ. Παπανδρέου να απαντήσει αν το κόμμα του υιοθετεί ή όχι το δημοσίευμα. "Πιστήκατε αδιάβαστοι" απάντησε ο εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, σημειώνοντας ότι οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ για τη ρύθμιση των χρεών υπερχρεωμένων νοικοκυριών τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση από τον Απρίλιο του 2009 και κατατέθηκαν στη Βουλή στις 22 Ιουλίου 2009.

Μάλιστα, η πολιτική εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ για θέματα Οικονομίας, κ. Λ. Κατσέλη, δήλωσε πως η πρόταση νόμου του ΠΑΣΟΚ καθώς και οι προτάσεις για την προστασία των καταναλωτών από τις καταχρηστικές πρακτικές των τραπεζών "θα είναι από τις πρώτες που θα κατατεθούν από τη νέα κυβέρνηση".

Σύμφωνα με την κατατεθειμένη στη Βουλή πρόταση νόμου:

1. Η ρύθμιση αφορά σε όσους καταναλωτές έχουν διαπιστωμένη και μόνιμη αδυναμία να αποπληρώσουν τα χρέη τους. Θα μπορούν να τα ρυθμίσουν και να απαλλαγούν από αυτά, εξοφλώντας μέρος των χρεών τους, το οποίο όμως δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το 10% των οφειλών. Απαραίτητη προϋπόθεση για να συμβεί κάτι τέτοιο είναι να μην υφίστανται περιουσιακά στοιχεία και να μην επαρκούν τα τρέχοντα εισοδήματα του καταναλωτή για την ικανοποίηση των δανειακών υποχρεώσεων.

2. Ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταθέτει κάθε μήνα για τρία έως πέντε έτη στους πιστωτές μέρος του εισοδήματός του. Αν δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις του, δεν επέρχεται απαλλαγή από τα χρέη.

3. Το ποσό που καταβάλλει για 3 - 5 χρόνια στους πιστωτές προσδιορίζεται από το δικαστήριο. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι τη λήξη της πε-

ριόδου των 3 - 5 ετών πρέπει να έχει εξοφληθεί ποσοστό τουλάχιστον 10% των συνολικών οφειλών του οφειλέτη. Από εκεί κι έπειτα κηρύσσεται η οριστική απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη του.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως σε περιπτώσεις χρόνιας ανεργίας, σημαντικών προβλημάτων υγείας, όπου το εισόδημα του οφειλέτη δεν επαρκεί για την κάλυψη στοιχειωδών βιοτικών του αναγκών, είναι δυνατός ο προσδιορισμός χαμηλότερων ή και μηδενικών καταβολών. Αυτό ακόμα κι αν δεν προκύπτει η εξόφληση του ελάχιστου ποσοστού του 10% των συνολικών οφειλών. Το δικαστήριο μπορεί να επανεξετάζει κάθε οκτώ μήνες, ή και νωρίτερα αυτεπαγγέλτως, ή έπειτα από αίτηση του οφειλέτη ή του πιστωτή εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τις εξαιρετικές αυτές περιπτώσεις.

5. Ειδική μέριμνα προβλέπεται για την πρώτη κατοικία. Εφόσον η αξία της δεν υπερβαίνει το αφορολόγητο πρώτης κατοικίας προσαυξημένο κατά 20%, προστατεύεται από τους πιστωτές και ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει την εξαίρεσή της από την περιουσία που ρευστοποιείται για την ικανοποίηση των πιστωτών. Σε αυτή την περίπτωση αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα είκοσι έτη, με περίοδο χάριτος και σε ευνοϊκούς όρους, ποσό οφειλών μέχρι το 85% της εμπορικής αξίας του ακινήτου, όπως αυτή αποτιμάται από το δικαστήριο.

Σε ερώτηση για το ποια είναι τα κίνητρα που έχουν τα πιστωτικά ιδρύματα να αποδεχθούν τη ρύθμιση χρεών, κύκλοι του ΠΑΣΟΚ έλεγαν ότι και οι δύο πλευρές έχουν σημαντικά κίνητρα να έρ-

θουν σε μεταξύ τους συμφωνία, σημειώνοντας ότι οι πιστωτές και τα πιστωτικά ιδρύματα γνωρίζουν πως είναι προτιμότερο να υπάρξει ρύθμιση χρεών που θα διασφαλίζει και με τη δική τους σύμφωνη γνώμη ένα εύλογο ποσό εξόφλησης της οφειλής, σύμφωνα πάντα με τις οικονομικές δυνατότητες των δανειοληπτών, από το να προκύψει απαλλαγή από χρέη χωρίς τη δική τους συμμετοχή.

Επίσης, όσον αφορά στο τι συνεπάγεται για τη λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων μια τέτοια ρύθμιση, οι ίδιοι κύκλοι σημείωναν ότι τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει ασφαλώς να αναπτύξουν κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογούν ορθολογικότερα την πιστοληπτική ικανότητα των υποψήφιων δανειοληπτών.

Επιπλέον, θα πρέπει να δημιουργήσουν εσωτερικούς μηχανισμούς αξιολόγησης για την αποδοχή ή μη των σχεδίων απαλλαγής από τα χρέη.

Ένα σημαντικό παράπλευρο όφελος της ρύθμισης, τόνιζαν, είναι ότι συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας κουλτούρας διαβούλευσης, διαπραγμάτευσης και ρύθμισης των χρεών, που στη σημερινή πρακτική είναι ανύπαρκτη, καθώς δίνει τη δυνατότητα στους πιστωτές να πληροφορούνται τη συνολική οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, τους κινδύνους και τις αδυναμίες εξυπηρέτησης χρεών και να υιοθετήσουν εν όψει της πιθανής απαλλαγής από τα χρέη ηπιότερες και ρεαλιστικότερες προσδοκίες.

• Οι προτάσεις για το πάγωμα των χρεών των επιχειρήσεων

Το ΠΑΣΟΚ έχει επίσης προτείνει "πάγωμα" δανειακών υποχρεώσεων για έναν χρόνο και δυνατότητα αναχρηματοδότησης ληξιπρόθεσμων οφειλών επιχειρήσεων που λόγω της σημερινής συγκυρίας πλήττονται ιδιαίτερα και έχουν πρόβλημα αποπληρωμής οφειλών. Αυτό σημαίνει ότι:

- Για έναν χρόνο αναστέλλεται η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης από τα πιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή δεν γίνονται κατασχέσεις, πλειστηριασμοί).
- Για έναν χρόνο "παγώνει" η καταβολή της δόσης για επιχειρήσεις που θα μπορούν να υπαχθούν στη ρύθμιση. Θα οφείλονται μόνον οι συμβατικοί τόκοι - όχι οι τόκοι υπερημερίας.
- Για τις επιχειρήσεις που θα υπαχθούν στη ρύθμιση θα δοθεί η αναχρηματοδότηση των οφειλών τους, η αποπληρωμή των οποίων θα μπορεί να έχει διάρκεια π.χ. από 5 - 7 έτη, όπως στην προηγούμενη ρύθμιση του 2004, εκ των οποίων δύο έτη θα αποτελούν περίοδο χάριτος. Η αποπληρωμή θα γίνεται με ισόποσες περιόδους δόσεις.
- Σημειώνεται ότι αντίστοιχη ρύθμιση είχε γίνει και το 2004 με τον Νόμο 3259/04

Αυξημένος ο ρόλος του ΔΝΤ

Κάτω από το μικροσκόπιο οι τράπεζες

Ασπίδα προστασίας, προληπτική κατά μίας ενδεχόμενης νέας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, επιχειρεί να κατασκευάσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε δέσμη πέντε προτάσεων με στόχο την πρόληψη χρηματοπιστωτικών κρίσεων στο μέλλον, αλλά και την εποπτεία σε κοινотικό επίπεδο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών κινητών αξιών. Συγκεκριμένα, οι πέντε νομοθετικές προτάσεις της Κομισιόν προβλέπουν τη σύσταση:

- 1) **Επιτροπής ανάλυσης συστημικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό τομέα,**
- 2) **Ευρωπαϊκό Σύστημα χρηματοπιστωτικής εποπτείας,**
- 3) **Τριών ευρωπαϊκών αρχών για την εποπτεία της λειτουργίας: α) Των τραπεζών, β) Των ασφαλιστικών εταιρειών, γ) Των αγορών κινητών αξιών.**

Η προτεινόμενη Επιτροπή ανάλυσης συστημικού κινδύνου θα απαρτίζεται από τους επικεφαλές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών και εκπροσώπους των εθνικών εποπτικών αρχών. Θα προειδοποιεί όταν διαβλέπει κίνδυνο για τη μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενώ θα έχει την αρμοδιότητα να απευθύνει συστάσεις ή να ζητάει από τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα χρηματοπιστωτικής εποπτείας θα έχει ως αντικείμενο την επίβλεψη της λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στα κράτη μέλη. Θα βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές και θα παρεμβαίνει.

Οι τρεις ευρωπαϊκές αρχές που θα συσταθούν θα αναλάβουν:

- να επιλύουν διαφορές μεταξύ των εθνικών αρχών εποπτείας στους τομείς που απαιτείται συντονισμός των κρατών μελών (χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με διασυνοριακή δραστηριότητα),
- την επίβλεψη της λειτουργία των διεθνών οίκων αξιολόγησης των πιστοληπτικής ικανότητας επιχειρήσεων,
- να συντονίζουν τις ενέργειες των κρατών μελών σε περιόδους έκτακτης ανάγκης,
- να συνεισφέρουν στην ενιαία εφαρμογή των τεχνικών κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη.

Ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, σημείωσε ότι η δέσμη των νέων κοινοτι-

κών προτάσεων αποσκοπεί στην προστασία των Ευρωπαίων φορολογούμενων από χρηματοπιστωτικές κρίσεις, όπως η πρόσφατη, οι οποίες υποχρέωσαν τις κυβερνήσεις να ενισχύσουν τη ρευστότητα των τραπεζών με δισεκατομμύρια ευρώ. Ο Πορτογάλος πρόεδρος εξέφρασε την εκτίμηση ότι τα προτεινόμενα μέτρα θα εμπνεύσουν τους ηγέτες της ομάδας των 20 σημαντικότερων οικονομιών του πλανήτη ώστε να ληφθούν ανάλογα μέτρα σε παγκόσμια κλίμακα.

Πιο ισορροπημένη οικονομία υπόσχονται οι ισχυροί 20

Την ίδια ώρα σε μία άλλη ήπειρο, στο Πίτσμπουργκ των Ηνωμένων Πολιτειών οι ηγέτες της G20, δεσμεύθηκαν στη διασφάλιση ενός «πιο ισορροπημένου προτύπου παγκόσμιας μεγέθυνσης» προκειμένου να αποφευχθεί μία νέα οικονομική κρίση. Μετά τη δήμερη σύνοδο οι ισχυροί της γης διακήρυξαν ότι :

«Αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε ένα πλαίσιο που θα καθορίζει τις πολιτικές και τον τρόπο με τον οποίο θα ενεργούμε από κοινού προκει-

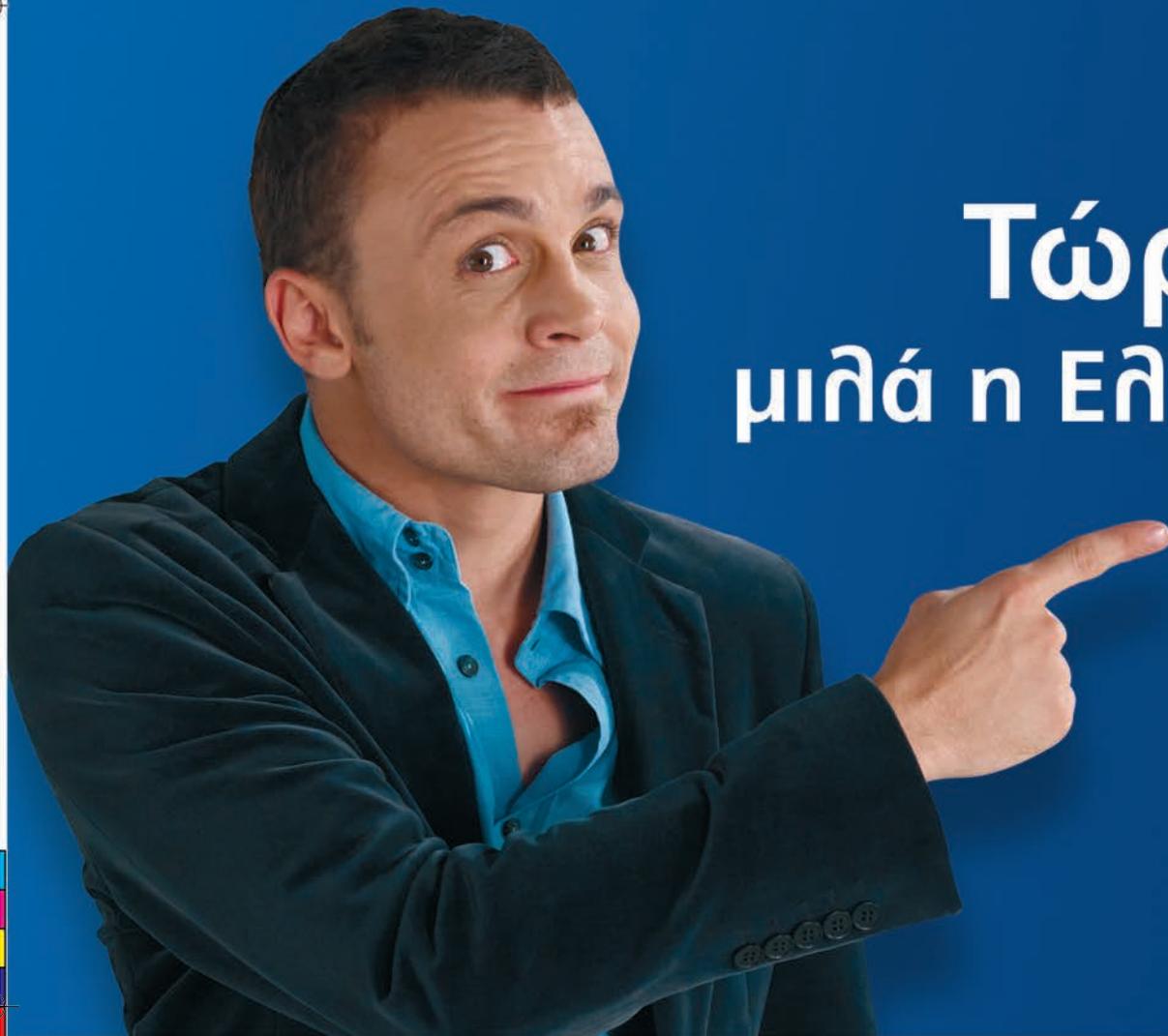
μένου να φθάσουμε σε μία ισχυρή παγκόσμια μεγέθυνση, διαρκή και ισορροπημένη». «Πρέπει να περάσουμε από τους δημόσιους πόρους στους ιδιωτικούς πόρους της ζήτησης, να εγκαταστήσουμε ένα πρότυπο μεγέθυνσης πιο διαρκές και πιο ισορροπημένο σε όλες τις χώρες και να περιορίσουμε τις ανισότητες της ανάπτυξης», προσθέτουν.

Δεσμεύθηκαν ακόμη να «ενεργήσουν από κοινού» προκειμένου να ενισχύσουν τους τραπεζικούς κανόνες σε όρους κατάλληλων κεφαλαίων, να θέσουν σε λειτουργία αυστηρούς διεθνείς κανόνες στο θέμα των απολαβών προκειμένου (...) να διασφαλίσουν πως οι μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες θα αναλαμβάνουν την ευθύνη των κινδύνων που παίρνουν.

Πιο δημοκρατικά συστήματα αποφάσεων

Αποφάσισαν επίσης να δημοκρατικοποιήσουν τα συστήματα αποφάσεών τους και να δώσουν μεγαλύτερο βάρος στις αναδυόμενες χώρες στους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, μεταφέροντας «τουλάχιστον το 5%» των αναλογικών μεριδίων στο πλαίσιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και «τουλάχιστον το 3%» των δικαιωμάτων ψήφου στην Παγκόσμια Τράπεζα. Με τον τρόπο αυτό αύξησαν το ρόλο του ΔΝΤ στην παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση, αυξάνοντας τις εξουσίες επιτήρησης και συντονισμού των εθνικών οικονομικών πολιτικών που διαθέτει. Ανακοίνωσαν τέλος ότι τη σύγκληση δύο νέων συνόδων το 2010, στον Καναδά και τη Νότια Κορέα και μίας ακόμη το 2011, στη Γαλλία. Ο Αμερικανός πρόεδρος Μπάρακ Ομπάμα δήλωσε πως έγιναν βήματα για τη μετάβαση της διεθνούς οικονομίας σε τροχιά ανάπτυξης, υποστηρίζοντας ότι η G20 βοήθησε ώστε η παγκόσμια οικονομία να στραφεί προς την οδό της ανάκαμψης.

«Φέραμε την παγκόσμια οικονομία πίσω από το χελος του γκρεμού. Θέσαμε τα θεμέλια για μία διατηρήσιμη ανάκαμψη», τόνισε ο Ομπάμα σε συνέντευξη Τύπου με το τέλος της συνόδου. Σημείωσε ακόμη πως η G20 ανέλαβε toλμηρή δράση και δεσμεύθηκε να συνεχίσει στο δρόμο της επιδίωξης μιας ισορροπημένης και διατηρήσιμης οικονομικής μεγέθυνσης. «Δεν μπορούμε να υποστούμε πάλι την ίδια απότομη αύξηση και τη χρεοκοπία της οικονομίας του παρελθόντος».

Τώρα μιλά η Ελληνική!

ΕΚΕΣΗ CONSULTANTS

Στεγαστικά Δάνεια

Η παράδοση της Ελληνικής Τράπεζας στα στεγαστικά δάνεια δεν είναι τυχαία γιατί ποτέ δεν μείναμε στα λόγια αλλά προχωράμε σε πράξεις.

Ακόμα μια φορά είμαστε δίπλα σας και σας προσφέρουμε το **καλύτερο** για να αποκτήσετε το δικό σας σπίτι.

Μειώσαμε τα επιτόκια:

- **Μείωση Βασικού επιτοκίου** σε στεγαστικά δάνεια με την εισαγωγή του Βασικού Επιτοκίου Στεγαστικών Δανείων
- **Μείωση και στο περιθώριο του επιτοκίου** στα στεγαστικά δάνεια που **θα** συναφθούν

Μηδενίσαμε τα έξοδα για τα πιο πάνω στεγαστικά δάνεια που **θα εγκριθούν μέχρι 31/12/2009**:

- €0 έξοδα παραχώρησης δανείου
- €0 έξοδα νομικών εγγράφων
- €0 ασφάλιστρα κατοικίας (πυρός/σεισμού) τον 1ο χρόνο μέσω της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής
- Ευνοϊκά ασφάλιστρα Ζωής & Μ.Ο.Α. με τη Hellenic Alico Life

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

www.hellenicbank.com

γραμμή εξυπηρέτησης

8000 9999

γραμμή από εξωτερικό

+357 22 743843

Σημειώσεις: Απαραίτητη η λήψη ικανοποιητικών για την Ελληνική Τράπεζα εξασφαλίσεων αναλόγως του σχεδίου και σκοπού έκαστου δανείου. • Το επιτόκιο και η δόση αποπληρωμής του στεγαστικού δανείου δύνανται να τροποποιούνται από την Τράπεζα από καιρού εις καιρό. Για επιτόκια παρακαλούμε όπως προμηθευέστε τον Οδηγό Επιτοκίων και Χρεώσεων από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας, τη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999 ή στο διαδικτυο www.hellenicbank.com • Για περισσότερες πληροφορίες και για τους πλήρεις όρους των σχεδίων των στεγαστικών δανείων παρακαλούμε απευθυνθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας. • Η Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Λτδ δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της. • ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη ιδιοκτησία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιοδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη περιουσία σας.

Μάχη ΣΠΙ-Τραπεζών για τα επιτόκια

Άρχισε ο χορός των μειώσεων

Καλά κρατεί ο πόλεμος που ξέσπασε μεταξύ Συνεργατικών Τραπεζικών Ιδρυμάτων και εμπορικών τραπεζών για τις καταθέσεις με το Συνεργατικό κίνημα να κρατά το προβάδισμα. Με βάση στοιχεία τόσο από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα οι τράπεζες προσφέρουν σήμερα από 3,5% μέχρι 4% για να πάρουν ετήσιες καταθέσεις μέχρι 100 χιλ. ενώ τα ΣΠΙ 4,5%. Διατηρώντας το arbitrage στις 50 και πλέον μονάδες, τα ΣΠΙ κατάφεραν τον τελευταίο χρόνο να κερδίσουν μερίδιο αγοράς 2,2% σε βάρος των τραπεζών. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, το μερίδιο των ΣΠΙ στις καταθέσεις έφθασε τον Ιούλιο το 20,94% από 18,74% τον περσινό Ιούλιο.

Από την αρχή του έτους τα ΣΠΙ έλαβαν στα ταμεία τους γύρω στα 1,5 δισ. από τα 2,5 δισ. των νέων καταθέσεων που μπήκαν στο σύστημα. Το 2009 τα ΣΠΙ έχουν πάρει περισσότερες καταθέσεις από ότι όλες οι τράπεζες μαζί, ενώ μέσα σε ένα χρόνο έχουν κερδίσει μερίδιο 2,20% σε βάρος κυρίως των δύο μεγάλων τραπεζών Κύπρου και Marfin Laiki.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, τα ΣΠΙ έχουν επανακτήσει τη δεύτερη θέση στις καταθέσεις, καλύπτοντας το χαμένο περσινό έδαφος, με την αφαίμαξη ουσιαστικά των Συνεργατικών από τις Τράπεζες.

Η Τράπεζα Κύπρου διατήρησε μεν τα σκήπτρα στις καταθέσεις αλλά έχασε σε ένα χρόνο μερίδιο 1,6% και η Marfin Laiki Bank που πέρασε στην τρίτη θέση έχασε 1,1%. Και ενώ όλα έδειχναν ότι τα ψηλά καταθετικά επιτόκια που προσέφεραν τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα, με στόχο να κερδίσουν έδαφος από την περσινή αφαίμαξη των εμπορικών τραπεζών, δεν θα επέτρεπαν τη μείωση των δανειστικών επιτοκίων όλα άλλαξαν με τις εμπορικές τράπεζες να ανοίγουν το χορό των μειώσεων των δανειστικών επιτοκίων. Ο υπουργός οικονομικών Χαρίλαος Σταυράκης χαρακτήρισε ως νέα νότα για την αγορά τις εξαγγελίες των τραπεζικών ιδρυμάτων.

«Τα επιτόκια πλέον έχουν ξεκινήσει μια καθοδική πορεία», είπε ο Χαρίλαος Σταυράκης. «Όλες οι κινήσεις της κυβέρνησης για ενίσχυση της ρευστότητας και η εξαγγελία των τριετών ειδικών κυβερνητικών χρεογράφων και των καλυμμένων ομολόγων έχουν δώσει μια νέα νότα στην αγορά».

Αρχές του νέου χρόνου, αναμένονται και νέ-

ες μειώσεις επιτοκίων με την έκδοση των τριετών ομολόγων, τα οποία θα φέρουν στην Κύπρο τρία δισεκατομμύρια ευρώ, με επιτόκιο 1%.

Αλλαγές στο σκηνικό

Η κατάσταση που επικρατεί με τα επιτόκια έχει αλλάξει το όλο τραπεζικό σκηνικό. Ενώ οι καταναλωτές δανειζόνταν από εκεί που διέθεταν καταθέσεις τώρα προτιμούν δύο διαφορετικά ιδρύματα. Ένας καταναλωτής, για παράδειγμα, επιλέγει να πάρει δάνειο από μια εμπορική τράπεζα, η οποία τον χρεώνει με χαμηλότερο δανειστικό επιτόκιο απ' ό,τι μια τράπεζα του Συνεργατισμού, αλλά προτιμά να έχει τις καταθέσεις του σε συνεργατικό ίδρυμα, αφού το επιτόκιο που του προσφέρεται είναι ψηλότερο από αυτό των εμπορικών τραπεζών.

Στρεβλώσεις

Το όλο θέμα ωστόσο προκαλεί σημαντικές στρεβλώσεις στην αγορά αφού ως γνωστό η ρευστότητα των τραπεζών στηρίζεται στις καταθέσεις των πελατών τους. Χωρίς τις καταθέσεις οι τράπεζες θα οδηγηθούν με μαθηματική ακρίβεια σε αύξηση των καταθετικών επιτοκίων για να μπορέσουν να προσελκύσουν καταθέτες με ταυτόχρονη ωστόσο αύξηση των δανειστικών επιτοκίων ούτως ώστε να υπάρχει ισοζύγιο.

Πάντως την αποκλιμάκωση των επιτοκίων στην Κύπρο αποτύπωσαν τα νέα στοιχεία που

έδωσε στη δημοσιότητα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το κόστος του χρήματος εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερο από ότι στην ευρωζώνη, αλλά μειώνεται με ελαφρώς ταχύτερους ρυθμούς τους τελευταίους μήνες από ότι στην ευρωζώνη, δημιουργώντας προσδοκίες ότι εντός του 2010 τα επιτόκια στην Κύπρο θα ευθυγραμμιστούν με αυτά που πληρώνουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις σε άλλες χώρες.

Η μείωση των επιτοκίων είναι ιδιαίτερα εμφανής στα στεγαστικά δάνεια. Μέσα σε ένα μήνα τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων περιορίστηκαν στο 5,81% έναντι 6,03% που ήταν τον Ιούνιο και 6,21% τον περσινό Ιούλιο. Από το Φεβρουάριο, όταν το εγχώριο κόστος χρήματος για στεγαστικούς σκοπούς είχε φθάσει στο ψηλότερο επίπεδο των τελευταίων ετών, τα επιτόκια υποχώρησαν κατά 125 μονάδες βάσης. Τα στοιχεία δείχνουν πως η Κύπρος ακολουθεί τις τάσεις που δημιουργούνται στην ευρωζώνη με χρονική υστέρηση κάποιων μηνών.

Πάντως, παρά τη μείωση που υπάρχει στα εγχώρια επιτόκια, ο μέσος ευρωπαϊός δανίζεται σήμερα για στεγαστικούς σκοπούς με πολύ πιο ευνοϊκούς όρους. Το ύψος του επιτοκίου για στεγαστικά δάνεια στην ευρωζώνη μειώθηκε τον Ιούλιο του 2009 στο 3,95% από 4,04% τον Ιούνιο και 5,62% τον περσινό Ιούλιο. Από τον Οκτώβριο του 2008 τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων στην ευρωζώνη παρουσιάζουν μείωση κατά 175 μονάδες βάσης.

Global knowledge: Local expertise

With global insight and local knowledge, we provide industry-focused assurance, advisory, tax, global compliance and corporate support services to both local and international clients, operating in all sectors of business activity and range from private individuals to large multinational organisations. We use our network, experience, industry knowledge and business understanding to build trust and create value for our clients.

Please contact:

Christakis K Santis
Leader - Assurance

Stephos D Stephanides
Leader - Advisory

Panicos Kaouris
Leader - Tax Services

Costas L Mavrocordatos
Leader - Global Compliance Services

Angelos M Loizou
Leader - Corporate Support Services

PricewaterhouseCoopers Ltd
Julia House, 3 Themistocles Dervis Street,
CY-1066 Nicosia
Tel.: +357-22555000, Fax: +357-22555001

www.pwc.com/cy

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Προσοχή στα τραπεζικά δάνεια

Τα μικρά γράμματα... κάνουν τη διαφορά

Οτι λάμπει σίγουρα δεν είναι χρυσός μπορεί ωστόσο να αποτελέσει ένα πανάκριβο άνθρακα εάν οι καταναλωτές δεν είναι προσεκτικοί. Κυρίως σε ότι αφορά τη σύναψη δανείων τόσο από εμπορικές τράπεζες όσο και από Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα. Οι καταναλωτές οφείλουν να έχουν να μάτια τους δεκατέσσερα και να διαβάζουν προσεκτικά και τα μικρά γράμματα στους όρους των δανείων διαφορετικά πιθανόν να κληθούν να πληρώσουν τη νύφη πολύ περισσότερο από ότι υπολόγιζαν ή τουλάχιστον από ότι διαφημιζόταν ότι στοίχιζε. Οι πρόσφατες διαφημίσεις διαφόρων πιστωτικών ιδρυμάτων για ελκυστικά σχέδια δανειοδότησης έθεσαν σε εγρήγορση την υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών του υπουργείου Εμπορίου και, για πρώτη φορά, εξέδωσε ανακοίνωση συστήνοντας προσοχή στους καταναλωτές σε ότι αφορά τους όρους των στεγαστικών και φοιτητικών δανείων. Τους καλεί να εξετάζουν ενδελεχώς τους όρους των προσφερόμενων δανείων, ιδίως αυτών σε Euribor, που αν και σήμερα βρίσκεται σε επίπεδα κοντά στο 1%, τα επόμενα χρόνια θα αυξηθεί σημαντικά.

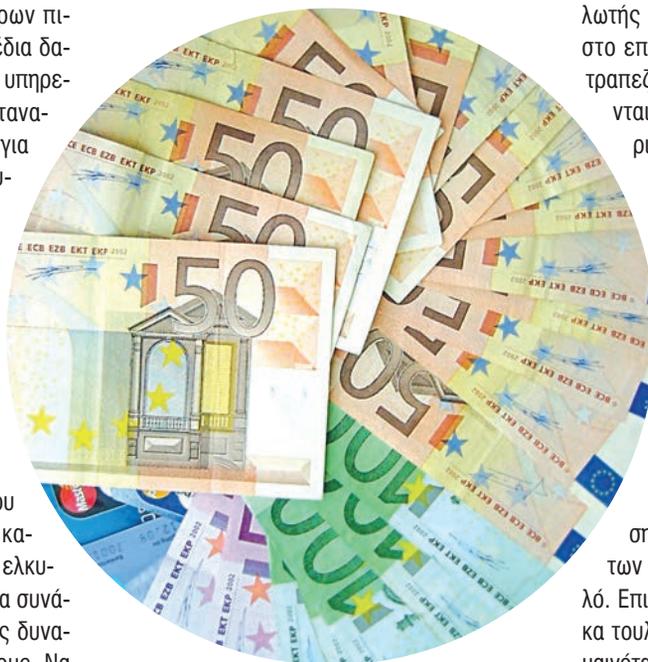
Η υπηρεσία του υπουργείου Εμπορίου στην ανακοίνωση της προτρέπει τους καταναλωτές να μην παρασύρονται, όσο ελκυστικές και να είναι οι διαφημίσεις και να συνάπτουν δάνεια πέρα από τις οικονομικές δυνατότητες που έχουν για αποπληρωμή τους. Να ενημερώνονται για τα διάφορα σχέδια δανειοδότησης που προσφέρονται στην αγορά και να προβαίνουν σε συγκρίσεις πριν υπογράψουν οποιαδήποτε σύμβαση πίστωσης, ώστε να μπορούν να επιλέγουν το πλέον συμφέρον γι' αυτούς σχέδιο δανειοδότησης.

Πόσο πάει το μαλλί

Η άγνοια αρκετών καταναλωτών τόσο για τα διάφορα επιτόκια που προσφέρονται όσο και για το τι σημαίνει ο κάθε όρος που αναγράφεται στα έντυπα που γεμίζουν για τη σύναψη δανείων αυξάνει εν αγνοία τους μάλιστα αρκετά το τελικό κόστος του δανείου που συνάπτουν με αποτέλεσμα να έρχονται προ τετελεσμένων γεγονότων. Η υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών του υπουργείου Εμπορί-

ου καλεί τους καταναλωτές να εξετάζουν προσεκτικά τους όρους αποπληρωμής των δανείων και ειδικότερα να δίνουν προσοχή στα πιο κάτω:

- Στη δήλωση για το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (ΣΕΠΕ), το οποίο έχει και τη μεγαλύτερη βαρύτητα για την επιλογή του πλέον συμφέροντος σχεδίου δανειοδότησης, καθώς αυτό είναι το καθοριστικό στοιχείο στο συνολικό κόστος της πίστωσης. Υπενθυμίζεται, ότι, το ΣΕΠΕ εκφράζει το συνολικό κόστος της πίστωσης σε ετήσιο ποσοστό και

περιλαμβάνει το σύνολο των επιβαρύνσεων (τόκοι και άλλα έξοδα) που οι καταναλωτές θα πρέπει να πληρώσουν για την παραχώρηση της πίστωσης.

- Στις εξασφαλίσεις που απαιτούνται για την παραχώρηση του δανείου (π.χ. εγγυήσεις, υποθήκη).
- Στους τυχόν περιορισμούς παραχώρησης του δανείου (π.χ. παραχώρηση δανείου για αγορά κατοικίας και όχι για αποπληρωμή παλιότερου δανείου).

Οι καταναλωτές, προτρέπονται επίσης όπως ζητούν διευκρινίσεις από τα πιστωτικά ιδρύματα κατά πόσον οι όροι που περιέχονται στη σύμβαση του δανείου παρέχουν το δικαίωμα στο πιστωτικό ίδρυμα για αναπροσαρμογή του επιτο-

κίου, του περιθωρίου και των τόκων υπερημερίας (τόκοι για καθυστέρηση πληρωμής της δόσης του δανείου). Διευκρινίσεις επίσης πρέπει να ζητούνται για την τυχόν αποζημίωση του πιστωτικού ιδρύματος σε περίπτωση προεξόφλησης του δανείου, καθώς και το ύψος της σχετικής αποζημίωσης.

Προσοχή στο Euribor

Η υπηρεσία καλεί επίσης τους δανειζόμενους να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή του επιτοκίου με το οποίο θα χρεώνεται ο καταναλωτής (σταθερό ή κυμαινόμενο) και ιδιαίτερα στο επιτόκιο με σύνδεση με το Euribor (διατραπεζικό επιτόκιο με βάση το οποίο δανείζονται μεταξύ τους οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση), καθώς αυτό παρουσιάζει αυξομειώσεις ανάλογα με τις εκάστοτε οικονομικές συνθήκες.

Οι καταναλωτές, πρέπει επίσης να γνωρίζουν ειδικά για το Euribor 6μηνών, στο οποίο γίνεται αναφορά σε ορισμένες διαφημίσεις προσφορών δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ότι αυτό κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα την περίοδο αυτή (1,040% στις 11.09.2009) λόγω της οικονομικής κρίσης και ως εκ τούτου, το συνολικό κόστος των εν λόγω δανείων παρουσιάζεται χαμηλό. Επισημαίνεται, όμως, ότι τα τελευταία δέκα τουλάχιστον χρόνια, το Euribor 6μηνών κυμαίνονταν κατά μέσο όρο περίπου στο 3,3%, ενώ σε περιόδους οικονομικής ευμάρειας ήταν μεταξύ 4 και 5%. Με την ανάκαμψη της οικονομίας ενδέχεται άνοδος του Euribor, το οποίο κατά πάσα πιθανότητα θα φθάσει στα επίπεδα που σημειώθηκαν σε περιόδους οικονομικής ευμάρειας. Σε τέτοια περίπτωση το κόστος των διαφημιζομένων δανείων θα μεταβληθεί και θα είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό που αναφέρεται σήμερα στις διαφημίσεις.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι το ποσό της δόσης που θα καταβάλλει ο καταναλωτής θα είναι αρκετά ψηλότερο, καθώς η δόση συνδέεται άμεσα με το εκάστοτε επιτόκιο. Ως εκ τούτου, οι καταναλωτές θα πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη το ενδεχόμενο αύξησης του Euribor και της δυνατότητας τους να ανταποκριθούν στην καταβολή υψηλότερων δόσεων.

Μας τα αρπάζουν γερά στις προμήθειες

Διαφανείς μεν πολύπλοκες δε οι τραπεζικές συναλλαγές

Βαθιά το χέρι στην τσέπη των Κυπρίων πελατών τους φαίνεται πως βάζουν οι τράπεζες για να χειριστούν τους λογαριασμούς τους. Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αξιολογεί την ενημέρωση των καταναλωτών για το κόστος των τραπεζικών υπηρεσιών στην ΕΕ οι τραπεζικές συναλλαγές στην Κύπρο είναι διαφανείς μεν πολύπλοκες δε.

Πληρώνουμε ακριβά τις προμήθειες

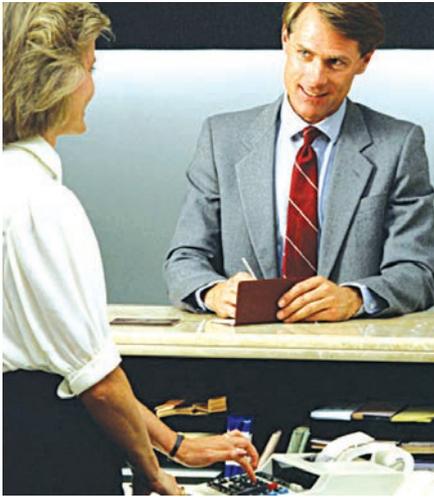
Σύμφωνα με την έκθεση της Κομισιόν, ο Κύπριος καταναλωτής καταβάλει, κατά μέσον όρο, 85 ετησίως στην τράπεζα υπό μορφή προμηθειών για τη χρήση του τρέχοντος λογαριασμού του. Το παραπάνω ποσό κατατάσσει την Κύπρο στην 13η θέση από πλευράς κόστους.

Όπως επισημαίνει η έκθεση στην Κύπρο οι χρεώσεις που επιβάλουν οι τράπεζες χαρακτηρίζονται από διαφάνεια άνω του μέσου κοινοτικού όρου, αλλά χαρακτηρίζονται πολύπλοκες. Ενδεικτικό είναι άλλωστε το γεγονός ότι οι υπάλληλοι της Κομισιόν ζήτησαν συμπληρωματικά στοιχεία ή και διευκρινήσεις για τη λειτουργία των ιστοσελίδων από το 70% των κυπριακών τραπεζών που έλαβαν μέρος στην έρευνα.

Η Κομισιόν επικαλείται και έρευνα του ευρωβαρομέτρου που έγινε στα κράτη μέλη το 2008, όπου το 25% των ερωτηθέντων στην Κύπρο απάντησε ότι είχε δυσκολία να συγκρίνει το κόστος των προμηθειών που εισπράτουν οι τράπεζες. Αναφορικά με το σύνολο της ΕΕ, όπως προκύπτει από την έκθεση τα μεγαλύτερα προβλήματα διαφάνειας καταγράφονται στην Αυστρία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία.

«Υπάρχουν ευρέως διαδεδομένα προβλήματα όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους πελάτες τους», αναφέρει η έκθεση. «Στα ειδικά προβλήματα συμπεριλαμβάνονται οι πληροφορίες, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις είναι δύσκολο να κατανοηθούν, οι αδιαφανείς τραπεζικές προμήθειες, προβλήματα με την παροχή συμβουλών και τα χαμηλά επίπεδα μεταστροφής (switching)».

Η έκθεση περιγράφει τις δομές τιμών των τρεχόντων λογαριασμών ως «πολύ αδιαφανείς,

γεγονός που καθιστά αδύνατο για τους καταναλωτές να γνωρίζουν πόσα πληρώνουν και να συγκρίνουν τις διάφορες προσφορές».

Για το 66% των τραπεζών στις οποίες έγινε έρευνα, οι τραπεζικές προμήθειες ήταν τόσο ασαφείς ώστε οι εμπειρογνώμονες που εκπόνησαν την έκθεση χρειάζονταν πρόσθετες διευκρινιστικές επαφές με την τράπεζα για να βρουν το πραγματικό κόστος ενός λογαριασμού. Η Αυστρία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία έχουν κακή βαθμολογία όσον αφορά τη διαφάνεια και συγκαταλέγονται στις πιο ακριβές χώρες για τραπεζικούς λογαριασμούς.

Η Επιτροπή δημοσίευσε μια ανεξάρτητη μελέτη για τις τραπεζικές προμήθειες στο οποίο αναλύονται οι επιβαρύνσεις των λογαριασμών για 224 τράπεζες που καλύπτουν κατά μέσο όρο το 81% της αγοράς της ΕΕ.

Τα αποτελέσματα της μελέτης περιγράφονται ως εξής:

1. Αδιαφανείς τραπεζικές προμήθειες

- Οι δομές επιβαρύνσεων των τρεχόντων λογαριασμών είναι συχνά αδιαφανείς. Σχεδόν το ένα τρίτο των καταναλωτών που ρωτήθηκε δεν είναι σε θέση να συγκρίνει προσφορές για τρέχοντες λογαριασμούς.
- Η διαδικτυακή ενημέρωση για τις επιβαρύνσεις είναι ατελής. Στο 66% των περιπτώσεων οι εμπειρογνώμονες που επιμελήθηκαν την έκθεση για τις τραπεζικές προμήθειες χρειάστηκαν πρόσθετες επαφές με την τρά-

πεζα για να αποσαφηνίσουν τις πληροφορίες για την τιμολόγηση όσον αφορά τις επιβαρύνσεις. Ακόμη και τότε οι τράπεζες σε πολλές περιπτώσεις πρόσφεραν μόνον προφορικές πληροφορίες σχετικά με τα τιμολόγια τους, αλλά αρνούσαν να στείλουν τιμοκαταλόγους.

- Σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, οι καταναλωτές πληρώνουν σημαντικά περισσότερα για τρέχοντες λογαριασμούς από ό,τι σε άλλες. Οι τιμές των λογαριασμών με μέση χρήση κυμαίνονται από ένα μέγιστο 253 στην Ιταλία έως ένα ελάχιστο 27 στη Βουλγαρία. Για «εντατικούς» χρήστες, η διαφορά είναι ακόμη σαφέστερη: από ένα μέγιστο 831 στην Ιταλία έως ένα ελάχιστο 28 στη Βουλγαρία. Η Αυστρία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία έχουν κακή βαθμολογία όσον αφορά τη διαφάνεια και συγκαταλέγονται στις πιο ακριβές χώρες για τις τραπεζικές υπηρεσίες.

2. Πληροφορίες και συμβουλές

- Οι καταναλωτές βρίσκουν ότι οι προσυμβατικές πληροφορίες, σε πολλές περιπτώσεις, είναι δύσκολο να γίνουν κατανοητές.
- οι «ακατανόητες» και οι «ανεπαρκείς» πληροφορίες είναι σημαντικά εμπόδια στη διασυννοριακή αγορά χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.
- Το 79% των πολιτών της ΕΕ επιθυμεί σαφείς και συγκρίσιμες τυποποιημένες πληροφορίες όπως, π.χ., προβλέπεται στην νέα οδηγία σχετικά με την καταναλωτική πίστη.
- Υπάρχουν όλο και περισσότερα στοιχεία ότι οι καταναλωτές συχνά δεν λαμβάνουν κατάλληλες συμβουλές σχετικά με τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Τα γερμανικά στοιχεία δείχνουν π.χ. ότι οι καταναλωτές σταματούν το 50-80% όλων των μακροπρόθεσμων επενδύσεων πρόωρα εξαιτίας ανεπαρκών συμβουλών, με αποτέλεσμα απώλεια 20-30 δισ. ευρώ κατ'εκτίμηση ετησίως.
- Οι πωλητές των χρηματοοικονομικών προϊόντων μπορεί να μην έχουν επαρκή κατανόηση των προϊόντων για να συμβουλευτούν αποτελεσματικά τους καταναλωτές. Οι τραπεζικοί υπάλληλοι μπορεί συχνά να αντιμετωπίζουν εγγενή σύγκρουση συμφερόντων.

Με το φακό μας

Ιπτάμενος Ολλανδός

Ο Δημήτρης Χριστόφιας πήρε την αποστολή του σαν πρόεδρος της Δημοκρατίας πολύ σοβαρά. Δεν τον συγχαίρουμε μόνο για το ενδιαφέρον του και την επιθυμία του να λυθεί το κυπριακό, τον συγχαίρουμε

επίσης για τις προσπάθειες που κάνει για προώθηση της Κύπρου και του εθνικού προβλήματος της στο εξωτερικό. Συνεχόμενα ταξίδια σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, σε ΗΠΑ, ΟΗΕ, Κούβα και σε όλα όσα θα ακολουθήσουν, σφραγίζουν και επιβεβαιώνουν τη θέληση και την

επιθυμία του να είναι ένας καλός διαπραγματευτής στο εθνικό θέμα, να προβάλλει την Κύπρο διεθνώς και να εξυπηρετεί τα συμφέροντα ολόκληρου του κυπριακού λαού. Του ευχόμαστε να έχει δυνάμεις και υγεία να συνεχίσει το έργο του όπως κάνει μέχρι τώρα.

Γιατί «ξέχασε» τα χρέη της Εκκλησίας

Στην ανάγκη ομοψυχίας για το Κυπριακό αποδίδει ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, τον άδοξο τερματισμό των προσπαθειών είσπραξης των φορολογικών χρεών της Εκκλησίας προς το κράτος. Την ίδια στιγμή που το υπουργείο επίστευσε τις πληρωμές φόρων μεγάλων

επιχειρήσεων και εργολάβων δημοσίου για κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, ο κ. Σταυράκης απέδωσε τη στάση που τηρεί έναντι στα χρέη της Εκκλησίας στην κρίσιμη περίοδο που διέρχεται το κυπριακό. «Στις κρίσιμες ημέρες όσον αφορά το εθνικό θέμα δεν θα ήταν

ότι καλύτερο να δημιουργηθεί μια αχρείαστη αντιπαράθεση με την Εκκλησία», είπε πρόσφατα σε συνέντευξη του στο Φιλελεύθερο. Ο κ. Σταυράκης είχε θέσει το θέμα της είσπραξης των φορολογικών οφειλών της Εκκλησίας ψηλά στην ατζέντα του υπουργείου του. Το 2008 επιχειρήσε να επαναδιαπραγματευτεί τους όρους συμφωνίας της Εκκλησίας με την προηγούμενη κυβέρνηση, με την πρόφαση ότι δεν είχε περάσει από το Υπουργικό. Οι διαπραγματεύσεις ναυάγησαν όμως, με αποτέλεσμα οι φορολογικές οφειλές, που σύμφωνα με το υπουργείο ανέρχονται στα 100 εκ., να εκκρεμούν. Ο Χαρίλαος κλείνει τα μάτια στα χρέη της εκκλησίας για να την έχει σύμμαχο στο Εθνικό θέμα, ή κατάλαβε ότι δεν τα βγάζει πέρα με τον Αρχιεπίσκοπο; Ίδου το ερώτημα.

Ο παγκοσμιονίκης μας Κυριάκος Ιωάννου

στο Leptos Kamares Festival

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το Leptos Kamares Festival που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου στο Kamares Club στην περιοχή των κοινοτήτων Τάλας και Κοίλης. Το φεστιβάλ συνέπεσε με την εορτή

του Αγίου Νεοφύτου, το μοναστήρι του οποίου βρίσκεται στην ίδια περιοχή, γι' αυτό χιλιάδες κόσμου ντόπιοι και ξένοι απόλαυσαν και τις δύο εορτές - εκδηλώσεις. Όλες οι εισπράξεις του φεστιβάλ θα δοθούν για φιλανθρωπικούς σκοπούς σε ιδρύματα, σωματεία, σχολεία που χρίζουν οικονομικής βοήθειας. Ξεχωριστή ήταν η παρουσία

του παγκοσμιονίκης μας στο άλμα εις ύψος Κυριάκου Ιωάννου και του προπονητή του κ. Δημήτρη Ευθυμίου που ήταν και τα τιμώμενα πρόσωπα στο φεστιβάλ. Σε ομιλίες τους ο Υπουργός Γεωργίας Μιχάλης Πολυεικής και ο πρόεδρος των κοινοτήτων Πάφου κ. Μιχάλης Ευθυμίου ανέφεραν ότι το φεστιβάλ αυτό είναι μέρος της κοινωνικής προ-

σφοράς αλλά και της κοινωνικής συνείδησης που διακατέχει τον Όμιλο Εταιρειών Λεπτός εδώ και χρόνια. Εμείς σαν περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ, παρακολουθούμε και λαμβάνουμε μέρος σε εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Όμιλος Λεπτός τα τελευταία 11 χρόνια και συγχαίρουμε τον Όμιλο για την κοινωνική, πολιτιστική, αθλητική και φιλανθρωπική προσφορά του στην Πάφο. Αξίζει να σημειωθεί ότι η δενδροφύτευση από τον Όμιλο Λεπτό που γίνεται κάθε χρόνο είναι σήμα κατατεθέν πλέον.

Απλοί αστυνομικοί

και λοχίες μέχρι τα 63 χρόνια;

Την ανάγκη για επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης των απλών αστυνομικών και λοχιών από το 55ο έτος στο 63ο, όπως ισχύει και για την περίπτωση των αξιωματικών του Αστυνομικού Σώματος κάνει λόγο και η σχετική έκθεση της Αρχής Ισότητας, συζητήσε πρόσφατα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ιωνάς Νικολάου, ανέφερε, πως πρόκειται για ένα θέμα το οποίο χρονίζει και το οποίο έχει θεθεί από το Σύνδεσμο Αστυνομίας πριν από αρκετό καιρό.

Η Επίτροπος Διοικήσεως Ηλιάνη Νικολάου, δήλωσε ότι η Αρχή Ισότητας είναι σύμφωνα με το νόμο το αρμόδιο σώμα για να τοποθετείται πάνω σε θέματα διακρίσεων και είπε ότι το θέμα που εγείρεται είναι η υλοποίηση των εισηγήσεων της Αρχής Ισότητας σε ό,τι

αφορά τη διάκριση που σημειώνεται στην αναγκαστική αφυπηρέτηση μελών της Αστυνομίας με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους. Εμείς διαφωνούμε με τις θέσεις και του ενός και της άλλης για δύο απλούς λόγους. Πρώτον, όταν ένας προσοντούχος αστυφύλακας που διορίζεται στην Αστυνομική Δύναμη Κύπρου, σε μια ηλικία περίπου 21 - 25 ετών όταν δεν καταφέρει μέσα σε 30 και πλέον χρόνια να προαχθεί σε αξιωματικό, τότε τι γυρεύει να παραμείνει στο Αστυνομικό Σώμα; Θα παραμείνει χωρίς προαγωγή και θα εκτελεί βοηθητικά καθήκοντα μέχρι να αφυπηρετήσει στο 63ο; Δεύτερον, όσοι δεν τα καταφέρουν, ή δεν είναι ικανοί να προαχθούν μέχρι το 55ο να αφυπηρευτούν και να προσλαμβάνονται νέοι και να ανανεώνεται έτσι ηλικιακά το Αστυνομικό Σώμα.

Με το φακό

Μέτρα Χρήστου Στυλιανίδη

για αντιμετώπιση ανεργίας

Πρόταση που περιλαμβάνει σειρά από μέτρα για αντιμετώπιση της ανεργίας, κατέθεσε ο ΔΗΣΥ δια του βουλευτή Χρήστου Στυλιανίδη. Τα μέτρα αφορούν την παροχή κινήτρων για την εργοδότηση νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, με καταβολή των κοινωνικών ασφαλίσεων εκ μέρους του κράτους, τη μερική αξιοποίηση των αποθεμάτων του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, την αξιοποίηση των οριζόντιων ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών κονδυλίων και την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων για υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων, που έχουν εξαγγελθεί. Σε δηλώσεις του στη Βουλή, στο περιθώριο της συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο κ. Στυλιανίδης είπε ότι η ανεργία δεν σημαίνει μόνο ρήγμα

στην κοινωνική συνοχή, αλλά «άνθρωποι, κυρίως νέοι και γυναίκες, οι οποίοι περιθωριοποιούνται και βγαίνουν εκτός κοινωνίας». Ανέφερε ότι ως εκ τούτου, πρέπει σε αυτή την οικονομική κρίση να βρεθούν οι τρόποι έτσι ώστε το φαινόμενο της ανεργίας να αντιμετωπιστεί και να περιοριστεί. Επικροτούμε και υπερθεματίζουμε τις απόψεις και θέσεις του Χρήστου Στυλιανίδη, ενός καταξιωμένου πολιτικού του τόπου μας, ο οποίος με τους ευρωπαϊκούς του προσανατολισμούς αλλά και την πολύπλευρη προσφορά του εντός και εκτός της Βουλής αποδεικνύει καθημερινά ότι τιμά τη ψήφο όλων όσων τον ψήφισαν σαν βουλευτή Λευκωσίας.

Και ο Νικόλας ζητάει μέτρα για την ανεργία

Κίνητρα εργοδότησης προς τις επιχειρήσεις της Κύπρου έτσι ώστε να παροτρυνθούν σε προσλήψεις προσωπικού στην παρούσα περίοδο, πρό-

τείνει πρόσφατα και ο αντιπρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος. Συγκεκριμένα εισηγήθηκε προσωρινά και μεσοπρόθεσμα μέτρα άμεσης αντιμετώπισης κάποιων επιπτώσεων του φαινομένου της αυξημένης ανεργίας, τα οποία κατέθεσε στο υπουργείο Εργασίας. Παράλληλα, ο κ. Παπαδόπουλος προτείνει την προσωρινή αναστολή της συνεισφοράς στο Ταμείο ΚΑ που αφορά μισθό νεο-προσληφθέντα για εταιρείες που εργοδοτούν προσωπικό μεταξύ της περιόδου Νοεμβρίου 2009 - Νοεμβρίου 2010. Περαιτέρω προτείνει την εισαγωγή του θεσμού του «μερικής εργαζομένου» σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας όπου καταγράφονται μαζικές απολύσεις, όπως οι κατασκευές και ο τουρισμός. Επιπρόσθετα, εισηγείται την προσωρινή επέκταση της περιόδου καταβολής ανεργιακού επιδόματος από 6 σε 9 μήνες.

Εποπτική ασπίδα κατά τραπεζικών κρίσεων

Δέσμη προτάσεων με στόχο την πρόληψη χρηματοπιστωτικών κρίσεων στο μέλλον, αλλά και την εποπτεία σε κοινοτικό επίπεδο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών κινητών αξιών, υιοθέτησε τον περασμένο μήνα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι πέντε νομοθετικές προτάσεις της Κομισιόν προβλέπουν τη σύσταση: 1) Επιτροπής ανάλυσης συστημικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό τομέα, 2) Ευρωπαϊκό Σύστημα χρηματοπιστωτικής εποπτείας, 3) Τριών ευρωπαϊκών αρχών για την εποπτεία της λειτουργίας: α) Των τραπεζών, β) Των ασφαλιστικών εταιρειών, γ) Των αγορών κινητών αξιών. Η προτεινόμενη Επιτροπή ανάλυσης συστημικού κινδύνου θα απαρτίζεται από τους επικεφαλές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών και εκπροσώπους των εθνικών εποπτικών αρχών. Θα προειδοποιεί όταν διαβλέπει κίνδυνο για τη μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενώ θα έχει την αρμοδιότητα να απευθύνει συστάσεις ή να ζητάει από τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, η δέσμη των νέων κοινοτικών προτάσεων αποσκοπεί στην προστασία των Ευρωπαίων φορολογουμένων από χρηματοπιστωτικές κρίσεις, όπως η πρόσφατη, οι οποίες υποχρέωσαν τις κυβερνήσεις να ενισχύσουν τη ρευστότητα των τραπεζών με δισεκατομμύρια ευρώ. Πιστεύουμε ότι αυτή η εποπτική ασπίδα θα έχει περισσότερη εφαρμογή σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες πλην της Κύπρου αφού το Τραπεζικό σύστημα του τόπου μας απέδειξε ότι παραμένει ισχυρό και στις μεγάλες παγκόσμιες οικονομικές κρίσεις.

Οι εθνοφρουροί και η φυγοστρατία

Δυναμικά επανέρχονται οι οργανωμένοι γονείς των κληρωτών στρατιωτών και ζητούν από την κυβέρνηση και τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, να υλοποιήσουν τις προεκλογικές τους δεσμεύσεις για μείωση της θητείας στα πλαίσια πάταξης της φυγοστρατίας. Παράλληλα, με ανακοίνωσή τους ζητούν από τα κοινοβουλευτικά κόμματα, να πάρουν ξεκάθαρη θέση για τη φυγοστρατία και να τη δημοσιοποιήσουν. Σε ανακοίνωσή τους οι γονείς, τονίζουν ότι είναι υποχρέωση όλων των κομμάτων να εργαστούν και να συνεργαστούν με σκοπό να λύσουν άμεσα το πρόβλημα της φυγοστρατίας. Ζητούν όπως δοθούν κίνητρα και αποζημιώσεις

στους υπηρετούντες τη θητεία τους, όπως μείωση της θητείας κλιμακωτά και ουσιαστικά, αρχίζοντας αμέσως από τη σειρά που απολύεται τον Δεκέμβριο 2009. Όσοι γνωρίζετε το γνωστό τραγούδι του Νότη Σφαικιανάκη «λύκοι θα υπάρχουν όσο υπάρχουν πρόβατα» θα καταλάβετε τι εννοούμε. Όσο υπάρχει Κυπριακή Δημοκρατία και η γραφειοκρατία θα κυβερνά και το ρουσφέτι θα κυριαρχεί και η φυγοστρατία θα υπάρχει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Ας γίνει ένας εκ των υστέρων έλεγχος σε άτομα που έχουν διοριστεί στο Δημόσιο και Ημικρατικό τομέα, σε άτομα που έχουν εξασφαλίσει άδεια εξασκήσεως επαγγέλματος, π.χ. δικηγόροι, ιατροί, αρχιτέκτονες, και ας μας δημοσιοποιήσουν τα αποτελέσματα.

Με το φακό μας

Αμερικανικών τραπεζών,

κατάρρευσης συνέχεια

Δύο ακόμη τράπεζες στις ΗΠΑ προστέθηκαν στον κατάλογο εκείνων που έχουν κλείσει τη φετινή χρονιά, ανεβάζοντας το νούμερο των πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν καταρρεύσει στα 94. Πρόκειται για τις

Irwin Union Bank & Trust και Irwin Union Bank, οι οποίες διέκοψαν τη λειτουργία τους μετά από εντολή του ελεγκτικού οργανισμού των τραπεζών στις ΗΠΑ (FDIC), καθώς η μητρική τους εταιρεία, η Irwin Financial

δεν ήταν σε θέση να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις για ενίσχυση των κεφαλαίων τους. Η κατάρρευση των δύο τραπεζών εκτιμάται ότι θα κοστίσει στον Οργανισμό FDIC περί τα 850 εκ. δολάρια, τα οποία θα προέλθουν από το ταμείο ασφάλισης του FDIC, το οποίο μειώθηκε φέτος από τα 45 δισ. δολάρια, στα 10,4 δισ. δολάρια, υπό το βάρος της κατάρρευσης μεγάλου αριθμού πιστωτικών ιδρυμάτων.

Να τα εκατοστήσουν. Όταν καταρρεύσουν ακόμη 6 και γίνουν 100 ίσως οι Αμερικάνοι να «φέρουν τα μίλια τους».

Λευτέρης Χριστοφόρου:

Στηρίζετε άμεσα τον τουρισμό

Ο αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ Λευτέρης Χριστοφόρου κάλεσε την Κυβέρνηση να λάβει μέτρα για τη στήριξη του τουρισμού στην Κύπρο, διαφορετικά, όπως σημείωσε, η επόμενη χρονιά θα είναι χειρότερη από τη

φετινή. Ο Λευτέρης Χριστοφόρου δήλωσε «διαπιστώνουμε πλέον και με τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας ότι η Κύπρος μετρά βαριές απώλειες για το τουριστικό προϊόν. Η πτώση του 15% στα τουριστικά έσοδα -περίπου 200 εκατομμύρια ευρώ- είναι βαρύ πλήγμα για τον τουρισμό, την οικονομία, την κοινωνία και ιδιαίτερα για όλους εκείνους που ασχολούνται με το τουριστικό προϊόν». Φέτος και πάλι, σημείω-

σε ο κ. Χριστόφορου, «κάνουμε έκκληση και προειδοποιούμε την Κυβέρνηση ότι επιβάλλεται να λάβει μέτρα για τη στήριξη του τουριστικού προϊόντος, διαφορετικά η επόμενη χρονιά θα είναι χειρότερη από τη φετινή».

Σωτηρούλα Χαραλάμπους:

Ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή

Η Κυβέρνηση συνεχίζει στην κατεύθυνση της στήριξης της ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, δήλωσε πρόσφατα η πολύ αγαπητή και δημοφιλής υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Σωτηρούλα Χαραλάμπους, απαντώντας σε ερώτηση κατά πόσο, στα πλαίσια της λιτότητας, θα υπάρξουν περικοπές στα δημόσια ωφελήματα.

Η υπουργός συνέχισε, «το 2010 οι στόχοι που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα διακυβέρνησης, ειδικότερα για τα άτομα της τρίτης ηλικίας και για άλλες ομάδες, συνεχίζονται, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τη στήριξη εκείνων που έχουν περισσότερο ανάγκη». Αναφερόμενη στο θέμα της ανεργίας, η υπουργός Εργασίας είπε ότι τις επόμενες εβδομάδες το Υπουργείο Εργασίας θα εξαγγείλει τα νέα προγράμματα στήριξης της απασχόλησης, σημειώνοντας ότι στα νέα προγράμματα, τα οποία θα εξαγγελθούν, θα ληφθούν υπόψη και τοπικές ιδιαιτερότητες.

Επειδή η Σωτηρούλα απέδειξε ότι είναι πιστευτή, και ότι εξαγγέλλει το υλοποιεί, είμαστε σίγουροι ότι και αυτή τη φορά θα ερραστεί και θα πετύχει αυτό που υπόσχεται.

Η HSBC στηρίζει τις ελλαδικές Τράπεζες

Αναβάθμιση των συστάσεων για δύο τράπεζες και άνοδο των τιμών στόχων για έξι ελληνικές τράπεζες, ανακοίνωσε η HSBC σε έκθεσή της για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο ημερομηνίας 28 Σεπτεμβρίου. Για την Τράπεζα Κύπρου, αναβαθμίστηκε η σύσταση σε overweight από neutral και η τιμή στόχος ανέβηκε στα 6,3 από 4,1. Παράλληλα, αναβαθμίζεται η σύσταση για τη μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς σε neutral από underweight και η τιμή στόχος στα 11,6 από 7,4. Η

HSBC προχώρησε και σε αύξηση των τιμών των μετοχών της Eurobank (10,8 από 7,7), Εθνικής (29 από 24- σύσταση overweight, Alpha Bank (11,9 από 8,1)-neutral και για τη Marfin Popular Bank σε 2,6 από 2 ευρώ-underweight. Η HSBC ανέβασε τις εκτιμήσεις της για τα κέρδη ανά μετοχή του ελληνικού τραπεζικού κλάδου κατά 23% το 2010 και σε ποσοστό 28% το 2011 λόγω της επιβράδυνσης στο σχηματισμό των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και της αύξησης των εσόδων από τόκους.

UBS και Citigroup στηρίζουν Marfin

Σε αύξηση της σύστασης για τη μετοχή της Marfin Popular από sell σε buy προχώρησε η UBS σε έκθεσή της ημερομηνίας 21 Σεπτεμβρίου ανεβάζοντας αισθητά την τιμή στόχο από 1,90 σε 3,50. Όπως αναφέρεται στην έκθεση με τίτλο «Time to buy», η Marfin έχει υπο-αποδώσει έναντι των ευρωπαϊκών και άλλων ελληνικών τραπεζών κατά 32% με 45%, «κάτι που δικαιολογεί την επιφυλακτική μας θέση μέχρι τώρα». Ωστόσο, προστίθεται, τα αποτελέσματα του δεύτερου τριμήνου υποδηλώνουν σημαντική βελτίωση στις βασικές πηγές εσόδων της τράπεζας «η οποία πιστεύουμε είναι βιώσιμη». Οι

Με το φακό μας

συνθήκες της αγοράς βελτιώνονται, παρέχοντας ώθηση στα κέρδη της τράπεζας, επισημαίνεται. Η UBS διαβλέπει σημαντικά περιθώρια ανόδου της μετοχής από τα τρέχοντα επίπεδα, δεδομένης της πρόσφατης υποαπόδοσης, του σημαντικού discount και της βελτίωσης των θεμελιωδών. Η UBS αναφέρει ότι ακόμη και στην τιμή-στόχο των 3,5, η μετοχή θα διαπραγματεύεται με discount 15% έναντι του ευρωπαϊκού κλάδου. Παράλληλα, η Citigroup προχώρησε σε αύξηση της τιμής στόχου της Marfin Popular από 3,25 σε 4, σε έκθεσή της ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 2009 με τίτλο «Unpopular Marfin», διατηρώντας τη σύσταση αγοράς. Όπως σημειώνεται, η μετοχή της MPB υποχωρεί κατά 73% από το ψηλό της λόγω των ανησυχιών για τις προοπτικές ανάπτυξης και του κινδύνου. Η τιμή της μετοχής έχει υπο-αποδώσει έναντι των ελληνικών και κυπριακών τραπεζών κατά 20 μονάδες σε ετήσια βάση.

Αποχωρεί η Shell από την Ελλάδα

Εξαγοράστηκε από την Motor Oil

Στον έλεγχο της Motor Oil περνά το δίκτυο των πρατηρίων καυσίμων της Shell, καθώς και μια σειρά περιουσιακών στοιχείων της πολυεθνικής εταιρείας στην Ελλάδα, έναντι ποσού των 219 εκατ.

Η συμφωνία ανακοινώθηκε επίσημα στις 24 Σεπτεμβρίου και προβλέπει ότι η Motor Oil εξαγοράζει:

- τη διακίνηση και εμπορία καυσίμων μέσω του δικτύου των 700 περίπου πρατηρίων καυσίμων που φέρουν το σήμα της, και άλλες εργασίες πλήν

των λιπαντικών. Όσο αφορά τα λιπαντικά της Shell αυτά θα εξαγοραστούν από την εταιρεία Πέτρος Πετρούπουλος ΑΕΒΕ.

Οι συμφωνίες τελούν υπό την έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών και των επιτροπών ανταγωνισμού. Υπενθυμίζεται ότι τον Ιούνιο τα Ελληνικά Πετρέλαια εξαγόρασαν το δίκτυο πρατηρίων της BP.

Δικό μας σχόλιο. Ένας από τους λόγους που υποχρέωσαν την Shell να αποχωρήσει από την Ελλάδα ήταν ένα βαρύ πρόστιμο, γύρω στα 20 εκατ. που της επιβλήθηκε πριν καιρό από την Ελλαδική ΕΠΑ. Οι διαικούντες στη μεγάλη πολυεθνική εταιρεία έκριναν ότι η Ελλάδα είναι μικρή αγορά και η στρατηγική τους είναι πλέον να επικεντρωθούν στην ανώριξη πετρελαίου διεθνώς.

Και ο ΟΧΣ στο χορό μείωσης των επιτοκίων

Σε μείωση του επιτοκίου κατά 0,25% των υφιστάμενων και νέων δανείων προχώρησε πρόσφατα ο

Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης. Παράλληλα εξήγγειλε και μείωση του επιτοκίου κατά 0,5% των δανείων του κυβερνητικού σχεδίου που μπήκε σε εφαρμογή από τον περασμένο Μάρτιο. Με στόχο

την αναζωογόνηση της κατασκευαστικής βιομηχανίας και της οικονο-

μίας γενικότερα, δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, ύστερα από πρόσφατη συνάντηση που είχε με την ηγεσία του ΟΧΣ, αποφασίστηκε η μείωση του επιτοκίου κατά 0,25%, δηλαδή από 5,25% υποχωρεί στο 5%, στα κανονικά δάνεια τα οποία απευθύνονται σε αιτητές που τα εισοδήματά τους ξεπερνούν τις 40 χιλ. ή το εμβαδόν της κατοικίας τους ξεπερνά τα 200 τετραγωνικά.

Η δική μας άποψη είναι ότι δεν θα υπάρχει και σοβαρό ενδιαφέρον για δάνεια από τον ΟΧΣ διότι των πλαφόν του 40 χιλ., ετήσιο εισόδημα μιας οικογένειας, είναι πολύ χαμηλό. Έπρεπε τουλάχιστον να είναι 50 χιλ. Δεύτερος λόγος είναι η απροθυμία του κοινού να συνάψει νέα δάνεια, είτε αυτά είναι στεγαστικά ή όχι.

Η Καθημερινή πρόβλεψε

το πρόστιμο για το καρτέλ

Πρόστιμο συνολικού ύψους 42.9 εκατ. επέβαλε η ΕΠΑ σε τέσσερις εταιρείες πετρελαιοειδών, σε σχέση με τις παραβάσεις τις οποίες διέπραξαν, σύμφωνα με τη διεξαχθείσα και ολοκληρωθείσα αυτεπάγγελτη έρευνα της Επιτροπής. Η

ΕΠΑ αποφάσισε ομόφωνα να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο για κάθε εταιρεία ξεχωριστά. Συγκεκριμένα επέβαλε πρόστιμο στην εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου Ατδ 14.3 εκατ., στην Exxon Mobil Cyprus Ltd 13.4 εκατ., στην Petrolina (Holdings) Public Ltd 12.6 εκατ. και στην Lucoil Cyprus Ltd 2.7

εκατ. Το πρόστιμο υπολογίστηκε στο 7% του κύκλου εργασιών της κάθε εταιρείας για το οικονομικό έτος 2005. Ως γνωστό η ΕΠΑ είχε δικαίωμα να επιβάλει πρόστιμο μέχρι και 10% του κύκλου εργασιών της κάθε εταιρείας. Η Οικονομική Καθημερινή στην έκδοση 15 Αυγούστου έχει δημοσιεύσει πίνακα για τα πιθανά πρόστιμα προς τις τέσσερις εταιρείες με βάση το 10% του τζίρου. Όταν γίνει η αναγωγή 7% / 10% του τζίρου, αυτό σημαίνει ότι ο οικονομικός συντάκτης τα πήγε περίφημα.

Η Δήμητρα επικεντρώνεται

σε κερδοφόρες επενδύσεις

Τη συμφωνία πώλησης 2,6 εκ. μετοχών που κατέχει στην Ortion Cassoulides έναντι 550 χιλ., ανακοίνωσε πρόσφατα η εταιρεία Δήμητρα Επενδυτική. Αγοραστής των μετοχών είναι η Ricoh Holdings Ltd, συμφερόντων της Κατερίνας Παπαμιχαλάκη. Η συμφωνία υπεγράφη γύρω στα τέλη Σεπτεμβρίου. Πριν ένα χρόνο περίπου, η Δήμητρα κατείχε το 10% της Ortions και το μείωσε σταδιακά στο 5%, ενώ με την πρόσφατη συμφωνία δεν κατέχει καμία μετοχή της Ortions. Σύμφωνα με δηλώσεις του γενικού διευθυντή

Με το φακό μας

της Δήμητρα Επενδυτική Δρ Νίκου Μιχαηλά, «στην παρούσα φάση, επικεντρωνόμαστε σε επενδύσεις σε ακίνητα και κυρίως ενοίκια αλλά και στον τομέα της ενέργειας, του φυσικού αερίου και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας». Υπολογίζεται ότι σήμερα η Δήμητρα Επενδυτική κατέχει σχεδόν το 10% της Logicom, το 10% της Sharelink, το 10% της Pepsi Cola, το 6% της Tsokkos και παράλληλα έχει μικρή συμμετοχή στις κυπριακές τράπεζες. Δεν θα ήταν έκπληξη εάν η εταιρεία συνεχίσει την πώληση και άλλων μετοχών, να ενδυναμώσει ακόμη περισσότερο την ήδη ισχυρή ρευστότητα της και να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις-ευκαιρίες που θα της παρουσιαστούν σύντομα.

Οι Τράπεζες ψάχνουν πελάτες

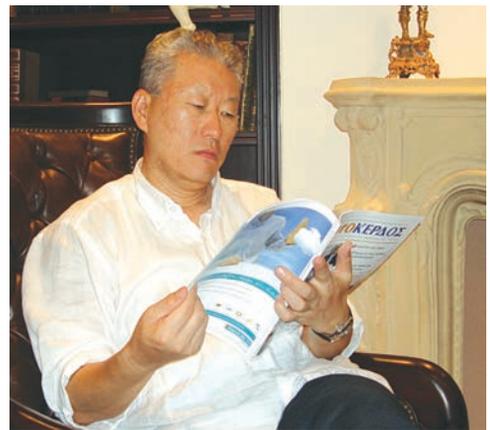
Το σκηνικό που γνωρίζαμε πριν μερικά χρόνια, οι πελάτες να ψάχνουν τράπεζα για να εξασφαλίσουν δάνεια και χρηματοδοτήσεις έχει ανατραπεί. Τώρα οι τράπεζες ψάχνουν πελάτες. Πέρασε ο καιρός που οι διευθυντές των υποκαταστημάτων περνούσαν όλη την ημέρα στο γραφείο τους στην τράπεζα. Τώρα τα στελέχη των τραπεζών βγαίνουν έξω για να εξασφαλίσουν πελάτες και στα υποκαταστήματα δεν παρατηρείται πλέον, όπως παλιά, μεγάλος συνωστισμός. Τα νέα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας δείχνουν ότι η ροή νέων δανείων στην αγορά είναι ελάχιστη, ενώ η καθαρή ροή καταθέσεων, αν εξαιρεθούν τα κρατικά εμβάσματα, είναι αρνητική. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, ο ετήσιος ρυθμός πιστωτικής επέκτασης περιορίστηκε τον Αύγουστο στο 14,3%, στο χαμηλότερο σημείο από το Δεκέμβριο του 2006. Ο ρυθμός μεγέθυνσης των πιστώσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλός φέτος. Από το τέλος του 2008, οι τράπεζες αύξησαν τα πιστωτικά τους χαρτοφυλάκια κατά μόλις 4,5% ή 2,5 δισ., παρά τις προσφορές χαμηλότοκων στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων. Όπως επισημαίνουν τραπεζίτες, η αύξηση αντιστοιχεί σε μεγάλο βαθμό με τον τοκισμό παλαιότερων δανείων. Η άποψη μας, όπως την έχουμε εκφράσει συζητώντας με στελέχη τραπεζών, είναι η εξής: Η ζήτηση χρήματος από τους καταναλωτές έχει μειωθεί και το κλίμα δεν αναμένεται να αναστραφεί. Ο κόσμος θέλει να περνά και με τα λιγότερα. Όλες γενικά οι τράπεζες προσφέρουν δολεαστικά δανειστικά επιτόκια (με εξαίρεση τις πιστωτικές κάρτες που παραμένουν με 12,5%) αλλά δεν παρατηρείται ιδιαίτερο ενδιαφέρον από τους δανειολήπτες. Ήδη στην Ελλάδα το πρώτο 9μηνο η ζήτηση χρήματος έχει μειωθεί από 10% έως 12%. Από την άλλη, γίνεται και ένας πόλεμος και στα καταθετικά επιτόκια από τις τράπεζες και τα ΣΠΙ.

Το σίγουρο είναι ότι οι κυπριακές τράπεζες θα επεξεργάζονται συνεχώς νέα σχέδια, νέα προϊόντα και νέες προσφορές προς τους πελάτες. Και με αυτό το σκηνικό ενδεχομένως μεσοπρόθεσμα να έχουμε και σοβαρές αλλαγές στο τραπεζικό σκηνικό της Κύπρου. Είτε αυτό λέγεται εξαγορές, είτε αυτό λέγεται συγχωνεύσεις, ή και αποχωρήσεις από την κυπριακή αγορά. Και όποιος αντέξει, άντεξε. Σκληρές μάχες και σκληρός ανταγωνισμός. Πάντοτε προς όφελος του καταναλωτή.

Όχι ανέφικτη η αεροπορική

σύνδεση Κύπρου-Κίνας

Δύσκολη για την ώρα θεωρεί την αεροπορική σύνδεση της Λευκωσίας με το Πεκίνο ο πρέσβης της Κίνας στην Κύπρο λόγω των πρακτικών δυσκολιών και της μεγάλης απόστασης μεταξύ των δύο χωρών. Ο κ. Zhao Yali, ο οποίος μιλούσε ύστερα από πρόσφατη συνάντηση που είχε με την υπουργό Εργασίας, Σωτηρούλα Χαραλάμπους, δήλωσε ότι «πρόκειται για μια επιθυμία κυρίως της κυπριακής κυβέρνησης για σύσφιξη των σχέσεων των δύο χωρών στον τομέα του τουρισμού. Είναι δύσκολο να υπερπηδηθούν για την ώρα τα πρακτικά προβλήματα», σημείωσε. Τόσο η Κύπρος, όσο και η Ελλάδα, επενδύουν μεγάλες ελπίδες σε τουρισμό και επενδύσεις από την Κίνα. Πολλά ταξίδια και πολλές αποστολές έχουν πραγματοποιηθεί, κυρίως από την Κίνα και την Ελλάδα. Μέσα στα νέα πλάνα της Olympic Air, θα εισηγούμασταν στο μεγάλο αφεντικό, στον Ανδρέα Βγενόπουλο, να μελετήσει εβδομαδιαία σύνδεση Αθήνα - Λάρνακα - Πεκίνο και τανάπαλι. Πιστεύουμε ότι μία τέτοια πτήση, εάν μελετηθεί, προβληθεί και διαφημιστεί σωστά, θα καλύψει μεγάλες ανάγκες, επιχειρηματικές και τουριστικές, Κίνας, Ελλάδας και Κύπρου.

Ο Άγιος Νικόλαος και η Ocean Tankers

Η Ocean Tankers, εισήχθη στο ΧΑΚ στις 6 Δεκεμβρίου 2006, ανήμερα της γιορτής του Αγίου Νικολάου, προστάτη των καραβιών και των ναυτιλομένων, όπως ήταν και η επιθυμία του κ. Μιχάλη Ιωαννίδη. Ήταν σημαδιακή η μέρα αυτή. Η Εταιρεία είναι καλοτάξιδη και στη θάλασσα και στο ΧΑΚ. Το περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ έκανε πρόσφατα μια ευχάριστη έκπληξη στον κ. Μιχάλη Ιωαννίδη, κατά τη διάρκεια δείπνου στο Bagatelle Gardens, στην παρουσία της οικογένειάς του, φίλων και συνεργατών του. Του πρόσφερε σαν δώρο μία εικόνα του Αγίου Νικολάου, η οποία σχεδιάστηκε και φιλοτεχνήθηκε ειδικά για τον Μιχάλη Ιωαννίδη. Ο ίδιος το ευχαριστήθηκε αφάνταστα και η αρχική έκπληξη μεταφράστηκε σε μεγάλο ενθουσιασμό και δήλωσε ότι την εικόνα αυτή θα τη φυλάξει στο γραφείο του για πάντα, για να πηγαίνει η Εταιρεία και τα καράβια του μπροστά. Εδώ να σημειώσουμε ότι ο Μιχάλης Ιωαννίδης είναι θρησκόληπτος και άνθρωπος της εκκλησίας.

© 2009 KPMG Limited, ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης εγγεγραμμένη στην Κύπρο και μέλος του δικτύου ανεξάρτητων Οίκων της KPMG που συνδέονται με το Διεθνή Οίκο KPMG, Ελβετικό Συνεταιρισμό. Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα. Εκτυπωμένο στην Κύπρο.

Πάρε τη γνώση στα χέρια σου

Ακαδημία KPMG

Μετατρέποντας τη γνώση σε αξία

Στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον, η KPMG λαμβάνει την πρωτοβουλία να συνδυάσει την επαγγελματική με την ακαδημαϊκή της εμπειρία προσφέροντας εξειδικευμένα σεμινάρια κατάρτισης σε πελάτες, εργαζόμενους και το ευρύ κοινό.

Έχοντας στόχο να μετατρέψει τη γνώση σε αξία, η Ακαδημία της KPMG παραδίδει σεμινάρια που αντικατοπτρίζουν τις σύγχρονες ανάγκες της διεθνούς αγοράς και των επιχειρησιακών προτεραιοτήτων.

Στο επίκεντρο της Ακαδημίας βρίσκεται η εταιρική κοινωνική ευθύνη και το πάθος για αριστεία.

Οι επαγγελματίες και πεπειραμένοι συνεργάτες μας βοηθούν την εταιρεία σας να αγκαλιάσει τη γνώση και να μετατρέψει το όραμα σε πραγματικότητα.

Για περισσότερες πληροφορίες για την Ακαδημία παρακαλώ επικοινωνήστε με:

Σύνθια Παύλου

Τηλ. Επικοινωνίας: 22 209 000

Απευθείας Τηλ.: 22 209 237

Φαξ: 22 513 290

Ηλ. Διεύθυνση: academy@kpmg.com.cy

Θύελλα αντιδράσεων από επιχειρήσεις και οργανώσεις

Κεραυνός εν αιθρία η απόφαση για ΦΠΑ

Η απόφαση του υπουργού οικονομικών Χαρίλαου Σταυράκη να γεμίσει κάπως τα ταμεία της κυβέρνησης από αυτούς που μπορούν να δώσουν αποφεύγοντας την επιβολή φορολογιών, που θα έπληττε και τους χαμηλά αμειβόμενους, έφερε τα πάνω κάτω.

Ο επιχειρηματικός κόσμος μοιάζει με καζάνι που βράζει, με τις φωνές που αντιδρούν στην απόφαση της Εφόρου ΦΠΑ για τη διαφοροποίηση των φορολογικών περιόδων από 3 μήνες σε 1 μήνα, με αρχή από την 1η Οκτωβρίου 2009 για επιλεγμένους οργανισμούς και εταιρείες, να μεγαλώνουν μέρα με την ημέρα.

Οι επιχειρήσεις πατούν στην έλλειψη ρευστότητας που υπάρχει ήδη στην αγορά ενώ δεν διστάζουν να κάνουν λόγο για στραγγαλισμό τους από το ίδιο το κράτος.

Η λογική ωστόσο του υπουργείου Οικονομικών δεν διαφέρει σε τίποτα από την πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση βασιζόμενη στην ενίσχυση των χαμηλά εισοδηματικών στρωμάτων επιχειρώντας να απλώσει χέρι μόνο στα ψηλά εισοδηματικά στρώματα.

Πρόβλημα η ρευστότητα

ΚΕΒΕ και ΟΕΒ ενώνοντας τις δυνάμεις τους προχώρησαν σε επίθεση κατά του υπουργείου Οικονομικών υποστηρίζοντας ότι μία τέτοια ενέργεια βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τις συνθήκες οικονομικής δυσπραγίας που χαρακτηρίζουν την οικονομία μας σήμερα και τη στενότητα χρήματος που παρατηρείται στην αγορά.

«Είναι σχήμα οξύμωρο οι αρχές της Δημοκρατίας να επιτείνουν το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις μας όταν όλες σχεδόν οι ξένες κυβερνήσεις προσπαθούν να το απαμβλύνουν για τις δικές τους επιχειρήσεις», υπογράμμισε το ΚΕΒΕ.

Υποστηρίζει μάλιστα ότι στην Κύπρο μεγάλο μέρος των οικονομικών συναλλαγών γίνονται στη βάση της παραχώρησης πίστωσης, η οποία σε πολλές περιπτώσεις έχει διάρκεια αρκετών μηνών, άρα αυτή η απόφαση θα επιτείνει το πρόβλημα στην αγορά όπου οι πλείστες εταιρείες πληρώνουν το ΦΠΑ πριν καν το εισπράξουν.

Η ΟΕΒ υποστήριξε ότι η διαφοροποίηση της μέχρι πρόσφατα πρακτικής είσπραξης του ΦΠΑ από επιλεγμένες επιχειρήσεις είναι ένα ακόμα πλήγμα που οι επιχειρήσεις δέχονται εν μέσω

Το υπουργείο Οικονομικών, υποστηρίζει πως το μέτρο της γρηγορότερης είσπραξης του οφειλόμενου ΦΠΑ από τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις θα ενισχύσει τα δημόσια οικονομικά, εν μέσω μιας πρωτόγνωρης διεθνούς οικονομικής κρίσης.

οικονομικής κρίσης. Η ομοσπονδία υποστήριξε μάλιστα ότι δέχθηκε παράπονα από εξαγωγικές κυρίως επιχειρήσεις για τις οποίες το Τμήμα του ΦΠΑ καθυστερεί την επιστροφή του Φόρου, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις αυτές να στερούνται πολύτιμης ρευστότητας που φθάνουν σε ορισμένες περιπτώσεις σε μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ.

Σήμα κινδύνου εξέπεμψε η κατασκευαστική βιομηχανία. Η Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών (Ο.Σ.Ε.Ο.Κ.) Σε ανακοίνωση της η ΟΣΕΟΚ τονίζει ότι διαφωνεί με τη μονομερή απόφαση του υπουργού οικονομικών, Χαρίλαου Σταυράκη, για διαφοροποίηση της περιόδου είσπραξης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, από τις 81 μεγαλύτερες Εταιρείες στην Κύπρο, αλλά και στην κατακράτησης του απ' όσους συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις.

Η εν λόγω απόφαση, συνεχίζει, η οποία πάρθηκε σε μία περίοδο που ο κατασκευαστικός τομέας εκπέμπει συνεχώς σήματα κινδύνου και καλεί το κράτος και ιδιαίτερα το υπουργείο Οικονομικών με λήψη άμεσων και δραστικών μέτρων για ενίσχυσή του, ώστε να αποφευχθούν οι αρνητικές ή/και καταστροφικές διαφαινόμενες συνέπειες για όλους τους εμπλεκόμενους στον τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις που θα προκληθούν σε ολόκληρη την οικονομία του τόπου και ιδιαίτερα στον κατασκευαστικό τομέα,

του οποίου οι επιχειρήσεις βρίσκονται εδώ και ένα ολόκληρο έτος κάτω από τεράστιες πιέσεις, λόγω των επιπτώσεων της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και της αστοχίας του κράτους και του υπουργείου Οικονομικών να διαχειριστούν τον αναπτυξιακό προϋπολογισμό που αφορά τον τομέα σωστά και αποτελεσματικά, η Ο.Σ.Ε.Ο.Κ. καλεί τον υπουργό όπως αποσύρει άμεσα τις προτεινόμενες τροποποιήσεις. Και ταυτόχρονα κάλεσε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για συζήτηση, με σκοπό την εξεύρεση σωστής λύσης και ενίσχυσης των δημοσιονομικών του κράτους χωρίς να στραγγαλιζέται ο εργοληπτικός κόσμος και άλλοι επαγγελματικοί τομείς που χρόνια τώρα ενισχύουν την οικονομία του τόπου. Έντονος ήταν και οι αντιδράσεις των συνδέσμων των ξενοδοχείων. ΠΑΣΥΞΕ και ΣΤΕΚ εξέφρασαν απογοήτευση για την απόφαση του υπουργείου Οικονομικών κάνοντας λόγο για σοβαρό πλήγμα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Έξω φρενών τα κόμματα

Την άμεση αντίδραση και των κομμάτων προκάλεσαν οι αποφάσεις του Χαρίλαου Σταυράκη. Ο αναπληρωτής πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, ζήτησε από τον υπουργό οικονομικών να απαντήσει από πού κι ως πού και με ποιο δικαίωμα επέλεξε 81 εταιρείες και γιατί 81 και όχι 181. Διερωτήθηκε, επίσης, γιατί αν

θεωρεί ότι είναι σωστό το μέτρο, δεν το έκανε για όλους και δημιουργίες δύο κατηγορίες επιχειρηματιών;

Ο κ. Νεοφύτου, ανέφερε «αντί η κυβέρνηση να δίνει κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα προσπαθεί να τον στραγγαλίσει και να κλείσει δήθεν τρύπες του δημοσίου και να συνεχίζει την ίδια ώρα να σπαταλεί αστόχευτα». Υπενθύμισε επίσης την απόφαση του υπουργείου Οικονομικών να πάρει 1 εκ. από το κονδύλι που προορίζεται για την προώθηση του Μεγάρου Πολιτισμού και να το διαθέσει στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του υπουργείου Παιδείας.

«Αντί να κτίσουμε κτίρια, να μοιράζουμε τσιεκκούθκια. Επιτέλους, το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης να καταλάβει πως με τις πολιτικές του υποθηκεύει το οικονομικό μέλλον και του τόπου και των μελλοντικών γενιών», κατέληξε ο κ. Νεοφύτου.

Στις δικές του δηλώσεις ο εκπρόσωπος τύπου του ΔΗΚΟ, Φώτης Φωτίου άφησε αιχμές για την απόφαση του υπουργείου Οικονομικών τη συγκεκριμένη περίοδο.

«Με την πιο πάνω απόφαση θεωρούμε ότι δημιουργείται δυσμενής διάκριση των συγκεκριμένων εταιρειών και μάλιστα χωρίς καμία προειδοποίηση. Το ερώτημα που τίθεται είναι με ποια κριτήρια επιλέγηκαν οι συγκεκριμένες 81 εταιρείες και όχι ανταγωνιστικές τους εταιρείες».

«Το επιχείρημα «...δεν τους ανήκουν αυτά τα χρήματα...» παραγνωρίζει το γεγονός πως η κυπριακή αγορά βασίζεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό σε πιστώσεις. Δεν εισπράττονται πάντα αμέσως χρήματα για την παροχή υπηρεσιών και αγαθών», υπογράμμισε το ΔΗΚΟ.

Σωστή απόφαση υπεραμύνεται το ΥΠΟΙΚ

Οι αντιδράσεις ωστόσο τόσο των επιχειρήσεων όσο και των κομμάτων μάλλον έπεσαν στο κενό αφού το υπουργείο Οικονομικών τις χαρακτήρισε υπερβολικές.

Το υπουργείο Οικονομικών υποστήριξε ότι το 85% περίπου του κύκλου εργασιών των 81 πολύ μεγάλων επιχειρήσεων για τις οποίες επισπεύδεται η πληρωμή ΦΠΑ, πωλείται τοις μετρητοίς, ενώ παραδέχεται για πρώτη φορά ότι μέρος του ΦΠΑ που θα επιστρέφεται σε μετρητά είναι βάση πωλήσεων επί πιστώσει.

«Οι επιχειρήσεις αυτές εισπράττουν το ΦΠΑ τοις μετρητοίς από τους πολίτες και το επιστρέφουν στο κράτος μετά από διάστημα τεσσάρων μηνών και δέκα ημερών. Με τη νέα ρύθμιση, το υπερπρόνομο της κατακράτησης των εσόδων του κράτους μειώνεται στους δυο μή-

Ο εκπρόσωπος Τύπου του ΑΚΕΛ Σταύρος Ευαγόρου εξέφρασε έκπληξη για τις αντιδράσεις λέγοντας πως «η κυβέρνηση έχει δικαίωμα να βελτιώνει τη δυνατότητα είσπραξης φορολογιών που άλλωστε δεν ανήκουν στις επιχειρήσεις».

νες και δέκα μέρες», τόνισε σε ανακοίνωση του το υπουργείο Οικονομικών.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το μέτρο αυτό θα στερήσει πολύτιμη ρευστότητα από την αγορά, υπογραμμίζεται ότι «η κυβέρνηση απλά θα εισπράξει γρηγορότερα 50 εκ. που της οφείλονται».

Το υπουργείο συνδέει μάλιστα τη ρευστότητα που θα αφαιρεθεί από τις επιχειρήσεις με τις καταθέσεις που έκανε σε τράπεζες κατά τη διάρκεια του 2009.

«Η μείωση της ρευστότητας κατά 50 εκ. θα πρέπει να συγκριθεί με την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς με καταθέσεις της Κυβέρνησης της τάξεως των 2,1 δισ. και πολύ σύντομα με επιπρόσθετα 3 δισ. μέσω της επικείμενης έκδοσης τριετών χρεογράφων».

Όπως υποστηρίζει το υπουργείο Οικονομικών, το μέτρο της γρηγορότερης είσπραξης του οφειλόμενου ΦΠΑ από τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις θα ενισχύσει τα δημόσια οικονομικά, εν μέσω μιας πρωτόγνωρης διεθνούς οικονομικής κρίσης, και θα επιτρέψει στην κυβέρνηση να συνεχίσει τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας και του απλού πολίτη.

Δεν τους ανήκουν τα λεφτά

Το ΑΚΕΛ πάντως θεωρεί ότι η απόφαση που ελήφθη από πλευράς υπουργείου Οικονομικών για σύντμηση του χρόνου παράδοσης του ΦΠΑ στο κράτος από 4 μήνες και 10 μέρες στους 2 μήνες και 10 μέρες είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και θα βοηθήσει στη βελτίωση της ρευστότητας στα κρατικά ταμεία αλλά και της είσπραξης όσον αφορά υποχρεώσεις και πλη-

ρωμές που πρέπει να αναλάβει το κράτος, δήλωσε ο εκπρόσωπος Τύπου του κόμματος, Σταύρος Ευαγόρου.

Παράλληλα, ο κ. Ευαγόρου εξέφρασε έκπληξη για τις αντιδράσεις από πλευράς αντιπολίτευσης αλλά και από πλευράς άλλων πολιτικών κομμάτων, λέγοντας πως «η κυβέρνηση έχει δικαίωμα να βελτιώνει τη δυνατότητα είσπραξης φορολογιών που άλλωστε δεν ανήκουν στις επιχειρήσεις».

«Οι επιχειρήσεις εισπράττουν το ΦΠΑ και μιλούμε για λεφτά τα οποία ανήκουν στο φορολογούμενο, ανήκουν στο κράτος, και πραγματικά μας ξενίζει το γεγονός ότι αυτή η απόφαση σε μια προσπάθεια, εν μέσω οικονομικής κρίσης, να βελτιώσει τη ρευστότητα του κράτους, δημιουργεί ή έχει δημιουργήσει τέτοιες αντιδράσεις», ανέφερε, ο κ. Ευαγόρου.

Όσον αφορά στη ρευστότητα, ο κ. Ευαγόρου, είπε ότι «όπως τόνισε και ο υπουργός Οικονομικών μιλούμε για επίτευση είσπραξης 50 εκ. περίπου τη στιγμή που η κυβέρνηση για να ενισχύσει τη ρευστότητα της οικονομίας έχει κατατεθειμένα σε τράπεζες και συνεργατικά 2,6 δισ., ενώ προωθεί στις 8 του Οκτώβρη στη Βουλή των Αντιπροσώπων ειδικό νομοσχέδιο για έκδοση ειδικών τριετών ομολόγων ύψους άλλων 3 δισ.».

Κατά συνέπεια, το επιχείρημα ορισμένων συναδέλφων ότι θα επηρεαστεί η ρευστότητα οποιουδήποτε δεν ευσταθεί, είπε, αναφέροντας πως η επιλογή των 81 μεγαλύτερων επιχειρήσεων έγινε με σαφή κριτήρια στη βάση της ρευστότητας και του μεγέθους, κατά τέτοιο τρόπο που να μην επηρεάζεται κανένας, ανέφερε.

Η Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) στηρίζει τους φοιτητές μας

Πακέτο Χορηγιών προς άπορα παιδιά και βραβεία σε νέους φοιτητές που διακρίθηκαν στον τομέα της εκπαίδευσης για το έτος 2009, ανακοίνωσε πρόσφατα η Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ. Η πρωτοβουλία της Τράπεζας Πειραιώς, εντάσσεται στην γενικότερη κοινωνική της πολιτική, μέσω της οποίας επενδύει και προσβλέπει στην δημιουργία μίας εικόνας που να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με κύριο άξονα την προσφορά της προς την παιδεία, το περιβάλλον και την κοινωνία γενικότερα. Το πακέτο χορηγιών και υποτροφιών για το 2009, ανακοινώθηκε σε διάσκεψη τύπου, κατά τη διάρκεια της οποίας επιδόθηκαν χρηματικά βραβεία σε πρωτεύσαντες φοιτητές για εισαγωγή σε Πανεπιστήμια της Κύπρου και της Ελλάδας και στο Ταμείο Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου.

Όπως είπε ο κ. Λοϊζίδης, η Τράπεζα Πειραιώς για δεύτερη συνεχή χρονιά, στηρίζει τους νέους ανθρώπους στα πρώτα βήματα της φοιτητικής τους ζωής, διευρύνοντας, μάλιστα, τις χορηγίες και τα βραβεία της, σε σχέση με πέρσι. Η Τράπεζα μας, είπε ο κ. Λοϊζίδης, στα πλαίσια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης έρχεται αρωγός σ' αυτά τα παιδιά, θέλοντας να στηρίξει τα όνειρα τους και να ενισχύσει τις προσπάθειές τους.

Η ενδεικτική χειρονομία της Τράπεζας Πειραιώς, ανέφερε, στέλλει το μήνυμα ότι είμαστε δίπλα στα νέα παιδιά και στους νέους ανθρώπους. Ως τράπεζα με ανθρωποκεντρικούς προσανατολισμούς, είπε, θέλουμε να βοηθήσουμε τους νέους ανθρώπους στις ακαδημαϊκές αναζητήσεις τους και να τους ανοίξουμε νέους ορίζοντες. Επιβραβεύουμε την αγάπη για μάθηση και γνώση, είπε, γιατί πιστεύουμε στους νέους και στα όνειρα τους. Επιπρόσθετα, ο κ. Λοϊζίδης τόνισε ότι η Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ., καθιερώνει το «πακέτο χορηγιών και υποτροφιών» ως ετήσιο θεσμό.

Σε δικές του δηλώσεις ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού κ. Αντρέας Δημητρίου, που επέδωσε και τα βραβεία και τις χορηγίες, συνεχάρη την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου) Λτδ. για την συνεισφορά της προς την παιδεία. Η πρωτοβουλία αυτή, είπε ο κ. Υπουργός, τιμά την Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου), η οποία καταξιώνεται

Ανακοίνωσε πακέτο
χορηγιών και
υποτροφιών για το 2009

Ο Υπουργός Παιδείας
συγχαίρηκε την Τράπεζα
για τις πρωτοβουλίες της

για άλλη μια φορά ως ένας οικονομικός οργανισμός με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους νέους μας και την παιδεία του τόπου γενικότερα, πέρα από τη σημαντική προσφορά της στην ευρύτερη κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

Με την καθιέρωση των βραβείων αυτών, συμπλήρωσε, επιβραβεύονται τα νιάτα του τόπου μας, που αποτελούν τη χρυσή ελπίδα για το μέλλον. Ιδιαίτερα πρόσθεσε όταν αυτοί οι νέοι, με την εργατικότητα, την επιμέλεια και την υψηλή επίδοσή τους, θέτουν τα θεμέλια της προκοπής και της προόδου, τόσο για τους ίδιους όσο και για τον τόπο γενικότερα.

Αφού επέδωσε τα βραβεία και συνεχάρη τους βραβευθέντες, τόνισε τα εξής:

- Η επιτυχία σας αυτή, είναι ένα μήνυμα ελπίδας και αισιοδοξίας για το μέλλον του τόπου μας, το οποίο καλείστε εσείς η νέα γενιά να κτίσετε και να δημιουργήσετε με την επιμέλεια και την εργατικότητά σας. Εύχομαι, σύντομα, να μπορέσετε να πραγματοποιήσετε τις ευγενικές σας επιδιώξεις και τα όνειρά σας σε μια πραγματικά ελεύθερη και επανωμένη Κύπρο, όπου τα παιδιά και οι νέοι θα μπορούν να κάνουν όνειρα και να τα πραγματοποιούν μέσα σε συνθήκες πραγματικής ελευθερίας και ευημερίας.

• ΤΟ ΠΑΚΕΤΟ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2009:

- Βραβεύθηκαν οι πρωτεύσαντες φοιτητές για εισαγωγή:
- Στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών - Χαράλαμπος Αθηνά Θεοδοσίου
- Στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιά - Πόλη Μαριλένα Μιχάλη
- Στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου - Μαργαρίτη Νατάσα
- Στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ)
- Ενισχύθηκε το Ταμείο της Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου

Στη διάσκεψη τύπου παρευρέθηκαν ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθηγητής Σταύρος Ζένιος, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας και Πρόεδρος της Επιτροπής Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου κ. Λάζαρος Λαζάρου, ο Αναπληρωτής Συντονιστής και ο Λέκτορας του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος του ΤΕΠΑΚ κ.κ. Κώστας Κώστα και Αλέξανδρος Χαλαμπίδης αντίστοιχα.

Στηρίζουμε
την εργασία,
κτυπάμε
την ανεργία!

Άνεργοι

Εργαζόμενοι

Επιχειρήσεις

MARKETWAY / PUBLICS

Στηρίζουμε την εργασία, κτυπάμε την ανεργία, με στοχευμένα, επιχορηγημένα προγράμματα Κατάρτισης και Επιμόρφωσης για επιχειρήσεις, εργαζομένους και ανέργους.
Απλά, πρακτικά, αποτελεσματικά!

- Σχέδιο Στελέχωσης Επιχειρήσεων με Απόφοιτους Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Έκτακτο Σχέδιο Επιμόρφωσης Ανέργων
- Ταχύρρυθμα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης
- Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης

Στις δυσκολίες, απαντάμε δημιουργώντας ευκαιρίες!

Περισσότερες πληροφορίες:

Τηλ.: 22390300

www.hrdauth.org.cy
helpdesk@hrdauth.org.cy

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία το Αθλητικό Πανόραμα ALPHA BANK

Γιορταστικές εκδηλώσεις χαράς και διασκέδασης για μικρούς και μεγάλους σε όλες τις πόλεις

Μέσα στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που την διακρίνει, η Alpha Bank συνεχίζει τη δυναμική παρουσία της στον χώρο του αθλητισμού. Πρόκειται για το ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ALPHA BANK που ολοκλήρωσε την παρουσία του στην Κύπρο την Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου στην Πάφο. Η τελευταία εκδήλωση έγινε κοντά στο λιμανάκι της Κάτω Πάφου, στο δημοτικό χώρο στάθμευσης. Πρόκειται για τη μοναδική περιοδεία αθλητικού, εκπαιδευτικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα που παρουσιάζει δημοφιλή αθλήματα και θεαματικές δραστηριότητες όπως ποδόσφαιρο, καλαθοσφαίριση, extreme τραπεζολίνο, αναρρίχηση, NASA training, Formula 1, playstation 3 κ.α.

Για ένατη συνεχή χρονιά, αθλητές και προπονητές παρουσιάζουν τα ανωτέρω αθλήματα, ενημερώνουν το κοινό και καλούν όλους τους παρευρισκόμενους να δοκιμάσουν τις αθλητικές τους ικανότητες. Συγχρόνως γίνονται μεγάλοι διαγωνισμοί με συλλεκτικά δώρα και πολλές εκπλήξεις.

Οι εκδηλώσεις προσφέρουν μεγάλη χαρά σε παιδιά, γονείς, νέους και νέες και γενικά σε κάθε επισκέπτη κάθε ηλικίας.

Αφού ολοκλήρωσε την περιοδεία του σε 10 πόλεις της Ελλάδος, και 5 πόλεις της Αλβανίας, το ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ALPHA BANK ήρθε εφέτος, ξανά μετά από επτά χρόνια, και στην Κύπρο από τις 28 Αυγούστου μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου. Συγκεκριμένα, επισκέφθηκε τη Λάρνακα Παρασκευή 28 Αυγούστου μέχρι Κυριακή 30 Αυγούστου, τη Λευκωσία Παρασκευή 4 Σεπτεμβρίου μέχρι Κυριακή 6 Σεπτεμβρίου, τη Λεμεσό Παρασκευή 11 Σεπτεμβρίου μέχρι Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου, και την Πάφο Παρασκευή 18 Σεπτεμβρίου μέχρι Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου. Οι εκδηλώσεις έγιναν με τη συνεργασία των τοπικών Δήμων.

Κάθε πόλη πρωτεύουσα του Αθλητισμού!

ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ALPHA BANK / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ 2009

A/A ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΛΒΑΝΙΑ	5	Παρ. 10/7 - Κυρ. 12/7	ΑΚΡΑΤΑ, ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
1	Παρ. 8/5 - Κυρ. 10/5			ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ
2	Παρ. 15/5 - Κυρ. 17/5			ΠΛΑΤΕΙΑ ΒΑΛΙΑΝΟΥ
3	Παρ. 22/5 - Κυρ. 24/5			7
4	Παρ. 29/5 - Κυρ. 31/5			Παρ. 24/7 - Κυρ. 26/7
				8
				Παρ. 31/7 - Κυρ. 2/8
A/A ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ			9
1	Παρ. 12/6 - Κυρ. 14/6			Παρ. 7/8 - Κυρ. 9/8
				10
				Παρ. 14/8 - Κυρ. 16/8
2	Παρ. 19/6 - Κυρ. 21/6			A/A ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
3	Παρ. 26/6 - Κυρ. 28/6			ΚΥΠΡΟΣ
4	Παρ. 3/7 - Κυρ. 5/7			1
				Παρ. 28/8 - Κυρ. 30/8
				2
				Παρ. 4/9 - Κυρ. 6/9
				3
				Παρ. 11/9 - Κυρ. 13/9
				4
				Παρ. 18/9 - Κυρ. 20/9

ALPHA BANK

Εκδηλώσεις

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Υποστηρικτές:

FREDERICK
UNIVERSITY

GREEN OLIVE FILMS

Χορηγός:

ALPHA BANK

Με τη χρηματοδότηση της Alpha Bank

Σκηνοθετώ και δημιουργώ με -και για- το περιβάλλον

Το περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Σκηνοθετώ και δημιουργώ με - και για - το περιβάλλον» διεξήχθη κατά τη σχολική χρονιά 2008-2009 σε Παγκύπρια κλίμακα με τη συμμετοχή 65 σχολείων από τη Δημοτική, Μέση Γενική και Μέση Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση, με στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής κουλτούρας των μαθητών μέσα από την ενασχόλησή τους με διάφορες μορφές τέχνης, όπως είναι η τέχνη της σκηνοθεσίας και της φωτογραφίας.

Το πρόγραμμα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας) με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Frederick (Ομάδα Οπτικοακουστικής Επικοινωνίας) και της εταιρείας παραγωγής ταινιών Green Olive Films, και με τη χρηματοδότηση της Alpha Bank Cyprus Ltd στο πλαίσιο

της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Μέσα από το πρόγραμμα επιδιώχθηκε η σύνδεση των τεχνών με το περιβάλλον σε μια προσπάθεια εκπαίδευσης, διαφώτισης και ενημέρωσης όχι μόνο των μαθητών, αλλά και του συνόλου των πολιτών του τόπου μας για τον περιβαλλοντικό πλούτο και την ομορφιά του νησιού μας, αλλά και για τους κινδύνους που ελλοχεύουν απόρροια της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Στα πλαίσια του προγράμματος αναπτύχθηκαν δύο παράλληλες κεντρικές δράσεις:

A. Δημιουργία περιβαλλοντικών τηλεοπτικών σποτ ευαισθητοποίησης που υλοποιήθηκε από τη Μέση Γενική και Μέση Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση.

B. Δημιουργία περιβαλλοντικών φωτογραφικών λευκωμάτων που υλοποιήθηκε από τη Δημοτική Εκπαίδευση.

Η θέρμη και ο ενθουσιασμός με τον οποίο αγκαλιάστηκε το πρόγραμμα αντανακλάται στο μεγάλο βαθμό ανταπόκρισης και συμμετοχής εκπαιδευτικών και μαθητών σε αυτό. Περίπου 200 εκπαιδευτικοί και 800 μαθητές από όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες συμμετείχαν και στις δύο δράσεις, επισημαίνοντας κατά την ολοκλήρωση του προγράμματος τη μοναδικότητα και την πρωτοτυπία του, αφού για πρώτη φορά τα θέματα του περιβάλλοντος εξετάζονται υπό το πρίσμα των Τεχνών στη βάση ενός οργανωμένου παιδαγωγικού πλαισίου.

Η παρουσίαση των δράσεων του προγράμματος «Σκηνοθετώ και δημιουργώ με - και για - το περιβάλλον» έγινε στην αίθουσα Μελίνα Μερκούρη στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Λευκωσίας μεταξύ 21-27 Σεπτεμβρίου 2009, και περιλάμβανε έκθεση φωτογραφίας και προβολή των περιβαλλοντικών τηλεοπτικών σποτ.

OLYMPIC AIR

Ανοίγει φτερά στις 5 ηπείρους

Η Olympic Air, είναι έτοιμη να ξεκινήσει από την 1η Οκτωβρίου τις πτήσεις σε δρομολόγια εσωτερικού και εξωτερικού με σύγχρονα αεροσκάφη που αποτελούν τον νεότερης ηλικίας αεροπορικό στόλο στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Σχετικές ανακοινώσεις έκαναν, σε ειδική εκδήλωση που έγινε την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου 2009, στο ξενοδοχείο King George στην Αθήνα, οι διευθύνοντες σύμβουλοι της Marfin Investment Group (MIG) και της Olympic Air, Ανδρέας Βγενόπουλος και Αντώνης Συμιγδαλάς. Τα κορυφαία στελέχη του επενδυτικού ομίλου και της νέας αεροπορικής εταιρείας, μεταξύ άλλων, ανέφεραν ότι:

Η MIG υπέγραψε στις 30 Απριλίου τις συμφωνίες για την εξαγορά περιουσιακών στοιχείων της Ολυμπιακής και λίγο πριν συμπληρωθούν πέντε μήνες η Olympic Air, είναι έτοιμη από την 1η Οκτωβρίου να ξεκινήσει το πτητικό της έργο.

Στο διάστημα αυτό, δημιουργήθηκε η νέα αεροπορική εταιρεία, χάρη στην αφοσίωση και την σκληρή δουλειά εκατοντάδων στελεχών που δέχθηκαν την μοναδική αυτή πρόκληση. Από την πρώτη ημέρα δημοσίευσης των αγγελιών για την επιλογή προσωπικού, η εταιρεία δέχθηκε 43.000 αιτήσεις από τις οποίες επιλέχθηκαν πάνω από 17.000 άτομα και πραγματοποίησαν συναντήσεις με στελέχη της Olympic Air και συμβούλους ανθρώπινου δυναμικού της MIG. Μέχρι σήμερα έχουν προσληφθεί 5.000 άτομα τα οποία κατανέμονται στις τρεις εταιρείες που αποτελούν τον όμιλο: την εταιρεία πτητικού έργου Olympic Air, την εταιρεία επίγειας εξυπηρέτησης Olympic Handling και την τεχνική βάση Olympic Engineering.

Η διοίκηση και το προσωπικό της εταιρείας θα συνεχίσουν να εργάζονται εντατικά προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι που είναι:

- Μεγιστοποίηση της πρόσβασης επιβατών από και προς την Ελλάδα.
- Παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, με έμφαση στην ακρίβεια προγράμματος πτήσεων, καθώς και στη φιλική εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του επιβάτη.
- Ανάληψη της κύριας θέσης στο εσωτερική αγορά.
- Σύναψη συμφωνιών με αξιόπιστους αερομεταφορείς για τη διενέργεια πτήσεων κοινού κωδικού (code-share) και τη σύναψη εμπορι-

- ✓ Σε 1,1 δισ. δολάρια ανέρχεται το επενδυτικό πρόγραμμα της εταιρείας, η οποία διαθέτει τον νεαρότερο στόλο αεροσκαφών στη ΝΑ Ευρώπη. Το προσωπικό της ανέρχεται σε 5.000 άτομα, ενώ τα δρομολόγια της εκτείνονται σε όλον τον κόσμο, είτε με δικά της αεροσκάφη είτε σε συνεργασία με άλλες, μεγάλες εταιρείες.

Ο Πρόεδρος της MIG Ανδρέας Βγενόπουλος και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Olympic Air Αντώνης Συμιγδαλάς έδωσαν συνέντευξη τύπου για την Olympic Air, την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου 2009, στο ξενοδοχείο King George στην Αθήνα.

κών σχέσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στόλος και προορισμοί

Ο στόλος της Olympic Air θα αποτελείται σύμφωνα με τον ισχύοντα προγραμματισμό από 32 αεροσκάφη από τα οποία τα δεκαέξι είναι Airbus 319 και 320, δέκα Bombardier Q400, πέντε Bombardier Dash 100 και ένα ATR - 42. Ήδη από την 1η Οκτωβρίου θα είναι διαθέσιμα 21 συνολικά αεροσκάφη, τα οποία θα γίνουν 25 από την 1η Νοεμβρίου και στη συνέχεια θα προστεθούν τα υπόλοιπα. Συνολικά η επένδυση της εταιρείας σε αεροσκάφη και ανταλλακτικά αναμένεται να φθάσει σε 1,1 δισ δολάρια

Με το στόλο αυτό και σε συνεργασία με άλλες αεροπορικές εταιρείες, η Olympic Air θα ανταποκριθεί στις υψηλές απαιτήσεις του επιβατικού κοινού και θα εμπλουτίσει τις λύσεις που έχουν οι πελάτες της για ταξίδια σε όλον τον κόσμο. Η αεροπορική σύνδεση της Ελλάδας με τα εξωτερικά θα βελτιωθεί καθώς θα προσφέρονται περισσότερες συνδέσεις από ότι στο παρελθόν.

Η Olympic Air θα καλύπτει τα δρομολόγια

εσωτερικού πετώντας από και προς Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξ/πολη, Λήμνο, Μυτιλήνη, Χίο, Σάμο, Κω, Ρόδο, Σύρο, Μύκονο, Σαντορίνη, Ηράκλειο, Χανιά, Κεφαλονιά, Ζάκυνθο, Πρέβεζα, Ιωάννινα, Κέρκυρα. Επίσης έχει προσφερθεί να καλύψει το σύνολο των άγονων γραμμών για Σκύρο, Σκιάθο, Ικαρία, Κάλυμνο, Λέρο, Αστυπάλαια, Καστελόριζο, Κάσο, Σητεία, Πάρο, Νάξο, Μήλο, Κύθηρα και Καλαμάτα.

Όσον αφορά το εξωτερικό η εταιρεία είναι έτοιμη να πραγματοποιεί πτήσεις προς Λονδίνο, Παρίσι, Βρυξέλλες, Άμστερνταμ, Βελιγράδι, Βουκουρέστι, Βιέννη, Μιλάνο, Ρώμη, Κων/πολη, Λάρνακα, Βηρυτό, Κάιρο, Αλεξάνδρεια, Σόφια, Τίρανα, Τελ Αβίβ. Παράλληλα, η Olympic Air καταρτίζει συμφωνίες με μεγάλες αεροπορικές εταιρείες για πτήσεις κοινού κωδικού προς Νέα Υόρκη, Τορόντο, Μόντρεαλ, Αυστραλία, Γιοχάνεσμπουργκ, Ατλάντα, Abu Dhabi. Η πρόσβαση του ελληνικού επιβατικού κοινού προς το εξωτερικό αλλά και η σύνδεση ξένων χωρών με την Ελλάδα ενισχύεται, καθιστώντας την Ελλάδα σημαντικότερο κόμβο επιβατικής κίνησης.

Ήδη έχει υπογραφεί συμφωνία με την Delta Airlines για πτήσεις κοινού κωδικού προς Νέα Υόρκη, από 1η Οκτωβρίου 2009, η οποία θα εμπλουτιστεί και με άλλους προορισμούς από τις αρχές του 2010.

Βρίσκεται σε στάδιο τελικής επεξεργασίας η συνεργασία της Olympic Air με την Air France, για πτήσεις κοινού κωδικού, τόσο μεταξύ Ελλάδας - Γαλλίας, όσο και για πτήσεις προς το Μόντρεαλ του Καναδά από τον Μάρτιο 2010. Παράλληλα, ολοκληρώνεται η διασφάλιση πτήσεων κοινού κωδικού με την KLM για την εκμετάλλευση των δρομολογίων Ελλάδας - Ολλανδίας καθώς και δρομολογίων προς και από Τορόντο από τον Μάρτιο 2010. Έχει επίσης προχωρήσει η υλοποίηση της συνεργασίας της Olympic Air με την Etihad Airways για πτήσεις κοινού κωδικού προς και από Abu Dhabi καθώς επίσης και για πτήσεις προς και από Νότιο Αφρική, Αυστραλία και Νοτιοανατολική Ασία, Κίνα και Ιαπωνία. Επίσης, ολοκληρώνονται οι συμφωνίες συνεργασίας με την CSA-Czech Airlines για Πράγα, την Aerosvit για Κίεβο και Οδησό, την Fly Baboo για Γενεύη, την Kuwait Airways για Κουβέιτ.

Συμμαχίες και συμπράξεις

Πρέπει να σημειωθεί ότι η Olympic Air επεξεργάζεται ένα ευρύ πλαίσιο εμπορικής συνεργασίας με τις Delta Airlines & Air France / KLM και Aeroflot, με προοπτική ένταξης της στη συμμαχία της SKYTEAM, την παγκόσμια αεροπορική συμμαχία που αριθμεί στις τάξεις της 14 μέλη από 4 ηπείρους. Στην περίπτωση αυτή οι επιβάτες της Olympic Air θα αποκτήσουν πρόσβαση στο παγκόσμιο δίκτυο της SKYTEAM, που

καλύπτει 905 προορισμούς σε 169 χώρες με 16.787 ημερήσιες πτήσεις.

Ακόμα ανακοινώνεται ότι η νέα εταιρεία αποφάσισε να επιβραβεύσει με μιλία τους επιβάτες της παλαιάς Ολυμπιακής που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Icarus. Το πρόγραμμα επιβράβευσης τακτικών επιβατών της Olympic Air, το Travelair Club θα προσφέρει μιλία και στους τακτικούς επιβάτες της παλαιάς Ολυμπιακής.

Η OLYMPIC AIR θα χρησιμοποιεί όλα τα διαθέσιμα δίκτυα προς διευκόλυνση του επιβατικού κοινού:

- **ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ:** Συνεργασία με όλα τα IATA τουριστικά γραφεία της Ελλάδας και του εξωτερικού.
- **ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ OLYMPIC AIR:** Δυνατότητα για κράτηση και αγορά εισιτηρίων μέσω του www.olympicair.com.
- **ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ:** Δημι-

ουργήθηκε τηλεφωνικό κέντρο κρατήσεων, και θα λειτουργεί 365 μέρες το χρόνο από τις 07:00 - 23:00 στα τηλέφωνα 801 801 01 01 από σταθερό τηλέφωνο ή 210 35 50 500 από κινητό.

- **ΕΚΔΟΤΗΡΙΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΣΤΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ**

Δύσκολο εγχείρημα

Τέλος, μεταξύ άλλων ο κ. Α. Βγενόπουλος έκανε και την ακόλουθη δήλωση: «Στις 5 Φεβρουαρίου ανταποκριθήκαμε στην έκκληση της Κυβέρνησης για να ολοκληρωθεί επιτέλους ο διαγωνισμός για την ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ που κινδύνευε να κηρυχθεί άγονος και να συνεχίσει να λειτουργεί μια νέα ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ στα πλαίσια της ελληνικής επιχειρηματικότητας και του υγιούς ανταγωνισμού.

Είχαμε πει τότε ότι η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ είναι ένα κομμάτι της ιστορίας μας και της ζωής μας και θέλουμε να υπάρχει και να μας ξανακάνει υπερήφανους. Σήμερα έχουμε μπει πια στην τελική ευθεία και σε λιγότερο από δυο εβδομάδες η επιδίωξή μας αυτή, που είναι και όνειρο της πλειοψηφίας των Ελλήνων, θα γίνει πραγματικότητα.

Θέλω να συγχαρώ και να ευχαριστήσω τους 5.000 εργαζόμενους που ήλθαν κοντά μας με εμπιστοσύνη αλλά και πίστη στο όραμα. Πολλοί απ' αυτούς αρνήθηκαν αργομισθίες στο Δημόσιο και πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, ενώ άλλοι εγκατέλειψαν καριέρες σε κατεστημένες ανταγωνιστικές εταιρείες για να είναι μέρος αυτής της προσπάθειας που όλοι μας την θεωρούμε σαν εθνική υπόθεση. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι επέτυχαν ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα, μοναδικό στον χώρο των διεθνών αερομεταφορών. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι απέδειξαν ότι υπάρχει μια Ελλάδα με υγιή χαρακτηριστικά, μια Ελλάδα που μπορεί να πάει ψηλά...»

OLYMPIC AIR – Το δίκτυό μας στο Εξωτερικό.

Βόρεια Αμερική (ΗΠΑ και Καναδάς) μέσω Παρισιού και Άμστερνταμ

Νότια Αφρική, Αυστραλία, Νοτιοανατολική Ασία, Κίνα και Ιαπωνία μέσω Άμπου Ντάμπι

Εκδηλώσεις

Στους κήπους του Προεδρικού

Το 3ο Κυπρο-Ρωσικό Gala χάρισε μια ακόμη μαγική βραδιά

Το 3ο Κυπρο-Ρωσικό Gala πραγματοποιήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου στο Προεδρικό Μέγαρο με τη συμμετοχή μεγάλων προσωπικοτήτων της πολιτικής, του επιχειρηματικού κόσμου και του πολιτισμού από την Κύπρο και τη Ρωσία, επιβεβαιώνοντας τις θερμές και στενές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών.

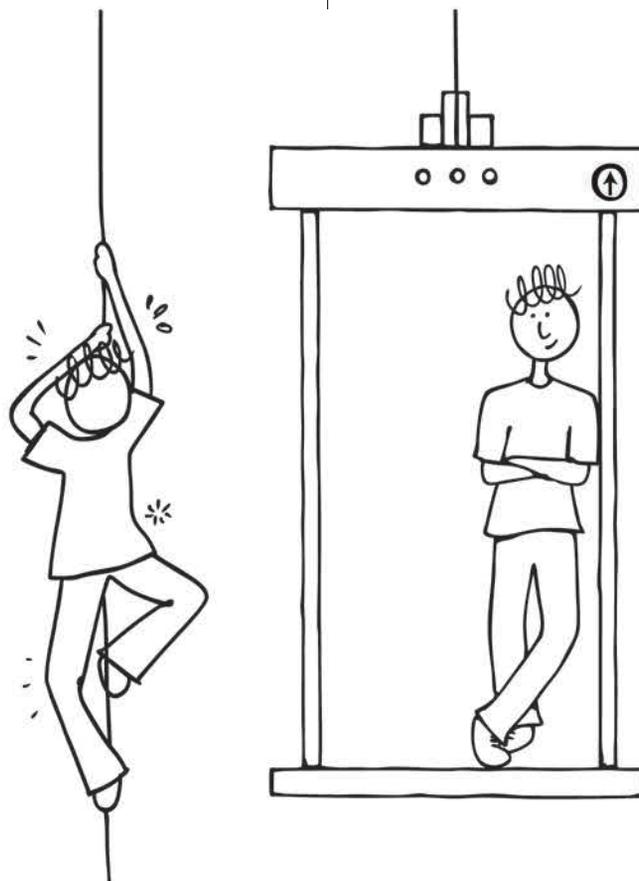
Το Gala, που διοργανώθηκε χάρη στην ευγενή χορηγία της Fletcher Holdings Ltd και τελώντας υπό την υψηλή προστασία της Κας Έλσης Χριστόφια, προσέφερε στους εκατοντάδες καλεσμένους του τη δυνατότητα να απολαύσουν μερικά από τα πιο διάσημα ονόματα των καλλιτεχνικών χώρων της Κύπρου, της Ρωσίας και της Ελλάδας.

Αυτή η χρονιά επιφύλασσε σπουδαίες ερμηνείες της ταλαντούχας τραγουδίστριας pop Larisa Dolina, της φημισμένης σοπράνο Tatiana Pavionovskaya και του βιρτουόζου βαρύτονου Sergei Leiferkus. Το δημοφιλές συγκρότημα Chibatukha προσέφερε μια φολκλορική νότα στη βραδιά, ενώ οι δημοφιλείς Έλληνες ερμηνευτές Γιάννης Κότσιρας, Ραλλία Χριστίδου και Μύρωνας Στρατής διασκέδασαν τους καλεσμένους με δημοφιλή τραγούδια της Ελλάδας. Και φυσικά, η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου υπό τη διεύθυνση του διεθνούς φήμης μαέστρου Julian Gallant ερμήνευσε μοναδικά κομμάτια κλασικής μουσικής. Όπως πάντα, τα έσοδα του Gala θα δοθούν στο Ίδρυμα Ραδιομαραθώνιος για Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες. Η επιτυχία του 3ου Κυπρο-Ρωσικού Gala οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην άφογη διοργάνωση της εταιρείας Ensemble Productions σε συ-

νεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Χορηγοί της εκδήλωσης ήταν οι Fletcher Group Holdings Ltd, Lukoil, T&P/BBDO, Κυπρια-

κές Αερογραμμές, SPI Group and Stolicznaya, Αφοι Λανίτη, ETKO & Olympus Wineries, Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου και το Cyprus Hilton.

Σήμερα, για να ανέβουν ψηλά τα παιδιά σας πρέπει πρώτα εσείς να κάνετε την έξυπνη κίνηση!

ΜΟΡΦΩΣΗ

Δανειοδοτικό Σχέδιο

Η Ελληνική Τράπεζα με το σχέδιο **ΜΟΡΦΩΣΗ** σας προσφέρει ολοκληρωμένες δανειοδοτικές λύσεις για τις εκπαιδευτικές σας ανάγκες - όποιες κι αν είναι αυτές - από το νηπιαγωγείο, το δημοτικό, το γυμνάσιο, μέχρι και το πανεπιστήμιο!

ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

... από €2.500 μέχρι €140.000

- Μακροχρόνια περίοδος αποπληρωμής **μέχρι 30 χρόνια**
- Ευνοϊκό επιτόκιο
- **Ευέλικτες** μηνιαίες δόσεις
- Περίοδος χάριτος **μέχρι 5 χρόνια**
- Δανεισμός σε Ευρώ, Δολάρια, Στερλίνες

STUDENT CARD

... με **μηδέν χρέωση** για αναλήψεις μετρητών στο εξωτερικό

- Δωρεάν πρόσβαση στο Hellenic Net Banking για άμεση διαχείριση του λογαριασμού
- **Εκπτώσεις** σε μεγάλο αριθμό καταστημάτων
- Ευχέρεια **άμεσης ανάληψης μετρητών** που κατατίθενται στο λογαριασμό του κατόχου της κάρτας
- Δωρεάν ταξιδιωτική ασφαλιστική κάλυψη

STUDENT MEDICARD

... το ασφαλιστικό σχέδιο υγείας της Hellenic Alico Life για φοιτητές, που προσφέρει νοσοκομειακή περίθαλψη στην Κύπρο και στο εξωτερικό ανάλογα με τη χώρα φοίτησης του φοιτητή.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η εξέλιξη είναι στη φύση μας

γραμμή εξυπηρέτησης

γραμμή από εξωτερικό

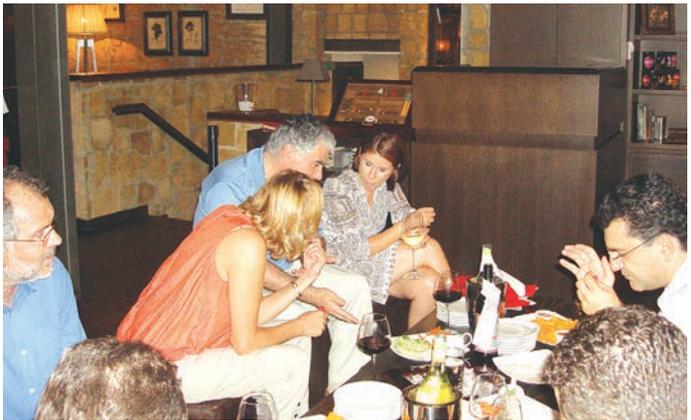
www.hellenicbank.com

8000 9999

+357 22 743843

• Για επιτόκια παρακαλούμε προμηθευτείτε τον Οδηγό Επιτοκίων και Χρεώσεων από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας, τη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999 ή στο διαδίκτυο www.hellenicbank.com • Η Ελληνική Τράπεζα δύναται, κατά την απόλυτή της κρίση, να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με την εκάστοτε δανειοδοτική πολιτική της • Για την παραχώρηση του δανείου συνεπάγεται η πληρωμή εξόδων ετοιμασίας νομικών εγγράφων και εξόδων παραχώρησης δανείου. Περισσότερες λεπτομέρειες στην ιστοσελίδα www.hellenicbank.com ή σε οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας ή στη Γραμμή Εξυπηρέτησης 8000 9999.

Τραπεζικά θέματα

Ο Διοικητής δεξιώθηκε τους οικονομικούς συντάκτες

Αλλά δεν μας αποκάλυψε κάτι σημαντικό !!!

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθανάσιος Ορφανίδης προσκάλεσε τη Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου σε κοκτέιλ πάρτι τους οικονομικούς συντάκτες των έντυπων και ηλεκτρονικών ΜΜΕ. Η ευχάριστη αυτή εκδήλωση έγινε σε γνωστή καφετέρια της Μακαρίου στη Λευκωσία και εντάσσεται στα πλαίσια της από καιρού εις καιρό συνάντησης του εκάστοτε Διοικητή με τους δημοσιογράφους του οικονομικού ρεπορτάζ, μακριά από τις τυπικότητες και τα πρωτόκολλα.

Ο κ. Ορφανίδης πλαισιούμενος από στενούς του συνεργάτες είχε την ευχέρεια να συνομιλήσει με τους δημοσιογράφους για διάφορα θέματα της οικονομικής επικαιρότητας, χωρίς κάμερες και μαγνητόφωνα και off the record. Φυσικά δεν μας αποκάλυψε κάτι το σημαντικό αλλά ούτε και το ασήμαντο !!! Δεν ήταν λίγοι εκείνοι που προσπάθησαν να αποσιπάσουν από τον Διοικητή την ειδηση της ημέρα, της βραδιάς καλύτερα, αλλά ο Διοικητής δεν πιάνεται μέσα τόσο εύκολα!!! Αφού το πρωινό της ίδια ημέρας είχε σημαντική συνάντηση με τον Ανδρέα Βγε-

νόπουλο, αλλά ούτε το αποκάλυψε, ούτε κανένας το πληροφορήθηκε. Μόνο ο Διοικητής και το EUROΚΕΡΔΟΣ το γνώριζαν !!!

Εμείς σαν EUROΚΕΡΔΟΣ σε ιδιαίτερη συνομιλία που είχαμε μαζί του για το καυτό θέμα των ημερών, την παραμονή ή όχι της έδρας της ΜΑΡΦΙΝ ΛΑΙΚΙ στην Κύπρο, και απαντώντας σε

σχετική ερώτησή μας, έκανε μια πρόβλεψη η οποία τελικά αποδείχτηκε σωστή πρόβλεψη, αλλά δεσμευτήκαμε να μην την αποκαλύψουμε.....

Ευχαριστούμε τον Διοικητή και τους στενούς του συνεργάτες για την πολύ ωραία, χαλαρή και ευχάριστη βραδιά, και ελπίζουμε ότι και οι ίδιοι πέρασαν τόσο καλά όσο και εμείς.

ΓΟΥΣΤΟ ΜΟΥ ΚΑΙ... ΚΑΠΕΛΟ ΜΟΥ!

Student
PACK

Το Φοιτητικό
από τη
ΣΠΕ Στροβόλου

- Φοιτητικό Δάνειο
- Φοιτητική Κάρτα
- Κάρτα Διαδικτύου
- Ηλεκτρονική Τράπεζα
- Ξένο Συνάλλαγμα
- Εμβάσματα Εξωτερικού
- Χαμηλό Επιτόκιο
- Χαμηλές Χρεώσεις

Τέμα στις φοιτητικές οικονομικές ανησυχίες

ΣΠΕ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

Οικονομική Κρίση και Ακάλυπτες Επιταγές

Η διεθνής οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την οικονομική δραστηριότητα και στη χώρα μας, στην οποία παρατηρείται σημαντική μείωση του ρυθμού ανάπτυξης. Η μείωση της οικονομικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας έχει συμβάλει στην αυξητική τάση που παρατηρείται στην έκδοση ακάλυπτων επιταγών σε

Του Δρ. Μιχάλη Καμμά

Γενικού Διευθυντή
Σύνδεσμος
Τραπεζών Κύπρου

σχέση με τον προηγούμενο χρόνο.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Κεντρικού Αρχείου Πληροφοριών (ΚΑΠ) της Κεντρικής Τράπεζας, ο αριθμός των καταχωρήσεων στο ΚΑΠ κατά το πρώτο οκτάμηνο του 2009, έχει αυξηθεί κατά 73,6% σε σχέση με το 2008. Η δε αξία των ακάλυπτων επιταγών

για την ίδια χρονική περίοδο, σημείωσε αύξηση της τάξης του 76,3% σε σχέση με πέρυσι.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στη χώρα μας οι επιταγές συνεχίζουν να αποτελούν το βασικό μέσο διενέργειας πληρωμών. Συγκεκριμένα, η Κύπρος βρίσκεται στη δεύτερη θέση μετά από τη Μάλτα, στη χρησιμοποίηση επιταγών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ σε κάποιες χώρες της Ευρώπης, (όπως για παράδειγμα στην Σκανδιναβία), οι επιταγές έχουν σχεδόν εξαλειφθεί και έχουν αντικατασταθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών. Οι λόγοι για τη συχνή χρήση επιταγών στην Κύπρο είναι οι κάτωθι:

1. Η ευρεία χρήση των μεταχρονολογημένων επιταγών, οι οποίες για κάποιους θεωρούνται ως μέσο πίστωσης. Συγκεκριμένα, αρκετοί επιχειρηματίες χρησιμοποιούν τις μεταχρονολογημένες επιταγές ως συναλλαγματικές, γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στην σωστή παρακολούθηση των εισροών και εκροών τους, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται αρνητικά η ρευστότητα και η λειτουργικότητα της επιχείρησής τους.
2. Το γεγονός ότι για κάποιες υπηρεσίες δεν υπάρχει προς το παρόν η κατάλληλη υποδομή για αποδοχή των ηλεκτρονικών πληρωμών.
3. Ο χαμηλός βαθμός εξοικείωσης του Κύπριου πολίτη με την τεχνολογία (ηλεκτρονική τραπεζική).

Σημειώνεται ότι μία μεταχρονολογημένη επιταγή έχει αυξημένο κίνδυνο να καταστεί ακάλυπτη, αφού σε περίπτωση που ο εκδότης της δεν παρακολουθεί συνεχώς το λογαριασμό του, δημι-

ουργείται η πιθανότητα κατά τη χρονική στιγμή της εξαργύρωσής της από τον δικαιούχο να μην υπάρχουν τα απαραίτητα διαθέσιμα υπόλοιπα στο λογαριασμό του εκδότη. Επιπρόσθετα οι παραλήπτες μεταχρονολογημένων επιταγών, θα πρέπει να είναι προσεκτικοί με ποιους συναλλάσσονται.

Πέραν του κινδύνου παραλαβής ακάλυπτης ή πλαστογραφημένης επιταγής, η εξαργύρωση επιταγών είναι μια ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία τόσο για τον ίδιο τον ιδιώτη όσο και για μια επιχείρηση του λιανικού εμπορίου, η οποία ενδέχεται να λαμβάνει μεγάλο αριθμό επιταγών κάθε μέρα. Η εξαργύρωση επιταγών είναι επίσης χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία και για τις ίδιες τις τράπεζες οι οποίες αναγκάζονται να επενδύουν τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό, όσο και στην κατάλληλη υποδομή για την αποδοχή, εξαργύρωση και εκκαθάρισή τους.

Στην προσπάθειά τους να απαμβλύνουν το πρόβλημα που παρουσιάζεται με την έκδοση ακάλυπτων επιταγών, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου μαζί με τον Έφορο Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιριών, ίδρυσαν τον Φεβρουάριο του 2003 το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ) στόχος του οποίου είναι η καταχώριση φυσικών ή νομικών προσώπων που έχουν εκδώσει ακάλυπτες επιταγές.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας που διέπει το ΚΑΠ, καταχώριση προσώπου στο Αρχείο γίνεται μόνο αν συντρέχει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια ή προϋποθέσεις:

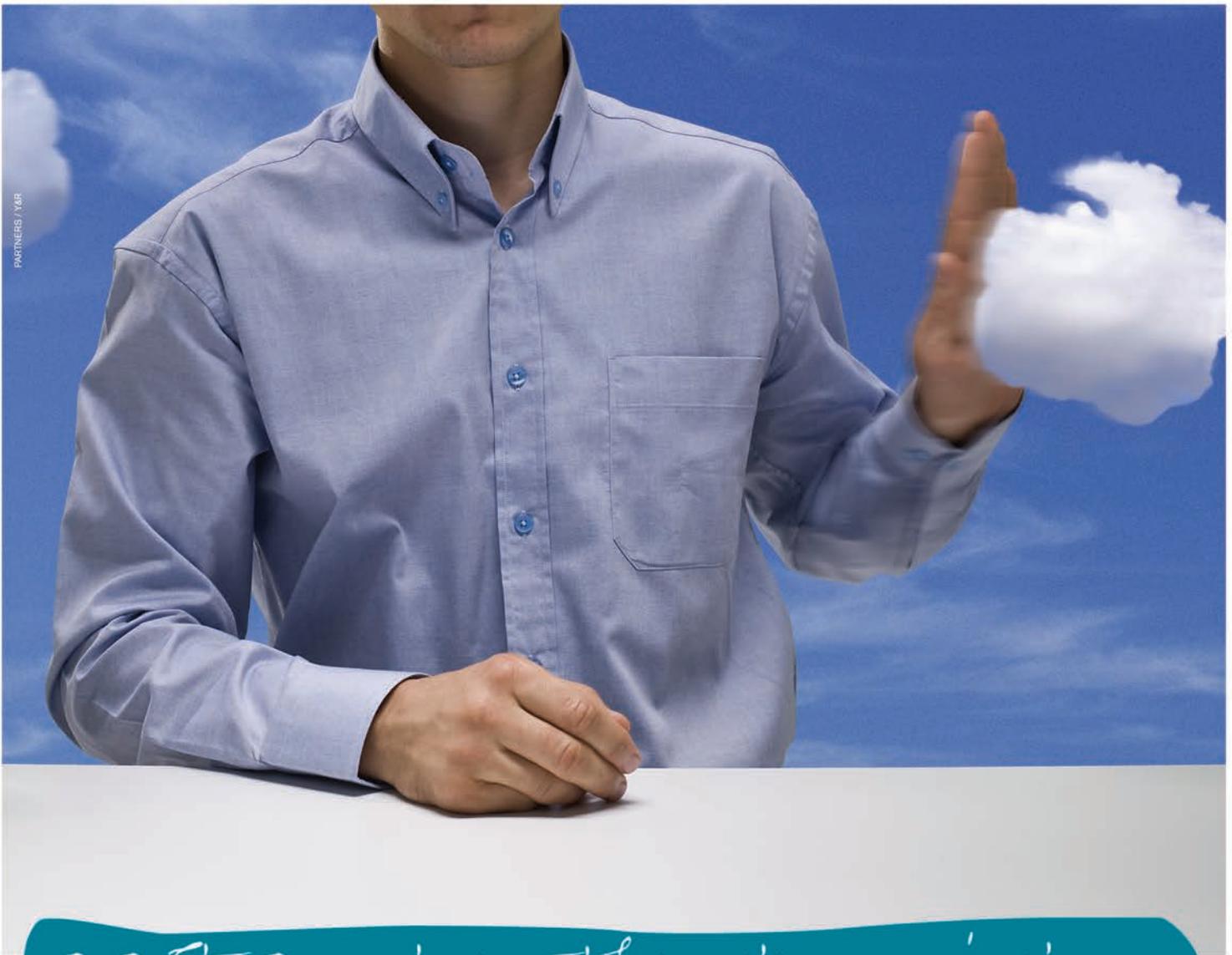
1. Σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός δώδεκα μηνών, φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει εκδώσει τρεις τουλάχιστον ακάλυπτες επιταγές, ή το συνολικό ποσό οποιασδήποτε ακάλυπτης ή ακάλυπτων επιταγών που έχει εκδώσει υπερ-

βαίνει το ποσό των 2.000 Ευρώ.

2. Έχει εκδοθεί εναντίον φυσικού ή νομικού προσώπου καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για αδίκημα σε σχέση με έκδοση ακάλυπτης επιταγής.

Οι συνέπειες μίας καταχώρισης στο ΚΑΠ είναι: (i) η παγιοποίηση όλων των τρεχούμενων λογαριασμών του πελάτη που διατηρούνται στις τράπεζες ή τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) και (ii) η επιστροφή, εντός δέκα ημερών, όλων των αχρησιμοποίητων εντύπων επιταγών στις τράπεζες (χωρίς παράλληλα να επιτρέπεται η οποιαδήποτε περαιτέρω έκδοση επιταγών). Για όσο δε χρόνο διαρκεί η ισχύς της καταχώρισης στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών, καμιά άλλη τράπεζα και κανένα ΣΠΙ δεν επιτρέπεται να ανοίξουν οποιοδήποτε τρεχούμενο λογαριασμό σε καταχωρημένο πρόσωπο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, οι κυπριακός τραπεζικός τομέας προωθεί τη μείωση της χρήσης των επιταγών και τη σταδιακή αντικατάστασή τους με ηλεκτρονικά μέσα, όπως τις Άμεσες Χρεώσεις (Direct Debits), τα Εμβάσματα (Credit Transfers) και τις Κάρτες Πληρωμών. Ο Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ (SEPA) είναι ένα πανευρωπαϊκό σύστημα διεκπεραίωσης ηλεκτρονικών πληρωμών το οποίο άρχισε ήδη να εφαρμόζεται από τις τράπεζες μέσω των Εμβασμάτων SEPA και των Καρτών EMV-Chip&Pin. Στα τέλη του 2010 αναμένεται να τεθεί σε (μερική) εφαρμογή και το σύστημα Άμεσων Χρεώσεων SEPA. Μέσω της πλήρους εφαρμογής όλων των προϊόντων του SEPA, οι πελάτες θα μπορούν να διεκπεραιώνουν τις πληρωμές τους ασφαλέστερα και γρηγορότερα, αποφεύγοντας έτσι τους κινδύνους παραλαβής ακάλυπτων ή πλαστογραφημένων επιταγών.

Το ταξίδι της ζωής σχεδιάζεται σήμερα από σένα...

Η ζωή μας έχει αποδείξει πολλές φορές ότι είναι απρόβλεπτη. Από τη μια μέρα στην άλλη όλα ανατρέπονται και μόνο εσύ μπορείς να ρυθμίσεις το δικό σου αύριο.

Γι' αυτό σήμερα που μπορείς, βάλε κάτι στην άκρη και εξασφάλισε το μέλλον για σένα και την οικογένεια σου, για ό,τι κι αν συμβεί, με τη EuroLife.

Με ευέλικτα ασφαλιστικά σχέδια προσαρμοσμένα στις δικές σου ανάγκες, όπως κι αν αυτές αλλάζουν κατά καιρούς.

Γιατί το μέλλον, σχεδιάζεται σήμερα.

Σπουδές

Προστασία

Υγεία

Επένδυση

Σύνταξη

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Ασφαλιστικό σας Σύμβουλο ή με τη Γραμμή Ανοικτής Επικοινωνίας. Τηλ: 8000 8880

EuroLife

ασφάλεια

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου:

Ο καλύτερος μας πρεσβευτής στην οικονομική καρδιά της Ευρώπης

- ✓ Επιτυχής η διοργάνωση του 2nd Annual Cyprus Conference στο Λονδίνο
- ✓ Θεσμικοί επενδυτές επέδειξαν ενδιαφέρον για το ΧΑΚ και την οικονομία μας
- ✓ Σημαντικές επαφές τραπεζών με ξένα κεφάλαια με τη συνεργασία της Citigroup
- ✓ Προβολή του ΧΑΚ και της κυπριακής οικονομίας στη Μεγάλη Βρετανία

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση (road show) του ΧΑΚ στη Μεγάλη Βρετανία καθώς θεσμικοί επενδυτές και άλλοι οικονομικοί παράγοντες της χώρας αυτής επέδειξαν έντονο ενδιαφέρον για το Χρηματιστήριο Κύπρου, για την κυπριακή κεφαλαιαγορά και ευρύτερα για την οικονομία μας. Η παρουσίαση αυτή εντάσσεται μέσα στους σχεδιασμούς και τη στρατηγική που έχει χαράξει ομόφωνα το παρόν ΔΣ υπό την προεδρία του κ. Γιώργου Κουφάρη για προβολή του ΧΑΚ αλλά και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα, στον ευρωπαϊκό χώρο, στις αναπτυσσόμενες αγορές της Ανατολικής Ευρώπης και σε χώρες της Μέσης Ανατολής, όπου δηλαδή η Κύπρος συνδέεται παραδοσιακά με στενούς οικονομικούς, πολιτικούς και άλλους δεσμούς.

Η παρουσία και προβολή του ΧΑΚ στην οικονομική καρδιά του Λονδίνου, εκεί όπου ευρίσκεται το βαρόμετρο της ευρωπαϊκής οικονομίας και κεφαλαιαγοράς, αποτελεί αδιαμφισβήτητο ένα μεγάλο γεγονός και ένα μεγάλο επίτευγμα. Ειδικά όταν η παρουσίαση τελεί υπό την αιγίδα ενός οικονομικού κολοσσού όπως η Citigroup, τότε η σημασία και η αξία που προσδίδεται είναι ακόμη μεγαλύτερη.

Εμείς σαν περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ παρακολουθούμε και γράφουμε για το ΧΑΚ από την πρώτη μέρα της κυκλοφορίας μας, τον Φεβρουάριο του 1999. Είμαστε μάρτυρες και καλοί γνώστες όλων όσων σχετίζονται με το ΧΑΚ και την πορεία του όλα αυτά τα χρόνια. Ζήσαμε την απότομη άνθηση, ζήσαμε τους καιροσκόπους που πέρασαν από τις Χρηματιστηριακές εταιρείες, γνωρίσαμε τους λύκους που έφαγαν τα

πρόβατα και παραμένουν ακόμα ατιμώρητοι. Γνωρίσαμε όλους εκείνους που προσπάθησαν να καταστρέψουν το Χρηματιστήριο μας με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Είδαμε να διορίζονται από τους εκάστοτε κυβερνώντες στο Συμβούλιο του ΧΑΚ άτομα χωρίς γνώσεις, χωρίς εμπειρίες και με μόνο γνώμονα την κομματική τους προσφορά και τοποθέτηση. Είμαστε οι μόνοι που κάναμε έγκαιρα κριτική, αυστηρή κριτική, αλλά αντικειμενική και καλόπιστη.

Πάντα όμως ξεχωρίζαμε ένα πράγμα. Το συμφέρον του ΧΑΚ σαν θεσμού και σαν ενός οργανισμού που πρόσφερε και προσφέρει πολλά στον τόπο. Βασικό μας σύνθημα ήταν και παραμένει: ΜΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ ΤΟ ΧΑΚ. Το ΧΑΚ για μας είναι ο θεσμός, και οι άνθρωποι που εργάζονται και προσφέρουν. Ο Γενικός Διευθυντής, τα στελέχη, και όλο γενικά το προσωπικό που απασχολείται εκεί. Όσον αφορά τα εκάστοτε Συμβούλια επαναλαμβάνουμε ότι δεν ήταν πάντοτε όλα κατάλληλα για το πόστο που τους ανατέθηκε.

Είμαστε όμως σήμερα στην ευχάριστη θέση να τονίσουμε, ότι το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο, είναι ίσως το καλύτερο που πέρασε από την ίδρυση του ΧΑΚ. Υπάρχει όραμα. Υπάρχει στρατηγική. Υπάρχει προγραμματισμός. Υπάρχει όρε-

ξη για δουλειά και προσφορά. Και το κυριότερο. Υπάρχει αγαστή και παραγωγική συνεργασία μεταξύ του Προέδρου του ΧΑΚ και του Γενικού Διευθυντή. Μεταξύ δυο έμπειρων παραγόντων της χρηματιστηριακής και οικονομικής ζωής του τόπου μας. Υπάρχει συνεργασία όλου του ΔΣ με τον Διευθυντή και όλο το προσωπικό. Δεν προσπαθεί ο ένας να σκάψει τον λάκκο του άλλου. Όπως δυστυχώς γινόταν κάποτε στο παρελθόν. Χωρίς να υποτιμούμε καθόλου τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ, κάθε άλλο μάλιστα, το δίδυμο Κουφάρης-Μεταξάς μπορεί να προσφέρει πολλά, φτάνει να τους αφήσουν οι εξωγενείς να συνεχίσουν απρόσκοπτα το έργο τους. Θα είμαστε οι πρώτοι που θα χειροκροτήσουμε τον Πρόεδρο Χριστόφια αν στη λήξη της θητείας του παρόντος ΔΣ, προβεί χωρίς παρεμβάσεις και δεύτερες σκέψεις στον επαναδιορισμό του ως έχει με την ίδια ακριβώς σύνθεση. Και είμαστε σίγουροι ότι θα δικαιωθεί για την ενδεχόμενη απόφαση του να τους επαναδιορίσει.

• Και τώρα λίγα λόγια για την πρόσφατη παρουσίαση

Η παρουσίαση έγινε την Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου 2009 στα πλαίσια του 2nd Annual Cyprus Conference, με τη συνεργασία της Citigroup, και σ' αυτή συμμετείχαν μεταξύ άλλων, ο Πρόεδρος

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΣΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS STOCK EXCHANGE

και ο Γενικός Διευθυντής του ΧΑΚ κ.κ. Γιώργος Κουφάρης και Νώντας Μεταξάς και εκπρόσωποι των τριών εισηγμένων κυπριακών τραπεζών.

Στην παρουσίαση, η οποία έγινε υπό την αιγίδα της Citigroup στο Λονδίνο, οι εκπρόσωποι των τριών κυπριακών Τραπεζών (Τράπεζα Κύπρου, Marfin Popular Bank και Ελληνική Τράπεζα) είχαν κατ' ιδίαν συναντήσεις με ξένους θεσμικούς επενδυτές και εκπροσώπους εταιρειών τους οποίους ενημέρωσαν για τα επιχειρηματικά τους σχέδια. Συνολικά οι εκπρόσωποι των κυπριακών τραπεζών είχαν 27 συναντήσεις με 20 σχεδόν θεσμικούς επενδυτές.

Στις επαφές αυτές οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου και για την πορεία και τους αναπτυξιακούς σχεδιασμούς των εισηγμένων εταιρειών της κεφαλαιαγοράς μας. Η όλη εκδήλωση ήταν στοχευμένη και υπήρξαν πολύ θετικά αποτελέσματα για τις κυπριακές τράπεζες.

Νέα Σχέδια ΧΑΚ

Την Παρασκευή 18 Σεπτεμβρίου 2009 έγινε παρουσίαση σε επιχειρηματίες της παροικίας.

Στην εκδήλωση μίλησε ο Γενικός Διευθυντής του ΧΑΚ κ. Ν. Μεταξάς, ο οποίος ενημέρωσε τους επιχειρηματίες της παροικίας για τα νέα σχέδια του ΧΑΚ, με ιδιαίτερη έμφαση στην Νέα Αγορά. Οι παρευρισκόμενοι επέδειξαν πολύ με-

γάλο ενδιαφέρον και ο κ. Μεταξάς απάντησε σε πολλές ερωτήσεις των παρευρισκομένων τόσο για την πολύ καλή πορεία και προοπτικές του ΧΑΚ, ως επίσης και λεπτομέρειες για την Νέα Αγορά.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Ύπατος Αρμοστής της Κύπρου στη Βρετανία κ. Αλέξανδρος Ζήνων, ο Εμπορικός Ακόλουθος κ. Γιώργος Αργύρης, ο Πρόεδρος της Εθνικής Κυπριακής Ομοσπονδίας Ηνωμένου Βασιλείου κ. Πήτερ

Δρουσιώτης, ο Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αποδήμων Κυπρίων κ. Χάρη Σοφοκλείδης και άλλοι σημαντικοί παράγοντες της Κυπριακής παροικίας στο Λονδίνο.

Οι παρουσιάσεις του ΧΑΚ στο Λονδίνο περιλαμβάνονται στο σχέδιο των ευρύτερων πρωτοβουλιών του για προβολή της κυπριακής κεφαλαιαγοράς στο εξωτερικό και για ενημέρωση των διεθνών συντελεστών της αγοράς για τις μελλοντικές προοπτικές του ΧΑΚ.

Μια νέα εποχή με όραμα και στρατηγικούς σχεδιασμούς

- Με οικονομική ανθερότητα και αισιοδοξία το ΧΑΚ προωθεί τους αναπτυξιακούς σχεδιασμούς του.

- Γενικότερη στόχευση του ΧΑΚ, είναι να διατηρήσει τον αναπτυξιακό χαρακτήρα του και την ανταγωνιστικότητα του και να προσφέρει σε συνεχή βάση νέα προϊόντα και υπηρεσίες με τη χρήση πρότυπης τεχνολογίας, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των συντελεστών των Αγορών και τις σύγχρονες εξελίξεις στο χρηματιστηριακό περιβάλλον διεθνώς

- Το ΧΑΚ, ως Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου δεν αποσκοπεί απόλυτα και μόνο στην προσθήκη αξίας και στην επικερδότητα. Στόχος του παραμένει η στήριξη της Κυπριακής οικονομίας και η ανάπτυξη των Κυπριακών επιχειρή-

σεων μέσω της χρηματιστηριακής αγοράς, ως επίσης και η υλοποίηση ευρύτερων πολιτικών του Κράτους, για έλκυση επενδύσεων και για περαιτέρω ανάπτυξη και πρόοδο

- Μεταξύ των αναπτυξιακών

σχεδιασμών του ΧΑΚ στους οποίους προσδίδεται ιδιαίτερη έμφαση είναι και η λειτουργία της νέας αγοράς του, με την ονομασία Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών Αγορά (NEA). Η αγορά αυτή που θα λειτουργεί ως πολυμερής μη-

χανισμός διαπραγμάτευσης προσφέρεται από το ΧΑΚ για να καλύψει την ανάγκη δυναμικά εξελισσόμενων επιχειρήσεων, για εισαγωγή των τίτλων τους στο ΧΑΚ και για την αξιοποίηση της αγοράς για επίτευξη των αναπτυξιακών τους πλάνων. Αναμένεται ότι με την αγορά αυτή θα παρέχονται πολλαπλά οφέλη για ενδιαφερόμενες εταιρείες και επενδυτές, μέσω απλοποιημένων προϋποθέσεων εισαγωγής και με χαμηλό κόστος. Σε ειδικό ενημερωτικό έντυπο που διαμοιράστηκε για την Αγορά αυτή, δίνονται εκτενείς λεπτομέρειες για τη λειτουργία και τους σκοπούς της. Αντίστοιχου τύπου αγορές έχουν ήδη αναπτυχθεί και σε άλλες χώρες όπου καταγράφονται πετυχημένα αποτελέσματα

ΧΑ-ΧΑΚ:

Ανεβαίνουν με ... διεθνή φόρα

- ✓ Παρά το γεγονός ότι οι δύο οικονομίες θα περάσουν δύσκολες στιγμές το 2010, οι τιμές των μετοχών ανεβαίνουν ακολουθώντας τη διεθνή τάση
- ✓ Βελτιώνεται το κλίμα για τις τράπεζες, ανεβαίνουν τα λειτουργικά τους κέρδη
- ✓ Δεν επηρέασαν τη Σοφοκλέους οι πρόωρες εκλογές της 4ης Οκτωβρίου

Τελικά είναι ακριβές οι μετοχές σε ΧΑ και ΧΑΚ μετά από μια παρατεταμένη (εξάμηνη) περίοδο ισχυρής ανόδου, ή μήπως η άνοδος των διεθνών χρηματιστηρίων έχει κάμποσο δρόμο ακόμη μπροστά της, έστω και με χαμηλότερους ρυθμούς;

**Του
Στέφανου
Κοτζιάμάνη**

Ωστόσο, δεν είναι καθόλου ξεκαθαρισμένο ότι οι τιμές των ξένων μετοχών θα πάνε προς τα πάνω, καθώς οι αγορές φαίνεται να μην ξέρουν τι θέλουν. Από μια πλευρά ανεβαίνουν οι μετοχές και τα commodities (λογικό για όσους περιμένουν ισχυρή ανάκαμψη), από την άλλη πλευρά όμως, ανεβαίνουν επίσης τόσο ο χρυσός, όσο και τα ομόλογα (λογικό για όσους περιμένουν επιδείνωση της οικονομίας!)...

Και αν, όπως λένε πολλοί από τους αναλυτές, τα διεθνή χρηματιστήρια μπορούν κάλλιστα να εκμεταλλευθούν ακόμη τις προσδοκίες για τη διεθνή ανάκαμψη από το 2010, γιατί να ανεβεί η Σοφοκλέους και το ΧΑΚ όταν για τις δύο αυτές οικονομίες όλα δείχνουν ότι και η επόμενη χρονιά θα είναι πολύ δύσκολη;

Στις τράπεζες γενικότερα, φαίνεται ότι το θέμα των επισφαλειών δεν έχει φύγει εκτός ελέγχου, με τα στοιχεία του τελευταίου τριμήνου να δείχνουν το ποτήρι, περισσότερο μισογεμάτο, παρά μισοάδειο. Επιπλέον, φαίνεται ότι στο διεθνές σκηνικό «κυκλοφορεί ρευστότητα» πολύ μεγαλύτερη από αυτή των προηγούμενων μηνών. Ο συνδυασμός αυτών των δύο πραγμάτων έχει δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα, ωστόσο αυτό είναι τόσο εύθραυστο, όσο και αναστρέψιμο.

Πέραν αυτών, οι κυπριακές και οι ελλαδικές τράπεζες έχουν πείσει τους ξένους επενδυτές ότι από τρίμηνο σε τρίμηνο θα βελτιώνουν τη

λειτουργική τους επίδοση, ενώ έχουν ευνοηθεί και από το γεγονός ότι σταδιακά αποκαθίσταται η ισορροπία στις χώρες της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης στις οποίες διαθέτουν σημαντική παρουσία.

Ειδικότερα για την Marfin Popular Bank, σε "buy" από "sell" αναβαθμίζει τη σύσταση για τη μετοχή της η UBS σε έκθεσή της με τίτλο "ώρα για αγορά", όπου δίνει νέα, σχεδόν διπλάσια τιμή-στόχο στα 3,5 από 1,9 ευρώ.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, αν είναι το 2010 να περιμένουμε άνοδο των επιχειρηματικών κερδών, από τις τράπεζες κυρίως μπορούμε να την περιμένουμε, καθώς η κατάσταση τόσο στη βιομηχανία, όσο και στο εμπόριο δείχνει να είναι τεταμένη. Και αυτό γιατί όσο και αν ανακάμψει η διεθνής οικονομία, η συγκυρία στην Ελλάδα θα παραμείνει δυσμενής, τουλάχιστον μέχρι και το επόμενο έτος.

Ειδικότερα για την Κύπρο, η δημοσίευση των αποτελεσμάτων εξαμήνου απέδωσε γλαφυρά την επίπτωση της οικονομικής κρίσης στις πλείστες εισηγμένες εταιρείες του ΧΑΚ: μειωμένες πωλήσεις και κέρδη, σε συνδυασμό με προσπάθειες για την περικοπή εξόδων, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Εκλογές και ΧΑ

Οι όλες επιπτώσεις στη Σοφοκλέους από την προκήρυξη έκτακτων εκλογών περιορίστηκαν σε δύο ή τρεις συνεδριάσεις, ήταν χαμηλής

έντασης και αναστράφηκαν αρκετά γρήγορα.

Σε επιμέρους «χαρτιά», υπήρξε μια αρνητική επίδραση για τα λεγόμενα «κρατικόχαρτα» (δηλώσεις για μείωση τιμολογίων στη ΔΕΗ, αναβολή του deal στην ΕΥΑΘ, κ.λπ.). Αντίθετα, οι τράπεζες δεν επηρεάστηκαν στο παραμικρό και τελικά ανέβασαν τις αποτιμήσεις τους, ακολουθώντας τη διεθνή τάση στις χρηματιστηριακές αγορές.

Οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές, από την αρχή είχαν θέσει το θέμα των εκλογών «χαμηλά στην ατζέντα τους» και μάλιστα ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη της Goldman Sachs - ίσως είναι ενδεικτικό για το πώς βλέπουν οι ξένοι αναλυτές και διαχειριστές την επόμενη μέρα - ότι μια νέα ισχυρή κυβέρνηση αυξάνει τις πιθανότητες να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας.

Οι ξένοι επίσης, αν και δεν είναι αισιόδοξοι για την πορεία της ελληνικής οικονομίας για το 2010, δείχνουν να εμπιστεύονται τις προοπτικές των τραπεζών μας. Εκτιμούν ότι τελικά οι δείκτες των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα αρχίσουν να πέφτουν από τους πρώτους μήνες του 2010 και επίσης ότι το επόμενο έτος, τα τραπεζικά κέρδη αναμένονται σαφώς αυξημένα σε σχέση με τα φετινά.

Επιπλέον, οι εξαγωγικές εταιρείες ελπίζουν να δουν τα αποτελέσματά τους να βελτιώνονται σε κάποιο βαθμό από το 2010, λόγω της προσδοκώμενης διεθνούς ανάκαμψης της οικονομίας. Ίσως λοιπόν να δουν μια άνοδο στον όγκο των πωλήσεων και πιο πιθανόν να επιτύχουν μια μεγαλύτερη ποσοστιαία επίδοση στα κέρδη λόγω μιας ενδεχόμενης ανοδικής αντίδρασης στις τιμές των μετάλλων, κ.λπ. Ίσως...

Οι υπόλοιπες τώρα εταιρείες που απευθύνονται στην ελληνική αγορά, αναμφίβολα έχουν μπροστά τους τουλάχιστον άλλους 15 πολύ δύσκολους μήνες. Όλα δείχνουν ότι το ΑΕΠ της χώρας θα είναι σαφώς αρνητικό κατά το β' εξάμηνο του 2009 και λιγότερο αρνητικό (αλλά αρνητικό) και μέσα στο 2010! Οι όποιες προσδοκίες υπήρχαν για ανάκαμψη της οικοδομικής δραστηριότητας από το β' εξάμηνο του επόμενου έτους, φαίνεται να πηγαίνουν ακόμη πιο μακριά, καθώς όλα δείχνουν ότι ο αριθμός των οικοδομικών αδειών δεν πρόκειται να «σηκωθεί» τουλάχιστον μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Το **ΧΑΚ** ανοίγει ΝΕΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

N.E.A.

Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών Αγορά
νέες ευκαιρίες

- ΜΕ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ
- ΜΕ ΑΠΛΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
- ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΚΟΣΤΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΛΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS STOCK EXCHANGE

Λεωφόρος Λόρδου Βύρωνος 71-73, 1309 Λευκωσία
Τηλ.: +357 22712300, Φαξ: +357 22570308
www.cse.com.cy, e-mail: info@cse.com.cy

Για περισσότερες
πληροφορίες
απευθύνεστε στο ΧΑΚ

Κάτω τα επιτόκια, κάτω και η οικονομία

Επιτέλους, τα επιτόκια μειώνονται και στην Κύπρο, στα επίπεδα που ήταν πριν ξεσπάσει η χρηματοοικονομική κρίση στις ΗΠΑ πριν 14 μήνες περίπου. Τα δανειστικά επιτόκια στην Κύπρο συγκλίνουν με τα επιτόκια άλλων χωρών της ευρωζώνης αλλά δεν είναι ακόμη τόσο χαμηλά. Η έναρξη της μείωσης των δανειστικών επιτοκίων συμπίπτει με την απόφαση της κυβέρνησης να εκδώσει ειδικά ομόλο-

Του Μάριου Μαυρίδη

Καθηγητή Οικονομικών
European University
Cyprus

γα αξίας 3 δισεκατομμυρίων, τα οποία θα τα προσφέρει στις Κυπριακές τράπεζες οι οποίες θα τα χρησιμοποιήσουν ως εξασφάλιση για να δανειστούν χρήματα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στο χαμηλό επιτόκιο του 1%.

Οι τράπεζες στην Κύπρο δηλώνουν «ευτυχισμένες» μετά την απόφαση της κυβέρνησης να τις στηρίξει και υποστηρίζουν ότι η ενέργεια αυτή θα βελτιώσει σημαντικά τη ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα, επιτρέποντας τους να προσφέρουν χαμηλότερα δανειστικά επιτόκια σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Μερικές από αυτές έχουν μάλιστα προχωρήσει και σε παρουσιάσεις των ωφελημάτων (χαμηλότερες δόσεις) που θα προκύψουν προς τους δανειολήπτες ως αποτέλεσμα της μείωσης των επιτοκίων.

Ο πραγματικός λόγος όμως που οι τράπεζες αποφάσισαν να μειώσουν τα επιτόκια τους δεν είναι η στήριξη της κυβέρνησης αλλά η δραματική μείωση στη ζήτηση για δάνεια που παρατηρείτε τους τελευταίους μήνες στην Κύπρο ως αποτέλεσμα της οικονομικής επιβράδυνσης που υφίσταται η Κυπριακή οικονομία. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, ο εγχώριος δανεισμός για το πρώτο εξάμηνο του 2009 έχει αυξηθεί μόλις 3.5% ενώ η αντίστοιχη αύξηση για το πρώτο εξάμηνο του 2008 είχε υπερβεί το 30%. Η ζήτηση για δανεισμό μειώνεται κάθε μήνα από την αρχή του έτους ενώ για το μήνα Ιούλιο η αύξηση ήταν μηδέν. Αυτές οι εξελίξεις θα επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία των τραπεζών κατά το επόμενο έτος για τρεις κυρίως λόγους.

Πρώτον, η μείωση της ζήτησης σημαίνει και λιγότερους πελάτες για τις τράπεζες και χαμηλότερα έσοδα από τόκους.

Δεύτερον, η μείωση των δανειστικών επιτοκίων θα προκαλέσει μείωση των εσόδων από

τόκους επειδή εφαρμόζεται σε όλα τα δάνεια και όχι μόνο τα καινούργια.

Ο τρίτος λόγος που θα προκαλέσει μείωση της κερδοφορίας των τραπεζών είναι η αύξηση στις επισφάλειες λόγω των προβληματικών δανειών.

Η οικονομική επιβράδυνση που υφίσταται η Κυπριακή οικονομία αυξάνει την ανεργία και μειώνει τα εισοδήματα, με αποτέλεσμα πολλοί δανειολήπτες να μην μπορούν να πληρώσουν κανονικά τις δόσεις τους. Όμως ακόμα και αν η οικονομία δεν ήταν σε ύφεση, οι δόσεις πολλών δανειοληπτών είναι τόσο μεγάλες που απλά δεν μπορούν να πληρώσουν. Αυτά είναι τα μεγάλα λάθη που διέπραξαν οι τράπεζες τα περασμένα χρόνια, όταν πρόσφεραν δάνεια με απίστευτη ευκολία. Τα λάθη αυτά θα τα πληρώσουν οι τράπεζες πολύ ακριβά στα επόμενα χρόνια. Με βάση τα αποτελέσματα του εξαμήνου, οι προβλέψεις για επισφάλειες απαιτήσεις ανέρχονται στο 1% των συνολικών δανειών, ποσοστό που θεωρείται χαμηλό αν συγκριθεί με άλλες τράπεζες της Ευρώπης και Αμερικής. Το ποσοστό των επισφαλειών θα αυξηθεί κατά το επόμενο έτος καθώς η οικονομία θα συνεχίσει να επιβραδύνεται, η ανεργία θα αυξηθεί στο 6.5% από 5.2% που είναι σήμερα, και περισσότεροι δανειολήπτες δεν θα μπορούν να πληρώνουν τις δόσεις τους.

Ήδη η Κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε ύφεση από την αρχή του έτους καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, έχει καταγράψει δύο συνεχόμενα τρίμηνα αρνητικής ανάπτυξης. Η ύφεση σε μια οικονομία είναι πάντοτε μια δυσάρεστη εξέλιξη διότι αυξάνει την

ανεργία, μειώνει τα εισοδήματα, αυξάνει τα έξοδα της κυβέρνησης και μειώνει τα φορολογικά έσοδα. Όμως η ύφεση δεν μπορούσε να αποφευχθεί. Από το 2003 μέχρι το 2008, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας ήταν ψηλότερος από τον μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης που είναι γύρω στο 3%. Απλά οικονομικά μας διδάσκουν ότι η υπερβολική ανάπτυξη δεν μπορεί να συνεχίσει για πάντα, άλλωστε η Κύπρος δεν είναι Κίνα ούτε Ινδία, όπου οι δυνατότητες ανάπτυξης είναι πολύ μεγαλύτερες. Η Κύπρος μπορεί να βελτιώσει τις δυνατότητες της για μεγαλύτερη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη αν η κυβέρνηση έχει την τόλμη να προχωρήσει με ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται να γίνουν, π.χ. ιδιωτικοποιήσεις.

Είναι πλέον παραδεχτό ότι αν οι ημικρατικοί οργανισμοί δεν ιδιωτικοποιηθούν, θα χρεοκοπήσουν ένας μετά τον άλλο. Το πρόβλημα είναι ότι καμία κυβέρνηση δεν τολμά να το κάνει γιατί οι ψήφοι που επηρεάζονται είναι μερικές δεκάδες χιλιάδες. Τα μεγάλα ερωτήματα τώρα είναι, τι μας επιφυλάσσει το μέλλον; για πόσο καιρό ακόμα η οικονομία θα βρίσκεται σε ύφεση; Πώς μπορεί να ανακάμψει η οικονομία;

Δύσκολα τα ερωτήματα, δεν υπάρχουν σίγουρες απαντήσεις. Η οικονομία έχει «φουσκώσει» περισσότερο από ότι έπρεπε, τώρα βρίσκεται στη διαδικασία όπου «ξεφουσκώνει». Τα λάθη είχαν γίνει κατά την περίοδο που η οικονομία «φούσκωνε», τότε έπρεπε να είχαν παρθεί τα κατάλληλα μέτρα που θα προσγειώναν την οικονομία ομαλά, αντί αυτού, η οικονομία προσγειώθηκε ανώμαλα. Η τραγική ειρωνεία είναι ότι ακόμα δεν το έχουμε αντιληφθεί.

ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
Συνέπεια στην εξυπηρέτηση

- ◆ **1η ΣΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ** μεταξύ των μη τραπεζικών ασφαλιστικών εταιρειών γενικού κλάδου
- ◆ **4η ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ 27** ασφαλιστικών εταιρειών γενικού κλάδου
- ◆ **84.000 ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ**
- ◆ **ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΥΞΗΣΗ** μεριδίου αγοράς τα τελευταία 5 χρόνια
- ◆ **€14.200.000 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ** το 2007

Συνέπεια στην εξυπηρέτηση σημαίνει

άμεση πληρωμή απαιτήσεων

Η ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ βάζει σφραγίδα αξιοπιστίας σε όλα τα ασφαλιστήριά της.

Κτίζουμε τη φήμη μας στην ταχύτερη πληρωμή των απαιτήσεων, μηδενίζοντας γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Οι άνθρωποί μας, έχουν πάντα στο επίκεντρο της δραστηριότητάς τους εσάς και τα θέματα που σας απασχολούν.

Εγγυώμαστε την άμεση μελέτη και διεκπεραίωση οποιασδήποτε απαίτησης που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο.

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- > Μηχανοκινήτων Οχημάτων
- > Πυρός & Εμπορικών Κινδύνων
- > Κατοικίας
- > Κλοπής
- > Καταστημάτων ShopCare
- > Ιατροφαρμακευτικής Περιθαλψής Care4U
- > Προσωπικών Ατυχημάτων AccidentCare
- > Υγείας Αλλοδαπών
- > Θαλάσσης, Αέρος & Μεταφορών
- > Αστικής Ευθύνης
- > Ευθύνης Εργοδότη
- > Ευθύνης Εργολάβων έναντι Όλων των Κινδύνων (C.A.R)
- > Χρημάτων
- > Γυαλιών
- > Διακοπής Εργασιών
- > Ταξιδιού
- > Σκαφών Αναψυχής
- > Ευθύνης Διοικητικού Συμβουλίου
- > Επαγγελματικής Ευθύνης

T: 22 796 000 **F:** 22 022 000

E: info@cosmosinsurance.com.cy
www.cosmosinsurance.com.cy

Σύγχρονο Πολυδύναμο Κέντρο προσφέρει το ΕΒΕΛ στη Λευκωσία

Ο Πρόεδρος Χριστόφια κατέθεσε το θεμέλιο λίθο

Το Επιμελητήριο Λευκωσίας και η πρωτεύουσα αποκτούν σύγχρονο Πολυδύναμο Κέντρο στη βιομηχανική περιοχή Στροβόλου. Η κατάθεση του θεμέλιου λίθου του Πολυδύναμου Κέντρου έγινε την Παρασκευή 4 Σεπτεμβρίου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια, ο οποίος εξήρε την προσφορά του ΕΒΕΛ στην ανάπτυξη τόσο της Λευκωσίας όσο και της οικονομίας του τόπου γενικότερα.

Σύμφωνα με όσα είπε ο Πρόεδρος του ΕΒΕΛ κ. Χριστόδουλος Ε. Αγκαστινιώτης το Πολυδύναμο Διοικητικό Κέντρο θα εξυπηρετεί τις ανάγκες τόσο του Επιμελητηρίου, όσο και της βιομηχανίας γενικότερα. Στο Κέντρο, ανέφερε, θα στεγαστούν υπηρεσίες του Επιμελητηρίου, υπηρεσίες καινοτομίας και έρευνας, εκθετήριο προϊόντων, ενώ θα υπάρχουν αίθουσες συνεδριάσεων, εκδηλώσεων και επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης, πρόσθεσε, θα στεγαστούν άλλες υπηρεσίες, όπως τράπεζα και ταχυδρομικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των μελών του ΕΒΕΛ καθώς και καφεστιατόριο.

Ο κ. Αγκαστινιώτης ευχαρίστησε τον Πρόεδρο Χριστόφια και τον Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την πρωτοβουλία της Πολιτείας να παραχωρήσει, με σύμβαση, το συγκεκριμένο τεμάχιο γης, στο οποίο θα ανεγερθεί το Πολυδύναμο Κέντρο. Όπως είπε ο κ. Αγκαστινιώτης, το μεγαλεπήβολο και σύγχρονο αυτό έργο προσδοκούμε ότι θα αποτελέσει στολίδι για την περιοχή, αλλά και κέντρο προσφοράς υπηρεσιών προς τη βιομηχανία και τα μέλη του Επιμελητηρίου γενικότερα.

Προβλήματα οικονομίας

Στην ομιλία του ο κ. Αγκαστινιώτης έκανε αναφορά και στα προβλήματα της οικονομίας, τονίζοντας μεταξύ άλλων ότι όλες οι κυβερνήσεις του τόπου είναι χρωσμένες με το σκανδαλώδες ψηλό κόστος της δημόσιας υπηρεσίας, με όλες τις συνεπαγόμενες συνέπειες στους δείκτες της οικονομίας. Αναμένουμε, είπε ο κ. Αγκαστινιώτης, να δούμε πότε κάποια κυβέρνηση θα τολμήσει να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες. Ακόμα ο πρόεδρος του ΕΒΕΛ κάλεσε την κυβέρνηση να προχωρήσει σε στοχευμένα μέτρα για να ξεκινήσει ξανά η ανάπτυξη της οικονομίας. Στο σημείο αυτό, υπο-

Αυστηρή κριτική Αγκαστινιώτη για το κόστος δημόσιας υπηρεσίας και για αναβολή έργων στην πρωτεύουσα

γράμμισε με έμφαση ότι η ψυχολογία της αγοράς έχει καταρρακωθεί και απαιτούνται μέτρα για αναθέρμανση της οικονομίας. Ο κ. Αγκαστινιώτης εξέφρασε τη δυσαρέσκεια του ΕΒΕΛ στην πρόθεση της κυβέρνησης να αναβάλει ή να ακυρώσει έργα στην πρωτεύουσα, όπως είναι το Μέγαρο Πολιτισμού, το Αρχαιολογικό Μουσείο και η ανάπλαση του χώρου του παλιού ΓΣΠ. Με τις αποφάσεις αυτές, είπε, η Κύπρος κινδυνεύει να χάσει ποσό 100 εκατ. που είναι η χορηγία της Ε. Ένωσης γι' αυτά τα έργα. Αφού αναφέρθηκε στη συνεισφορά του ΕΒΕΛ στην οικονομία, είπε ότι πάντα με υπευθυνότητα και σοβαρότητα το ΕΒΕΛ θα βοηθά την οικονομία, τα μέλη του και τους εργαζόμενους. Ειδική αναφορά έκανε στη συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, λέγοντας ότι με το διάλογο λαμβάνονται οι σωστότερες αποφάσεις.

Αποσπάσματα ομιλίας του κ. Αγκαστινιώτη

Το Επιμελητήριο Λευκωσίας κ. Πρόεδρε, αισθάνεται σήμερα την ανάγκη να ευχαριστήσει στο πρόσωπό σας την Πολιτεία και ιδιαίτερα το Υπουρ-

γείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την παραχώρηση, με σύμβαση, του συγκεκριμένου τεμαχίου γης, με σκοπό την ανέγερση του Πολυδύναμου Διοικητικού Κέντρου, το οποίο θα εξυπηρετεί τις ανάγκες του Επιμελητηρίου αλλά και της βιομηχανίας γενικότερα. Στο συγκεκριμένο Κέντρο θα στεγαστούν υπηρεσίες του Επιμελητηρίου, υπηρεσίες καινοτομίας και έρευνας, εκθετήριο προϊόντων, ενώ θα υπάρχουν αίθουσες συνεδριάσεων, εκδηλώσεων και επαγγελματικής κατάρτισης. Επίσης, θα στεγαστούν άλλες υπηρεσίες όπως τράπεζα και ταχυδρομικές υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των μελών μας, καθώς και καφεστιατόριο. Το Επιμελητήριο Λευκωσίας έχει πρωτοστατήσει στην προώθηση έργων υποδομής που αφορούν τη βιομηχανία στη Λευκωσία, σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και ιδιαίτερα το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, το Τμήμα Δημοσίων Έργων και τον Έπαρχο Λευκωσίας.

Το Επιμελητήριο Λευκωσίας θα συνεχίσει την δράση του πάντοτε με σοβαρότητα και υπευθυνότητα με σκοπό την εξυπηρέτηση των καλώς νοούμενων συμφερόντων των μελών του, των εργαζομένων και του τόπου γενικότερα.

Ευχαριστούμε ξανά για την τιμή που μας κάνετε να καταθέσετε σήμερα τον θεμέλιο λίθο στο πολυδύναμο κέντρο του Επιμελητηρίου Λευκωσίας και ευχόμαστε ευόδωση των προσπαθειών σας σε σχέση με το εθνικό μας θέμα.

τώρα πίνω ξανά γάλα!

Κρίστηs Delact

Το φρέσκο γάλα που ξέρει τις ευαισθησίες σου!

Αν μέχρι τώρα νόμιζες ότι δεν μπορούσες να πεις γάλα, μάθε ότι μπορείς να το πίνεις μονορούφι!

Το Κρίστηs Delact είναι το πρώτο φρέσκο γάλα που φρόντισε τις ευαισθησίες όσων από εμάς έχουν δυσανεξία στη λακτόζη, η οποία προκαλείται από την απουσία από τον οργανισμό μας του ενζύμου λακτάση.

Οι δυσκολίες πέψης της λακτόζης, προκαλούν φούσκωμα στην κοιλιά, πόνο στο στομάχι και άλλες διαταραχές στον οργανισμό μας. Υπολογίζεται ότι 6% του γενικού παιδικού πληθυσμού πάσχει από δυσανεξία στη λακτόζη.

Απαντώντας στο πρόβλημα αυτό δημιουργήσαμε το **Κρίστηs Delact**, φρέσκο ελαφρύ γάλα σχεδόν χωρίς λακτόζη.

Έτσι επωφελείστε πλήρως, από όλες τις ευεργετικές για την υγεία ιδιότητες του φρέσκου γάλακτος, **χωρίς τις παρενέργειες** τις οποίες σας προκαλούσε η λακτόζη.

Επιπλέον το Κρίστηs Delact είναι **εμπλουτισμένο με Φολικό Οξύ** (βιταμίνη της ομάδας Β) που υποστηρίζει τη **σωστή ανάπτυξη του εμβρύου** κατά την εγκυμοσύνη και βοηθά στην **πρόληψη καρδιαγγειακών παθήσεων** στα πλαίσια ενός ισορροπημένου προγράμματος διατροφής και άσκησης.

Το Christis Delact, με την ευχάριστα γλυκιά γεύση του, προορίζεται για όλες τις ηλικίες άνω τους ενός.

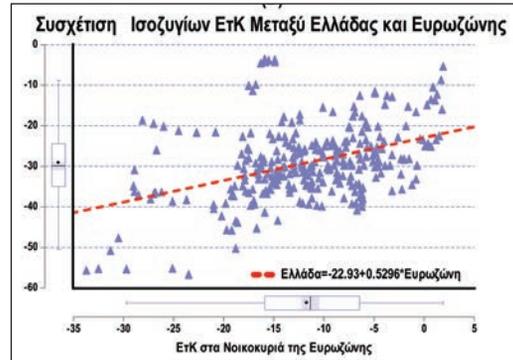
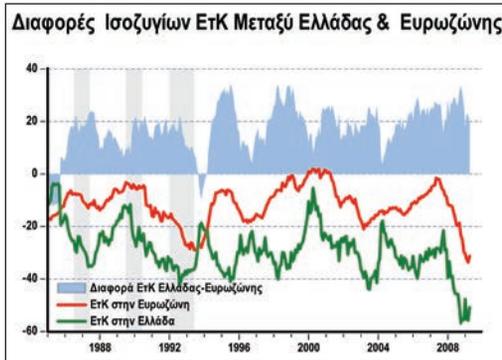

«Η Απαισιοδοξία των Ελληνικών Νοικοκυριών και οι Οικονομικές Κρίσεις»

Η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων της Eurobank EFG, εξέδωσε πρόσφατα το έκτο τεύχος του τέταρτου τόμου της περιοδικής έκδοσης Οικονομία και Αγορές. Στο τεύχος αυτό φιλοξενείται το άρθρο του οικονομολόγου Δρ. Κώστα Βορλόου με τίτλο: «Η Απαισιοδοξία των Ελληνικών Νοικοκυριών». Στην παρούσα έκθεση αναλύεται η πληροφόρηση που αντλείται από τις μηνιαίες επισκοπήσεις που εκπονούνται για λογαριασμό της DG ECFIN για την Εμπιστοσύνη του Καταναλωτή (EtK) στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση και οι ισχυρότατοι κλυδωνισμοί στην παγκόσμια οικονομία που ακολούθησαν την κατάρρευση της επενδυτικής τράπεζας των ΗΠΑ Lehman Brothers (Σεπτέμβριος 2008) έχουν οδηγήσει την ψυχολογία των καταναλωτών και, ευρύτερα των νοικοκυριών τους, σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Το φαινόμενο αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στην χώρα μας όπου η ψυχολογία, όπως μετράται με την έρευνα της EtK, χαρακτηρίζεται από μεγάλη απαισιοδοξία, σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή που επικρατεί στην Ευρωζώνη. Η αισιοδοξία ή απαισιοδοξία των νοικοκυριών είναι κρίσιμης σημασίας, ιδιαίτερα στην παρούσα φάση της κρίσης εφόσον επηρεάζει όλο το φάσμα της οικονομικής τους δραστηριότητας: κατανάλωση, επένδυση, αποταμίευση κλπ. Επιπλέον, σε περιόδους σφοδρής πτώσης της EtK, η αρνητική ψυχολογία επηρεάζει, πέρα από τις οικονομικές, και τις πολιτικές εξελίξεις στις περισσότερες χώρες, οδηγώντας σε σημαντικές αλλαγές σε θέματα επιλογών οικονομικής και πολιτικής στρατηγικής, όπως έχουν δείξει διάφορες

ακαδημαϊκές μελέτες.

Στη μελέτη τονίζεται ότι πλην ελαχίστων και συντομότατων χρονικά περιόδων από το 1985, τα απαισιοδοξα ελληνικά νοικοκυριά είναι περισσότερα (ποσοστιαία) από τα νοικοκυριά της Ευρωζώνης, παρά τους σταθερά ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Πιο συγκεκριμένα:

- Τα ελληνικά νοικοκυριά εμφανίζονται ως πιο απαισιοδοξα. Η EtK χαρακτηρίζεται από αρνητικές τιμές (απαισιοδοξία) ακόμη και στα πιο εύπορα νοικοκυριά στην Ελλάδα, γεγονός που δείχνει ότι η απογοήτευση δεν περιορίζεται μόνο στα κατώτερα κοινωνικοοικονομικά στρώματα στη χώρα μας.

- Η απαισιοδοξία αυξάνεται το ίδιο τόσο στους φτωχούς όσο και στους πλουσίους σε περιόδους κρίσεων στην Ελλάδα. Οι αναλογίες απαισιοδοξων προς αισιόδοξων νοικοκυριών τείνουν να είναι παρόμοιες και στα φτωχά και πιο εύπορα ελληνικά νοικοκυριά. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με το φαινόμενο που παρατηρείται στην Ευρωζώνη όπου υπάρχει σταθερή και μεγάλη διαφορά στην EtK μεταξύ των δύο αυτών κοινωνικοοικονομικών μονάδων, με αρκετά και εμφανώς πιο αισιόδοξα τα πιο εύπορα νοικοκυριά.

- Η απαισιοδοξία εμφανίζεται

αυξανόμενη σε μακροχρόνια βάση. Σε περιόδους ισχυρών κρίσεων η EtK χαρακτηρίζεται από έντονες πτώσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και την Ευρωζώνη αλλά μακροχρόνια, διαφαίνεται ότι αυξάνεται περισσότερο η απαισιοδοξία στη χώρα μας, με κορύφωσή της στην τρέχουσα περίοδο οικονομικής κρίσης.

- Υπάρχουν περιόδους που μειώνονται τα απαισιοδοξα νοικοκυριά αλλά αυτό είναι παροδικό. Για σύντομες χρονικές περιόδους, η EtK βελτιώνεται στη χώρα μας αλλά σχεδόν ποτέ (με εξαίρεση το διάστημα Νοέμβριος 1993 - Απρίλιος 1994) δεν έχει ξεπεράσει αριθμητικά την EtK της Ευρωζώνης. Μεμονωμένα γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες ή περιόδους οικονομικής ανάκαμψης έπειτα από επιβραδύνσεις στη παγκόσμια ανάπτυξη, φαίνεται ότι βοηθούν στη βελτίωση της EtK στη χώρα μας. Ωστόσο ποτέ δεν οδηγούν σε μόλις αποτελέσματα όσον αφορά την ψυχολογία των νοικοκυριών που είναι σταθερά περισσότερο απαι-

σιόδοξα από αυτά της Ευρωζώνης, ανεξάρτητα από το επίπεδο εκπαίδευσης, την επαγγελματική ή και την εισοδηματική κατάσταση.

- Σύμφωνα με οικονομετρικές εκτιμήσεις, οι περιόδους όπου αυξάνεται η απαισιοδοξία ή η αισιοδοξία των νοικοκυριών διαρκούν περίπου το ίδιο κατά μέσο όρο: σχεδόν δύο έτη. Ωστόσο, η μακρότερη περίοδος αύξησης της απαισιοδοξίας (που ακολούθησε χρονικά την παγκόσμια κρίση του 2001) κράτησε πάνω από 3 έτη. Η πρόσφατη όμως που διανύουμε ξεκινά σχεδόν ταυτόχρονα με την έναρξη της ύφεσης στις ΗΠΑ, στα τέλη του 2007. Συνεπώς, κοντεύει ήδη να συμπληρώσει μια διετία.

Αν λάβουμε υπόψη μας την πρόσφατη σταθεροποίηση της EtK παγκοσμίως καθώς και την ανάκαμψη ορισμένων σημαντικών δεικτών της παγκόσμιας πραγματικής οικονομίας, ενδέχεται να ξεκινά ένας νέος κύκλος αισιοδοξίας για τα Ελληνικά νοικοκυριά. Ωστόσο, αυτό θα εξαρτηθεί από τις ευρύτερες οικονομικές εξελίξεις, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό και, κυρίως, από το πώς θα αντιμετωπιστούν τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα του τόπου που, ασφαλώς, ευθύνονται σε πολύ μεγάλο βαθμό για την έλλειψη αισιοδοξίας που χαρακτηρίζει το ελληνικό νοικοκυριό.

NEO

ΑΛΗΘΙΝΗ ΓΕΥΣΗ ESPRESSO

ILLY
ΜΕ ΓΑΛΑ
ΚΑΙ ΚΑΚΑΟ

ILLY
ΜΕ ΓΑΛΑ

ILLY
ΧΩΡΙΣ ΓΑΛΑ

ΑΠΟ 100% ΚΑΦΕ ΑΡΑΒΙΣΑ
ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ

ΙΤΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΦΕ ΑΠΟ ΤΟ 1933

issimo

Πτώση 15,6 % κατέγραψαν τα έσοδα

Συνεχίζεται η κατρακύλα στον τουρισμό

Από το κακό στο χειρότερο πηγαίνει η τουριστική βιομηχανία με τους εμπλεκόμενους φορείς να εκπέμπουν SOS. Σύμφωνα με στοιχεία που ανακοίνωσε η Στατιστική Υπηρεσία, τα έσοδα από τον τουρισμό μειώθηκαν τον Αύγουστο του 2009 στα 234,8 εκ. σε σύγκριση με 278 εκ. τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου, καταγράφοντας πτώση 15,6%. Πτώση 11,1% σημείωσαν και οι τουριστικές αφίξεις τον Αύγουστο.

Η πτώση των εσόδων αποδίδεται στις μειωμένες αφίξεις αλλά και στη μειωμένη κατά κεφαλή δαπάνη. Περιορίστηκε τον Αύγουστο του 2009 στα 805 σε σχέση με 847 πέρσι, καταγράφοντας πτώση 5%. Η μέση ημερήσια δαπάνη τουριστών ανήλθε τον Αύγουστο του 2009 στα 72 έναντι 74 πέρσι, ενώ η μέση διάρκεια παραμονής των τουριστών περιορίστηκε στις 11,2 μέρες από 11,4 μέρες.

Για την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2009, τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε 1.033,1 εκ. σε σύγκριση με 1.222,8 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2008, σημειώνοντας μείωση 15,5%. Οι τουριστικές αφίξεις κατέγραψαν πτώση 10,9% το οκτάμηνο του 2009.

Να πέσουν κεφάλια

Είναι ηλιού φαεινότερο ότι χρειάζονται πλέον σημαντικές αλλαγές στο τουριστικό σκηνικό με κόψιμο ακόμη και κάποιων αρμόδιων κεφαλών που ασχολούνται με τον τουρισμό που όχι μόνο δεν παράγουν έργο αλλά αποτελούν και τροχοπέδη στην απρόσκοπτη λειτουργία τόσο του ΚΟΤ όσο και του αρμόδιου για τον τουρισμό υπουργείου Εμπορίου.

Αποδείχτηκε ότι ο καλύτερος τουρίστας στην Κύπρο είναι ο Κύπριος αφού εξακολουθεί να αφήνει τα περισσότερα χρήματα επισκεπτόμενος εστιατόρια και άλλα κέντρα διασκέδασης σε αντίθεση με τους τουρίστες του σάντουιτς και της σαλάτας για δύο, αρκετοί από τους οποίους επισκέφτηκαν φέτος το νησί μας.

Σημαντικό μέρος των μέτρων στήριξης της τουριστικής βιομηχανίας θα πρέπει να μετακυλιστεί στους Κύπριους τουρίστες ως μέτρο προσέλκυσης στις τουριστικές περιοχές κυρίως τη χειμερινή περίοδο που αναμένεται να δεχθεί, κυρίως φέτος, σοβαρό πλήγμα. Οι προσφορές που δίνονται στους ξένους τουρίστες μέσω του διαδικτύου οφείλουν οι ξενοδοχειακές μονάδες

να τις προσφέρουν αν όχι και χαμηλότερες στους Κύπριους τουρίστες ενώ τα εστιατόρια, όσα θέλουν να επιβιώσουν θα πρέπει να μειώσουν σημαντικά τις τιμές αξιολογώντας παράλληλα και το προσωπικό τους.

Είναι γεγονός επίσης ότι η στελέχωση τόσο των εστιατορίων όσο και των ξενοδοχείων από ξένους πολίτες, ο χαρακτήρας των οποίων απέχει πολύ από το τι προστάζει η κυπριακή φιλοξενία, είναι σημαντικό αρνητικό στοιχείο για τον τουρισμό. Θέμα το οποίο θα πρέπει να επιλύσουν επίσης οι αρμόδιοι τουριστικοί φορείς.

Να επαναφέρουμε την Κυπριακή φιλοξενία

Η εισαγωγή μοντέλου «κυπριακής φιλοξενίας» στην κυπριακή τουριστική βιομηχανία που πρότείνει ο βουλευτής του ΔΗΣΥ, Κυριάκος Χατζηγιάννης θα αποτελούσε πλεονέκτημα στην όλη βιομηχανία.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την πρόταση, καλείται το υπουργείο Εργασίας να επιχορηγήσει την εκπαίδευση των Κύπριων εργαζομένων στη ξενοδοχειακή βιομηχανία, ενώ την ευθύνη της εκπαίδευσης να αναλάβει ο ΚΟΤ. Ο Κυριάκος Χατζηγιάννης, απέστειλε την πρόταση του στους υπουργούς Οικονομικών, Εργασίας και Εμπορίου, στον ΚΟΤ, στις συντεχνίες, στο ΚΕΒΕ, στον ΠΑΣΥΞΕ και τον ΑΚΤΑ.

Σημείωσε ότι η υλοποίηση της πρότασης θα συνδράμει στην ικανοποίηση του στόχου για ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Στο ίδιο μήκος κύματος ήταν και ανακοίνωση του Παγκύπριου Συνδέσμου Διευθυντών Ξενοδοχείων (ΠΑΣΥΔΙΞΕ). Υπογραμμίζει ότι ο τουρισμός χρειάζεται στρατηγική ενδοτουριστικής απασχόλησης αλλά και στρατηγική ευαισθητοποίησης όλου του φάσματος της κοινωνίας, αναφέρει «Τρεις είναι οι κύριοι στόχοι του στρατηγικού αυτού σχεδιασμού: η επαναπροσέλκυση εργατικού δυναμικού στα τουριστικά επαγγέλματα, η επανακυριοποίηση της ευρύτερης νοοτροπίας στην κοινωνία και η ορθότερη προσέγγιση όλων των φορέων ενδοτουριστικά και εξωτουριστικά».

Τονίζει, επίσης ότι η διαχρονική αξία του τουρισμού μας δεν βρίσκεται στα τοπία μας ή στο δομημένο περιβάλλον αλλά στον φιλικό, φιλόξενο και ψηλά καταρτισμένο Κύπριο.

«Η Κύπρος μπορεί να αντιμετωπίσει επιτυχώς του κύριους ανταγωνιστές της με κύριο όπλο την ποιοτική φιλοξενία, την υψηλή στάθμη ανθρώπινου δυναμικού και την εξειδίκευση αιχμής σε τομείς συναφείς με τουρισμό, υπηρεσίες και αναψυχή. Έχοντας αυτά ως αιχμή δόρατος μπορεί να επανέλθει ο τουρισμός σε πορεία προόδου και επιτυχίας. Αναμένουμε τη δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων για κοινή πορεία», σημειώνει.

Ο ΠΑΣΥΔΙΞΕ, καλεί, παράλληλα, σε δράση για την άμεση και αποτελεσματική στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό, το οποίο θεωρεί ως τον κύριο πυλώνα της τουριστικής ανάπτυξης.

Στις ψαραγορές Blue Island όταν λέμε φρέσκα θαλασσινά δεν εννοούμε μόνο φρέσκα ψάρια αλλά και ολοζώντανα οστρακοειδή! Έτοιμα για ψάρεμα!

**Εσείς τα διαλέγετε...
Εμείς; Απλά σας τα ψαρεύουμε!**

Τα πιο εκλεκτά οστρακοειδή τώρα ζωντανά στην ψαραγορά σας: Αστακοί, караβίδες, μύδια, στρείδια, κυδώνια και άλλα εκλεκτά οστρακοειδή.

Αλιευμένα στις πιο καθαρές θάλασσες τώρα στα ειδικά ενυδρεία / εξυγιαντήριά μας σε όλες τις πόλεις.

Τα φιλοξενούμε, τα φροντίζουμε στις εγκαταστάσεις μας και σας τα παραδίδουμε σε άριστη φυσική κατάσταση!

Ολοζώντανα, υγιεινά, στις πιο εξαιρετικές γεύσεις.

Blue Island ...η φρεσκάδα της θάλασσας!
Σας περιμένουμε στις ψαραγορές μας και στους εκλεκτούς συνεργάτες μας σε όλη την Κύπρο.

Blue Island

...η φρεσκάδα της θάλασσας!

Ο Σεφ προτείνει...

Αστακούς

Στρείδια

Μύδια

Γυαλιστερές

Κυδώνια

...μόνο από τις ψαραγορές

Blue Island!

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ BLUE ISLAND PLC

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Λεωφόρος Αθαλάσσης 86
Στρόβολος - Λευκωσία
Τηλ. 22428559 / 22316243

Λεωφ. Αρχαγγέλου 41 Ε
Περιοχή Παρισσινού - Λευκωσία
Τηλ. 22354726

Πουλίου Καποτά 19
Παλλουριώτισσα - Λευκωσία
Τηλ. 22345863

Λεωφόρος Αρχ. Μακαρίου 51
Λατσία - Λευκωσία
Τηλ. 22486106

Τσερίου 45
Στρόβολος - Λευκωσία
Τηλ. 22513559

Ιφιγενείας 48
Ακρόπολη - Λευκωσία
Τηλ. 22314273

Κυρηνείας 119 Θ
Πλατύ Αγλαντζιάς - Λευκωσία
Τηλ. 22341434

25ης Μαρτίου & Μυστρά 2
Έγκωμη - Λευκωσία
Τηλ. 22777147

Κυκλάδων & Κομνηνού 37Α
Στρόβολος - Λευκωσία
Τηλ. 22319404

ΛΑΡΝΑΚΑ
Παύλου Βαλδασερίδη 28B
Λάρνακα | Τηλ. 24651066

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Πολύφημου 10, Βιομ. Περιοχή Στροβόλου
Τ.Κ. 26073, 1666 Λευκωσία | Τηλ: 22 516555, Φαξ: 22 518044
e-mail: info@blue-island.com.cy | www.blue-island.com.cy

ΛΕΜΕΣΟΣ

Σπύρου Κυπριανού 36B
Ποταμός Γερμασόγειας
Λεμεσός | Τηλ. 25316396

Αγίας Φυλάξεως 238 Η,Θ,Ι
Άννα Κώρτ, Λεμεσός
Τηλ. 25339075

ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ

1ης Απριλίου 103
Παραλίμνι | Τηλ. 23829690

Ζητούνται λύσεις για τις αδυναμίες της ελλαδικής οικονομίας

Προκλήσεις για το νέο υπουργό

Σε «ηλεκτρική» καρέκλα θα κάθεται ο νέος υπουργός Οικονομίας της Ελλάδας, καθώς το «καλωσόρισμα» που του επιφυλάσσει η κατάσταση της οικονομίας της χώρας δεν μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευχάριστο. Στο πεδίο της οικονομίας, πάντως, εκεί που δεν μπορεί κανείς να πει ότι τα κατάφερε καλά η

Του Ανδρέα Αναστασίου

προηγούμενη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, θα κριθεί κυρίως και ο επί κεφαλής της νέας κυβέρνησης. Έχει φανεί, άλλωστε, στο παρελθόν ότι για τα «εθνικά» και λοιπά συναφή ζητήματα οι Έλληνες μόνο φωνάζουν ή απλώς γκρινιάζουν, ψηφίζοντας

όμως προθύμως τους αποδέκτες της γκρίνιας τους. Όταν πλήττεται η τσέπη τους, όμως, η καλοπέραση ή η ασφάλειά τους, είναι έτοιμοι να τιμωρήσουν τον μέχρι χθες εκλεκτό τους και να... επανέλθουν στον προηγούμενο, με την ελπίδα ότι η επαναφορά αυτή θα συνοδευθεί από ποικίλες παροχές, ώστε να απολαύσουν ακόμη μία φάση ευμάρειας, μέχρι να ξαναφθάσουμε στα ίδια και... βλέπουμε.

Την «υποδοχή» του νέου υπουργού Οικονομίας της Ελλάδας, λοιπόν, έχουν αναλάβει:

1. το τεράστιο και διαρκώς διευρυνόμενο δημοσιονομικό έλλειμμα, προερχόμενο από έναν προϋπολογισμό ο οποίος πάσχει σοβαρά και στα δύο σκέλη του: των εσόδων και των δαπανών,
2. την επίσης τεράστια και συνεχώς διογκούμενη παραοικονομία,
3. τον τεράστιο και αντιπαραγωγικό δημόσιο τομέα, με τα ανεκδιήγητα «κεκτημένα εργατικά δικαιώματα» (το δικαίωμα στο... «ξύσιμο», φερ' ειπείν),
4. το προβληματικό -μέχρι απογνώσεως- ασφαλιστικό σύστημα,
5. το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της ελλαδικής οικονομίας,
6. την έναρξη του νέου χρηματοδοτικού πλαισίου της ΕΕ, του ΕΣΠΑ, το οποίο προϋποθέτει σημαντικές εκταμιεύσεις,

Αυτά -και άλλα πολλά- προκύπτουν καθώς ήδη:

1. το δημόσιο έλλειμμα για το 2009 είχε στόχο να φθάσει στο 3,7%, αλλά τα στοιχεία δεί-

Η υπεύθυνη του τομέα Οικονομίας του ΠΑΣΟΚ Λούκα Κατσέλη και πιθανή νέα Υπουργός Οικονομικών Ελλάδος.

χνουν ότι θα υπερβεί το διπλάσιο του στόχου και θα φθάσει το 8%,

2. ο κρατικός δανεισμός, ο οποίος επρόκειτο να ανέλθει σε περίπου 40 δισ. ευρώ, έχει ήδη υπερβεί τα 50 δισ. ευρώ και προχωρεί ακάθεκτος προς τα 60.
3. ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας, μέχρι το τέλος του έτους, εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε αρνητικό έδαφος: μεταξύ -0,5% και -1%,
4. τα έσοδα του νευραλγικού τουριστικού τομέα της χώρας, στο επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2009, ήταν περί το 15% χαμηλότερα από τα αντίστοιχα περυσινά
5. ελάχιστες μόνο επιχειρήσεις ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση για ευνοϊκή ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών τους ή για περαίωση παρελθουσών διαχειριστικών χρήσεων (φορολογικό κλείσιμο με συνοπτικές διαδικασίες και ουσιαστικώς άνευ ελέγχου).

Έρχεται ο Αλμουνία

Το χειρότερο όλων, μάλιστα, δεν θα είναι τόσο οι προσδοκίες των Ελλήνων πολιτών, οι οποίοι θα απαιτούν την υλοποίηση προεκλογικών υποσχέσεων, για να ελαφρύνουν τη δυσχερή

οικονομική κατάστασή τους. Θα είναι το... ρα-ντεβού με τον Χοακίν Αλμουνία, κοινοτικό επίτροπο Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων, το οποίο έχει ορισθεί για τις 24 Οκτωβρίου. Την ημέρα αυτή, η νέα ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να παρουσιάσει στην Κομισιόν το σχέδιό της, με το οποίο θα μειώνει (ίνσια-λαχ) το δημόσιο έλλειμμα κατά 1,5% ανά έτος για τρία χρόνια στη σειρά.

Τι να πει και τι να μολογήσει, όμως, στον κ. Αλμουνία, ο (δύσμοιρος) επί της Οικονομίας υπουργός, αφού ο Ισπανός επίτροπος τα έχει πει ήδη πολύ σαρατά στους προηγούμενους. «Κύριοι (τους είπε, στο περίπου, αλλά με αυτό ακριβώς το νόημα), γνωρίζετε και γνωρίζουμε την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας. Ή αλλάζετε ρότα, λοιπόν, και εγκαταλείπετε την πολιτική παροχών, ή αναλαμβάνω εγώ 'υπουργός' [μυρίζει επιτήρηση για τρίτη φορά, με άλλα λόγια] και επιβάλλω διαρθρωτικά μέτρα». Τι σημαίνουν, όμως, αυτά τα περίφημα «διαρθρωτικά μέτρα» και γιατί να μην τα λάβει αφ' εαυτού του ο Έλληνας υπουργός, αλλά να μας τα επιβάλλουν οι... Φράγκοι;

Τα «διαρθρωτικά μέτρα» (και η καταπολέμηση «ανισορροπιών»: πηγαίνουν μαζί αυτά) δεν

έχουν καμία σχέση με τα έκτακτα (έως τσαπατσούλικά) φορολογικά μέτρα που εφάρμοσε η προηγούμενη κυβέρνηση ούτε βεβαίως με τις... ευχές περί καταπολέμησης της φοροδιαφυγής. Αυτό επειδή ακόμη και αν τα έκτακτα φορομπηχτικά μέτρα κατόρθωναν να καλύψουν μερικώς τη «μαύρη τρύπα» του ελλείμματος, το ευτυχές αυτό αποτέλεσμα θα ήταν εντελώς προσωρινό, καθώς η (επί δεκαετίες) ακολουθούμενη οικονομική πολιτική των διαφόρων ελληνικών κυβερνήσεων θυμίζει έντονα αυτόν που προσπαθεί να γεμίσει νερό έναν τρύπιο κουβά.

Μια ζωή «αρπαχτές»

Κοινώς ειπείν, τι να σου κάνει ένας έκτακτος φόρος στα αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού, αν μήνα με το μήνα το κράτος συνεχίζει να πληρώνει εφοριακούς που δεν εισπράττουν φόρους, καθηγητές δημοσίων σχολείων που «στέλνουν» τα παιδιά στα ιδιωτικά φροντιστήρια ή πολεοδόμους που για δεκαετίες κάνουν τα στραβά μάτια στους χιλιάδες κτισμένους «ημιυπαίθριους» χώρους, τους οποίους (ως ακόμη μία «αρπαχτή») το συντεταγμένο κράτος προτίθεται να νομιμοποιήσει εισπράττοντας ένα νόμιμο «λάδωμα»;

Τα «διαρθρωτικά μέτρα»:

- σαφέστατα θα περιλαμβάνουν τη μείωση των δημοσίων υπαλλήλων. Προφανώς όχι με απόλυση των ήδη υπηρετούντων, αλλά ίσως με παροχή κινήτρων για πρόωρη αφυπηρέτηση (αν και κάτι τέτοιο θα αύξανε τη στρατιά των νεαρών συνταξιούχων) ή μάλλον με μη αναπλήρωση όσων αποχωρούν από την υπηρεσία. Ίσως περιλαμβάνουν, όμως, και την υποχρέωση καταβολής κάποιας συμμετοχής από τους δημοσίου υπαλλήλους για την κοινωνική ασφάλισή τους ή ακόμη και επέκταση των ορίων ετών υπηρεσίας και ηλικίας, προκειμένου να κατοχυρώσουν δικαίωμα συνταξιοδότησης.
- επίσης, θα περιλαμβάνουν την προϋπόθεση όλα τα ασφαλιστικά ταμεία να είναι βιώσιμα βάσει των δικών τους πόρων και να μην επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.
- θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν ένα στοιχειωδώς σοβαρό σύστημα ελέγχου των κρατικών δαπανών και του όλου πλέγματος των προμηθειών του δημοσίου.
- θα μπορούσαν, ακόμη, να επιβάλλουν ουσιαστικό έλεγχο στη χρήση των κοινοτικών - κρατικών «αναπτυξιακών» επιδοτήσεων, ώστε να διαπιστώνεται αν αυτές πράγματι εξυπηρετούν τους στόχους της ανάπτυξης ή της δημιουργίας θέσεων εργασίας ή -όπως κατά

Ο κοινοτικός επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων Χοακίν Αλμουνία.

κόρον συμβαίνει μέχρι σήμερα- τα χρήματα αυτά των αφελών φορολογουμένων καταλήγουν να γίνονται σκάφη αναψυχής ή καταθέσεις στην Ελβετία.

Πολιτικά κριτήρια

Τι χρειάζεται, λοιπόν, για να εφαρμοσθούν τα «διαρθρωτικά μέτρα»; Χρειάζεται, μάλλον, ειλικρινής πολιτική βούληση, προκειμένου:

- η ελληνική οικονομία (και δη ο δημόσιος τομέας της, ο οποίος -αμέσως ή εμμέσως- κυριαρχεί σε αυτήν) να μην αφίσταται τρομερά της... λογικής,
- κάθε ευρώ του Έλληνα φορολογουμένου να παράγει κάτι, αντί να χάνεται στο... υπερπέραν της ρουσφετολογικής γραφειοκρατίας,
- να καταβάλλουν περισσότερους φόρους αυτοί που έχουν υψηλότερα εισοδήματα, αντί να ξεζουμίζονται οι εύκολοι στόχοι, οι οποίοι άλλωστε δεν είναι δυνατόν να καλύψουν τις τεράστιες «τρύπες» του συστήματος,
- να αφιερωθούν πόροι για την υποστήριξη μιας σύγχρονης αναπτυξιακής διαδικασίας, που θα οδηγήσει σε ένα ανταγωνιστικό ελληνικό έμφυτο δυναμικό, στο πλαίσιο μιας οικονομίας της γνώσης, αντί να σπαταλάται δημόσιο χρήμα και να καταστρέφονται φυσικοί πόροι με σκανδαλώδη εγχειρήματα (όπως π.χ. οι βαμβακοκαλλιέργειες).

Μπορούμε να αναμένουμε, λοιπόν, την επίδειξη μιας τέτοιας -λογικής πλην γενναίας, για

τα ελληνικά δεδομένα- πολιτικής βούλησης; Ακόμη και αν δεχθούμε ότι κάποιο κόμμα θα μπορούσε να πάει κόντρα στον παλιό εαυτό του, τα δεδομένα της προεκλογικής περιόδου δεν επιτρέπουν μεγάλη αισιοδοξία. Οι υποσχέσεις που ακούστηκαν ήταν «γλυκές» (ήτοι λαϊκίστικες), σε κάποιες περιπτώσεις, πλην όμως αρκετά αόριστες και πάντως καθόλου ρηξικέλευθες ή έστω φέρουσες κάποια πρωτοτυπία. Η οικονομική πολιτική που και οι δύο μονομάχοι της προεκλογικής περιόδου υπερασπίζονταν δεν έφερε κάτι καινούργιο ή τουλάχιστον κάτι ουσιαστικό και ρεαλιστικό. Ήταν «άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε», ενώ μέχρι και οι πέτρες ήξεραν ότι το «ραντεβού» με τον κ. Αλμουνία θα φέρει την επιβολή σκληρών μέτρων, που θα επιβληθούν στους «σνήθεις υπόπτους».

Την ίδια ώρα, η κυβέρνηση θα έχει κατά νου ότι -στο τέλος της «πέτρινης» τριετίας και εφ' όσον οι κοινοτικοί όροι θα έχουν εν πολλοίς εξυπηρετηθεί- θα έχει τη σχετική άνεση να προβεί σε φρέσκιες παροχές, προσλήψεις και άλλες παραχωρήσεις, ώστε να διαβεί το ρέμα αβρόχους ποσά, καθώς και τότε προεκλογική περίοδος θα είναι. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τα ελληνικά κόμματα δεν έχουν κυρίως απέναντί τους ενεργούς πολίτες, που κρίνουν με βάση αξίες και ιδανικά. Έχουν απέναντί τους κυρίως εκλογική πελατεία, που κρίνει με βάση το στενό προσωπικό -άντε και το οικογενειακό- συμφέρον...

74η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης

Ανανέωση και αντίβαρο στην κρίση

- Έντονο ήταν το πολιτικό χρώμα στην 74η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, λόγω των πρόωγων εκλογών που προκηρύχθηκαν λίγες ώρες πριν από την ομιλία του πρωθυπουργού στο Βελλίδειο Συνεδριακό Κέντρο. Η ούτως ή άλλως σημαντικότερη έκθεση της Ελλάδος έδωσε το εναρκτήριο λάκτισμα σε έναν από τους πλέον κρίσιμους πολιτικούς «αγώνες» της Μεταπολίτευσης, εξαιτίας της κατάστασης στην οποία βρίσκεται η οικονομία.
- Στην περίοδο ύφεσης που διανύουμε, η 74η ΔΕΘ προσπάθησε να αναδείξει ευκαιρίες και να ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε ελκυστικούς επενδυτικούς προορισμούς και κατ' επέκταση τη διάθεση κεφαλαίων στην αγορά.
- Υπολογίζεται ότι το σύνολο των εκθετών σε όλες τις εκθέσεις της HELEXPO ξεπερνά πλέον τους 8.000 ενώ το σύνολο των επισκεπτών ξεπερνά τους 1.600.000 ετησίως.

«Η ανανέωση της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης την τελευταία πενταετία - όπως και του συνόλου του εκθεσιακού ημερολογίου αλλά και της στρατηγικής μάρκετινγκ του εθνικού εκθεσιακού φορέα - και η οργανωτική δομή των τελευταίων διοργανώσεων, και ιδιαίτερα της φετινής», τόνισε ο πρόεδρος της HELEXPO ΑΕ, κ. Αριστοτέλης Θωμόπουλος, «δημιουργούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις ώστε η ΔΕΘ να αντέξει στους κραδασμούς της διεθνούς οικονομικής ύφεσης.» Στην 74η ΔΕΘ συμμετείχαν συνολικά 915 εκθέτες εκ των οποίων οι ξένες συμμετοχές ήταν 247, προερχόμενοι από 35 χώρες. Η φετινή ΔΕΘ περιελάμβανε 13 επί μέρους Εκθεσιακά Αφιερώματα, εκ των οποίων τα δύο ήταν

νέα και αφορούσαν στο Παιδί και στη Γεύση (Εκθεσιακά Αφιερώματα «Kid & Fun» και «Tasteland» αντίστοιχα), πλαισιωμένα από πολλές και σημαντικές παράλληλες εκδηλώσεις, επιχειρηματικού και πολιτιστικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων τα δύο κορυφαία Διεθνή Συνέδρια για τις Επενδύσεις και το Real Estate.

Καινοτομίες

Άλλη καινοτομία της φετινής διοργάνωσης ήταν η ανάδειξη και βράβευση των επιχειρήσεων που διακρίνονται για τον επενδυτικό και εξαγωγικό δυναμισμό τους καθώς και για τους ρυθμούς ανάπτυξής τους, σε ειδική εκδήλωση του 5ου Business Forum της ΔΕΘ, του νέου θεσμού που σηματοδοτεί τον επιχειρηματικό χαρακτήρα της Έκθεσης. Όλα αυτά με τη μεγάλη υποστήριξη του Μεγάλου Χορηγού της 74ης ΔΕΘ, του ΟΠΑΠ, και με καινοτόμες υπηρεσίες υψηλής αποδοτικότητας όπως το πρόγραμμα προκαθορισμένων επιχειρηματικών συναντήσεων Expo Partenariat, η ηλεκτρονική αγορά After Expo Market, οι ευκαιρίες επί πλέον προβολής των εκθετών μέσω του Extra

Promo Manual σε έντυπα, ηλεκτρονικά μέσα και indoor διαφήμιση που προσφέρει η HELEXPO στους εκθέτες και επισκέπτες της ΔΕΘ και όλων των Εκθέσεων που διοργανώνει.

Στην 74η ΔΕΘ εντάχθηκαν, επίσης δύο νέοι θεσμοί: του «Τιμώμενου Νομού» - που φέτος ήταν η Χίος - και της «Τιμώμενης Πόλης», που φέτος αντίστοιχα ήταν η Λάρισα.

Τέλος, σημειώνεται ότι, τιμώμενη χώρα της φετινής ΔΕΘ ήταν η Ινδία, που συμμετείχε με μια πραγματικά δυναμική επιχειρηματική και πολιτιστική παρουσία, για την οποία ο Πρόεδρος της HELEXPO ευχαρίστησε και δημοσίως τον πρόεδρο της Ινδίας στην Αθήνα, κ. DillipSinha. Στην 74η ΔΕΘ συμμετείχαν συνολικά 70 εταιρείες από τους κλάδους κοσμημάτων, συσκευών, επίπλων, δερματίνων ειδών και καταναλωτικών αγαθών, ενώ πραγματοποιήθηκε ένα ιδιαίτερα πλούσιο πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων και Indian Food Festival.

Η Δομή της 74ης ΔΕΘ

Ο οργανωτικός σχεδιασμός της HELEXPO για την 74η ΔΕΘ περιελάμβανε τρεις θεματικούς πυλώνες, τρεις τιμώμενες περιοχές και τρεις καινοτόμες μορφές επικοινωνίας:

1. Θεματικός Πυλώνας Home, με γενικό τίτλο «Άλλαξε το σπίτι σου»,
2. Θεματικός Πυλώνας Lifestyle, με επί μέρους ενότητες:

- Autoland: Σε τιμές μαγείας
 - Fashion Forward International Thessaloniki
 - Kid & Fun: Η μεγαλύτερη γιορτή για το παιδί
 - Tasteland: Γεύσεις μαγείας με τα «αστέρια» της μαγειρικής
 - Disc Festival: Ρυθμός μαγείας με αγαπημένα αστέρια και νέους ερμηνευτές, και
3. Θεματικός Πυλώνας Global Exchange, με γενικό αντικείμενο τις επενδύσεις.

Is it the right time to start investing in new talent?

With more than ten years solid experience in recruitment, we can support you to attract and select the right people.

What you can expect from us:

- Strong brand name which attracts high calibre candidates
- In-depth knowledge of the labour market
- Strong database of candidates
- Confidentiality
- Speed to address your needs
- Objective assessment
- Use of psychometric tools
- Peace of mind

People & Change Department

Phryni Yiakoumetti

Senior Manager
Advisory
phryni.yiakoumetti@cy.pwc.com

Andrie Solomou

Manager
Advisory
andrie.solomou@cy.pwc.com

PricewaterhouseCoopers Ltd

Julia House
3 Themistocles Dervis Street,
CY-1066 Nicosia
PO Box 21612, CY-1591 Nicosia
Tel +357-22555702
Fax +357-22555024
Email: cyhrs@cy.pwc.com

www.pwc.com/cy

Our Recruitment Principles: • Confidentiality • Objectivity • Experience • Quality • Professionalism • Relationships

Άγγελος Φιλιππίδης: Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου Ελλάδος

Η κρίση ήταν επακόλουθο του «οικονομικού εξτρεμισμού»

Η τρέχουσα οικονομική συγκυρία αποδεικνύει ότι το επιχειρηματικό μοντέλο, που χαρακτηρίζεται από ελλιπή κοινωνική ευθύνη και θεοποίηση του πρόσκαιρου και αλόγιστου κέρδους, στην πράξη δεν είναι βιώσιμο. Αντιθέτως, η αξιοπιστία είναι αλληλένδετη με την πορεία και τη σταθερότητα στο χρόνο.

ΕΡ.: Σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει με τις περισσότερες τράπεζες, τουλάχιστον στην Ευρώπη, το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο για το πρώτο τρίμηνο του 2009 παρουσίασε αύξηση κερδών. Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν σε αυτή τη διαφορά;

ΑΠ.: Τα στοιχεία που έχουμε ως τώρα, καταδεικνύουν ότι το 2009 θα είναι για το ΤΤ -δεδομένων των συνθηκών- μία ικανοποιητική χρονιά: με ενοποιημένα κέρδη προ φόρων 56,15 εκατομμύρια ευρώ για το πρώτο τρίμηνο του 2009, με αύξηση των επιτοκιακών εσόδων της τάξης του 3,13% σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, με αύξηση του χαρτοφυλακίου των επενδύσεων κατά 30,64%, σε σχέση με το κλείσιμο της προηγούμενης χρήσης του 2008. Τα στοιχεία αυτά είναι τα πρώτα εμφανή σημάδια ότι οι στρατηγικές επιλογές που κάναμε τον προηγούμενο χρόνο έχουν αρχίσει ήδη να αποδίδουν. Και μπορώ να σας πω, πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι υπολογίζαμε. Αυτό φυσικά, είναι ένα πολύ σημαντικό κίνητρο για να συνεχίσουμε στον ίδιο δρόμο με ακόμη μεγαλύτερη υπομονή και επιμονή. Τα υγιή οικονομικά αποτελέσματα θα μας επιτρέψουν να βελτιώσουμε περαιτέρω τις υπηρεσίες προς τους πελάτες μας.

ΕΡ.: Τι περιλαμβάνουν τα μελλοντικά σχέδιά σας για το ΤΤ;

ΑΠ.: Το ΤΤ είναι μία εναλλακτική τράπεζα με μακρόχρονη και σημαντική ιστορία, στη βάση οικονομικών αλλά και κοινωνικών όρων. Αυτή τη διπλή παρακαταθήκη, που είναι ταυτόχρονα και η μεγάλη μας δύναμη, την αναδεικνύουμε με κάθε κίνηση του στρατηγικού μας σχεδιασμού. Στόχος μας, λοιπόν, δεν είναι να είμαστε μονάχα ανταγωνιστικοί και κερδοφόροι, αλλά και αποτελεσματικοί για το κοινωνικό σύνολο. Αυτή τη στιγμή

μή είμαστε ένας από τους βασικούς παροχείς ρευστότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη χρηματοδότηση βασικών τομέων της πραγματικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσονται πρωτοβουλίες που συνεισφέρουν άμεσα στο κοινωνικό σύνολο. Προχωρήσαμε στη χρηματοδότηση της Εγνατίας Οδού με 400 εκατομμύρια ευρώ, στη σύναψη σύμβασης για τη χρηματοδότηση της ΔΕΗ με το ποσό των 120.000.000 ευρώ, ενώ συζητούμε τη χρηματοδότηση του ΟΣΕ με το ποσό των 100.000.000 ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, απόφασή μας, φιλοδοξία μας είναι να καταστήσουμε το ΤΤ μια εναλλακτική τράπεζα που θα συνδυάζει την επιχειρηματικότητα με την ηθική, το κέρδος με το κοινωνικό όφελος. Παράλληλα, προσπαθώντας να ανταποκριθούμε στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις, στις νέες ευκαιρίες και προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος κόσμος, στο νέο διεθνές διακύβευμα της αειφορίας, της βιώσιμης ανάπτυξης της πράσινης επιχειρηματικότητας και της προστασίας του περιβάλλοντος, εργαζόμαστε συστηματικά ώστε να

συνδράμουμε κι εμείς στην επιχειρηματικότητα των κλάδων που επενδύουν ή απασχολούνται με την οικολογική ανάπτυξη και τεχνολογία ή με την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Θα μπορούσε να πει κανείς -τρόπος του λέγειν- να δημιουργήσουμε μια τράπεζα στη χώρα και με «πράσινη συνείδηση».

Άλλωστε, η «πράσινη» συνείδηση, δεν απέχει από την έννοια της αποταμίευσης, που είναι ένας βασικός άξονας της στρατηγικής μας. Της αποταμίευσης και με την ευρύτερη έννοια, δηλαδή της εξοικονόμησης όσο το δυνατόν περισσότερων φυσικών πόρων. Η πράσινη οικονομία συνάδει διεθνώς με τις επιταγές για σύγχρονη εταιρική κοινωνική ευθύνη και αναμένεται παράλληλα να είναι από τους πιο υποσχόμενους τομείς στα επόμενα χρόνια.

Η σημερινή κρίση -η οικονομική αλλά και η περιβαλλοντική- μπορεί να αποτελέσει την ευκαιρία για να κάνουμε μια μεγάλη στροφή. Η πράσινη οικονομία, συνιστά μια τεράστια ευκαιρία ειδικά για μια χώρα με τα χαρακτηριστικά της Ελλάδας: φυσικός και πολιτιστικός πλούτος παγκόσμιας αναγνώρισης, απουσία μεγάλης βιομηχανικής παράδοσης, αφθονία φυσικών πηγών ενέργειας για την ανάπτυξη εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, γεωργικά προϊόντα που θα μπορούσαν να κατακτήσουν παγκόσμιες αγορές υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της κατάλληλης ποιότητας και ενός σωστού μάρκετινγκ.

ΕΡ.: Κάποιοι συγκρίνουν την τρέχουσα κρίση με αυτή του Χρηματιστηρίου του 1999. Κατά τη γνώμη σας υπάρχουν ομοιότητες;

ΑΠ.: Τα χαρακτηριστικά της τωρινής κρίσης δεν επιδέχονται τέτοιου είδους συγκρίσεις. Η κρίση αυτής της περιόδου οφείλεται σε συμπεριφορές ενός ενδογενούς οικονομικού εξτρεμισμού. Αποτέλεσμα ήταν να πληγούν πρώτα και κύρια οι μεγάλοι μέτοχοι, αυτό που ονομάζουμε μεγάλο κεφάλαιο. Φυσικά, όμως, σημαντικές επιπτώσεις υπάρχουν και στο επίπεδο της πραγματικής οικονομίας. Αντιθέτως, στη χρηματιστηριακή κρίση του 1999 είχαμε μία αντίστροφη πορεία, με ανακατανομή του πλούτου από τους φτω-

χούς στους πλούσιους και με άνοιγμα της μεταξύ τους ψαλίδας.

ΕΡ.: Η κρίση έφερε κάποιον σκεπτικισμό έναντι της επέκτασης ελληνικών τραπεζών στις βαλκανικές αγορές. Είστε της άποψης ότι η επέκταση οφείλει να συνεχισθεί ή μήπως ότι είναι καλύτερα να συγκρατηθεί; Είναι στα σχέδια του ΤΤ μία τέτοιου είδους επέκταση;

ΑΠ.: Θα σας έλεγα ότι το βαλκανικό εγχείρημα συνιστά μονόδρομο για τις ελληνικές τράπεζες, καθώς σε μεγάλο βαθμό η φερεγγυότητα των μητρικών ιδρυμάτων εξαρτάται από το κατά πόσο θα κρατήσουν μία συνεπή στάση απέναντι στις επιλογές τους. Την ίδια στιγμή, το διεθνές πρόσωπο της Ελλάδας μόνο κερδισμένο μπορεί να βγει. Όσον αφορά το ΤΤ, θα μπορούσαμε ενδεχομένως να γίνουμε αγοραστές, υπό δύο βασικές προϋποθέσεις: πρώτον, ότι θα υπήρχε συναίνεση και αποδοχή τόσο στο επίπεδο των μετόχων όσο και στο επίπεδο του εξαγοραζόμενου και δεύτερον, ότι ενδεχόμενη επέκταση δεν θα έθετε σε κίνδυνο την εγχώρια κερδοφορία και ανταγωνιστικότητα.

ΕΡ.: Η δυσαρέσκεια των πολιτών έναντι των χρεώσεων των τραπεζών βαινει διαρκώς αυξανόμενη. Πολλοί θεωρούν ότι οι τράπεζες χρεώνουν υπερβολικά επιτόκια. Ποια είναι η γνώμη σας;

ΑΠ.: Οι τράπεζες τιμολογούν ανάλογα με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο ανά είδος δανείου. Άλλο ρίσκο ενέχει, λόγω χάρη, το επενδυτικό δάνειο και άλλο το στεγαστικό. Υπό αυτή την έννοια, το ύψος του επιτοκίου μπορεί να λειτουργεί είτε ενθαρρυντικά είτε αποθαρρυντικά. Παραδείγματος χάριν, προ κρίσης είχαμε πολλές περιπτώσεις όπου δίνονταν δάνεια εκεί που δεν έπρεπε, με αποτέλεσμα ο δανειολήπτης να έχει αυξημένες πιθανότητες να μην είναι συνεπής απέναντι στις τραπεζικές και όχι μόνο υποχρεώσεις του, επιβαρύνοντας έτσι τους συνεπείς δανειζόμενους στο βαθμό που η επιφυλακτικότητα των τραπεζών αυξανόταν.

ΕΡ.: Άρα θεωρείτε ότι η κρίση οφείλεται εξίσου στη συλλογική συμπεριφορά των τραπεζών και στις ατομικές συμπεριφορές;

ΑΠ.: Δεν ισχυρίζομαι κάτι τέτοιο. Τέτοιου είδους ισοπεδωτικές λογικές, παραγνωρίζουν μία βασική παράμετρο: ότι η ευθύνη που αναλογεί στο δανειολήπτη και στο τραπεζικό ίδρυμα είναι μη συγκρινόμενη. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η οικονομική κρίση αποστέλλει μηνύματα σε πολλούς αποδέκτες. Κατ' αρχήν, στο ίδιο το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ως προς τη δομή και τις αρχές λειτουργίας του. Κατά τη γνώμη μου, όμως, αποστέλλει μηνύματα και προς τους συναλλασσόμενους με τις τράπεζες, όσον αφορά την ατο-

μική τους ευθύνη και συμπεριφορά. Και το λέω αυτό γιατί έχουν υπάρξει στο παρελθόν πολλά παραδείγματα υπερδανεισμού και αλόγιστης καταναλωτικής συμπεριφοράς.

Επίσης, κάθε κρίση αποτελεί μάθημα, αλλά και αφορμή για λήψη διορθωτικών μέτρων. Οι αποφάσεις του G20 για καλύτερη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών, η λήψη μέτρων για καλύτερο συντονισμό των πολιτικών, η προσπάθεια εξάλειψης της αδιαφανούς διακίνησης κεφαλαίων μέσω των λεγόμενων «φορολογικών παραδείσων», συνιστούν σαφείς ενδείξεις πως η διεθνής κοινότητα έχει λάβει το μήνυμα και κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, για την αποφυγή παρόμοιων φαινομένων στον μέλλον.

ΕΡ.: Πολύ συχνά αναφέρατε στην ανάγκη χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Πρόσφατα, προχωρήσατε και ένα βήμα παραπάνω μιλώντας για δημιουργία distress funds και στη χώρα μας. Πιστεύετε ότι

οι Έλληνες επιχειρηματίες είναι έτοιμοι να δεχθούν κάτι τέτοιο;

ΑΠ.: Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την πορεία και την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις αυτές είναι οι πιο ευάλωτες απέναντι στην κρίση στο επίπεδο της πραγματικής οικονομίας. Ήδη, η δυσμενής οικονομική συγκυρία δημιουργεί δυσχέρειες στη χρηματοδότησή τους. Η πτώση του τζίρου και η έλλειψη ρευστότητας είναι τα πρώτα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Σε αυτή την ανάγκη απαντά το ΤΕΜΠΜΕ, ωστόσο τα διαθέσιμα εργαλεία δεν εξαντλούνται εδώ. Ένα από αυτά θα μπορούσε να είναι και η λειτουργία στη χώρα μας των λεγόμενων distress funds, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε μία επιχείρηση, που δεν είναι δανειοδοτήσιμη με αυστηρά τραπεζικά κριτήρια, να αναζητήσει εκεί κεφάλαια, ώστε να αποφύγει την πληγή του τοκογλύφου. Όλα αυτά μπορούμε να τα μελετήσουμε. Λύσεις και ιδέες υπάρχουν και αυτό είναι το πιο ενθαρρυντικό.

ΕΡ.: Τελικά η Ελλάδα θα βγει λαβωμένη ή νικήτρια από την κρίση;

ΑΠ.: Θα σας έλεγα ότι έχουμε όλες τις δυνατότητες για να βγούμε κερδισμένοι. Ωστόσο, οφείλουμε να προχωρήσουμε σε ακόμα πιο δυναμικές και θαρραλέες κινήσεις, ώστε το όποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα να έχει διάρκεια στο χρόνο. Ανάμεσα στα άλλα, ξεχωρίζω την ανάγκη να βάλουμε ένα τέλος σε χρόνιες αντιπαραγωγικές διαδικασίες και αγκυλώσεις, που όλοι γνωρίζουμε ότι αποτελούν βαρίδια στο επιχειρείν. Ταυτόχρονα, η συγκυρία ευνοεί την περαιτέρω ενίσχυση και οικονομική ενδυνάμωση της ελληνικής θέσης στα Βαλκάνια. Δυνατότητες και ευκαιρίες υπάρχουν. Αυτό που απαιτείται είναι η βούληση και η συντονισμένη δράση όλων.

Επιτυχημένη η πρώτη Prova Generale / Θα ακολουθήσουν ακόμα 6 δοκιμαστικές

Πανέτοιμο το Αεροδρόμιο Λάρνακας

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 15 Σεπτεμβρίου, η πρώτη δοκιμαστική λειτουργία του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου Λάρνακας. Σ' αυτήν έλαβαν μέρος περίπου 200 άτομα και στη διάρκεια της δοκιμάστηκαν καινούργια συστήματα και διαδικασίες, έγινε εξοικείωση του προσωπικού με τη νέα τεχνολογία υπό πραγματικές συνθήκες και εξετάστηκε ο συντονισμός μεταξύ των διάφορων υπηρεσιών και τμημάτων.

Θα ακολουθήσουν ακόμη 6 δοκιμές μέχρι την ημέρα τελετής των εγκαίνιων και σ' αυτές αναμένεται να λάβουν μέρος συνολικά 3.500 άτομα. Μετά την ολοκλήρωση της κάθε δοκιμής, η αρμόδια επιτροπή θα καταγράφει και θα αξιολογεί τα δεδομένα και θα καθορίζει αναλόγως τα διορθωτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

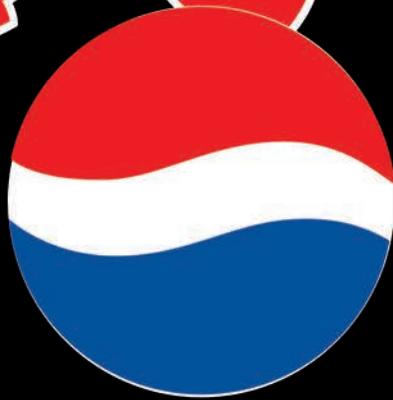
Η Hermes Airports εκφράζει τις θερμές της ευχαριστίες προς τους εκατοντάδες εθελοντές που λαμβάνουν μέρος στις δοκιμές καθώς επίσης και την ικανοποίησή της από τα πρώτα αποτελέσματα.

Η Hermes Airports Ltd είναι μια διεθνής κοινοπραξία η οποία απαρτίζεται από εννέα μετόχους -κυπριακές και ξένες εταιρείες, που είναι συστρατευμένες στην προσπάθεια επίτευξης ενός φιλόδοξου στόχου για την Κύπρο, τη δημιουργία σύγχρονων Αερολιμένων. Την κοινοπραξία Hermes Airports Ltd, απαρτίζουν οι εταιρείες: Bouygues Batiment International (22%), Egis Projects (20%), Cyprus Trading Corporation Public Limited (11.34%), Hellenic Mining (11.33%), Vancouver Airport Services (11%), Aer Rianta International (11%), Iacovou Brothers Construction (5.665%), Charilaos Apostolides Public Limited (5.665%) and Aeroport Nice Cote d'Azur Chambre de Commerce et d'Industrie (2%).

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με το Γραφείο Τύπου της Hermes Airports Ltd Τηλ. +357 24 742163. Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: pressoffice@hermesairports.com Τ.Κ. 43027, 6650 Διεθνής Αερολιμένας Λάρνακας.

PEPSI MAX

MAX YOUR LIFE
MAX TASTE NO SUGAR

Νέα διεθνής αναγνώριση για την Τράπεζα Κύπρου

Μια νέα, ιδιαίτερα σημαντική, διεθνή επιτυχία κατέγραψε η Τράπεζα Κύπρου, που αναδείχθηκε μία από τις καλύτερες τράπεζες στον κόσμο για το 2009 στα πλαίσια του ετήσιου θεσμού World's Best Banks, που διοργανώνει το διεθνούς κύρους έντυπο Global Finance. Τα κριτήρια που ικανοποίησε η Τράπεζα Κύπρου - καθώς και οι υπόλοιπες τράπεζες σε 123 χώρες τις οποίες το περιοδικό συμπεριλαμβάνει σε αυτό το θεσμό - για την επιλογή και βράβευσή της είναι: ο ρυθμός ανάπτυξης του ενεργητικού της, η κερδοφορία της, η γεωγραφική της παρουσία, οι στρατηγικές της συνεργασίες, η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η προσφορά καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων. Κατά τη διαδικασία της επιλογής και αξιολόγησης λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις διεθνών αναλυτών, τραπεζικών αναλυτών και άλλων παραγόντων της τραπεζικής αγοράς παγκοσμίως. Ο Joseph D. Giarraputo, εκδότης και πρόεδρος του περιοδικού Global Finance, δήλωσε ότι «ένα χρόνο μετά την

αποτυχία ορισμένων κορυφαίων χρηματοοικονομικών οργανισμών, οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές αναζητούν την ασφάλεια της φερεγγυότητας των τραπεζών τους. Καθώς επίσης - περισσότερο παρά ποτέ προηγουμένως - απαιτούν ανωτάτου επιπέδου αξιοπιστία». Ο κ. Giarraputo εξέφρασε την ελπίδα ότι, οι αξιολογήσεις του περιοδικού Global Finance για τις καλύτερες τράπεζες στον κόσμο θα τους βοηθήσουν στην αναζήτηση «των πιο αξιόπιστων χρηματοοικονομικών συνεργατών». Το περιοδικό Global Finance κυκλοφορεί από το 1987 και έχει πέραν των 50.000 συνδρομητών και αναγνώστες σε 163 χώρες. Το αναγνωστικό του κοινό περιλαμβάνει σημαντικότερα ονόματα της παγκόσμιας επιχειρηματικής και επενδυτικής κοινότητας και διαθέτει γραφεία στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Ρίο ντε Τζανέιρο και το Μιλάνο. Η τελετή απονομής των βραβείων World's Best Banks θα γίνει στις 6 Οκτωβρίου παράλληλα με την ετήσια συνέλευση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Διεθνούς Τράπεζας.

Συγκρότημα
Τράπεζας Κύπρου

Νέο προνομιακό Βασικό Επιτόκιο Στεγαστικών Δανείων

Η Alpha Bank προχωρεί στη μεγαλύτερη μείωση επιτοκίων της αγοράς!

«Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε μεγάλη μείωση στα επιτόκια των στεγαστικών μας δανείων με την εισαγωγή του νέου προνομιακού Βασικού Επιτοκίου Στεγαστικών Δανείων! Σε μια εποχή γεμάτη προκλήσεις και αλλαγές, εμείς στην Alpha Bank αντιλαμβανόμαστε την ευθύνη μας και συνεχίζουμε να προσφέρουμε στους πελάτες μας συμφέρουσες λύσεις που στηρίζουν τα σχέδια τους και βοηθούν τον οικογενειακό τους προϋπολογισμό.»

Κώστας Κόκκινος, Διευθύνων Σύμβουλος Alpha Bank Cyprus Ltd

Η Alpha Bank Cyprus Ltd ανακοίνωσε την εισαγωγή του νέου Βασικού Επιτοκίου Στεγαστικών Δανείων που καθορίζεται στο 3,40%. Το νέο βασικό επιτόκιο αφορά σε Στεγαστικά Δάνεια και παρουσιάζεται ιδιαίτερα μειωμένο σε σχέση με το Βασικό Επιτόκιο Τραπεζής που βρίσκεται στο 5,50%. Πρόκειται ουσιαστικά για τη μεγαλύτερη μείωση επιτοκίων στην αγορά, της τάξεως του 2,10%. Με το προνομιακό Βασικό Επιτόκιο Στεγαστικών Δανείων, το οποίο τίθεται σε ισχύ από 2/10/2009, η Alpha Bank παρέχει νέες φθηνότερες στεγαστικές λύσεις. Συγκεκριμένα, προσφέρει το χαμηλότερο βασικό

ALPHA BANK

κό επιτόκιο της αγοράς καθώς και το χαμηλότερο τελικό κυμαινόμενο επιτόκιο σε στεγαστικά δάνεια. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε περίπτωση που η ίδια συμμετοχή του πελάτη είναι πέραν του 30% το τελικό επιτόκιο είναι 4,65%! Τα προνομιακά επιτόκια σε συνδυασμό με τους ιδιαίτερα ευέλικτους όρους αποπληρωμής καθιστούν τα Alpha Στεγαστικά Δάνεια προσιτά σε όλους και δίνουν τη δυνατότητα στους πελάτες μας να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι με την ασφάλεια και τη σιγουριά για το μέλλον που προσφέρει η Alpha Bank.

INTERLIFE
INSURANCE COMPANY LTD
ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ EUREKO

«Κάνε μια καρδιά να χτυπά»

Με το σύνθημα «Κάνε μια καρδιά να χτυπά» πραγματοποιήθηκε Εθελοντική Αιμοδοσία στα κεντρικά γραφεία της Ασφαλιστικής εταιρείας Interlife. Η αιμοδοσία αποτελεί πλέον θεσμό για την εταιρεία αφού διεξάγεται κάθε χρόνο σε συνεργασία με την Τράπεζα Αίματος του Γενικού Νοσοκομείου. Η αιμοδοσία στέφθηκε με επιτυχία καθώς τόσο τα μέλη του προσωπικού όσο και οι ασφαλιστές ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στο κάλεσμα του συνανθρώπου τους. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους η Δρ. Στάλα Κιούπη, εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας και ο κ. Θεόδουλος Χαλαραμπίδης, Διευθυντής του Γ.Ε.Σ.Υ, οι οποίοι επαίνεσαν το φιλανθρωπικό έργο της Εταιρείας.

MARKETING / PUBLICS

Στίβος μας, Η ΖΩΗ!

Σε αυτό το Στίβο, Εσείς και Εμείς, συμμετέχουμε στον ωραιότερο αγώνα, για όσα κάνουν το Σήμερα καλύτερο, δημιουργώντας τα θεμέλια του Αύριο. Ενισχύουμε και στηρίζουμε όλες τις Αξίες που είναι κοινές για όλους μας: Πολιτισμό, Αθλητισμό, Περιβάλλον, Παιδεία και Υγεία.

Γιατί, χρόνια τώρα, Εσείς και Εμείς, μεγαλώνουμε μαζί.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ

Η Ε.Ε. και η οικονομική πτυχή του Κυπριακού

Συζητήσεις στη Λευκωσία και Λεμεσό

Ο Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας - ΟΡΕΚ-διοργάνωσε δύο ανοικτές συζητήσεις στη Λευκωσία και στη Λεμεσό με θέμα: «Η Ε.Ε. και η οικονομική πτυχή του Κυπριακού». Στη Λευκωσία, η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 21 Σεπτεμβρίου, στις 7.00 μ.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου). Στη Λεμεσό, η εκδήλωση έγινε την Τρίτη 22 Σεπτεμβρίου 2009, στις 7.00 μ.μ. στο Αμφιθέατρο «Πεύκιος Γεωργιάδης», ΤΕΠΑΚ (κτήριο παλαιού κτηματολογίου). Οι εκδηλώσεις αυτές σημείωσαν μεγάλη επιτυχία με τη συμμετοχή πολλών προσκεκλημένων από το πανεπιστημιακό, πολιτικό, οικονομικό και επιχειρηματικό κόσμο του τόπου μας.

Η εκδήλωση στη Λευκωσία τελούσε υπό την αιγίδα του ΚΕΒΕ και στη Λεμεσό υπό την αιγίδα του ΤΕΠΑΚ. Ομιλητές ήταν ο κ. Γιώργος Βασιλείου, τέως Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας για την ΕΕ, με θέμα ομιλίας: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως παράγοντας επίλυσης εθνικών προβλημάτων», ο κ. Μιχάλης Σαρρής, τέως Υπουργός Οικονομικών, Επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας για την Οικονομία, με θέμα ομιλίας: «Προοπτικές και Προκλήσεις μιας επανενωμένης οικονομίας» και ο κ. Γιόχαν Μπάρας, Οικονομικός Σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με θέμα ομιλίας: «Μια επανενωμένη Κύπρος μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο-ορισμένες θεωρήσεις».

Το περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ παρευρέθηκε στην εκδήλωση στη Λευκωσία, από όπου και τα στιγμιότυπα. Στην αρχή της εκδήλωσης μίλησε ο πρόεδρος του ΟΡΕΚ κ. Λάρκος Λάρκου. Στη συνέχεια απεύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος του ΚΕΒΕ κ. Μάνθος Μαυρομμάτης. Μετά τους ομιλητές ακολούθησαν πάμπολλες ερωτήσεις από τους παρευρισκόμενους.

Θέλουμε να συγχαρούμε την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος (Κύπρου) και ιδιαίτερα τον οικοδεσπότη κ. Μιχάλη Κόκκινο Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας στην Κύπρο, για την ευγενή παραχώρηση της αίθουσας εκδηλώσεων της Τράπεζας για εκδηλώσεις από Φορείς μη κερδοσκοπικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς.

**Speed up your work and
Save money with our
State of the art Services!**

ADSL 3 BitStream / Ethernet Connectivity

Business connectivity 1, 2, 4, 8, 10, 100, 1000 Mbps

VCMS Content Management System

Flexibility and ease to organize, customize and update your website

Hosting Services

Hosting on our secure windows and Linux locally hosted servers

Virtual Servers / Remote Access Services

Low cost combined with flexibility and freedom of a dedicated server without the need of hardware

Data Recovery Services

Securely and automatically backup your data online

Maintenance Services

Outsource your network maintenance for UNIX – WINDOWS – MAC

Ποντοπόρος Ναυτιλία:

Προσαρμόζεται στην κρίση, αλλά αντιμετωπίζει προκλήσεις

Οι Έλληνες πλοιοκτήτες επιβεβαιώνουν τον ηγετικό τους ρόλο στην αγορά

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ο κλάδος της ποντοπόρου ναυτιλίας παρουσίασε τον τελευταίο ενάμιση χρόνο, υπό το βάρος της διεθνούς οικονομικής κρίσης, ακραία μεταβλητότητα διανύοντας, σε διάστημα μόλις 6 μηνών, την απόσταση μεταξύ ενός ιστορικού υψηλού στις τιμές των σύνθετων ναύλων (Ιούνιος 2008) και ενός χαμηλού 12-ετίας (Δεκέμβριος 2008). Οι εξελίξεις αυτές αντανακλούν τόσο την κάμψη της διεθνούς ζήτησης για ναυτιλιακές υπηρεσίες - με εξαίρεση την Κίνα - όσο και την αβεβαιότητα αναφορικά με την επίδραση της εισόδου στην αγορά ενός εξαιρετικά υψηλού αριθμού νεότευκτων πλοίων εξαιτίας του πρωτόγνωρου επιπέδου παραγγελιών κατά την τελευταία διετία, καθώς και τις δυσκολίες χρηματοδότησης λόγω έλλειψης ρευστότητας στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, επιχειρεί να αξιολογήσει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές του κλάδου, μέσα σε ένα εξαιρετικά ευμετάβλητο περιβάλλον, δεδομένου του υψηλού επιπέδου παραγγελιών πλοίων, καθώς και την επίδραση του κλάδου στην εγχώρια και περιφερειακή οικονομική δραστηριότητα. Βασικό συμπέρασμα της ανάλυσης είναι ότι η επιβεβλημένη άσκηση μιας επιθετικής πολιτικής αναφορικά με τις ακυρώσεις και αποσύρσεις πλοίων θα επιτρέψει την εξισορρόπηση της αγοράς και τη διαμόρφωση των ναύλων σε αποδεκτά επίπεδα, μέσα σε ένα σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

• **Μια ισχυρή δοκιμασία μετά από μια περίοδο πρωτόγνωρης άνθησης...**

Ο κλάδος της ποντοπόρου ναυτιλίας βίωσε τα τελευταία χρόνια τον εντυπωσιακότερο ανοδικό κύκλο στην πρόσφατη ιστορία του ο οποί-

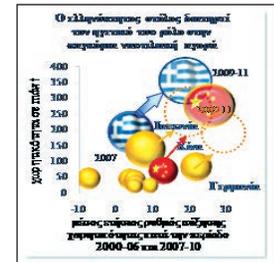
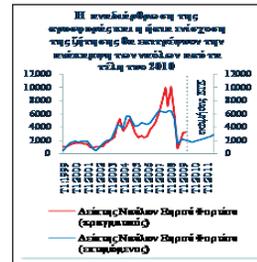
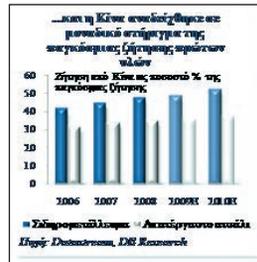
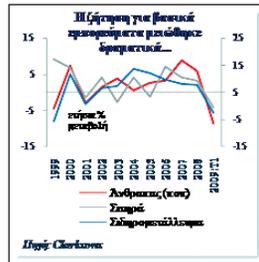
ος κορυφώθηκε με το ιστορικά υψηλό επίπεδο ναύλων στη αγορά ξηρού φορτίου που σημειώθηκε τον Ιούνιο του 2008 (400% πάνω από το 10-ετή του μέσο όρο). Κύριοι παράγοντες που συνετέλεσαν σε αυτή την πρωτόγνωρη άνθηση - ιδιαίτερα στην αγορά ξηρού φορτίου - ήταν οι ισχυροί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης παγκοσμίως, η ενίσχυση του ρόλου των αναδυομένων αγορών και ιδιαίτερα η ακόρεστη ζήτηση της Κίνας για πρώτες ύλες, σε συνδυασμό με τη σχετική έλλειψη διαθέσιμης χωρητικότητας ώθησαν του ναύλους - ιδιαίτερα στην αγορά ξηρού φορτίου - σε πρωτόγνωρα επίπεδα. Η αγορά επέδειξε αξιοσημείωτο δυναμισμό έως τα μέσα του 2008 (περίπου 1 χρόνο μετά την έναρξη της διεθνούς οικονομικής κρίσης) υποστηριζόμενη από τις ανταχές των αναδυομένων αγορών και τη συνεχιζόμενη υστέρηση στη διαθεσιμότητα νέων πλοίων.

Η κλιμάκωση όμως της διεθνούς οικονομικής κρίσης κατά το 3ο τρίμηνο του 2009 συμπάρεσε στη δίνη της ολόκληρη την παγκόσμια οικονομία, συρρικνώνοντας δραματικά το διεθνές εμπόριο και ωθώντας τις τιμές των ναύλων σε ελεύθερη πτώση της τάξης του 93% , το Δεκέμβριο του 2008, από τα υπερβολικά υψηλά επίπεδα που είχαν φθάσει έξι μήνες νωρίτερα. Η πτώση οξύνθηκε από το γεγονός ότι από το

2006 έως και τα μέσα του 2008 οι πλοιοκτήτες ενθαρρυνόμενοι από την ισχυρή δυναμική της ζήτησης προέβησαν σε ένα πρωτόγνωρο σε μέγεθος πρόγραμμα παραγγελιών κατασκευής νέων πλοίων - με αναμενόμενο διάστημα παράδοσης των πλοίων την τριετία 2009-2011- το οποίο ανήλθε στο 63% της διαθέσιμης χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου στα τέλη του 2008.

• **...ακολουθήθηκε από μια "made-in-China" ανάκαμψη της αγοράς κατά το 1ο εξάμηνο του 2009...**

Η δυναμική ανάκαμψη της ζήτησης της Κίνας για πρώτες ύλες και κυρίως σιδηρομετάλλευμα -που αποτελεί το κυριότερο εμπόρευμα στις μεταφορές χύδην φορτίου- βελτίωσε σημαντικά την εικόνα της αγοράς, κατά το Α' τρίμηνο του 2009, ωθώντας του ναύλους του ξηρού φορτίου πάνω από τις 4000 μονάδες τον Ιούνιο, ήτοι 600% υψηλότερα από το χαμηλό του Δεκεμβρίου. Η Κίνα εκμεταλλευόμενη τη σημαντική διόρθωση στις τιμές των πρώτων υλών και ειδικά των μετάλλων, καθώς και την ώθηση στην εγχώρια ζήτηση από την εφαρμογή ενός ιδιαίτερα δαπανηρού δημοσιονομικού προγράμματος στήριξης της κινεζικής οικονομίας, αύξησε σημαντικά τη ζήτηση για μεταφορική χωρητικότητα, ενθαρρύνοντας την επανασυσσώρευση αποθε-

μάτων πρώτων υλών και υποκαθιστώντας σε κάποιες περιπτώσεις και την εγχώρια παραγωγή με εισαγωγές. Κατά συνέπεια, ο ρυθμός συγκρίκνωσης του δια θαλάσσης εμπορίου, σε ετήσια βάση, περιορίστηκε περίπου στο μισό από ότι εκτιμόταν αρχικά (-4.7% το Α' εξάμηνο του 2009 συγκριτικά με εκτιμήσεις για μείωση της τάξης του 6-7% σε ετήσια βάση).

• **...υποβοηθούμενη από επιτυχείς τακτικές διαχείρισης της υπερβάλλουσας δυναμικότητας και ευνοϊκούς συγκυριακούς παράγοντες...**

Οι παραδόσεις νεότευκτων πλοίων κατά το Α' εξάμηνο του 2009 υστέρησαν σημαντικά του αρχικού προγράμματος αναγκλώντας τόσο αιτήματα των πλοιοκτητών όσο και αντικειμενικές δυσκολίες υλοποίησης εκ μέρους των ναυπηγείων (λόγω του εξαιρετικά υψηλού φόρτου παραγγελιών τα προηγούμενα χρόνια και τις δυσκολίες εξεύρεσης επαρκούς χρηματοδότησης), με αποτέλεσμα να αμβλυνθούν οι πιέσεις από το σκέλος της προσφοράς (οι εκτιμώμενες παραδόσεις νέων πλοίων στο Α' εξάμηνο του 2009 αντιστοιχούν μόνο στο 14% των συνολικών αναμενόμενων παραδόσεων για το 2009, σε όρους χωρητικότητας). Παράλληλα, οι καθυστερήσεις στην εκφόρτωση των πλοίων λόγω της αυξημένης κίνησης στα λιμάνια της Κίνας και η χρήση δεξαμενοπλοίων για αποθήκευση πετρελαίου με σκοπό την μεταπώλησή του μετά από κάποιο χρονικό διάστημα σε υψηλότερες τιμές, μείωσαν τη διαθέσιμη χωρητικότητα του παγκόσμιου στόλου κατά 5% περίπου, διευκολύνοντας την ανάκαμψη των ναύλων.

• **...οι οποίοι όμως δεν επαρκούν για να υποστηρίξουν τιμές ναύλων σε επίπεδα ανάλογα με αυτά του Β' τριμήνου του 2009**

Είναι αμφίβολο εάν η ζήτηση από την Κίνα θα διατηρήσει τη δυναμική του Α' εξαμήνου του 2009, ενώ η ενίσχυση της διεθνούς ζήτησης, υπό το επικρατέστερο σενάριο ήπιας ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας, αναμένεται να είναι συγκρατημένη. Το υπόδειγμα διεθνούς ζήτησης για διακίνηση εμπορευμάτων της Δ/σης Οικονομικής Ανάλυσης της ΕΤΕ υποδεικνύει ότι θα απαιτηθούν 2 χρόνια προκειμένου το επίπεδο

ζήτησης τόσο στην αγορά ξηρού φορτίου, όσο και πετρελαίου και πετρελαιοειδών να επανέλθει στο μέσο επίπεδο του 2008 με τον ετήσιο ρυθμό αύξησης της ζήτησης να διαμορφώνεται το 2010 και το 2011 στο 4,9% και στο 7% αντίστοιχως. Κατά συνέπεια η είσοδος στην αγορά ενός σημαντικού αριθμού νεότευκτων πλοίων δυσχεραίνει την εξισορρόπηση της ναυτιλιακής αγοράς.

• **Ο περιορισμός της αναμενόμενης χωρητικότητας του παγκόσμιου στόλου, μέσω ακυρώσεων παραγγελιών, αναβολών παραδόσεων νέων πλοίων και διαλύσεων παλαιότερων, αποτελεί το βασικό εξισορροπητικό μηχανισμό για την αγορά την επόμενη διετία**

Η χωρητικότητα των, υπό παραγγελία, πλοίων στα τέλη του 2008 υπερέβη το 60% της χωρητικότητας του υφιστάμενου στόλου προσιωvίζοντας ένα σημαντικό επίπεδο πλεονάζουσας προσφοράς την επόμενη διετία που θα μπορούσε να ωθήσει το βαθμό χρησιμοποίησης του στόλου σε εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο πιέζοντας τους ναύλους ξηρού φορτίου χαμηλότερα από τις 1500 μονάδες. Ωστόσο η Δ/ση Οικονομικής Ανάλυσης της ΕΤΕ εκτιμά ότι το συνολικό επίπεδο των ακυρώσεων παραγγελιών θα ανέλθει τελικά στο 40% του συνόλου των παραγγελιών (ήτοι, σε όρους μεταφορικής ικανότητας,

περίπου 100 εκατ. dwt - τόνοι καθαρού βάρους) συγκριτικά με ένα τρέχον εκτιμώμενο μέγεθος στόλου της τάξης των 418 εκατ. dwt) αναγκλώντας μια επιβεβλημένη προσαρμογή στις αναμενόμενες συνθήκες ζήτησης καθώς και την αδυναμία χρηματοδότησης ενός σημαντικού τμήματος των παραγγελιών. Οι ακυρώσεις αυτές σε συνδυασμό με 70 εκατ. dwt διαλύσεων πλοίων ηλικίας άνω των 25 ετών επαρκούν για να επιτρέψουν μια σταδιακή ανάκαμψη του βαθμού χρησιμοποίησης της μεταφορικής χωρητικότητας του στόλου ξηρού φορτίου προς το 10-ετή του μέσο όρο (87%) μέχρι το 2011. Υπό αυτό το σενάριο οι τιμές ναύλων ξηρού φορτίου αναμένεται να μειωθούν κάτω από τις 2000 μονάδες το 2010 και να υπερβούν, εκ νέου τις 3000, μονάδες προς τα τέλη του 2011. Μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να θεωρηθεί ως απόλυτα ικανοποιητική δεδομένου του μεγέθους της τρέχουσας ανισορροπίας στην αγορά, επιτρέποντας παράλληλα την κερδοφόρα εκμετάλλευση του στόλου ξηρού φορτίου κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Αναφορικά με την αγορά δεξαμενοπλοίων, εκτιμάται ότι η ανισορροπία ζήτησης/προσφοράς - παρά την ασθενή ανάκαμψη της κατανάλωσης πετρελαίου και πετρελαιοειδών - είναι επίσης διαχειρίσιμη δεδομένου του χαμηλότερου επιπέδου παραγγελιών (οι οποίες αντι-

στοιχούσαν περίπου στο 38% της διαθέσιμης χωρητικότητας το 2008) καθώς και της ύπαρξης παλαιότερων πλοίων μονού τοιχώματος τα οποία θα μπορούσαν να αποσυρθούν μέχρι το 2011. Εκτιμάται ότι το συνολικό επίπεδο ακυρώσεων/αναβολών παραγγελιών θα ανέλθει στα 40 εκατ. dwt (με το τρέχον μέγεθος του στόλου δεξαμενοπλοίων να ανέρχεται στα 390 εκατ. dwt) το οποίο σε συνδυασμό με την απομάκρυνση άλλων 35 dwt παλαιών πλοίων θα οδηγήσει το βαθμό χρησιμοποίησης της μεταφορικής δυναμικότητας του στόλου των τάνκερ στο 81% το 2010 και στο 84% το 2011 και τις τιμές ναύλων της συγκεκριμένης αγοράς σημαντικά υψηλότερα από τα τρέχον επίπεδο τους (κατά 25 και 50% για το 2010 και το 2011 αντιστοίχως).

• **Οι Έλληνες πλοιοκτήτες επιβεβαιώνουν τον ηγετικό τους ρόλο στην αγορά αν και παραμένουν αντιμέτωποι με πρωτόγνωρες προκλήσεις**

Ο ελληνόκτητος στόλος διατηρεί την ηγετική του θέση στην αγορά παραμένοντας ο με-

γαλύτερος στον κόσμο (αντιπροσωπεύοντας το 15% της παγκόσμιας χωρητικότητας) παρά το σφοδρό ανταγωνισμό από άλλες χώρες και ιδιαίτερα από την Άπω Ανατολή. Παράλληλα συνεχίζεται η ποιοτική αναβάθμιση και ανανέωση του με τη μέση ηλικία των πλοίων να μειώνεται περαιτέρω στα 11.9 έτη συγκριτικά με 12.9 έτη για το μ.ο. του παγκόσμιου στόλου. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες επέδειξαν αξιοσημείωτα αντανακλαστικά με το ξέσπασμα της κρίσης προβαίνοντας σε σημαντικές πωλήσεις παλαιότερων πλοίων πριν από την κατακρήμνιση των τιμών τους, στα τέλη του 2008, ενώ εμφανίζονται - μαζί με τους Κινέζους - ως οι πιο ενεργοί στην εκμετάλλευση αγοραστικών ευκαιριών στην αγορά νεότευκτων πλοίων κατά το Α' εξάμηνο του 2009. Δεδομένου του διεθνούς περιβάλλοντος, μια αναπροσαρμογή των παραγγελιών των ελληνικών πλοιοκτητών με μείωση κατά 28% και 36% του εκτιμώμενου συνολικού αποθέματος παραγγελιών δεξαμενοπλοίων και πλοίων μεταφοράς ξηρού φορτίου αντιστοίχως, θεωρείται εύλογη, επιτρέποντας ωστόσο τη διατήρη-

ση ενός σταθερού μεριδίου στον παγκόσμιο στόλο σε όρους χωρητικότητας. Ωστόσο οι ανταγωνιστικές πιέσεις αναμένεται να οξυνθούν εξαιτίας τόσο του εντεινόμενου ανταγωνισμού από τους δυναμικά αναπτυσσόμενους ναυτιλιακούς κλάδους χωρών της Άπω Ανατολής - που απολαμβάνουν σε πολλές περιπτώσεις κρατικής στήριξης και προνομιακής πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα (βλ. Κίνα και Κορέα) - καθώς και της αυξημένης διαπραγματευτικής ισχύος ισχυρών εταιριών εξόρυξης βιομηχανικών μεταλλευμάτων. Η σημαντική κάμψη των διεθνών τιμών ναύλων και της δραστηριότητας στον τομέα, και η αναμενόμενη συγκρατημένη ανάκαμψη της ζήτησης κατά την επόμενη διετία, αναμένεται να οδηγήσουν σε μείωση των καθαρών εσόδων από τη ναυτιλία το 2009, για πρώτη φορά την τελευταία δεκαετία, με αποτέλεσμα η επίδραση στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης να είναι αρνητική το 2009 και το 2010 -της τάξης των 0,4 ποσοστιαίων μονάδων ετησίως - και να επανέλθει σε θετικό έδαφος (0,3 ποσοστιαίες μονάδες) το 2011.

Εξελίξεις στην Ελληνική Οικονομία

Μολονότι η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην ευρωζώνη ήταν ραγδαία κατά το Α' εξάμηνο του έτους (-4.7% σε ετήσια βάση), στην Ελλάδα η οικονομική δραστηριότητα ήταν, κατά την ίδια περίοδο, στάσιμη αλλά με τάσεις περαιτέρω κάμψης. Στο Β' εξάμηνο του έτους, η αρνητική επίδραση από την κρίση αναμένεται να ενταθεί, κυρίως λόγω της μείωσης της τουριστικής δραστηριότητας η οποία, σε όρους εισπράξεων εκτιμάται ότι θα συρρικνωθεί κατά 15% περίπου.

Η πιο επεκτατική όμως, από το αναμενόμενο, δημοσιονομική πολιτική καθώς και οι ενδείξεις βελτίωσης του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος μας οδηγούν σε ανοδική αναθεώρηση των προβλέψεων για την οικονομική δραστηριότητα με το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ να αναμένεται στο -1.2% για το σύνολο του έτους συγκριτικά με -1.4% που ήταν η πρόβλεψή μας στις αρχές Ιουνίου - και στο +0.6% το 2010. Οι πιο σημα-

Ελλάδα: Μακροοικονομικές Προβλέψεις			
	2008	2009*	2010*
ΑΕΠ (ετήσια μεταβολή)	2,9	-1,2	0,6
Πληθωρισμός (ετήσια μεταβολή)	4,2	1,2	2,5
Ελλείμμα Ισοζ. Τρεχουσών Συναλ. (% ΑΕΠ)	14,5	10,5	9,0
Ποσοστό ανεργίας	7,7	9,5	10,0
ΑΕΠ Ευροζώνης (ετήσια μεταβολή)	0,6	-4,0	0,3
Τιμή πετρελαίου (σε ευρώ, ετήσιος μ.ο.)	66,0	45,0	57,0

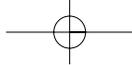
Πηγή: ΕΤΕΚ, Εμπ. Επισκόπηση και ΕΣΥΕ

ντικές πηγές αβεβαιότητας για την αναπτυξιακή επίδοση της ελληνικής οικονομίας σχετίζονται προφανώς με το εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον αλλά και την καταναλωτική συμπεριφορά των νοικοκυριών εξαιτίας της επιδείνωσης των συνθηκών στην αγορά εργασίας (η απασχόληση συρρικνώθηκε κατά -0,7% σε ετήσια βάση το Α' εξάμηνο του 2009), και παρά τη σχετικά ισχυρή αύξηση των πραγματικών μισθών (3% ετησίως το 2009). Η στάση της δημοσιονομικής πολιτικής συνιστά επίσης έναν ακόμη παράγοντα αβεβαιότητας για το 2010. Ο ρυθμός μεταβολής του ΔΤΚ εκτιμάται ότι θα επιτα-

χυνθεί σταδιακά στο υπόλοιπο του έτους από το ελάχιστο επίπεδο του 0,5%, στο οποίο διαμορφώθηκε την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου, καθώς η ευνοϊκή επίδραση από την πτωτική πορεία των τιμών του πετρελαίου, σε ετήσια βάση, εξασθενεί. Εντούτοις, ο πληθωρισμός θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα κατά μέσο όρο το 2009. Οι χαμηλότερες τιμές πετρελαίου και η σημαντική μείωση των εισαγωγών κεφαλαιουχικών και διαρκών καταναλωτικών αγαθών εκτιμάται ότι θα υπερ-αντισταθμίσουν την επίδραση από τη μείωση των εσόδων από εξαγωγές οδηγώντας σε συρ-

ρίκνωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά περίπου 4 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, στο 10,5% για το σύνολο του έτους (το χαμηλότερο επίπεδο από το 2005). Η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας, οι έκτακτες δαπάνες στήριξης ευπαθών ομάδων και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, σε συνδυασμό με τις χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες και τη συνήθη επίδραση του εκλογικού κύκλου στα δημόσια οικονομικά, αναμένεται να οδηγήσουν το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε επίπεδο σημαντικά υψηλότερο από το 5% του ΑΕΠ που ήταν το 2008.

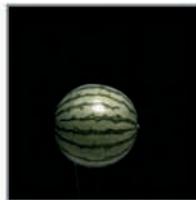

Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου | Ενέργεια ζωής!

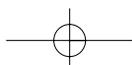
PARTNERS / Υ&Ρ

Χωρίς κράνος ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙΣ.

Φόρα πάντα το κράνος σου. Σώζει ζωές!

Οδηγώ με συνείδηση. Σέβομαι τη ζωή.
Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Ενέργεια ζωής.

Συνέδριο «Ναυτιλιακή Κύπρος 2009»

Με την ευκαιρία του Συνεδρίου «Ναυτιλιακή Κύπρος 2009» που πραγματοποιήθηκε στο «Κέντρο Ευαγόρας Λανίτης» στη Λεμεσό, μεταξύ 27-30 Σεπτεμβρίου, δόθηκε διάσκεψη τύπου την Παρασκευή, 11 Σεπτεμβρίου 2009 στη Δημοσιογραφική Εστία στη Λευκωσία. Η παρουσίαση του συνεδρίου «Ναυτιλιακή Κύπρος» έγινε από τον πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής και Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κ. Μάκη Κωνσταντινίδη, καθώς επίσης και από εκπροσώπους του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας και του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου. Όπως ανέφεραν οι διοργανωτές, το Συνέδριο «Ναυτιλιακή Κύπρος» απέκτησε μεγάλη εμβέλεια, γεγονός που το κατατάσσει σαν ένα από τα μεγαλύτερα ναυτιλιακά συνέδρια στον κόσμο, προσελκύοντας παράγοντες από την παγκόσμια ναυτιλιακή σκηνή.

Κατά την διάρκεια της διάσκεψης, ο κ. Κωνσταντινίδης αναφέρθηκε γενικότερα στην Κυπριακή Ναυτιλία,

τονίζοντας ότι η Κύπρος αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα ναυτιλιακά κέντρα στον κόσμο, με ολοκληρωμένη υποδομή σε όλους τους τομείς της ναυτιλίας.

Η ναυτιλιακή πολιτική της Κυπριακής Κυβέρνησης εδράζεται, είπε, σε τρεις πυλώνες: ποιότητα, αξιοπιστία και ανταγωνιστικότητα.

«Η διατήρηση ενός στόλου υψηλής ποιότητας και η αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών προτύπων ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος, αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της χώρας μας για διατήρηση μιας ποι-

οτικής ναυτιλίας», ανέφερε χαρακτηριστικά. Η βελτίωση της ποιότητας του Κυπριακού στόλου αποδεικνύεται από το γεγονός ότι η Κύπρος συμπεριλαμβάνεται στη Λευκή Λίστα του Μνημονίου Συνεννόησης των Παρισίων και του Μνημονίου Συνεννόησης του Τόκιο για τον έλεγχο πλοίων από τα κράτη λιμένα. Έχει επίσης αφαιρεθεί από τη Λίστα Προτεραιότητας Ελέγχου της Ακτοφυλακής των Η.Π.Α.

Ο κ. Κωνσταντινίδης πρόσθεσε ότι η Κύπρος διατηρεί ένα αξιόπιστο Νηολόγιο και ακολουθεί με συνέπεια και αξιοπιστία μια ολοκλη-

ρωμένη και πολυδιάστατη ναυτιλιακή πολιτική. Αυτό διαφαίνεται και από την έντονη παρουσία της στα διεθνή ναυτιλιακά κέντρα, όπως το Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό και το Διεθνή Οργανισμό Εργασίας, τόνισε. Επίσης, συμμετέχει ενεργά στις διάφορες επιτροπές και ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασχολούνται με θέματα ναυτιλίας, έχοντας σημαντική συμβολή στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ναυτιλιακής πολιτικής.

Συνεχίζοντας, ο κ. Κωνσταντινίδης επεσήμανε ότι πέραν της ποιότητας και αξιοπιστίας της κάθε σημαίας, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η ανταγωνιστικότητα της. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η Κύπρος προσφέρει μια σειρά από δημοσιονομικά και οικονομικά κίνητρα τα οποία την καθιστούν ανταγωνιστική διεθνώς. Ανάμεσα σε άλλα, η Κύπρος προσφέρει ανταγωνιστικά τέλη εγγραφής πλοίων και φόρους χωρητικότητας. Επιπρόσθετα, διατηρεί ένα πολύ ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς για πλοιοκτήτριες και πλοιοδιαχειρίστριες εταιρείες.

Συνάντηση του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου και τον Υπουργό Εσωτερικών

Το Κυπριακό Ναυτιλιακό Επιμελητήριο είχε την Πέμπτη, 10 Σεπτεμβρίου 2009, συνάντηση με τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, Δρ. Αθανάσιο Ορφανίδη. Η Συνάντηση πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία. Παρόντες εκ μέρους του Επιμελητηρίου ήταν ο Πρόεδρος, Καπ. Eugen Adamí, και ο Γενικός Διευθυντής, κ. Θωμάς Α. Καζάκος.

Κατά την διάρκεια της συνάντησης, ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου ενημέρωσε τον Δρ. Ορφανίδη για τα τρέχοντα θέματα που απασχολούν την Κυπριακή Ναυτιλία σήμερα, μεταξύ άλλων και το σημαντικό θέμα του φορολογικού συστήματος των Ναυτιλιακών Εταιρειών. Έγινε επίσης ιδιαίτερη αναφορά στην πρόσφατη μεγάλη επιτυχία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε

σχέση με την φορολόγηση των εταιρειών πλοιοδιαχείρισης. Η αντιπροσωπεία του Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου είχε επίσης παρόμοια συνάντηση την ίδια ημέρα με τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Νεοκλή Συλικιώτη, στα πλαίσια μια προσπάθειας συνεχούς ενημέρωσης της Κυβέρνησης για τις

τρέχουσες εξελίξεις σε σχέση με την Κυπριακή Ναυτιλία. Τόσο ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, όσο και ο Υπουργός Εσωτερικών, επαναβεβαίωσαν την δέσμευση για στενή συνεργασία τους με το Ναυτιλιακό Επιμελητήριο και την στήριξη τους προς τη Κυπριακή Ναυτιλία γενικότερα.

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΚΟΑΠ)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (CAPO)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007-2013

Το πρόγραμμα επταετούς διάρκειας, καλύπτει όλη την επικράτεια στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος και έχοντας ως προηγούμενο παράδειγμα την επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 – 2006, το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης θα συμβάλει περαιτέρω στην αναζωόγνση της κυπριακής υπαίθρου και της αγροτικής οικονομίας.

Το συνολικό ποσό δημόσιας δαπάνης ανέρχεται στα €325.047.148 με το 50% να καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το υπόλοιπο από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών.
 Αρωγός και συμπαράστατης του Αγροτικού μας Κόσμου!

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ 4 ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ:

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1

Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας του Γεωργικού και Δασοκομικού Τομέα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

Βελτίωση του Περιβάλλοντος και της Υπαίθρου

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3

Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας, βελτίωση ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4

"Leader"

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης: Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Μιχαήλ Κουτσόφτα 20, 2000 Λευκωσία,

Τηλ.: 22557777, Φαξ: 22557755

www.capo.gov.cy

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ

77771999

Πτώση 95% για τις μετοχές του κλάδου!

Ανασυγκρότηση στη ρωσική αγορά ακινήτων

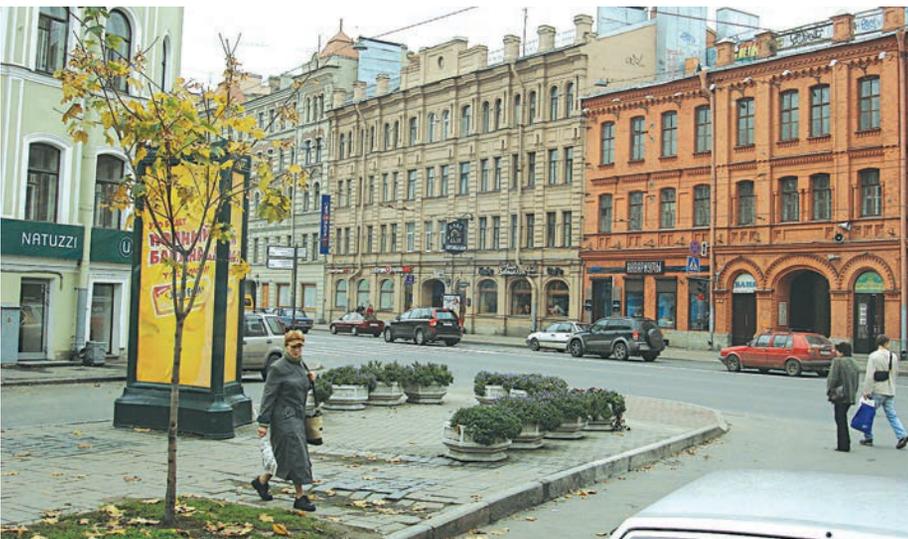
• Του Ανδρέα Αναστασίου

Στην περίοδο πριν από την εκδήλωση της κρίσης που προκάλεσε η φούσκα των ακινήτων στις ΗΠΑ, επενδυτές στη ρωσική αγορά έσπευσαν να επενδύσουν δισεκατομμύρια δολάρια συμμετέχοντας σε πλήθος αρχικών δημοσίων εγγραφών εταιρειών του κλάδου, σαν να καθοδηγούνταν από την πεποίθηση ότι η ζήτηση και οι τιμές των ρωσικών ακινήτων και των συναφών μετοχών θα κινούνταν εσαεί ανοδικά και μόνον ανοδικά. Η υπεραισιοδοξη αυτή προσδοκία βεβαίως όχι μόνο διαψεύστηκε, αλλά το όνειρο έγινε εφιάλτης για όσους είχαν ανοιχτεί πολύ στην αγορά, καθώς οι χρηματοδοτήσεις προς τις εταιρείες ανάπτυξης ακινήτων και τους πελάτες τους στέρεψαν, ενώ οι τιμές των εμπορικών ακινήτων και των κατοικιών υποχώρησαν δραστικά: κατά 30% έως 50% το τελευταίο δωδεκάμηνο, χωρίς ο κατήφορος να έχει ακόμη σταματήσει.

Αλήθεια είναι ότι οι αγορές ακινήτων και οι μετοχές του κλάδου επλήγησαν σοβαρά -τους τελευταίους 12 μήνες- σε πολλά μέρη του κόσμου, πουθενά όμως οι επιπτώσεις δεν προσέγγισαν καν τις καταστροφικές συνέπειες που η κρίση επέφερε στις αποτιμήσεις της ρωσικής αγοράς. Σύμφωνα με έρευνα που έγινε σε παγκόσμιο επίπεδο, η μέση υποχώρηση του κλάδου στις αναδυόμενες αγορές ήταν της τάξης του 40%, ενώ στο ίδιο διάστημα οι ρωσικές αποτιμήσεις έπεφταν 95% χαμηλότερα, τοποθετώντας τη Ρωσία στη χειρότερη θέση όλων των μεγάλων οικονομιών από πλευράς επιδόσεων του κλάδου ακινήτων. Η «φούσκα» σε όλο της το μεγαλείο...

Ακόμη «αρκούδες»

Παρ' όλο που οι αποτιμήσεις έχουν πλέον καταρρεύσει, ο κ. Thies Ziemke, γενικός διευθυντής της ρωσικής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίων ParusKreml Capital Management, θεωρεί ότι οι «αρκούδες» ελέγχουν ακόμη την αγορά ακινήτων, καθώς η εκτεταμένη μόχλευση των εμπλεκόμενων σε αυτήν, αλλά και σοβαρά ζητήματα σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση, είναι παράγοντες που δεν επιτρέπουν -ακόμη και τώρα, μετά την τεράστια κατρακύλα- ιδιαίτερη αισιοδοξία για αντιστροφή του κλίματος και ανάκαμψη. «Δεν κρίνουμε τις επεν-

✓ Το 2008, οι εταιρείες ανάπτυξης ακίνητης περιουσίας στη Ρωσία επλήγησαν από ένα βίαιο συνδυασμό ραγδαίας συρρίκνωσης των χρηματοδοτικών τους επιλογών και δραστηκής μείωσης της ζήτησης εκ μέρους των εν δυνάμει πελατών, συγκυρία που οδήγησε τις αποτιμήσεις των μετοχών τους σε κατάρρευση.

δύσεις μας μόνο βάσει της πιθανής μελλοντικής αξίας τους, αλλά και βάσει της σημερινής», εξηγεί ο κ. Ziemke.

Ο Evgeny Fetisov, γενικός διευθυντής της Da Vinci Capital Management, τηρεί μια εξ ίσου κυνική στάση σχετικά με την αξία των μετοχών εταιρειών εκμετάλλευσης ακινήτων. «Οι καλές εποχές παρήλθαν για τον κλάδο real estate», δηλώνει. «Το βασικό πρόβλημα του κλάδου είναι να εξασφαλίσει χρηματοδότηση. Οι περισσότερες τράπεζες είτε αδυνατούν είτε δεν είναι πρόθυμες να δανείσουν τις επιχειρήσεις του χώρου. Χωρίς μόχλευση οι εταιρείες δεν μπορούν να αναπτυχθούν και, κατά συνέπεια, η ρωσική αγορά ακινήτων είναι καταδικασμένη να βαλτώσει για τα επόμενα τρία με τέσσερα χρόνια.»

Ο Neil Smith, γενικός διευθυντής της Florin Investment Management, συμφωνεί. «Δεν υπάρχει πιθανότητα ανάκαμψης του κλάδου σε σύντομο χρονικό διάστημα», λέει. «Φυσικά και τα ξένα funds ακινήτων δεν συνωστίζονται στην 'ουρά' για να αδράξουν τις ρωσικές 'ευκαιρίες'.

Γιατί να διακινδυνεύσουν εδώ, επιδιώκοντας απόδοση 15%-16%, ενώ μπορούν να έχουν ένα ευκολότερο και ασφαλέστερο 12%-13% στο Ηνωμένο Βασίλειο;» Ο κ. Smith προσθέτει ότι η αγορά ακινήτων της Ρωσίας αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα των υπερβολών που σημειώθηκαν κατά την -τροφοδοτούμενη από τις αγορές πρώτων υλών- οικονομική ανάπτυξη της περιόδου 2000-2007, ανάπτυξη που έκανε τις τιμές των ακινήτων να απολέσουν επαφή με την οικονομική πραγματικότητα. «Οι επενδυτές ενεργούσαν σαν να έπαιζαν με ψεύτικα χρήματα. Πώς αλλιώς μπορεί να εξηγηθεί η επένδυση 30 χιλιάδων δολαρίων ανά τετραγωνικό μέτρο για ένα διαμέρισμα στη Μόσχα; Σε μια χώρα με πρακτικώς απεριόριστες εδαφικές εκτάσεις, δεν υπάρχει απολύτως καμία λογική αιτιολόγηση για τέτοια επίπεδα τιμών.»

Ο κ. Fetisov της Da Vinci εκφράζει μια παρόμοια άποψη. «Δεν υπάρχει κανείς λόγος που να καθιστά τις κατοικίες στη Μόσχα ακριβότερες από εκείνες στο Παρίσι ή το Λονδίνο. Το εργατικό κόστος και το κόστος των υλικών είναι χαμηλότερο, οι μισθοί γενικώς είναι χαμηλότεροι, ενώ η συνολική υποδομή είναι πολύ χειρότερη», σχολιάζει.

Εκποιούν για να επιβιώσουν

Η κατάσταση οδήγησε εταιρείες εκμετάλλευσης ακινήτων, που διέθεταν και άλλους κλάδους δραστηριότητας, να εκποιήσουν τέτοιες μονάδες με σχετικά υψηλότερη αξία και δυνατότητα εξεύρεσης αγοραστών, προκειμένου να

αντιμετωπίσουν τις σημαντικές δυσχέρειες που τους προκαλεί η έλλειψη ρευστότητας. Άλλοι developers βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις με τράπεζες, προκειμένου να ρυθμίσουν και αναχρηματοδοτήσουν τις οφειλές τους, ενώ επίσης έχουν καταφύγει σε ειδικούς συμβούλους ή επιδιώκουν στρατηγικές συμμαχίες με μεγάλους ομίλους, με στόχο τη συνολική αναδιάρθρωσή τους. Βασισμένος σε έρευνα που διεξήγαγε η Renaissance Capital, ο αναλυτής της εταιρείας Jerpe De Boer λέει ότι το συνολικό χρέος του κλάδου ανέρχεται σε 80 δισ. δολάρια. «Η εντύπωση που έχουμε αποκομίσει είναι ότι οι περισσότεροι developers συζητούν ήδη με τις τράπεζες σχετικά με την αναδιάρθρωση του χρέους τους», λέει ο κ. De Boer, που συμπληρώνει: «Πολλοί developers βάζουν τις δραστηριότητές τους σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στην πεποίθησή τους ότι θα μπορούσαν συνεχώς να τον ανανεώνουν». Αντιμετωπίζουν, λοιπόν, πρόσθετο σημαντικό πρόβλημα, καθώς είτε έχουν ξοδέψει όλα τα κεφάλαια που δανείστηκαν, για να κτίσουν επαγγελματικούς χώρους που τώρα παραμένουν αναξιοποίητοι και φυσικά χωρίς έσοδα, είτε υπολόγιζαν να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξή τους προβαίνοντας σε προπωλήσεις κατοικιών.

Ο κ. De Boer θεωρεί ότι η δυνατότητα των εταιρειών εκμετάλλευσης ακινήτων να επαναδιαπραγματευθούν και αναδιρθώσουν το χρέος τους θα βασισθεί, εν πολλοίς, στις προοπτικές που οι δανειστές ή οι νέοι επενδυτές βλέπουν ότι διαγράφονται για τον κλάδο. Για την ακρίβεια, αν αυτοί θεωρούν ότι ο κλάδος μπορεί να ανακάμψει χωρίς δικές τους επανειλημμένες «ενέσεις» ρευστότητας. «Υπάρχει τεράστια διαφορά μεταξύ των προσδοκιών που μπορεί κανείς να έχει από ένα ημιτελές έργο και των απτών οφελών που προκύπτουν από ένα ακίνητο που βρίσκεται ήδη σε χρήση και αποδίδει κάποιο έσοδο», επισημαίνει ο κ. De Boer, ενώ αναφορικά με την πιθανότητα εισροής ξένων κεφαλαίων στον κλάδο, που διψάει για χρηματοδότηση, δηλώνει: «Καλώς ή κακώς, σήμερα υπάρχει ελάχιστο μόνο διεθνές ενδιαφέρον για τον κλάδο ακινήτων της Ρωσίας, οπότε οι developers θα πρέπει να βρουν εγχώριες λύσεις στο πρόβλημα της έλλειψης ρευστότητας».

Τραπεζική υποστήριξη

Από τα λίγα ενθαρρυντικά σημεία στην υπόθεση είναι το γεγονός ότι οι μεγάλες κρατικές τράπεζες είναι διατεθειμένες και ικανές να υποστηρίξουν τον κλάδο. «Είμαστε ακόμη πρόθυμοι να παράσχουμε χρηματοδότηση σε εταιρεί-

✓ **Οι επενδυτές ενεργούσαν σαν να έπαιζαν με ψεύτικα χρήματα. Πώς αλλιώς μπορεί να εξηγηθεί η επένδυση 30 χιλ. δολ. ανά τ.μ. για ένα διαμέρισμα στη Μόσχα; Σε μια χώρα με πρακτικώς απεριόριστες εδαφικές εκτάσεις δεν υπάρχει απολύτως καμία λογική αιτιολόγηση για τέτοια επίπεδα τιμών.**

ες ακινήτων, ειδικά μάλιστα σε οικιστικά εγχειρήματα που υλοποιούνται από πιστωτικούς κατασκευαστές», λέει και ο James Corrigan, παγκόσμιος επί κεφαλής real estate του τομέα επενδυτικής τραπεζικής στην VTB Capital. Εξηγεί, επίσης, ότι η VTB Capital επιδιώκει την απόκτηση συμμετοχών σε στοιχεία ενεργητικού του χώρου των ακινήτων σε συνεργασία με διεθνείς συνεταιρείους.

«Διαθέτουμε την τοπική γνώση και εμπειρία ώστε να διαχειρισθούμε ακίνητα εδώ στη Ρωσία», λέει ο κ. Corrigan. Αν και υπάρχει εκτεταμένη εικοτολογία περί του ότι διεθνή επεν-

δυτικά funds του real estate θα επιδιώξουν να αποκτήσουν ακίνητα «αντί πινακίου φακής», ο κ. Corrigan επισημαίνει ότι -μέχρι στιγμής- πολύ λίγη σχετική δραστηριότητα έχει όντως εκδηλωθεί. «Υπάρχει πράγματι πολλή προθυμία από πιθανούς αγοραστές, αλλά παράλληλα και πολλή διστακτικότητα από τους εν δυνάμει πωλητές», εξηγεί. Εκτιμά ότι το μεγαλύτερο ενδιαφέρον θα εκδηλωθεί για τις «ναυαρχίδες» των σχετικών επενδύσεων, κυρίως σε ακίνητα της Μόσχας και της Αγίας Πετρούπολης. «Σε καιρούς κρίσης, το οικονομικό χάσμα μεταξύ των δύο αυτών μεγαλουπόλεων και των λοιπών περιοχών καθίσταται περισσότερο εμφανές», παρατηρεί, και προσθέτει: «Πριν από την κρίση δεν υπήρχαν ακίνητα προς πώληση στη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, οπότε οι επενδυτές αναγκάζονταν να στραφούν προς άλλες περιοχές. Τώρα, που τα καλά deals μπορούν να προκύψουν στην πρωτεύουσα, γιατί να πάει κανείς αλλού;»

Διέξοδος προς την ανάκαμψη

Σχετικά με τις προοπτικές εξόδου της αγοράς από την τρέχουσα δυσμενή κατάσταση, οι ειδικοί συμφωνούν ότι αυτό θα γίνει -με αργό ρυθμό- και υπό δύο προϋποθέσεις. Ότι:

- οι εταιρείες που έχουν επενδύσει στον κλάδο θα εστιάσουν στην εκμετάλλευση (κυρίως ενοικίαση) των υφισταμένων ακινήτων, παρά στην περαιτέρω επέκταση των δραστηριοτήτων τους, καθώς και
- κατά το επόμενο διάστημα θα αποχωρήσουν από την αγορά πολλοί «που δεν θα έπρεπε να έχουν εισέλθει σε αυτήν», όπως σχολιάζει ο Sergey Riabokobylko, ανώτερος εκτελεστικός διευθυντής της εταιρείας συμβούλων real estate Cushman & Wakefield Stiles & Riabokobylko.

20+1 χρήσιμες πληροφορίες για το «αύριο» των αγορών

✓ Η σωστή «ανάγνωση», ο κατάλληλος συνδυασμός και η επιτυχής ερμηνεία εξελίξεων που μοιάζουν μικρής σημασίας, μπορούν να οδηγήσουν σε ενδιαφέροντα και ωφέλιμα συμπεράσματα, σχετικά με τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων.

• Του Ανδρέα Αναστασίου

Πεποίθησή μας είναι ότι η επενδυτική διαδικασία δεν είναι ούτε μαγική ούτε ακατανόητη. Δεν διέπεται από μεταφυσικές δυνάμεις, αλλά από κανόνες με συγκεκριμένη λογική. Η παραδοχή αυτή, βεβαίως, δεν εξαιρεί εντελώς από την υπόθεση τον ψυχολογικό παράγοντα, με κανένα τρόπο όμως δεν θα τον αναγάγαμε και σε πρωταρχικό ως προς τη διαμόρφωση της συνολικής επενδυτικής συμπεριφοράς. Η λογική αυτή διαδικασία, λοιπόν, δεν μπορεί παρά να βασίζεται στη γνώση και στην πληροφόρηση που έκαστος εξ ημών διαθέτει. Δική μας δουλειά είναι να συμβάλλουμε στις προϋποθέσεις αυτές, που καλό είναι να διαθέτει το αναγνωστικό μας (και συνάμα επενδυτικό) κοινό.

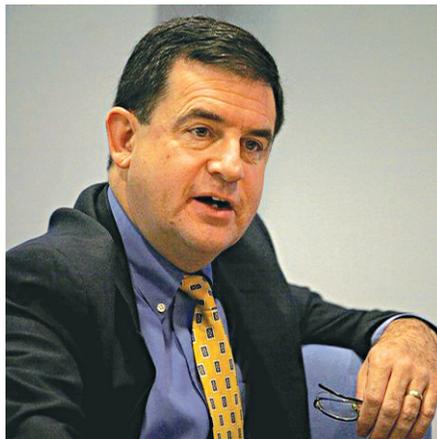
Με τον όρο «πληροφόρηση», πάλι, δεν είναι ανάγκη κανείς να εννοήσει τα επενδυτικά «μυστικά», είτε σε επίπεδο τακτικής είτε σε επίπεδο ενημέρωσης σχετικά με συγκεκριμένες εταιρείες και τις μετοχές τους. Τα «μυστικά» αυτά πολύ σπάνια είναι τόσο μυστικά ώστε να τα γνωρίζουμε μόνο εμείς. Σημασία, όμως, θα λέγαμε ότι έχει και η προσεκτική «ανάγνωση» όσων δεν αποτελούν μυστικά. Στοιχεία παγκοίως γνωστά μπορούν να αποβούν χρησιμότητα ή και πολύτιμα, εφ' όσον συνδυασθούν καταλλήλως με άλλα -επίσης γνωστά- στοιχεία, αλλά και ερμηνευθούν σωστά. Μία τέτοια προσέγγιση μπορεί κάλλιστα να οδηγήσει σε θεαματικά ή τουλάχιστον σε θετικά αποτελέσματα τους επενδυτές που ξεκινούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από την απλή αλλά προσεκτική παρατήρηση των δρωμένων.

Το άρθρο αυτό σκοπό έχει να υποβοηθήσει λίγο την προσεκτική αυτή παρατήρηση, αλλά και να υπενθυμίσει ότι η εν λόγω διαδικασία οφείλει να είναι διαρκής και λίγο-πολύ αυτόματη.

Δεν είναι λίγες οι φορές που ειδήσεις με -φαινομενικά- μικρό ενδιαφέρον μπορούν, κατάλληλα συνδυαζόμενες με άλλες ειδήσεις, να αποβούν τουλάχιστον χρήσιμες. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο μας περιλαμβάνει 21 σημεία πληροφόρησης, που προσέκλυσαν την προσοχή μας.

Ανάλυση της BlackRock Πώς ερμηνεύεται το «ράλι» των μετοχών

✓ Τα χρηματιστήρια μπαίνουν σε φάση διόρθωσης, η οποία θα χαρακτηριστεί περισσότερο από τις πλευρικές κινήσεις και λιγότερο από τις απότομες πτώσεις.

• Του Bob Doll

Αντιπροέδρου και Γενικού Διευθυντή Διεθνών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου στην BlackRock

Το να σημειώσουμε ότι το 2009 οι διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές παρουσιάζονται ασταθείς και ευμετάβλητες θα αποτελούσε μια, μάλλον, πολύ συγκρατημένη δήλωση. Μετά την απότομη πτώση του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου, με τα οικονομικά δεδομένα να συνεχίζουν να χειροτερεύουν και με τους επενδυτές να αρχίζουν να διατυπώνουν αμφιβολίες σχετικά με την ικανότητα των Αρχών να καταπολεμήσουν τη χρηματοπιστωτική κρίση, οι μετοχές στα διεθνή χρηματιστήρια κάνουν ένα ανοδικό σερί για τους δύο επόμενους μήνες και αρχίζουν, τώρα, να μπαίνουν σε μια φάση αβεβαιότητας. Ήταν άραγε πραγματικό το πρόσφατο ράλι στις τιμές των μετοχών; Αποτελεί μόνο μίαν αναλαμπή σε

μια μακροπρόθεσμα έντονα καθοδική αγορά, ή μήπως έχουμε να κάνουμε με την αφετηρία μιας έντονα ανοδικής πορείας; Μήπως από τώρα και στο εξής θα δούμε λιγότερη αστάθεια ή μήπως θα συνεχιστεί αυτή η ρευστότητα που θυμίζει διαδρομή με το τρενάκι του τρόμου;

Από τον περασμένο Σεπτέμβριο, οπότε και η αγορά ουσιαστικά μπήκε σε μια έντονα καθοδική πορεία (με την κατάρρευση της Lehman Brothers να σηματοδοτεί ένα σημαντικό σημείο καμπής), έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες απόπνιξης των διεθνών χρηματιστηριακών αγορών, οι οποίες δεν κατάφεραν να έχουν διάρκεια. Παρ' όλα αυτά, κατά την άποψή μας, το ράλι του Μαρτίου ήταν διαφορετικό. Το συγκεκριμένο ράλι, το οποίο, από το χαμηλότερο στο ψηλότερο σημείο, έδωσε αποδόσεις της τάξης του 30% σε όλες τις μετοχές παγκοσμίως, βασίστηκε σε συνθήκες που διαμορφώθηκαν από ένα συνδυασμό τεχνικά υπερπουλημένων (oversold) μετοχών, επιθετικών κινήσεων δημοσιονομικής πολιτικής σε ολόκληρο τον κόσμο και μιας γενικότερης αίσθησης ότι το ενδεχόμενο μιας παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης απομακρυνόταν, αφήνοντας τις χειρότερες ημέρες πίσω μας.

«Αρκούδες»... τέλος;

Το ερώτημα που τίθεται πλέον είναι εάν το ράλι εκείνο σηματοδοτούσε το τέλος της περιόδου των «αρκούδων» στις διεθνείς αγορές ή εάν αποτελούσε απλώς μια παροδική αντίδραση λόγω των συνθηκών υπερβολικής προσφοράς που επικρατούσαν στις αγορές. Θα ήταν πρώιμο να ισχυρισθεί κανείς ότι μια νέα περίοδος «ταύρων» έχει ξεκινήσει ή ότι δεν θα ξαναδούμε τις αγορές να έχουν διαγραμματική συμπεριφορά που θυμίζει την κίνηση της τραμπάλας, όπως συμβαίνει από το περασμένο φθινόπωρο. Παρόλα αυτά, πιστεύουμε πραγματικά ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις παρούσες συνθήκες και τις αποτυχημένες προσπάθειες ανάκαμψης που έγιναν στο παρελθόν. Από τεχνικής πλευράς, το ράλι των τιμών συνοδεύτηκε από την ενίσχυση του όγκου των συναλλαγών στην άνοδο και τη μείωση της προσφοράς στην πτώση. Επίσης, παρατηρήθηκε υπεραπόδοση σε λιγότερο ποιοτικές μετοχές

ή σε κλάδους και αγορές με έντονα κυκλικά χαρακτηριστικά, όπως οι αναδυόμενες σε σχέση με τις ανεπτυγμένες. Τέτοια φαινόμενα παρατηρούνται όταν ξεκινά ανάκαμψη με μη πρόσκαίρο χαρακτήρα.

Το αν οι μετοχικές αξίες θα καταφέρουν να συνεχίσουν την ανοδική τους πορεία, θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα της παγκόσμιας οικονομίας να ανακάμψει. Αν λάβουμε υπόψη όλα τα δεδομένα, πρέπει να σημειώσουμε ότι η παγκόσμια οικονομία βρίσκεται ακόμη στο μέσο μιας έντονης και επικίνδυνης ύφεσης, αλλά, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το πλήθος των πολιτικών παρεμβάσεων και των πρωτοβουλιών σε ολόκληρο τον κόσμο φαίνεται ότι αρχίζουν να αποδίδουν κάποιους καρπούς. Οι δραστικές μειώσεις στα επιτόκια, η αύξηση της κατανάλωσης, οι μειώσεις στους φόρους, οι ενέσεις κεφαλαιακής ενίσχυσης, τα σχέδια διάσωσης των τραπεζικών ιδρυμάτων, καθώς και μια πληθώρα από νέα κυβερνητικά προγράμματα, όλα έχουν βοηθήσει στο να καταπολεμηθεί ο αυξανόμενος κίνδυνος του αποπληθωρισμού που μπορεί να προκληθεί εξαι-

τίας μειωμένης πιστοληπτικής ικανότητας (credit-related deflation). Πιστεύουμε ότι το τελευταίο τρίμηνο του 2008, μαζί με το πρώτο τρίμηνο του 2009 θα αποδειχτεί ότι αποτελούν τον 'πάτο' όσον αφορά στο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης. Κοιτώντας προς το μέλλον, περιμένουμε μια μικρή αύξηση στο ρυθμό της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης μέχρι το τρίτο τρίμηνο αυτού του έτους. Επίσης, περιμένουμε κάποια στιγμή μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2009 να δούμε μερικά μικρά, θετικά σημάδια ανάπτυξης της αμερικανικής οικονομίας.

Ζητούνται «καύσιμα» για την ανάκαμψη

Ενώ οι επενδυτές, εν όψει των «λιγότερων κακών» οικονομικών ειδήσεων, αρχίζουν να γίνονται τους τελευταίους μήνες πιο αισιόδοξοι, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι τα «λιγότερο καλά» νέα δεν είναι το ίδιο με τα πραγματικά καλά. Έτσι, πιστεύουμε ότι το ράλι το οποίο ξεκίνησε στις αρχές Μαρτίου μπορεί να έχει ξεμείνει από καύσιμα και για να συνεχιστεί θα απαιτηθούν πιο απτές αποδείξεις σε σχέση με

την ανάκαμψη της οικονομίας.

Προς το παρόν, πιστεύουμε ότι οι μετοχές μπαίνουν σε φάση διόρθωσης, η οποία κατά τη γνώμη μας θα χαρακτηριστεί περισσότερο από τις πλευρικές κινήσεις και λιγότερο από τις απότομες πτώσεις. Θεωρούμε εξαιρετικά απίθανο το ενδεχόμενο να δούμε τις τιμές να επιστρέφουν στα επίπεδα που βρίσκονταν στις αρχές Μαρτίου, αλλά θα μπορούσαμε να δούμε κάποιες βραχυπρόθεσμες πτώσεις, καθώς πιστεύουμε ότι υπάρχει πιθανότητα να διατηρηθεί η αστάθεια στις αγορές. Τυπικά, τέτοιες διορθώσεις καταλήγουν σε απώλειες της τάξης του ενός τρίτου ή του μισού των πρόσφατων κερδών, γεγονός το οποίο, εάν επιβεβαιωθεί για τις ΗΠΑ, θα σημαίνει μια βραχυπρόθεσμη πτώση 880 με 850 μονάδων στον δείκτη S&P 500. Παρ' όλα αυτά, σε μια πιο μακροπρόθεσμη βάση, περιμένουμε ότι η βελτίωση των οικονομικών συνθηκών θα οδηγήσει τις τιμές των μετοχών σε υψηλότερα επίπεδα, ενώ πιστεύουμε ότι για τους επόμενους 12 μήνες η απόδοση των μετοχών θα είναι καλύτερη από την απόδοση των ομολόγων και των μετρητών.

20+1 χρήσιμες πληροφορίες για επενδυτές

1 Ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) είχε, το πρώτο εξάμηνο του 2009, άνοδο της τάξης του 40%.

2 Το ποσοστό συμμετοχής των επενδυτών του εξωτερικού στο ΧΑΚ κυμαίνεται περί το 11%, ενώ το 2007 βρισκόταν στο 6%.

3 Χρηματιστήριο Αθηνών και Χρηματιστήριο Κύπρου μελετούν την εισαγωγή παραγώγου προϊόντος στον κοινό τραπεζικό δείκτη ΧΑ-ΧΑΚ, ο οποίος διαμορφώθηκε από τα δύο χρηματιστήρια και υπολογίζεται από το Νοέμβριο του 2008.

4 Το πρώτο εξάμηνο του 2009, ο δείκτης FTSE 100 στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και ο Dow Jones στη Νέα Υόρκη σημείωσαν απώλειες κατά 4% και 6% αντίστοιχα. Ο DAX, στη Φρανκφούρτη, είχε πτώση της τάξεως του 2%. Ο CAC 40, στο Παρίσι, υποχώρησε κατά περίπου 3%, ενώ ο Γενικός Δείκτης τιμών του Χρηματιστηρίου Αθηνών κατέγραψε σημαντική άνοδο της τάξεως του 24%, επίδοση που έφερε το ελληνικό χρηματιστήριο στην πρώτη θέση μεταξύ των ώριμων αγορών. Αυτό βέβαια συνέβη αφού προηγουμένως, το 2008, το ΧΑ είχε υποχωρήσει κατά 66%, ενώ η Wall Street και οι δυτικοευρωπαϊκές αγορές είχαν απώλειες που κυμαίνονταν μεταξύ 30% και 40%.

5 Η συνολική αξία συναλλαγών στο ΧΑ κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2009 ανήλ-

θε στα 20,5 δισ. ευρώ, μειωμένη κατά 58% σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2008 (49,2 δισ. ευρώ).

6 Το δεύτερο τρίμηνο του 2009 ήταν το καλύτερο τρίμηνο στην ιστορία του ΧΑ από πλευράς ημερήσιων όγκων συναλλαγών, καθώς στη διάρκεια του διενεργούνταν καθημερινά συναλλαγές 55,1 εκατ. τεμαχίων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το τρίτο τρίμηνο του 2007 διενεργούνταν καθημερινά συναλλαγές 52,2 εκατ. τεμαχίων.

7 Το δεύτερο τρίμηνο του 2009 ήταν το πρώτο τρίμηνο που οι ξένοι επενδυτές είχαν καθαρές εισροές κεφαλαίων στο ΧΑ (32 εκατ. ευρώ) ύστε-

ρα από επτά συνεχόμενα τρίμηνα καθαρών εκροών. Το τελευταίο τρίμηνο που οι ξένοι επενδυτές είχαν καθαρές εισροές στο ΧΑ ήταν το δεύτερο τρίμηνο του 2007.

8 Στις 29 Ιουνίου 2009 ενεργοποιήθηκαν οι πρώτοι σύνδεσμοι της EXAE (με το ισπανικό Αποθετήριο Iberclear) στο πλαίσιο συμμετοχής της στην Link Up Markets, κοινό εγχείρημα οκτώ Αποθετηρίων που εκκαθαρίζουν τις συναλλαγές τους σε ευρώ. Η εξέλιξη αυτή εξυπηρετεί δύο κατηγορίες επενδυτών: Έλληνες, που θα μπορούν να βλέπουν καταχωρημένα στο ΣΑΤ τα χρεόγραφα που απέκτησαν σε αγορές του εξωτερικού, και-

Χρηματιστήριο

ξένους επενδυτές που θα μπορούν να απολαμβάνουν, μέσω του δικτύου της EXAE, υπηρεσίες για χρεόγραφα από την Ελλάδα αλλά και τις συμμετέχουσες στην κοινοπραξία χώρες.

9 Τον προσεχή Νοέμβριο διαχωρίζονται οι υπηρεσίες εκκαθάρισης, διακανονισμού και καταχώρησης της EXAE, στο πλαίσιο σχετικής υποχρέωσης όλων των Αποθετηρίων της Ευρωζώνης. Στόχος είναι να μειωθεί το κόστος συναλλαγών στην ελληνική αγορά, ενώ εκτιμάται ότι με την αναδιοργάνωση αυτή (απλοποίηση μετασυναλλακτικών διαδικασιών και δέσμευση λιγότερων κεφαλαίων από το Επικουρικό Κεφάλαιο) θα διευκολυνθεί σημαντικά η συναλλακτική δραστηριότητα.

10 Η συμμετοχή των ξένων επενδυτών στο ΧΑ, στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2009, ανερχόταν στο 48% της συνολικής κεφαλαιοποίησης της αγοράς.

11 Οι μετοχές του ΧΑ (ανά κατηγορία κεφαλαιοποίησης) με τη μεγαλύτερη άνοδο στο πρώτο εξάμηνο του 2009 ήταν: FTSE 20: Τράπεζα Κύπρου 50,9%, Εθνική Τράπεζα 50%, Μυτιληναίος 46,5%, Intralot 45%, Coca Cola 3E 41,3%. Mid 40: Forthnet 167,6%, Folli Follie 154%, Σωλ. Κορίνθου 138,6%, Intracom 111%, Alapis 87%. Small Cap 80: Δρομέας 141,2%, Proton Bank 136,1%, Χαλκός 96%, Creta Farm 92,3%, Δίας Ιχθυοκαλλιέργειες 83,8%.

12 Η Ένωση Θεσμικών Επενδυτών της Ελλάδας (ΕΘΕ) θα επιδιώξει, κατά την διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου του 2009, την ανανέωση των υφισταμένων φορολογικών κινήτρων τροποποιώντας το εύρος και τον χρόνο εφαρμογής τους, την επεξεργασία και ολοκλήρωση σχεδίου νόμου για τους λεγόμενους Αποταμιευτικούς Συνταξιοδοτικούς Λογαριασμούς, που θα επιτρέπει την συγκέντρωση κεφαλαίων σε βάθος χρόνου και την επεξεργασία προτάσεων που θα επιτρέψουν αποτελεσματικότερα τον επαναπατρισμό κεφαλαίων που διατηρούνται στο εξωτερικό.

13 Η ΕΘΕ, επίσης, θα επιδιώξει να ενεργοποιηθούν υφιστάμενες πλέον Υπουργικές Αποφάσεις αναφορικά με την ανάθεση της διαχείρισης των αποθεματικών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης σε εξειδικευμένες εταιρείες διαχείρισης κεφαλαίων.

14 Η ΕΘΕ, τέλος, προχωρά στην συγκρότηση μιας νέας επιτροπής, της Market Intelligence Committee, με την συμμετοχή οικονομικών αναλυτών των μελών και στόχο την έκδοση σε εξαμηνιαία βάση έκθεσης όπου θα αξιολογούνται οι εκάστοτε συνθήκες των αγορών και θα δίνονται εκτιμήσεις για το μέλλον.

15 Η εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων BlackRock επισμαίνει ότι το ράλι των αγο-

ρών στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2009 (ιδιαίτερα το Μάρτιο) συνοδεύτηκε από ενίσχυση του όγκου των συναλλαγών στην άνοδο και μείωση της προσφοράς στην πώση. Επίσης, από υπερπρόδοση σε λιγότερο ποιοτικές μετοχές ή σε κλάδους και αγορές με έντονα κυκλικά χαρακτηριστικά, όπως οι αναδυόμενες σε σχέση με τις ανεπτυγμένες. Τέτοια φαινόμενα παρατηρούνται όταν ξεκινά ανάκαμψη με μη πρόσκαιρο χαρακτήρα.

16 Ενώ οι επενδυτές, ενόψει των «λιγότερων κακών» οικονομικών ειδήσεων, αρχίζουν να γίνονται τους τελευταίους μήνες πιο αισιόδοξοι, είναι σημαντικό (σημειώνει η BlackRock) να θυμόμαστε ότι τα «λιγότερα κακά» νέα δεν είναι το ίδιο με τα πραγματικά καλά. Έτσι, πιστεύουμε ότι το ράλι το οποίο ξεκίνησε στις αρχές Μαρτίου μπορεί να έχει ξεμείνει από «καύσιμα» και για να συνεχιστεί θα απαιτηθούν πιο απτές αποδείξεις σε σχέση με την ανάκαμψη της οικονομίας.

17 Εκτιμάται ότι οι μετοχές μπαίνουν σε φάση διόρθωσης, η οποία θα χαρακτηριστεί περισσότερο από πλευρικές κινήσεις και λιγότερο από απότομες πτώσεις. Η BlackRock θεωρεί

εξαιρετικά απίθανο το ενδεχόμενο να δούμε τις τιμές να επιστρέφουν στα επίπεδα που βρίσκονταν στις αρχές Μαρτίου. Παρ' όλα αυτά μπορεί να δούμε κάποιες βραχυπρόθεσμες πτώσεις, καθώς υπάρχει πιθανότητα να διατηρηθεί η αστάθεια στις αγορές. Τυπικά, τέτοιες διορθώσεις καταλήγουν σε απώλειες της τάξης του ενός τρίτου ή του μισού των πρόσφατων κερδών.

18 Σε πιο μακροπρόθεσμη βάση (καταλήγει η έκθεση της BlackRock), η βελτίωση των οικονομικών συνθηκών αναμένεται να οδηγήσει τις τιμές των μετοχών σε υψηλότερα επίπεδα, ενώ ότι για τους επόμενους 12 μήνες εκτιμάται ότι η απόδοση των μετοχών θα είναι καλύτερη από την απόδοση των ομολόγων και των μετρητών.

19 Πιθανή εξέλιξη, σύμφωνα με την Global Multi Asset Group της JPMorgan (GMAG), θα ήταν η βιομηχανική και μεταποιητική δραστηριότητα να ανακάμψει πολύ πιο δυναμικά από τις εκτιμήσεις όπως διαγράφονται σήμερα. Η άποψη αυτή βασίζεται στο ότι βρισκόμαστε εν μέσω ενός ακραίου κύκλου που προκλήθηκε από τα προβλήματα ρευστότητας για τις επιχειρήσεις, οι οποίες προέβησαν σε δραστικές μειώσεις αποθεμάτων και προσωπικού, προκειμένου να διατηρήσουν τα διαθέσιμά τους. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε ανάκαμψη της παγκόσμιας ζήτησης ή της ευχέρειας χρηματοδότησης θα μπορούσε να οδηγήσει σε έντονη αναθέρμανση της παραγωγής κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009.

20 Η GMAG, πάντως, επισμαίνει ότι παραμένει το ερώτημα κατά πόσον η οποιαδήποτε ανάκαμψη θα ήταν βιώσιμη. Θεωρεί, λοιπόν, ότι το 2010 επιφυλάσσει και ισχυρούς «αντίθετους ανέμους» για τον καταναλωτή: η ώθηση που προέκυψε από τα δημοσιονομικά κίνητρα θα εκπνεύσει, θα αυξηθούν οι φορολογικές επιβαρύνσεις, ενώ οι τιμές των εμπορευμάτων κινούνται ανοδικά. Εξ άλλου, οι ανησυχίες για τα δημοσιονομικά ελλείμματα θα μπορούσαν να ωθήσουν ανοδικά το κόστος δανεισμού σε περίπτωση που αυξηθούν περαιτέρω οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων ομολόγων. Όλα αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη παράλληλα με τη ανάγκη που εξακολουθεί να υφίσταται για τη μείωση της δανειακής εξάρτησης των νοικοκυριών.

21 Στα ισορροπημένα χαρτοφυλάκιά της η GMAG αναθεώρησε ανοδικά τις μετοχές σε ουδέτερα επίπεδα. Διατηρεί, όμως, αυξημένες θέσεις στην Ασία και στις αναδυόμενες αγορές. Βραχυπρόθεσμα, οι μετοχές των αναδυόμενων αγορών μπορούν να εξακολουθήσουν να ωφελούνται από την τροπή του κύκλου της οικονομίας και τα μέτρα που εφαρμόστηκαν, ακόμη και αν η παγκόσμια ανάκαμψη παραμένει υποτονική.

live on the **Coke** side of life™

Coca-Cola

Σήμα Κατατεθέν

Η απόφαση του ΕΔΑΔ στην υπόθεση Βαρνάβα κ.α. v. Τουρκίας:

Αναδρομή στο θέμα των αγνοουμένων

Στις 18 Σεπτεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) εξέδωσε καταδικαστική απόφαση εναντίον της Τουρκίας στην υπόθεση Βαρνάβα και άλλοι v. Τουρκίας.

**Του Δρα
Αντώνη
Στ. Στυλιανού**

Λέκτορα Νομικής στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, LL.B Law (Bristol), Ph.D in Law -International Law and Human Rights (Kent)

Η υπόθεση Βαρνάβα κ.α. v. Τουρκίας αφορούσε εννέα συνολικά αιτήσεις στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συνεδριάζει στο Στρασβούργο εναντίον της Τουρκίας και περιστρεφόνταν γύρω από το θέμα των αγνοουμένων, που είχαν συλληφθεί κατά την διάρκεια της Τουρκικής εισβολής το 1974 και έκτοτε η Τουρκία δεν έχει δώσει κα-

νένα στοιχείο για την κατάληξή τους.

Το ΕΔΑΔ, αναφερόμενο στα γεγονότα της υπόθεσης, παραθέτει τα εξής:

1) Οι αιτήσεις υπό εξέταση στηρίζονται στις «τουρκικές στρατιωτικές επιχειρήσεις στην βόρεια Κύπρο, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 1974, και το συνεχιζόμενο διαχωρισμό της γεωγραφικής επικράτειας της Κύπρου.»

2) Αναφερόμενο στην υπόθεση Λοϊζίδου v. Τουρκίας [1996], το Δικαστήριο αναφέρει ότι «κατά την εκδίκαση της πιο πάνω υπόθεσης, υπήρχαν στις κατεχόμενες περιοχές του 30,000 τουρκικά στρατεύματα.

3) Το ΕΔΑΔ επισημαίνει, για πολλοστή φορά, την παράνομη υπόσταση της 'Τουρκικής Δημοκρατίας της Βορείας Κύπρου'.

4) Η Τουρκία ισχυρίστηκε ότι η 'ΤΔΒΚ' είναι κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος, το οποίο δημιουργήθηκε το 1985 στα πλαίσια του δικαιώματος για αυτοδιάθεση των Τουρκοκυπρίων. Το ΕΔΑΔ αναγνωρίζει, όμως, μόνο την Κυπριακή Δημοκρατία και την κυβέρνησή της.

5) Το Δικαστήριο έκανε ιδιαίτερη μνεία στις τέσσερις διακρατικές προσφυγές της Κυπριακής Δημοκρατίας εναντίον της Τουρκίας (1974, 1975, 1977, 1994).

Στις πρώτες δύο διακρατικές προσφυγές, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση το 1976 με την οποία καταδίκασε την Τουρκία για παραβιάσεις των Άρθρων 2 (δικαίωμα στην ζωή), 3 (βασανιστήρια και απάνθρωπη μεταχείριση), 5 (δικαίωμα στην

ελευθέρια και στην ασφάλεια), 8 (σεβασμός στην προσωπική και οικογενειακή ζωή), 13 (αποτελεσματική τιμωρία για παραβιάσεις της Σύμβασης) και 14 (απαγόρευση διάκρισης όσον αφορά στα δικαιώματα που προστατεύονται από την Σύμβαση) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ως επίσης και παραβίαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1 της Σύμβασης.

Στην Τρίτη διακρατική προσφυγή, η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση το 1983 με την οποία καταδίκασε την Τουρκία για παραβιάσεις των Άρθρων 5 και 8 της Σύμβασης, ως επίσης και παραβίαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1 της Σύμβασης.

Η Τέταρτη Διακρατική προσφυγή εναντίον της Τουρκίας αφορούσε στην παραβίαση αριθμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε τέσσερις γενικές κατηγορίες, ήτοι, παραβιάσεις δικαιωμάτων για τους αγνοούμενους και τις οικογένειές τους, παραβιάσεις δικαιωμάτων περιουσίας των προσφύγων, παραβιάσεις δικαιωμάτων των εγκλωβισμένων, και, τέλος, παραβιάσεις δικαιωμάτων των Τουρκοκυπρίων και των Ρόμα στο βόρειο τμήμα της Κύπρου.

Κατά την εξέταση της Τέταρτης Διακρατικής για το θέμα των αγνοουμένων, το ΕΔΑΔ υιοθέτησε τις εκθέσεις της Επιτροπής που εκδόθηκαν το 1976 και το 1983, και στις οποίες η Επιτροπή αναγνώριζε ότι, ορισμένοι τουλάχιστον από τους αγνοουμένους, είχαν δολοφονηθεί από τον Τουρκικό στρατό και σώματα Τουρκοκυπρίων και αναφέρθηκε σε δηλώσεις τόσο του Ντενκτάς, όσο και άλλων, που σχετιζόνταν με

μαζικές δολοφονίες άμαχων πολιτών στις ούτω καλούμενες 'εκκαθαριστικές επιχειρήσεις' του 1974. Παρόλα ταύτα, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, παρά τις σχετικές μαρτυρίες και τα διάφορα τεκμήρια που παρουσιάστηκαν ενώπιόν της, δεν υπήρχε επαρκής απόδειξη ότι οποιοσδήποτε από τους αγνοουμένους είχε σκοτωθεί σε συνθήκες οι οποίες θα ενοχοποιούσαν, νομικά, την Τουρκία. Η Επιτροπή, όμως, αναγνώρισε ότι η τύχη των αγνοουμένων δεν έχει διευκρινιστεί.

Η απόφαση του ΕΔΑΔ στην Τέταρτη Διακρατική προσφυγή εναντίον της Τουρκίας, καταδίκασε την Τουρκία για παραβίαση του Άρθρου 2 της Σύμβασης για την μη διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας για διερεύνηση της τύχης των αγνοουμένων και για συνεχιζόμενη παραβίαση του Άρθρου 5 της Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, αλλά και συνεχιζόμενη παραβίαση του Άρθρου 3 που αφορούσε στα δικαιώματα των συγγενών των αγνοουμένων.

Στην υπόθεση υπό εξέταση η Τουρκία αρνήθηκε ότι οι εν λόγω αγνοούμενοι είχαν συλληφθεί από τον Τουρκικό στρατό το 1974 και επικλήθηκαν την άποψη ότι, με εξαίρεση τον Σάββα Χατζήπαντελή, πρόκειται για στρατιωτικό προσωπικό το οποίο είχε σκοτωθεί στην μάχη. Η Κυπριακή Κυβέρνηση αναφέρθηκε στο ότι τα εν λόγω αγνοούμενα πρόσωπα είχαν εξαφανιστεί σε περιοχές οι οποίες ελέγχονταν από τον Τουρκικό στρατό και παρέθεσε μαρτυρίες που αφορούσαν στην εξαφάνιση του καθενός από τους αγνοουμένους στην παρούσα υπόθεση (Ανδρέα Βαρνάβα, Ανδρέα Λοϊζίδη, Φίλιππο Κων-

σταντίνου, Δημήτρη Θεοχαρίδη, Πάνικο Χαράλαμπος, Ελευθέριο Θωμά, Σάββα Χατζηπαντελή, Σάββα Αποστολίδη και Λεοντή Δ. Σαρμά). Όσον αφορά στην διευκρίνιση της τύχης του Χατζηπαντελή, το Δικαστήριο αναφέρθηκε στην ανεύρεση ομαδικού τάφου στην περιοχή της Καρπασίας, στον οποίο εντοπίστηκαν τα οστά του. Οι ανθρωπολογικές εξετάσεις έδειξαν ότι ο Χατζηπαντελής έφερε τραύματα από σφαίρες πυροβόλου όπλου στο κρανίο, στο δεξί χέρι και στο δεξί μηρό.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων βρήκε ένοχη την Τουρκία για παραβίαση των Άρθρων 2 (για την μη διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας για την διερεύνηση της

τύχης των αγνοουμένων), 3 (για απάνθρωπη μεταχείριση των συγγενών των αγνοουμένων) και 5 (για έλλειψη αποτελεσματικής διερεύνησης για διακρίβωση της τύχης των ατόμων που αγνοούνται). Επιδικάζοντας αποζημιώσεις για ηθική βλάβη και για δικαστικά έξοδα, το ΕΔΑΔ αναγνώρισε την σημαίνουσα αξία της επαρκούς διερεύνησης της τύχης των αγνοουμένων, καταδικάζοντας την Τουρκία για την μη διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας στο θέμα αυτό. Η απόφαση του ΕΔΑΔ στην υπό αναφορά υπόθεση, ταυτίζεται, ουσιαστικά, με την έκθεση της Επιτροπής στην Τέταρτη Διακρατική Προσφυγή εναντίον της Τουρκίας. Παρόλα αυτά, η απόφαση του ΕΔΑΔ δεν απαντά στα ουσιώδη ερω-

τήματα των συγγενών των αγνοουμένων για την τύχη των δικών τους ανθρώπων και ούτε απαιτεί από την Τουρκία (πέραν της καταδικαστικής φύσης της απόφασης) την διεξαγωγή αποτελεσματικής έρευνας για την τύχη των αγνοουμένων. Επιπρόσθετα, και καταληκτικά, η νομική ερμηνεία της παρούσης υπόθεσης, είναι ιδιαίτερα σημαντική. Απαιτείται όμως ώριμη και προσεκτική αντιμετώπιση του θέματος προσφυγών στο ΕΔΑΔ, υπό το φως των ήδη σημαντικών αποφάσεων στις τέσσερις διακρατικές και στην υπόθεση Λοϊζίδου v. Τουρκίας, οι οποίες καταδικάζουν, με έντονο τρόπο, την Τουρκία για παραβίαση σωρείας άρθρων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Αποκατάσταση πτωχεύσαντος, ένα χρόνο μετά...

Σε προηγούμενο άρθρο του στο περιοδικό EUROΚΕΡΔΟΣ, τεύχος 124, ο Κρις Ιακωβίδης αναφέρθηκε στο τι είναι πτώχευση και ποιες οι επιπτώσεις αυτής, με αναφορά στη διαφορά που υπάρχει μεταξύ αποκα-

Του Κρις Ιακωβίδη

τάστασης και απαλλαγής. Απαλλαγή είναι η διαδικασία η οποία απαλλάσσει τον πτωχεύσαντα από τους περιορισμούς της πτώχευσης και τον αποδεσμεύει από τα χρέη του, τα οποία οφείλονταν κατά το χρόνο της έκδοσης του διατάγματος πτώχευσης. Η απαλλαγή δεν έχει το ίδιο αποτέλεσμα που έχει η αποκατάσταση ή ακύρωση. Η απαλλαγή δεν διαγράφει την πτώχευση. Για το πλήρες κείμενο του συγκεκριμένου άρθρου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφτούν την ιστοσελίδα της CRI Group, www.crigroup.com.cy

Σε αυτό του το άρθρο ο συγγραφέας διερωτάται κατά πόσον ο νομοθέτης, οι τεχνοκράτες της σύνταξης του αρχικού νομοσχεδίου και οι βουλευτές που ενέκριναν την τροποποιητική πρόταση νόμου, ενδιέτριψαν στη διαφορά και κατά πόσο έχουν εκτιμήσει τις πραγματικές επιπτώσεις που προκύπτουν από τη θεσμοθέτηση και τροποποίηση του συγκεκριμένου νόμου.

Η πτώχευση στην Κύπρο, πριν τις εναρμονιστικές αλλαγές που προκάλεσε η προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με τις διάφορες τροποποιήσεις και προσθήκες που έγιναν στο Κεφάλαιο 5, του Περί Πτωχεύσεως Νόμου, όσον αφορά στην Αποκατάσταση Πτωχεύσαντα (άρθρο

Ο περιβόητος Νόμος και οι μετέπειτα τροποποιήσεις, όσον αφορά στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης αποκατάστασης, Άρθρα 27 και 27α, 2 του 2(1) και 2(β) του Ν74(1) του 2008.

27 και μετέπειτα τροποποιήσεις), παρέμενε εφ' όρου ζωής. Μπορεί αρκετοί να πιστεύουν ότι αυτό δεν ισχύει πλέον. Δυστυχώς όμως, η πραγματικότητα διαφέρει.

Κατά αρχάς η λέξη αποκατάσταση είναι παντελώς λανθασμένη. Η σωστή μετάφραση του Αγγλικού όρου «discharge» είναι απαλλαγή και όχι αποκατάσταση. Είναι ξεκάθαρο ότι οι προτείνοντες την αλλαγή προσέτρεξαν στην αγγλική νομοθεσία για καθοδήγηση, όσον αφορά στις τροποποιήσεις του Περί Πτωχεύσεως Νόμου, δυστυχώς όμως, κατά την άποψη μου, δεν αποδόθηκαν οι όροι ορθά.

Είναι δίκαιο και εύλογο, περιουσία την οποία είχε στην κατοχή του πτωχεύσας, πριν το διάταγμα παραλαβής, να παραμένει στη διάθεση του διαχειριστή και μετά την απαλλαγή, εάν για οποιοδήποτε λόγο, αυτή δεν έχει ρευστοποιη-

θεί μέσα στην περίοδο των τεσσάρων χρόνων που προβλέπει η υφιστάμενη νομοθεσία, προς όφελος των πιστωτών.

Είναι όμως αδιανόητο πτωχεύσας, ο οποίος έχει υποστεί τις συνέπειες του νόμου, έχει συνεργαστεί με τον διαχειριστή της περιουσίας του και είναι έτοιμος για ένα νέο ξεκίνημα (αφού αυτό ήταν και το ζητούμενο όσον αφορά τις σχετικές τροποποιήσεις) και έχει απαλλαγεί από τη διαδικασία πτωχεύσεως, (όχι αποκατασταθεί όπως πολλοί πιστεύουν ότι πράττουν με ίδια αίτηση στο δικαστήριο), να μην δύναται ελεύθερα να αποκτήσει περιουσία μετά την απαλλαγή του, καθότι ο διαχειριστής, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, μπορεί να κινηθεί εναντίον περιουσίας που πιθανόν να έχει περιέλθει στην κατοχή του ή αποκτηθεί μετά την υποτιθέμενη Αποκατάσταση.

Άρα λοιπόν, προς τι οι αλλαγές και οι τροποποιήσεις;

Από τη στιγμή που το άρθρο 27 και η μετέπειτα τροποποίηση του, δεν προνοούν διαγραφή χρεών με την απαλλαγή, τότε κατά την άποψη μου είναι «δώρο άδωρο» για τους πτωχεύσαντες και πιστεύω ότι οι αρμόδιοι οφείλουν να ενεργήσουν διορθωτικά το ταχύτερο δυνατόν.

Ο Κρις Ιακωβίδης είναι Εγκριμένος Σύμβουλος Αφερεγγυότητας και Διευθυντής της CRI Group, www.crigroup.com.cy, που ειδικεύεται σε όλες τις πτυχές της Εταιρικής και Προσωπικής Αποκατάστασης και Αφερεγγυότητας.

Πώς ανακάμπτει η Κτηματαγορά

Τον τελευταίο χρόνο γράφθηκαν και ακούστηκαν πολλά για τους λόγους που οδήγησαν στην παγκόσμια οικονομική κρίση και στην κρίση που φυσικά είναι επακόλουθο της διεθνούς οικονομικής, που κύπησε την κτηματαγορά. Η Κύπρος, όπως και όλες οι χώρες, πλήγηκε από τη συγκεκριμένη κρίση και βιώνουμε τις επιπτώσεις τόσο στην οικονομία όσο και στην κτηματαγορά. Με το παρόν άρθρο θα επικεντρώσουμε το ενδιαφέρον μας στις επιπτώσεις που έπληξαν την κτηματαγορά και πως διαμορφώνεται η κατάσταση στο συγκεκριμένο τομέα. Τολμούμε να πούμε τα πράγματα με το όνομα τους και να τονίσουμε τα εξής:

Του Κώστα Καδή

Προέδρου Συνδέσμου Κτηματομεσιτών Λευκωσίας

Το πλήγμα για την κτηματαγορά της Κύπρου ήταν καίριο και άφησε πίσω του πολλές επιπτώσεις. Όμως είναι πεποίθηση και θέση μας ότι τα χειρότερα έχουν περάσει και άρχισαν ήδη να παρουσιάζονται τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης της κτηματαγοράς (αύξηση του αριθμού των αδειών οικοδομής, αύξηση της ζήτησης κ.α).

Αυτό φυσικά δεν πρέπει να μας κάνει να επαναπαυτούμε, γιατί ακόμη υπάρχουν δυσκολίες και ο δρόμος που έχουμε να διανύσουμε μέχρι την πλήρη ανάκαμψη είναι μακρύς.

Κατά καιρούς έχουν ακουστεί πολλά για τους τρόπους και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να εξέλθουμε από την κρίση.

Εμείς θα επικεντρωθούμε στο ρόλο που μπορεί και πρέπει να διαδραματίσει το κυπριακό κράτος ώστε να μπορέσουμε να εξέλθουμε από την κρίση το ταχύτερο δυνατό. Το κράτος με μια κίνηση μπορεί και έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την κατάσταση στην κτηματαγορά που αυτό φυσικά σημαίνει και βελτίωση της οικονομίας. Τι πρέπει, λοιπόν να πράξει το κράτος;

Για περίοδο έξι μηνών να μειωθεί ο Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών για κάθε πώληση ακινήτου που σήμερα είναι 20% για φυσικά πρόσωπα και 10% για νομικά πρόσωπα. Επίσης, μείωση κατά 50% στα μεταβιβαστικά τέλη (κοτσιανιάσματα) που ανέρχονται στο ανώτατο ποσοστό 8%. Τα πιο πάνω να ισχύσουν μόνο για έξι μήνες και να περιλαμβάνουν και τις συμφωνίες που θα γίνουν με πωλητήρια έγγραφα, έστω και αν οι μεταβιβάσεις γίνουν σε μεταγενέστερο στάδιο, ώστε να καλύπτονται και μη τιτλοποιημένα ακίνητα, όπως υπό διαχωρισμό οικόπεδα και υπό ανέγερση κατοικίες και διαμερίσματα.

Πιστεύουμε ότι οι πιο πάνω φορολογίες που βαρύνουν τα ακίνητα είναι υπερβολικές και απο-

τρεπτικές και με τη μείωση τους στο 50%, έστω και για έξι μήνες, θα οδηγήσουν σε αναζωογόνηση της αγοράς με αποτέλεσμα:

1. Να κυκλοφορήσουν τα δισεκατομμύρια ευρώ που βρίσκονται στάσιμα κατατεθειμένα στις τράπεζες.

2. Να ανακοπεί η ανοδική πορεία της ανεργίας στην οικοδομική βιομηχανία που καλπάζει με γρήγορους ρυθμούς, αφού θα επαναδραστηριοποιηθούν οι developers και θα προχωρήσουν σε αποπεράτωση των ημιτελών έργων τους που είναι πάρα πολλά.

3. Να αυξηθούν τα έσοδα του κράτους από τις χιλιάδες συναλλαγές που θα γίνουν.

Αυτά είναι μερικά από τα μέτρα που πιστεύουμε ότι θα βοηθήσουν άμεσα τον κλάδο της κτηματαγοράς. Δεν είναι τα μόνα, γιατί σίγουρα, για να πετύχουμε έξοδο από το αδιέξοδο χρειάζεται εμπλοκή όλων των συνιστώντων μερών (κυβέρνησης, επιχειρηματιών, τραπεζών, αγοραστών κ.α). σίγουρα όμως είναι ένας τρόπος να ανακάμψει η κτηματαγορά και να βοηθήσει τα μέγιστα και την οικονομία του τόπου γενικότερα.

Γιορτάζοντας 90 χρόνια British Airways

Η British Airways, πρόδρομος των παγκόσμιων αερομεταφορών, γιορτάζει 90 χρόνια πρωτοπορίας στην ταξιδιωτική βιομηχανία. Στις 25 Αυγούστου, 1919, με την ονομασία Air Transport & Travel Ltd πραγματοποίησε την πρώτη παγκόσμια καθημερινή αεροπορική υπηρεσία από το Λονδίνο στο Παρίσι. Από τότε, η British Airways που αναγνωρίζεται στην ελίτ των αερομεταφορών παγκοσμίως, μετέφερε μέχρι σήμερα περισσότερους από 1.2 δισεκατομμύρια επιβάτες μέσω του εκτενούς δικτύου της.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων, ο Πρωθυπουργός Gordon Brown απονέμοντας τα εύσημα στο Βρετανικό αερομεταφορέα είπε: «Η

British Airways δεν απώλεσε ποτέ το πρωτοποριακό της πνεύμα και όραμα που τη βοήθησαν να ανεβεί στους ουρανούς, εγκαινιάζοντας την πρώτη παγκόσμια καθημερινή πτήση από το Λονδίνο στο Παρίσι, στις 25 Αυγούστου 1919.

Ενενήντα χρόνια μετά, η παγκοσμιοποιημένη αυτή εταιρεία κρατά αναπειπταμένη τη σημαία με περηφάνια και παραμένει ένα μεγάλο Βρετανικό επιχειρηματικό όνομα. Πολλά συγχαρητήρια σε όλο το προσωπικό της - παλιό και νέο, σε αυτή τη ξεχωριστή μέρα».

Εξάλλου, στο πλαίσιο των λιτών, αλλά εντυπωσιακών εκδηλώσεων, ο Swarovski, ο μεγαλύτερος οίκος επεξεργασίας κρυστάλλων στον κόσμο, διέθεσε στην British Airways μια τεράστια σε μέγεθος σημαία Union Flag διακοσμημένη με διαμάντια. Το εντυπωσιακό αυτό έργο φέρει περισσότερα από 120,000 κρυσταλλωμένα Swarovski Elements.

ΑΓΟΡΑΣΤΕ ΤΩΡΑ...

στα ετοιμοπαράδοτα έργα και οικόπεδα
Άμεση δανειοδότηση

Η προσφορά 30% σε επιλεγμένα έργα της Aristo Developers στη
Πάφο, Πόλη Χρυσοχούς, στο Πισσούρι και στη Λεμεσό αποτέλεσε ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.

Λόγω της αυξημένης ζήτησης, η Aristo Developers ανακοινώνει τη παράταση
της προσφοράς μέχρι τις **30 Νοεμβρίου 2009.**

*Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΤΗΛ. ΧΩΡΙΣ ΧΡΕΩΣΗ

☎ 8000 2747

Για περισσότερες πληροφορίες
www.aristodevelopers.com

Το Κόστος της Στέγης και οι Μισθοί

Μέσα στα πολλά που έχουν πρόσφατα ειπωθεί για την αγορά των ακινήτων, πιστεύουμε ότι είναι προτεραιότητα να εστιάσουμε το θέμα στην οικιστική στέγαση. Χρησιμοποιώντας στοιχεία από πράξεις του κτηματολογίου και δεδομένα από την Στατιστική Υπηρεσία για την περίοδο 1998-2008, το γραφείο μας έχει εξετάσει τη προσιτότητα αγοράς/κατασκευής κατοικίας από Κύπριους.

Η μελέτη του Γραφείου μας εξετάζει το κόστος αγοράς ενός μισού οικοπέδου και την κατασκευή μιας μέσης ποιότητας και μεγέθους

**Του
Αντώνη
Λοΐζου**

F.R.I.C.S.
Αντώνης Λοΐζου &
Συνεργάτες Λτδ
Εκτιμητές Ακινήτων
& Διαχειριστές
Έργων Ανάπτυξης

ημι-εφαπτόμενης κατοικίας (260τ.μ. οικόπεδο και 250τ.μ. κατοικία). Αυτό το ολικό κόστος αντιπαραβάλλεται προς το διάμεσο μισθό ενός μέσου ζευγαριού, την οποία αναλογιά χρησιμοποιούμε σαν μέτρο σύγκρισης της προσιτότητας των τιμών/κόστους διαμέσου των χρόνων.

Τα αποτελέσματα της μελέτης είναι σαφή και δείχνουν ξεκάθαρα το λόγο αύξησης του κόστους οίκησης, καθώς και τα τρία στάδια στα οποία χωρίζεται αυτή κατά την τελευταία δεκαετία. Την περίοδο 1998-2002 οι τιμές παρέμειναν σχετικά σταθερές με το ολικό κόστος να αυξάνεται περί τα 6% και οι μισθοί περί τα 5% ανά έτος. Την περίοδο 2003-2005 παρατηρούμε ένα πρώτο «άλμα» στις τιμές, όπου αυτή η αύξηση μπορεί να αποδοθεί στην ενταξιακή πορεία της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στη φορολογική αμνηστία, κτλ. Αυτή τη διετία το ολικό κόστος αυξήθηκε κατά 23% και οι μισθοί περί τα 11%. Τέλος, την περίοδο 2006-2008 το ολικό κόστος αυξήθηκε κατά 46% και οι μισθοί περί τα 11%. Συνοπτικά, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας παρατηρούμε μια αύξηση στο ολικό κόστος απόκτησης ιδιόκτητης οίκησης κατά 127%, δηλαδή περί τα 8.5% ανά έτος.

Η σημασία των στοιχείων φαίνεται στο διαμερισμό του κόστους απόκτησης ιδιόκτητης κατοικίας σε κόστος αγοράς της γης και σε κόστος κατασκευής της οικίας. Η αύξηση στο κόστος φαίνεται να οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στο κόστος αγοράς της γης, αν και υπάρχει

μια παράλληλη αυξητική τάση στο κατασκευαστικό κόστος της κατοικίας. Ουσιαστικά, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας υπάρχει πολύ μεγαλύτερη αύξηση της τιμής της γης σε σχέση με το κόστος κατασκευής της οικοδομής, με την γη να αναλογεί με το 14% του ολικού κόστους το 1998 και 42% το 2008.

Η επίπτωση των παραπάνω φαίνεται στην αντιπαραβολή του ολικού κόστους ιδιόκτητης κατοικίας με τον διάμεσο μισθό ενός ζευγαριού. Την περίοδο 1998-2002 η αύξηση στο ολικό κόστος αγοράς οικοπέδου και για την οικοδόμηση μιας κατοικίας ισούται με την αύξηση στην αγοραστική δύναμη, δηλαδή στο μισθό. Αυτό φαίνεται και στο ότι η αναλογία του μισθού του ζευγαριού προς το ολικό κόστους παραμένει σχετικά σταθερή μεταξύ 7.0 και 7.3 φορές (δηλαδή ένα ζευγάρι πρέπει να αποταμιεύσει περίπου 7 χρόνων μισθούς για να αγοράσει ένα οικόπεδο 260τ.μ. και να κτίσει ένα σπίτι 250τ.μ.). Την περίοδο 2003-2005 η αναλογία μισθού προς ολικό κόστος αυξάνεται στο 7.7-8.3 λόγω της αύξησης του ολικού κόστους και συγκεκριμένα

της γης κατά 112% και στο κατασκευαστικό κόστος κατά 19%. Δηλαδή η μείωση στην προσιτότητα των τιμών βρίσκεται σχεδόν εξολοκλήρου στην αύξηση στο κόστος της γης.

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας δείχνουν ότι κατά την τελευταία δεκαετία η προσιτότητα των τιμών έχει μειωθεί δραματικά παρόλη την αύξηση στο διάμεσο μισθό. Επίσης η έρευνα έχει συγκεκριμενοποιήσει ότι η μείωση της προσιτότητας βρίσκεται στην αύξηση στη τιμή της γης, ειδικά κατά την περίοδο 2006-2008. Κατά την περίοδο 1998-2008 η αύξηση στο εισόδημα ήταν 52%, στο κατασκευαστικό κόστος 54% και στο κόστος αγοράς γης 576%. Το αποτέλεσμα της έρευνας εξηγεί εν μέρη και την

αύξηση στη ζήτηση τα τελευταία χρόνια για διαμερίσματα και για ημιεφαπτόμενες/εφαπτόμενες κατοικίες όπου ο καταμερισμός της τιμής της γης είναι χαμηλότερος.

Στη βάση των πιο πάνω η συνέχιση της ραγδαίας αύξησης των τιμών των κατοικιών στην Κύπρο είναι απίθανο να συνεχιστεί στο προβλεπτό μέλλον. Αυτό γιατί, όπως έχουμε καταλήξει, η αύξηση στις τιμές, με εξαίρεση την περίοδο 2006-2008, κινείται σχεδόν παράλληλα με την αύξηση στο διάμεσο μισθό (δηλαδή η τιμή της γης συσχετίζεται άμεσα με την προσιτότητα της προς ένα

μέσο ζευγάρι). Εν μέσω της οικονομικής κρίσης είναι απί-

θανο ο διάμεσος μισθός να αυξηθεί με γοργούς ρυθμούς ώστε να γίνει η αγορά γης πιο προσιτή σε ένα μέσο ζευγάρι (δηλαδή να μειωθεί η αναλογία ολικού κόστους προς μισθό), ενώ το ήδη δυσβάστακτο κόστος αγοράς οικοπέδου και κατασκευής κατοικίας σε σχέση με το παρελθόν είναι πιο πιθανό να οδηγήσει σε μείωση των τιμών μεσοπρόθεσμα.

Συμφωνούμε λοιπόν με την πρόθεση του Κράτους και του Υπουργείου Εσωτερικών για την επιβολή κινήτρων/φορολογίας για τα κενά οικόπεδα, εις μια προσπάθεια συγκράτησης και ίσως και μείωσης των τιμών των οικοπέδων.

(Η πλήρης μελέτη μπορεί να εξασφαλισθεί δωρεάν από το Γραφείο μας σε όλες τις πόλεις ή από την ιστοσελίδα μας www.aloizou.com.cy).

της τιμής του οικοπέδου. Η αύξηση στην αναλογία είναι λόγω του ότι το κόστος αυξάνεται σε γρηγορότερο ρυθμό παρά το ετήσια εισόδημα/μισθό. Η πιο δραματική αύξηση στην αναλογία και κατ' επέκταση στη μείωση στην προσιτότητα της στέγης εμφανίζεται κατά την περίοδο 2006-2008. Κατά αυτή την τριετία το ολικό κόστος αυξάνεται κατά 46% ενώ ο διάμεσος μισθός κατά 11%, με αποτέλεσμα την αύξηση στην αναλογία από το 8.3 το 2005 στο 10.9 το 2008 (μειώνεται δηλαδή η προσιτότητα). Η αύξηση στο ολικό κόστος κατά 45% κατά αυτή την τριετία αυτή οφείλεται σε αύξηση στη τιμή της

The **MACALLAN** DRUNK BY
PEOPLE WHO SIGN OFF THEIR
OWN EXPENSES. *The* **MALT**

The
MACALLAN[®]
The **MALT**

© 2009 THE MACALLAN DISTILLERS LIMITED. THE MACALLAN® SCOTCH WHISKY, 43% ALC./VOL., IMPORTED BY RÉMY COINTREAU USA, INC., NEW YORK, NY. PLEASE SAVOR RESPONSIBLY.

Παγκόσμια Έρευνα της Deloitte

Κίνδυνοι για τις βάσεις δεδομένων

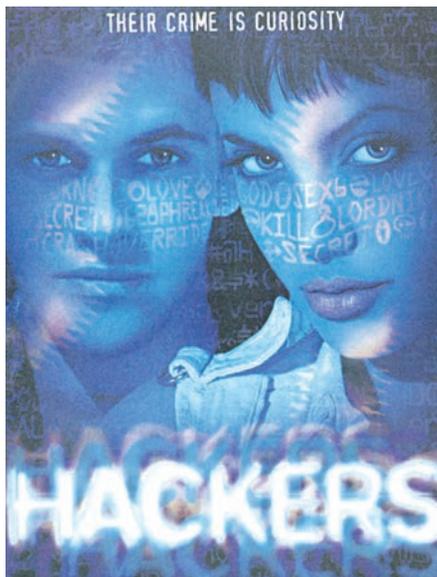
Οι εταιρίες τεχνολογίας, μέσω των ενημέρωσης και τηλεπικοινωνιών μείωσαν σημαντικά τον προϋπολογισμό τους για επενδύσεις στην ασφάλεια των πληροφορικών συστημάτων κατά τη διάρκεια του 2008, σύμφωνα με τα αποτελέσματα παγκόσμιας έρευνας της Deloitte, στην οποία συμμετείχαν περισσότερες από 200 εταιρίες από ολόκληρο τον κόσμο.

Πιο συγκεκριμένα, το 32% των επιχειρήσεων που πήραν μέρος στην έρευνα μείωσαν τον προϋπολογισμό τους, ενώ έξι στα δέκα στελέχη ανέφεραν ότι η εταιρία τους «βρίσκεται πίσω» ή «προσπαθεί να προλάβει» τις εξελίξεις στον τομέα της ασφάλειας. Παράλληλα, μόλις 6% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι διαθέτουν 7% ή περισσότερο από το συνολικό προϋπολογισμό για την ασφάλεια των πληροφορικών συστημάτων, ποσοστό που παρουσιάζει εντυπωσιακή πτώση σε σχέση με το 2007 που ανερχόταν σε 36%.

Όπως προκύπτει από την έρευνα, η μείωση των επενδύσεων επιβραδύνει και την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών ασφάλειας, καθώς μόνο το 53% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η επιχείρησή τους υιοθετεί γρήγορα τις νέες τεχνολογίες, ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με το 2007 (67%). Προτεραιότητα δίνεται πλέον στη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων τεχνολογιών και όχι στις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες. «Οι απειλές που αντιμετωπίζουν οι εταιρίες αυξάνονται συνεχώς και η αντιμετώπισή τους γίνεται ολοένα και πιο δύσκολη. Η μείωση των επενδύσεων για την ασφάλεια των πληροφορικών συστημάτων ενδέχεται να κρύβει δυσάρεστες εκπλήξεις για το μέλλον, καθώς οι εταιρίες που θα μείνουν πίσω θα έχουν ένα πολύ μεγάλο κενό να καλύψουν. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επιχειρήσεις πρέπει να συνεχίσουν να υιοθετούν έγκαιρα τις νέες τεχνολογίες, οι οποίες θα τους δώσουν τη δυνατότητα να θεωρακίσουν την ασφάλειά τους και να ανταποκριθούν με επιτυχία στους αυξανόμενους κινδύνους», δήλωσε ο κ. Μάνος Πηλειδής, Υπεύθυνος Διαχείρισης Κινδύνων της Deloitte στην Ελλάδα.

Παραβιάσεις

Η προσπάθεια των εταιριών των παραπάνω κλάδων να προστατευτούν από τις εσωτερικές και τις εξωτερικές παραβιάσεις ασφαλείας αποτελεί μία μεγάλη πρόκληση. Κατά τη διάρκεια του 2008, πέντε στις δέκα εταιρίες χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν κάποια εξωτερική παραβίαση ασφαλείας, με

✓ Η μείωση των επενδύσεων για την προστασία των πληροφορικών συστημάτων ενδέχεται να απειλήσει την ασφαλή διατήρηση και διακίνηση ευαίσθητων στοιχείων.

κυριότερες τις παραβιάσεις που σχετίζονταν με κακόβουλο λογισμικό (όπως ιούς και worms) και τις επιθέσεις άρνησης παροχής υπηρεσιών (denial of service). Παράλληλα, οι τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις ήρθαν αντιμέτωπες με παραβιάσεις που προήλθαν από το εσωτερικό τους, με κυριότερη τη μη σκόπιμη διάθεση ευαίσθητων πληροφοριών από τους εργαζόμενους μέσω της απώλειας φορητού υπολογιστή, των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης (όπως του Facebook και του MySpace) και των μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mails).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, τα στελέχη έχουν πλέον λιγότερη εμπιστοσύνη στην ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν αυτές τις εσωτερικές απειλές. Μόλις 28% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι είναι «πολύ σίγουροι» ή «εξαιρετικά σίγουροι» όσον αφορά στην αντιμετώπισή τους, τη στιγμή που το 2007 το αντίστοιχο ποσοστό ανερχόταν στο 51%. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι 83% των στελεχών θεωρούν σημαντικό κίνδυνο την «εκμετάλλευση των αδυναμιών της τεχνολογίας Web 2.0» και 80% τις τεχνικές «κοινωνικής μηχανικής» (social engineering), όπως το «pretexting» και το «phishing», που αφορούν στην υποκλοπή προσωπικών δεδομένων.

✓ Οι επιχειρήσεις οφείλουν να βρίσκονται τουλάχιστον ένα βήμα μπροστά από τις τεχνολογικές δυνατότητες των κακόβουλων, που επιχειρούν «εισβολή» στα συστήματά τους.

Προστασία προσωπικών δεδομένων

Οι εταιρίες τεχνολογίας, μέσω ενημέρωσης και τηλεπικοινωνιών υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες και ρυθμίσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων των πελατών τους. Η μη συμμόρφωση μπορεί να επιφέρει σημαντικά πρόστιμα και ευθύνες. Κατά βάση, αυτές οι ρυθμίσεις έχουν στόχο να βελτιώσουν την ασφάλεια και να μειώσουν τους κινδύνους.

Ωστόσο, μόλις το 21% των ερωτηθέντων θεωρεί αυτές τις ρυθμίσεις «πολύ αποτελεσματικές», το 54% πιστεύει ότι είναι «ως κάποιο βαθμό αποτελεσματικές», ενώ το 13% τις θεωρεί «αναποτελεσματικές». Σύμφωνα με την έρευνα, το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχουν ορίσει κάποιο στέλεχος υπεύθυνο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων έχει μειωθεί σε σχέση με το 2007 από 50% σε 44%, ενώ πολλές εταιρίες δεν έχουν θεσπίσει ακόμα κάποιο πλαίσιο για τη διαχείριση της συμμόρφωσης των προσωπικών δεδομένων (33%), δεν έχουν γραπτή πολιτική για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (28%), ούτε κάποια επίσημη οδηγία για την ασφαλή καταστροφή τους (28%).

KEO

*Brewed on the Island
of Cyprus*

KEO LTD 1, Franklin Roosevelt Ave., P.O.Box 50209, 3602 Limassol, Cyprus
Tel. + 357 25.853100, Fax + 357 25 573429

Η εικόνα της Κυβέρνησης συνιστώσες - προκλήσεις

Οι πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις καθώς και οι επόμενες Βουλευτικές και Προεδρικές εκλογές, τα ψηλά ποσοστά αποχής και μετακινούμενων ψηφοφόρων, τα πολλαπλά κριτήρια των πολιτών, το Κυπριακό, οι ρυθ-

Του
Νίκου Γ. Σύκα
Επικοινωνιολόγου

μοί υλοποίησης του Προγράμματος Διακυβέρνησης, η αντιλαμβανόμενη εικόνα για τον Πρόεδρο και τους Υπουργούς, οι θέσεις και η εικόνα όλων των πολιτικών παρατάξεων, η πειστικότητα της αντιπολίτευσης, η δράση των Ευρωβουλευτών, το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, η οικονομική κρίση, προσομοιάζουν -επικοινωνιακά- με το σύστημα των συγκοινωνούντων δοχείων, ενώ το αποτέλεσμα της επικοινωνίας είναι σωρευτικό.

Στην αξιολόγηση της εικόνας μιας κυβέρνησης μετρά το όλον, το σύνολο της εικόνας, η γενική εντύπωση και όχι η τμηματοποίηση. Η προβολή του κυβερνητικού έργου είναι εξίσου σημαντική με την παραγωγή πολιτικής αφού στην ουσία, για τους πολίτες η αντιλαμβανόμενη εικόνα είναι η πραγματική (perception is reality). Δεκάδες τα κομμάτια του puzzle που πρέπει να συνδυαστούν σωστά μεταξύ τους, ώστε η εικόνα της Κυβέρνησης να παρουσιάζεται ενισχυμένη (συνοχή, αποτελεσματικότητα). Κάθε κομμάτι όμως του επικοινωνιακού puzzle επηρεάζει, θετικά ή αρνητικά, ολόκληρη την εικόνα - υπάρχει μια συνεχής αλληλεπίδραση. Μετά από 18 μήνες στην εξουσία, η εικόνα (image) της Κυβέρνησης έχει, ουσιαστικά, σχηματιστεί. Κεντρικό σημείο αναφοράς ο Πρόεδρος κ. Δημήτρης Χριστόφιας ως άνθρωπος, ως πολιτικός, μα πάνω απ' όλα ως ηγέτης. Όμως, σε ένα σύγχρονο, ραγδαία μεταβαλλόμενο και πολυσύνθετο τοπίο, η εικόνα μιας κυβέρνησης, ενός κόμματος ή ενός πολιτικού, δεν μπορεί να είναι στατική / σταθερή, αλλά εξελίσσεται συνεχώς και επηρεάζεται από πολλούς αλληλοεξαρτώμενους παράγοντες. Οι πολίτες προβαίνουν σε συνεχή αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των μέτρων που εφαρμόζονται.

Οι παράγοντες που αναμένεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν σημαντικά την περαιτέρω εξέλιξη της εικόνας της Κυβέρνησης είναι οι εξής: (1)

Ρυθμοί υλοποίησης του Προγράμματος Διακυβέρνησης, (2) συστηματική προβολή του κυβερνητικού έργου, (3) εικόνα Υπουργών, (4) η αξιολόγηση του έργου της κυβέρνησης εκ μέρους των πολιτών είναι συγκριτική και συνεχής με σημείο αναφοράς το έργο προηγούμενων κυβερνήσεων, (5) ανάδειξη της πολύπλευρης και πολυσήμαντης προσφοράς της Δημόσιας Υπηρεσίας, (6) επίσπευση του εκσυγχρονισμού / πρόωψη της αποκέντρωσης (7) αποτελεσματικότητα κρατικής μηχανής, (8) αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων / κονδυλίων, (9) εμπέδωση της κοινωνικής δικαιοσύνης και συνοχής, (10) ισότιμη μεταχείριση πολιτών / αξιοκρατία, (11) ευαισθησία / ανταπόκριση στα δίκαια αιτήματα κοινωνικών ομάδων, (12) αύξηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, (13) αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, (14) σύζευξη / συμπληρωματικός ρόλος δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, (15) ενεργός συμμετοχή και αξιοποίηση των δυνατοτήτων / ευκαιριών στο ευρωπαϊκό - διεθνές περιβάλλον, (16) διαχείριση του Κυπριακού - επί της ουσίας καθώς και σε επικοινωνιακό επίπεδο, (17) μέτρα κατά της οικονομικής κρίσης, (18) προετοιμασία για την Προεδρία Ε.Ε. 2012, (19) συνοχή / ενιαίος λόγος κομμάτων συγκυβέρνησης, (20) βελτίωση της εικόνας της Κύπρου διεθνώς, (21) εικόνα του Προέδρου εντός και εκτός συνόρων, (22) η εικόνα και η πειστικότητα της αντιπολίτευσης.

Παράλληλα, ας σκιαγραφήσουμε το puzzle των πιο σημαντικών επικοινωνιακών προκλήσεων που συνθέτουν την εικόνα του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας Δ. Χριστόφια: (1) Βασικοί άξονες αξιολόγησης η ηγετικότητα και η αποφασιστικότητα, (2) η πνοή του Προγράμματος Διακυβέρνησης είναι η δημιουργική ηγεσία και οι καινοτόμες πρακτικές, (3) ενεργός συμμετοχή και αξιοποίηση των δυνατοτήτων / ευκαιριών στο ευρωπαϊκό / διεθνές περιβάλλον, (4) πρωτοβουλιακή διπλωματία με στόχο να πεισθεί ο διεθνής παράγοντας να πιέσει την Τουρκία να συνεργαστεί για μια σωστή λύση στο Κυπριακό, (5) επαναπροσέγγιση, βελτίωση της επικοινωνίας / επαφής Ε/κ και Τ/κ, καλλιέργεια αισθήματος εμπιστοσύνης, (6) η εικόνα του Προέδρου εντός και εκτός συνόρων πρέπει να είναι μία, μοναδική και ενιαία, (7) ανάδειξη συνεκτικών αξιών - εμπιστοσύνη, σταθερότητα, αξιοπιστία, κρίση, ευελιξία / προσαρμοστικότητα, διορατικότητα, πρωτοβουλία, συνεργασία και (8) το τελευταίο και πιο σημαντικό κομμάτι του puzzle: «Πρόεδρος όλων των πολιτών - ενότητα».

Βασικός πυλώνας της επικοινωνιακής πολιτικής της Κυβέρνησης η προβολή του έργου και η εικόνα που εκπέμπουν οι Υπουργοί (ως σύνολο αλλά και ο καθένας ξεχωριστά). Η δημοτικότητα ενός Υπουργού έχει τρεις συνιστώσες: Καλός πολιτικός, καλός manager και επικοινωνιακός. Εξετάζοντας

διαχρονικά το κεφάλαιο «κυβερνητικό έργο & δημοτικότητα Υπουργών» παρατηρείται ότι: (α) Δεν υπάρχουν εύκολα και δύσκολα υπουργεία. Ο Υπουργός, ως ηγέτης και ως καλός manager, μπορεί να πετύχει σε οποιοδήποτε Υπουργείο, (β) η προβολή του έργου ενός Υπουργείου είναι εξίσου σημαντική με την παραγωγή πολιτικής, (γ) η αξιολόγηση εκ μέρους των πολιτών είναι συγκριτική και συνεχής. Το πλαίσιο σύγκρισης είναι οι Υπουργοί της ίδιας κυβέρνησης αλλά και οι Υπουργοί προηγούμενων κυβερνήσεων σε αντίστοιχα Υπουργεία, (δ) η επικοινωνία είναι δίκικο μαχαίρι. Η προβολή του έργου ενός Υπουργείου δεν είναι θέμα υπερβολικής ή ελάχιστης προβολής, αλλά θέμα σωστής προβολής. Δεν είναι θέμα συχνότητας αλλά δημοσιότητας όταν πρέπει, εκεί που πρέπει και με τον τρόπο που πρέπει.

Στη νέα εποχή πολιτικής επικοινωνίας, τα προσόντα, το έργο, η προσωπικότητα και οι ξεχωριστές / ηγετικές ικανότητες ενός Υπουργού (πείρα, κύρος, αξιοπιστία, πρωτοβουλία, κοινωνική τόλμη, αποτελεσματικότητα, ευελιξία, προσαρμοστικότητα, διορατικότητα, έμπνευση, χάρισμα) αποκτούν μια ιδιαίτερη βαρύτητα. Η ειλικρίνεια και η «πρόσωπο με πρόσωπο» επικοινωνία του υπουργού με τους πολίτες (προσιτός και ανθρώπινος) είναι καθοριστικής σημασίας. Κλειδί ο επικοινωνιακός άξονας απλότητα - αμεσότητα. Ο Υπουργός είναι δίπλα στους πολίτες για επιτόπου εξέταση προβλημάτων και πραγματοποιεί τακτικές συναντήσεις με κοινωνικές ομάδες αλλά και με το ίδιο το προσωπικό του Υπουργείου του. Ο πολιτικός προϊστάμενος ενός Υπουργείου έχει όραμα και εμπνέει τους υφισταμένους του. Κατανοεί τη διαφορετικότητα των ανθρώπων σε προσόντα, ταλέντα και ικανότητες και προσφέρει τις κατάλληλες ευκαιρίες ώστε οι υπάλληλοι να μεγιστοποιήσουν την απόδοσή τους. Ο Υπουργός ενεργεί με βάση τις αρχές της ισονομίας και της ισοπολιτείας, είναι δίκαιος, αντικειμενικός και προωθεί την αξιοκρατία. Ο συντονισμός των Τμημάτων ενός Υπουργείου και η συνεργασία με άλλα Υπουργεία, επίσης αποτελεί σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης του έργου ενός Υπουργού.

Το ζητούμενο για την πολιτική και τους πολιτικούς είναι η ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών και λύσεων που θα οδηγούσαν σε πιο συμμετοχική δημοκρατία και θα τόνωναν το ενδιαφέρον του πολίτη για την πολιτική - η αίσθηση του πολίτη είναι ότι δεν μετέχει στη λήψη αποφάσεων, βρίσκεται έξω ή στο περιθώριο του πολιτικού συστήματος. Θα πρέπει λοιπόν να προσπαθήσουμε να μπούμε στη σκέψη του μέσου πολίτη και μάλιστα του μη έντονα κομματικοποιημένου. Οι πολίτες αυτοί άλλωστε αποτελούν την πλειοψηφία του εκλογικού σώματος, ενώ είναι ταυτόχρονα και εκείνοι που

(ακριβώς επειδή οι απόψεις τους δεν είναι παθιασμένες) παίρνουν αποστάσεις από το χώρο της πολιτικής. Εάν θέλουμε να εξασφαλίσουμε στην επικοινωνιακή προσέγγιση με τους πολίτες προοπτική, συνέχεια και αποτελεσματικότητα, τότε αυτή θα πρέπει σίγουρα να συνδεθεί με μακροχρόνια στρατηγική αντιμετώπιση, μια μακροχρόνια σχέση με τις διάφορες κοινωνικές ομάδες. Οι σύγχρονες τάσεις της πολιτικής επικοινωνίας επιτάσσουν τη στοχευμένη και συνεχή επικοινωνία -σε βάθος χρόνου- ώστε να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η συνεχής ενημέρωση των πολιτών, τα κανάλια αμφίδρομης επικοινωνίας και η αρχή του «συναποφασίζουμε» είναι εκ των ων ουκ άνευ, αφού σήμερα τα πάντα αλλάζουν - οι ρυθμοί των αλλαγών σε όλους τους τομείς (πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό τομέα) είναι, εντός και εκτός συνόρων, πρωτοφανείς.

Οι κομματικές ταυτίσεις σε μακροχρόνια βάση τείνουν να αμβλύνονται - δεν είναι ίδιες με εκείνες της δεκαετίας του '70 ή του '80. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια τάση χαλάρωσης των παραδοσιακών δεσμών στις σχέσεις ψηφοφόρου και κόμματος. Αυτό φυσικά απέχει πολύ από του να θε-

ωρούμε ότι δεν παίζουν ρόλο. Αντιθέτως, φαίνεται ότι παίζουν ρόλο οι κομματικές ταυτίσεις. Η πρωτοφανής όμως ρευστότητα που χαρακτηρίζει το πολιτικό τοπίο (το συνολικό ποσοστό «αποχή + μετακινούμενοι ψηφοφόροι» ξεπερνά το 50% του εκλογικού σώματος) αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για το πολιτικό μάρκετινγκ. Με δεδομένες τις πολλαπλές όψεις της ψήφου διαμαρτυρίας, το τοπίο παραμένει απολύτως απρόβλεπτο.

Κατά πόσο μια Κυβέρνηση θεωρείται πετυχημένη ή όχι, επηρεάζεται επίσης από διάφορους «εξωγενείς» παράγοντες: α) Οι πολίτες ανεβάζουν συνεχώς τον πήχη - αυξημένες ανάγκες / απαιτήσεις / προσδοκίες, β) η κοινωνία των πολιτών και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης διαδραματίζουν ένα πιο ενεργό και ουσιαστικό ρόλο, γ) η προβολή του κυβερνητικού έργου έχει αναδειχθεί σε ένα πολυσύνθετο / πολύπλοκο και συνάμα δύσκολο εγχείρημα και δ) Η περίοδος που διανύουμε χαρακτηρίζεται από μια ιδιαιτερότητα - το Κυπριακό βρίσκεται σε μια κρίσιμη φάση ενώ η παγκόσμια ύφεση αναπόφευκτα επηρεάζει την αναπτυξιακή αλλά και κοινωνικοοικονομική πολιτική της Κυβέρνησης. Αυτό σημαίνει ότι η εικόνα της Κυβέρνησης δέχεται πιέσεις και από τους δύο βασικούς άξονες - εξωτερική πολιτική και εσωτερική διακυβέρνηση.

Κατά την κρίσιμη αυτή περίοδο, η διαχείριση του Κυπριακού και της οικονομικής ύφεσης -επί της ουσίας καθώς και σε επικοινωνιακό επίπεδο- αποτελούν τα πλέον σημαντικά κριτήρια αξιολόγησης της Κυβέρνησης και όχι μόνο. Οι θέσεις και οι προτάσεις κάθε πολιτικής παράταξης ξεχωριστά (συγκυβέρνησης και αντιπολίτευσης) στους δύο αυτούς τομείς -Κυπριακό και Μεγάλη Ύφεση- θα αποτελέσουν και τα βασικά κριτήρια ψήφου στις Βουλευτικές 2011. Στο βάθος οι Προεδρικές 2013, οι οποίες συμπληρώνουν το puzzle. Εν κατακλείδι, οι βασικές συνιστώσες - προκλήσεις για την εικόνα της Κυβέρνησης κινούνται στον άξονα «ενότητα στόχων - αποτελεσματικότητα».

Τακτικές διαπραγμάτευσης - μη συμβατικά εργαλεία για να πάρετε αυτό που θέλετε

Μέρος Β

Οι ερευνητές του NLP έχουν κάνει αρκετή δουλειά στο θέμα «τι κάνει τα άτομα να είναι εξαιρετικοί διαπραγματευτές». Ερεύνησαν το προφίλ διαφόρων επιτυχημένων διαπραγματευστών καθώς επίσης και τη συμπεριφορά τους. Ορισμένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των άψογων διαπραγματευστών είναι τα ακόλουθα:

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές έχουν υπομονή**

Ο αποτελεσματικός διαπραγματευτής ξέρει ότι το κάθε πράγμα θέλει το χρόνο του. Όταν

Του Δημήτρη Στυλιανίδη

DipLC, CTM, CL,
FAIA, FCCA, CPA,
Διεθνή Εκπαιδευτή
NLP

υπάρξει η ανάγκη, ο αποτελεσματικός διαπραγματευτής θα κοιτάξει το ζήτημα έχοντας στο μυαλό του μια πιο μακροχρόνια προοπτική. Θα επιδείξουν υπομονή και θα στοχεύσουν στο μέλλον με μια πιο μακροχρόνια αντίληψη του θέματος. Θα επιδιώξουν υπομονετικά και μεθοδικά μια συμφέρουσα και για τα δύο μέρη συμφωνία, ξέροντας ότι κάποτε αυτό θα πάρει περισσότερο χρόνο. Ξέρουν κατά βάθος, ότι μακροχρόνια, κτίζουν μια καλύτερη σχέση με το άλλο άτομο και αυτό βοηθά στο να βάλουν τα θεμέλια για μια πολύ καλύτερη συμφωνία και για τους δύο. Αδύνατα θεμέλια σημαίνει μπορείς να κτίσεις το πολύ ένα στέγαστρο για το γκαράζ του σπιτιού σου. Αν έχεις όμως γερά θεμέλια τότε μπορείς να κτίσεις ουρανόξυστη.

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές έχουν στο μυαλό τους μια win-win νοοτροπία**

Όσον αφορά τη διαφορά μεταξύ των ανταγωνιστικών και των συγκαταβατικών διαπραγματευστών, η έρευνα κατέδειξε ότι η νοοτροπία του να θέλεις να κερδίσουν και τα δύο μέρη που βρίσκονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, καταλήγει σε πιο επιτυχημένες συμφωνίες που συνεχίζουν και στο μέλλον.

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές είναι δημιουργικοί**

Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές θα ανακαλύψουν νέους και δημιουργικούς τρόπους να αντιμετωπίσουν προκλήσεις που θα βρουν κατά τη διάρκεια των συνομιλιών. Θα εξερευνήσουν όλες τις πιθανότητες και θα εστιάσουν την προσοχή τους πάνω στο τι είναι πιο πιθανό να συμβεί. Με αυτό τον τρόπο ξεπερνούν πιο εύκολα τυχών αδιέξοδα και καταλήγουν σε λύσεις που στόχο έχουν να ωφελήσουν και τα δύο μέρη.

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές είναι ευέλικτοι**

Ο αποτελεσματικός διαπραγματευτής θα επιδείξει περισσότερη ευελιξία στην προσέγγισή του. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που ένα ποτάμι βρίσκει τρόπους και παραμερίζει εμπόδια με το να ακολουθήσει διαφορετική πορεία μέχρι να φθάσει στον προορισμό του που είναι η θά-

λασσα, ο αποτελεσματικός διαπραγματευτής θα σκεφτεί όλες τις πιθανές επιλογές ή τουλάχιστο περισσότερες επιλογές από τον οποιοδήποτε άλλο διαπραγματευτή. Στο NLP λέμε ότι «Μια επιλογή δεν είναι επιλογή, δύο επιλογές θεωρείται δίλημμα, τρεις επιλογές όμως είναι καλή αρχή για ξεκίνημα!»

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές κάνουν πολλές ερωτήσεις**

Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές ρωτούν περισσότερες ερωτήσεις από οποιοδήποτε άλλον. Ο λόγος που το κάνουν είναι για να κερδίσουν πληροφορίες και στοιχεία που θα μαρτυρούν τον τρόπο σκέψης του άλλου καθώς επίσης και για να κερδίσουν πολύτιμο χρόνο σκέψης. Ενώ το άλλο άτομο θα σκέφτεται και θα απαντά ερωτήσεις, ο αποτελεσματικός διαπραγματευτής θα έχει το χρόνο να σκεφτεί την επόμενη του κίνηση.

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές δεν επιδεικνύουν συμπεριφορές που μπορεί να ενοχλήσουν ή να εκνευρίσουν το άλλο άτομο**

Ορισμένες συμπεριφορές όπως η ειρωνεία ή η υπεροψία, ή η χρήση λέξεων ή φράσεων που μπορεί να προσβάλουν το άλλο άτομο, την εταιρεία τους ή το προϊόν/υπηρεσία τους, τις περισσότερες φορές αυτές οι συμπεριφορές γίνονται μπουμέρανκ και επιστρέφουν με τον ίδιο τρόπο στο άτομο που τις χρησιμοποιεί. Τέτοιες συμπεριφορές έχουν την τάση να εκνευ-

ρίζουν το άλλο άτομο με αποτέλεσμα να θέλει να εκδικηθεί. Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές αποφεύγουν να χρησιμοποιούν γλώσσα που μπορεί να ενοχλήσει το άλλο άτομο. Φράσεις όπως, «είσαι σοβαρός;», «νομίζετε ότι είμαστε βλάκες;», «η προσφορά μας είναι καταπληκτική, πάρτε την ή ξεχάστε την!», «δεν καταλαβαίνετε τι λέω;», «δεν ακούτε τι σας λέω;».

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές μπορούν να ελέγξουν τη συναισθηματική τους κατάσταση**

Παρόλο που οι διαπραγματεύσεις ορισμένες φορές μπορεί να είναι εντατικές και καμιά φορά να ξεπεράσουν τα όρια της υπομονής των ατόμων που συμμετέχουν, όσο πιο καλός είναι ο διαπραγματευτής στο να ελέγχει τα συναισθήματα του, τόσο πιο καλός θα είναι οι αντιδράσεις του και οι εκφράσεις που θα εκστομίσει εκείνη τη στιγμή. Συνήθως στις διαπραγματεύσεις οι απότομες αντιδράσεις ή οι φραστικές επιθέσεις έχουν την ίδια έντονη αντίδραση από το άλλο άτομο με αποτέλεσμα να καταρρεύσουν οι διαπραγματεύσεις ή να καταλήξουν σε αρνητικό αποτέλεσμα και για τους δύο. Φυσικά δεν εννοώ ότι οι διαπραγματευτές είναι ένα είδος ρομπότ χωρίς συναισθήματα που αντιδρούν μηχανικά σε οτιδήποτε συμβεί! Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές μοιράζονται τα συναισθήματα τους με το άλλο άτομο αφού αυτό βοηθά τη διαπραγματευτική διαδικασία. Για παράδειγμα μπορείτε να πείτε «Νοιώθω κάποια αβεβαιότητα σχετικά με το αν κατάλαβα καλά το τι έχεις πει. Αυτή η αβεβαιότητα με κάνει να νοιώθω κάπως άβολα. Μπορείς σε παρακαλώ να ξεκαθαρίσεις το τι ακριβώς εννοείς με αυτό που μόλις έχεις πει;»

- **Οι αποτελεσματικοί διαπραγματευτές κάνουν συχνή ανασκόπηση**

Όποτε εκπαιδεύω άτομα στις τεχνικές διαπραγματεύσεις στα εργαστήρια μου, τους λέω συχνά «Αν έχετε αμφιβολίες ή δεν ξέρετε τι να πείτε, κάντε μια ανασκόπηση». Η ανασκό-

πηση είναι μια περίληψη του τι έχει ειπωθεί και του τι έχει συμφωνηθεί μέχρι εκείνο το σημείο. Αυτό βοηθά στο να ξεκαθαρίσουν τα πράγματα και για τα δύο μέρη και επίσης επιβεβαιώνει και ενδυναμώνει το κοινό έδαφος και το καλό κλίμα που άρχισε να δημιουργείται. Αυτό σας δίνει χρόνο για να σκεφτείτε την επόμενη σας κίνηση.

- **Η διαδικασία της διαπραγμάτευσης βήμα με βήμα**

Η διαδικασία διαπραγμάτευσης μπορεί να εξελιχθεί σε κάτι πολύπλοκο και ο λόγος είναι απλά και μόνο επειδή στις διαπραγματεύσεις έχεις να κάνεις με άτομα και όχι με μηχανές! Τα άτομα εκ φύσεως τους είναι πολυδιάστατα και μοναδικά όντα με τη δική τους προσωπικότητα. Πολλοί μου ζητούν μια απλή μέθοδο ή να εισηγηθώ ένα απλό βιβλίο που εξηγεί το θέμα διαπραγμάτευσης βήμα με βήμα, κάτι σαν ένα εγχειρίδιο στο πως να παίξεις σωστά σκάκι! Δυστυχώς στο θέμα διαπραγματεύσεις αυτό είναι αδύνατο. Η κάθε διαπραγμάτευση θα είναι διαφορετική και θα περιλαμβάνει διαφορετικά άτομα και διαφορετικά ζητήματα.

Παρόλο που δεν μπορεί κάποιος απλά να ακολουθήσει κάποια βήματα στις διαπραγματεύσεις, σας παραθέτω τα βήματα και σας ζητώ να παραμείνετε ευέλικτοι για να μπορέσετε να κρατήσετε τη διαδικασία ζωντανή μέχρι το σημείο της συμφωνίας.

- **Βήμα πρώτο - προετοιμασία και προσχεδιασμός**

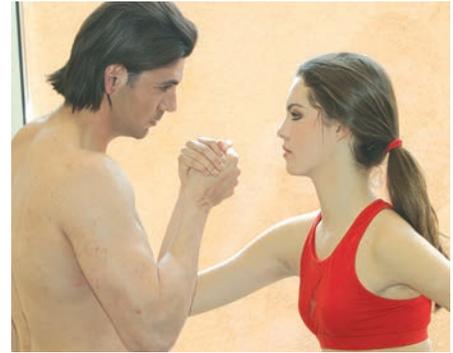
Καλός σχεδιασμός και καλή προετοιμασία είναι το άλφα και το ωμέγα σε οποιαδήποτε διαπραγμάτευση. Εδώ χρειάζεται να σκεφτείτε τι πραγματικά θέλετε να πετύχετε και να μαζέψετε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε για το θέμα αυτό. Αμέσως μετά πρέπει να σκεφτείτε τι θα κάνετε με όλες τις πληροφορίες που έχετε μαζέψει με στόχο να επιτύχετε το ποθητό αποτέλεσμα. Αν δεν σχεδιάσετε καλά το πλάνο σας τότε αντί να είστε ενεργό μέρος στη διαπραγμάτευση, θα είστε απλός θεατής.

- **Βήμα δεύτερο - Συζήτηση/διαβούλευση**

Εδώ είναι η στιγμή να καταλάβετε το άλλο άτομο και τη δική του θέση. Αναλόγως με το θέμα που συζητάτε αυτό το βήμα μπορεί να είναι μια απλή ανταλλαγή απόψεων ή μια καυτή έντονη συζήτηση.

- **Βήμα τρίτο - ένδειξη ενδιαφέροντος και εισηγήσεις**

Εδώ θα καταλάβατε πόσο ενδιαφέρον δεί-

χνει το άλλο άτομο για το ζήτημα που συζητάτε και επίσης κατά πόσο διατίθεται να κάνει κάποιες υποχωρήσεις. Οι υποχωρήσεις συνήθως ακολουθούνται από εισηγήσεις για το τι θέλει το άτομο σαν αντάλλαγμα για την κάθε υποχώρηση.

- **Βήμα τέταρτο -**

Συναλλαγή/ανταλλαγή/παζάρεμα

Το αποτελεσματικό παζάρεμα γίνεται με στόχο να δώσεις για να πάρεις. Ποτέ δεν πρέπει να κάνετε πίσω και να δώσετε κάτι πριν πάρετε κάτι που έχει τουλάχιστο την ίδια ή μεγαλύτερη αξία.

- **Βήμα πέμπτο - Ανασκόπηση**

Μια καλή ανασκόπηση επιβεβαιώνει ότι η θέση σας έχει εκφραστεί σωστά και επίσης ότι έχετε καταλάβει πλήρως τη θέση του άλλου ατόμου.

- **Βήμα έκτο - Το κλείσιμο και η συμφωνία**

Όπως και στις πωλήσεις, το κλείσιμο είναι όταν έχει επιτευχθεί συμφωνία στο να προχωρήσετε.

- **Βήμα έβδομο - Κάνοντας τη συμφωνία πράξη**

Μια συμφωνία δεν θεωρείται συμφωνία μέχρις ότου και τα δύο μέρη έχουν κάνει πράξη αυτά που έχουν συμφωνηθεί. Αν νομίζετε ότι όλα έχουν τελειώσει μετά από τη χειραψία, τότε κάνετε μεγάλο σφάλμα!

Με αυτό το άρθρο ολοκληρώνεται το θέμα διαπραγμάτευση. Το θέμα αυτό φυσικά είναι πολύ μεγάλο για να μπορεί να καλυφθεί με δύο άρθρα. Στα εργαστήρια με θέμα τη διαπραγμάτευση οι συμμετέχοντες εφαρμόζουν σε πράξη τα ζητήματα που έχουν καλυφθεί στα δύο αυτά άρθρα μέσω ασκήσεων και μέσω διαλόγου.

- **Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας www.thinkbox.com.cy ή τηλεφωνήστε στο 7000 27 07.**

Ζωντανή Δημόσια Διοίκηση

Ως γνωστό, οι οργανισμοί αποτελούνται από χαλαρά συνδεδεμένους ανθρώπους με διαφορετικά συμφέροντα οι οποίοι εργάζονται μαζί για χάρη κάποιας σκοπιμότητας π.χ. να βγάλουν τα προς το ζείν, να προωθήσουν τη σταδιοδρομία τους ή που επι-

**Του
Ανδρέα Θ.
Ασσιώτη**

*Διοικητικό
Λειτουργό Α',
Υπουργείο Παιδείας*

διώκουν κάποιο άλλο προσωπικό στόχο. Ως εκ τούτου οι διαπροσωπικές συγκρούσεις είναι μέρος της οργανωτικής ζωής. Το γεγονός ότι υπάρχουν πολύ περισσότερες θέσεις στη βάση της πυραμίδας παρά στη κορυφή σημαίνει θερμό ανταγωνισμό στην κούρσα για ανέλιξη. Αναπόφευκτα οι νικητές θα είναι λίγγοι και πολλοί οι ηττημένοι. Παρ' όλα αυτά η διοίκηση έχει χρέος να συνενώσει αυτές τις ετερόκλητες δυνάμεις στη προσπάθεια της να επιτύχει τα οράματα και τους στόχους που τέθηκαν.

Οι εργαζόμενοι χρειάζονται ηγέτες που θα τους δώσουν μια λογική ερμηνεία της παρούσας οικονομικής κατάστασης, να τους βοηθήσουν να την κατανοήσουν, να διατηρήσουν την ελπίδα υπέρβασης της και να τους οδηγήσουν στην επίλυση των προβλημάτων. Είναι πολύ πιο εύκολο για τη διοίκηση να παρουσιάσει το όραμα της σε δύσκολους καιρούς γιατί τότε είναι που οι άνθρωποι που δυσκολεύονται να αντιληφθούν το νόημα της δεδομένης κατάστασης έχουν λιγότερο παγιωμένες αντιλήψεις και αντιστάσεις στις αλλαγές. Μια διοίκηση που θεωρείται καθ' όλα αξιόπιστη μπορεί να μεταδώσει την ελπίδα, το όραμα, το ήθος και τα κίνητρα, γρήγορα και αποτελεσματικά.

Τα στελέχη της διακατέχονται από πνεύμα συνεργασίας, χτίζουν επικοινωνιακές σχέσεις, καθοδηγούν και διαμορφώνουν ένα καλύτερο περιβάλλον. Συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο και συμμετέχουν πιο ενεργά και αποτελεσματικά στη διεκπεραίωση της εργασίας. Τους χαρακτηρίζει η εργατικότητα, η συνέπεια, η τιμιότητα, η ευσυνειδησία και η αξιοπιστία.

Δεν συμβιβάζονται με τη μετριότητα και τις αντιπαραγωγικές συμπεριφορές. Ηγέτες που θα δώσουν στους εργαζόμενους προοπτική, να τους βοηθήσουν να ανέβουν λίγο ψηλότερα. Η υπέροχη εκδοχή μιας καλής διοίκησης έγκειται στο γεγονός ότι δεν χρησιμοποιεί το παρελθόν

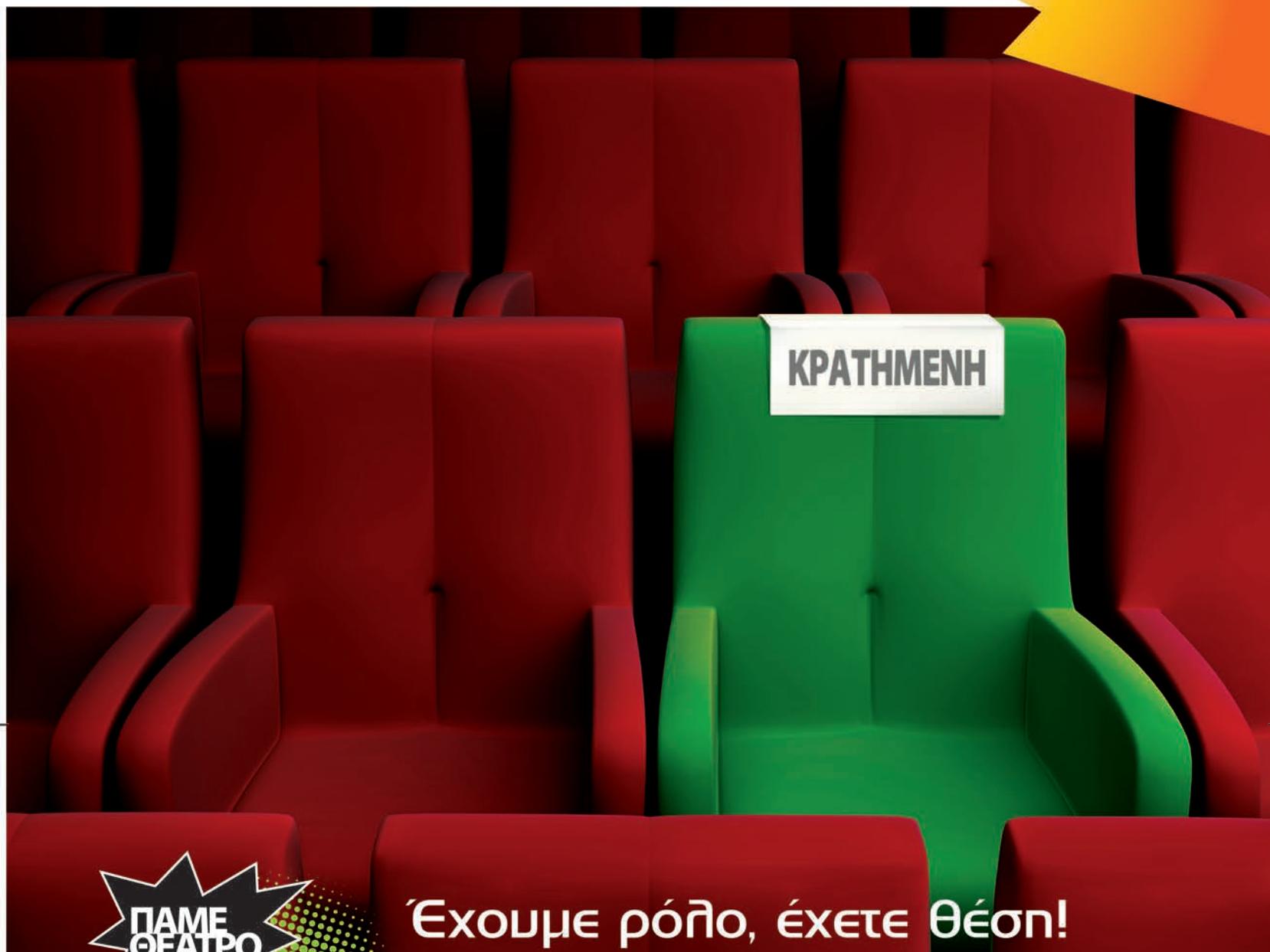

σαν άλλοθι για τις αδυναμίες του παρόντος. Διαθέτει πείσμα και πάθος στην αντιμετώπιση αντίξων συνθηκών. Ο καλύτερος τρόπος για να συνδεθεί με τους ανθρώπους της στο μέλλον είναι να επιδιώξει μαζί τους βαθιά σχέση από τώρα.

Απ' την πλευρά του ένας καλός εργαζόμενος δρα αποφασιστικά και αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στην εργασία του. Είναι φιλικός, συνεργάσιμος, εργατικός, φιλόδοξος και προσαρμόζεται εύκολα στον εργασιακό χώρο όπου βρίσκεται, με διάθεση για προσφορά. Αφομοιώνει και ταυτίζεται με τις αξίες της Υπηρεσίας του. Αντλεί περηφάνια και ελπίδα και καθίσταται υπόδειγμα για μίμηση. Με λίγη παρότρυνση και ηθική υποστήριξη αυτοί θα μπορούσαν να καθορίσουν κι' από μόνοι τους τα πρότυπα εργασίας και συμπεριφοράς. Μπορούν να δουλεύουν πιο έξυπνα και να συνεισφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην καλύτερη της ποιότητας ζωής. Έτσι μια διοίκηση με όραμα, φιλοσοφία, στόχους και αποτελέσματα μπορεί να καταστήσει την Υπηρεσία ένα ζωντανό μέρος με θετική πνευματική διάθεση και ετοιμότητα για την αναγκαία δράση.

Οι νέες προκλήσεις απαιτούν απ' αυτή να αναλάβει ηγετικό, καθοριστικό ρόλο, να ξανασκεφθεί τον τρόπο που εργάζεται, να τον αναζωογονήσει και να τον ανανεώσει σε συνεργα-

σία με τη βάση. Να καθιερώσει διαδικασίες που προάγουν τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα. Απαιτούμενο ζητούμενο είναι η δυναμική ευθυγράμμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και απαιτήσεις του πολίτη. Για την αναβάθμιση της Υπηρεσίας η διοίκηση πρέπει να αλλάξει πολλά πράγματα σε οργανωτικό επίπεδο και στη φιλοσοφία λειτουργίας της. Οι πολιτικές θα πρέπει να έχουν βάθος χρόνου για να αποδώσουν και να χαρακτηθούν σύμφωνα με τις αναγκαίες για τη συνολική ανάπτυξη του τόπου. Οι οποιοσδήποτε επισημάνσεις για τα «κακώς έχοντα» θα πρέπει να συνοδεύονται πάντοτε από συγκεκριμένες προτάσεις για αλλαγή της δεδομένης κατάστασης. Δυστυχώς, πολλές αποφάσεις που εξαγγέλλονται δημόσια μένουν ανεκπλήρωτες διότι δεν αξιοποιούνται οι κατάλληλοι άνθρωποι που μπορούν να παρακολουθήσουν ενδελεχώς την υλοποίησή τους. Το ζητούμενο λοιπόν, η διοίκηση να είναι αξιόπιστη και συνεπής στις δεσμεύσεις της. Χρειάζεται να κάνει έναν απολογισμό για το που βρισκόταν και γιατί έφτασε μέχρι εδώ. Προσφέρεται λοιπόν στον κάθε εργαζόμενο μια ευκαιρία, μια αφορμή να κοιτάξει γύρω του για να προσδιορίσει τη θέση του. Να καταφέρει να οραματιστεί για πράγματα λίγο πιο μακριά από το σήμερα και το τώρα. Να προγραμματίσει για το μέλλον. Έρθε πλέον η ώρα να πάμε παρακάτω.

Έχουμε ρόλο, έχετε θέση!

Η Cyta, με πρωταγωνιστικό ρόλο στην Επικοινωνία και τον Πολιτισμό, και αυτή τη χρονιά δηλώνει τη στήριξή της στα επαγγελματικά θεατρικά σχήματα της Κύπρου. Βάλτε το θέατρο στις επιλογές σας για την κάθε σας έξοδο και απολαύστε, συντροφιά με τη Cyta, τις παραστάσεις της νέας θεατρικής χρονιάς.

www.cytapametheatro.com

Για αγορά εισιτηρίων:

ΣΑΤΙΡΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
Τηλ. 22312940

ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ
Τηλ. 22348203

ΕΘΑΛ
Τηλ. 25877827

ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΑΛΑ
Τηλ. 24637952

ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΕΜΩΝΑ
Τηλ. 22573031

ΑΝΟΙΧΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΦΟΥ
Τηλ. 99441006

ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΣ
Τηλ. 22818999

ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΤΙΔΟΤΟ
Τηλ. 24822677

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

Η εκπαίδευση του προσωπικού σε οργανισμούς, εταιρείες και επιχειρήσεις

Η έμφαση που δίνεται τα τελευταία χρόνια στην ποιότητα των προϊόντων, την εξυπηρέτηση των πελατών, την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα, καθώς και οι

Του Δημήτρη Εργατούδη

Αφυπηρετήσαντα
Ανώτερου Διευθυντή
του Ομίλου Λαϊκής και
Fellow του Ινστιτούτου
Τραπεζικών Λονδίνου

ραγδαίες εξελίξεις στην τεχνολογία, κατέστησαν πολύ σημαντική την εκπαίδευση (περιλαμβανομένης και της μετεκπαίδευσης) του προσωπικού σ' όλους τους Οργανισμούς, επιχειρήσεις, εταιρείες κλπ. Η σημαντικότητα αυτή καλύπτει τόσο τον κάθε Οργανισμό ξεχωριστά όσο και την εθνική οικονομία γενικότερα..

Με την εκπαίδευση του προσωπικού του ένας Οργανισμός στοχεύει στην:

- αύξηση της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας
- μείωση των εξόδων
- άμβλυση των εποπτικών προβλημάτων και μείωση των παραπόνων των υπαλλήλων
- μείωση των εργατικών ατυχημάτων
- βελτίωση στα προϊόντα και στην εξυπηρέτηση των πελατών
- βελτίωση της παρώθησης (motivation) και ανύψωσης του ηθικού του προσωπικού
- καλλιέργεια πνεύματος κινητικότητας μεταξύ των υπαλλήλων (δέχονται πιο εύκολα την αλλαγή καθηκόντων)
- ανάπτυξη θέλησης για μάθηση
- αντιμετώπιση γνωστικών ελλείψεων
- ανάπτυξη προγράμματος για διαδοχή στελεχών

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

1. Εκπαίδευση στον τόπο εργασίας

Ο υπάλληλος εκπαιδεύεται και ταυτόχρονα εργάζεται. Γι' αυτό και άμεσα υπεύθυνος για την εκπαίδευσή του είναι ο Διευθυντής του, σε συνεργασία πάντοτε με το Διευθυντή Εκπαίδευσης. Η μέθοδος αυτή έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- ο υπάλληλος εξασκείται σε μηχανήματα που χρησιμοποιούνται καθημερινά στο περιβάλλον της εργασίας
- αισθάνεται περήφανος γιατί παράγει
- βάζει στην πράξη όσα πιθανόν να γνωρίζει θεωρητικά

Έχει όμως και τα μειονεκτήματά της:

- ο καλός υπάλληλος που θα εκπαιδεύσει το νέο συνάδελφό του, πιθανόν να μην είναι καλός δάσκαλος
- ο εκπαιδευτής πιθανόν να μη θέλει να "σπαταλήσει" πολύτιμο χρόνο της δουλειάς του για να εκπαιδεύσει το νέο υπάλληλο
- ο εκπαιδευτής μπορεί να μεταδώσει στον εκπαιδευόμενο λανθασμένες διαδικασίες οι οποίες διευκολύνουν/απλουστεύουν τη δουλειά
- αν ο εκπαιδευτής δε δώσει την απαιτούμενη σημασία στην εκπαίδευση του νέου υπαλλήλου, μπορεί ο τελευταίος να κάμει ένα λάθος το οποίο να προκαλέσει ζημιά στην επιχείρηση
- αν ο Διευθυντής δεν παρακολουθεί από κοντά την εκπαίδευση, πιθανόν να δοθεί στον εκπαιδευόμενο η διεκπεραίωση δουλειάς ρουτίνας (για να ξελασπώσει το Τμήμα)

2. Διαλέξεις

Με τη μέθοδο αυτή, ένας εκπαιδευτής, που κατέχει καλά ένα θέμα, μιλά σε μεγάλο αριθμό υπαλλήλων.

Για να πετύχει μια διάλεξη πρέπει:

- οι υπάλληλοι να είναι ελεύθεροι να υποβάλουν ερωτήσεις ανά πάσα στιγμή
- στο τέλος της διάλεξης οι εκπαιδευόμενοι πρέ-

πει να πάρουν φυλλάδια σχετικά με τη διάλεξη

- προτού λήξει η διάλεξη ο εκπαιδευτής να χρησιμοποιήσει την επανατροφοδότηση για να διερευνήσει πόσα μετέδωσε στους εκπαιδευόμενους.

Έχει όμως και η μέθοδος αυτή τα μειονεκτήματά της:

- κάποτε η επικοινωνία είναι μονομερής
- η διάλεξη πρέπει να καλύψει τα κενά εκείνων που γνωρίζουν λιγότερα για το θέμα, με αποτέλεσμα εκείνοι που γνωρίζουν περισσότερα, να βρίσκουν τη διάλεξη ανιαρή
- πιθανόν ο εκπαιδευτής να κατέχει πλήρως το θέμα του, αλλά να μην έχει μεταδοτικότητα

3. Συνδιασκέψεις

Η συνδιάσκεψη ασχολείται μ' ένα συγκεκριμένο θέμα. Ο εκπαιδευτής κάμνει μια σύντομη εισαγωγική ομιλία κι ύστερα επεμβαίνει μόνο για να επαναφέρει τη συζήτηση στο σωστό δρόμο αν αυτή ξεφεύγει από το θέμα. Όλη η συζήτηση γίνεται από τους εκπαιδευόμενους οι οποίοι πρέπει να έχουν κάποια βασική γνώση για το θέμα.

4. Ομάδες συζήτησης

Μια ομάδα συζήτησης συνήθως αποτελείται από 5-8 εκπαιδευόμενους, οι οποίοι συνέρχονται ανεπίσημα για ν' αναλύσουν ένα πρόβλημα ή να απαντήσουν σε μια ερώτηση.

Της ομάδας ηγείται ο εκπαιδευτής ο οποίος ανοίγει τη συζήτηση αναφέροντας το θέμα που θα συζητηθεί και την κλείνει συνοψίζοντας τα πορίσματά της.

Όταν ο υπάλληλος συμπληρώσει την εκπαίδευσή του ο Διευθυντής πρέπει να υποβάλει στον εαυτόν του τρεις ερωτήσεις:

- Έχω εντοπίσει σωστά τις εκπαιδευτικές ανάγκες;
- Οι εκπαιδευτικές μας ανάγκες έχουν καλυφθεί με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που παρακολούθησε ο υπάλληλος;
- Μπορούμε στο μέλλον να πετύχουμε τα ίδια αποτελέσματα, με λιγότερα έξοδα;

Οι απαντήσεις στα πιο πάνω ερωτήματα θα βοηθήσουν το Διευθυντή ν' αξιολογήσει τη συμβολή του στην όλη εκπαιδευτική προσπάθεια του Οργανισμού και να βελτιώσει τις μεθόδους του στο μέλλον.

PwC: Το μέλλον των διαχειριστών περιουσιακών στοιχείων διαμορφώνεται μέσα από ένα πρίσμα φορολογικών πιέσεων και ρύθμισης

Έκθεση για το μέλλον του κλάδου διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων

Περιγράφοντας το μέλλον του κλάδου διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, η τελευταία έκθεση των PwC στη σειρά εκδόσεων 'Η Μεθεπόμενη Μέρα', τονίζει τις βαθιές και παρατεταμένες επιπτώσεις της χρηματοοικονομικής κρίσης. Η έκθεση προβαίνει σε μια ανασκόπηση των βασικών ζητημάτων από τα οποία θα εξαρτηθεί το μέλλον του κλάδου. Σε αυτά περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: η αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιέσεων που δέχεται το σημερινό επιχειρηματικό μοντέλο, η αντίδραση των θεσμικών επενδυτών στο περιβάλλον που θα διαμορφωθεί μετά την κρίση, οι φορολογικές πιέσεις σε ένα περιβάλλον με πιο έντονες αντιπαραθέσεις, η συνεργασία μεταξύ των χωρών των Ομάδων G8 και G20, η αναμενόμενη πληθώρα ρυθμίσεων στο χρηματοοικονομικό κλάδο καθώς και το ακανθώδες ζήτημα των αποζημιώσεων.

Η έκθεση περιγράφει πώς τα επιχειρηματικά μοντέλα έχουν υποστεί ισχυρό πλήγμα από το συνδυασμό της κατακόρυφης πτώσης των αγορών και των εξαγορών των επενδυτών με μείωση των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων της τάξης του 30-40%. Η μακρά περίοδος αστάθειας στην αγορά, που αναμένεται να συνεχιστεί βραχυπρόθεσμα με αμειώτους ρυθμούς, αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα που παρακινεί τους οργανισμούς να αναζητήσουν νέα επιχειρηματικά μοντέλα τα οποία να μπορούν να αντεπεξέλθουν σε δύσκολες και λιγότερο προβλέψιμες συνθήκες της αγοράς.

Ο κ. Κώστας Μαυροκορδάτος, επικεφαλής Διεθνών Υπηρεσιών Συμβούρωσης, των PricewaterhouseCoopers, δήλωσε: 'Οι επιχειρήσεις βρίσκονται σε πλήρη τροχιά επιβίωσης και εξακολουθούν να αναζητούν τρόπους να μειώσουν βραχυπρόθεσμα τα κόστη τους ώστε να διατηρήσουν την κερδοφορία ή να περιορίσουν τις ζημιές τους. Οι οργανισμοί πρέπει να αξιολογήσουν πλήρως τι σημαίνει βιώσιμη διαχείριση κόστους. Είναι μίηπως τα μέτρα μείωσης του κόστους επαρκή και στοχευμένα, ιδιαίτερα στον τομέα της υποδομής που αφορά τη συμμόρφωση και το σύστημα αναφορών, ώστε να μπορούν να ανεπεξέλθουν στη νέα ρύθμιση; Οι οργανισμοί είναι δυνατό να ανταποκριθούν στην αστάθεια της αγοράς αναζητώντας νέα μοντέλα αμοιβής που προσφέρουν μια πιο προβλέψι-

μη ροή εσόδων ή να θέσουν ως στόχο τη μείωση των δαπανών τους σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό. Τα πράγματα δεν είναι τόσο απαισιόδοξα όσο φαίνονται και ίσως να υπάρχουν ευκαιρίες για ανεξάρτητους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και ασφαλιστικές εταιρείες να επωφεληθούν της προσπάθειας των τραπεζών να εξασφαλίσουν κεφάλαια με το να διαχωρίσουν τις εργασίες τους από τους οργανισμούς διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι διαχειριστές και οι ασφαλιστές θα είναι σε θέση να αυξήσουν τη βάση των δικών τους περιουσιακών στοιχείων και να διευρύνουν το φάσμα εργασιών τους. Οι οργανισμοί εκείνοι που είναι επίσης σε θέση να επενδύσουν σε βασικούς τομείς όπως είναι η υποδομή που αφορά τη συμμόρφωση, τη διαχείριση κινδύνου και το σύστημα αναφορών θα αποκομίσουν άμεσο όφελος όταν τεθούν πλήρως σε εφαρμογή οι ρυθμίσεις.'

Οι οργανισμοί διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων θα έχουν επίσης να αντιμετωπίσουν αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις καθώς οι κυβερνήσεις θα αρχίσουν να προβαίνουν σε περισσότερες φορολογικές απαιτήσεις για να αντισταθμίσουν τα τεράστια δημόσια χρέη που έχουν συσσωρεύσει τους τελευταίους 18 μήνες.

Ο κ. Κώστας Μαυροκορδάτος, σχολίασε τα ακόλουθα: 'Οι φορολογικές πιέσεις θα ασκηθούν υπό τη μορφή αυστηρής εφαρμογής των φορολογικών κανόνων, με ένα πιο γρήγορο κλείσιμο των νομοθετικών κενών κι ένα περιβάλλον που θα χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη αντιπαλότητα. Οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων δεν θα έχουν άλλη επιλογή από το να μελετήσουν πώς θα πρέ-

πει να τοποθετηθούν και να προστατευθούν από τα υπερβολικά φορολογικά βάρη. Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, το φορολογικό δίκτυο θα αιχμαλωτίσει τους πλούσιους επενδυτές και τους συμβούλους τους ενώ οι νόμοι περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής και η φοροδιαφυγή θα βρεθούν και πάλι στο επίκεντρο. Αναμένεται ότι οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων θα αρχίσουν να διερωτώνται κατά πόσον διαθέτουν τις απαραίτητες διαδικασίες και την πραγματογνωμοσύνη για να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν οποιαδήποτε μέτρα που θα προκύψουν από το ρυθμιστικό πλαίσιο.'

Δυσκολίες θα σημειωθούν και σε ό,τι αφορά την ικανότητα των αμοιβαίων κεφαλαίων κινδύνου που ακολουθούν στρατηγική μη ρευστοποιήσιμων στοιχείων να αποκομίσουν αμοιβές συνδεδεμένες με την απόδοση από μη πραγματοποιηθέντα κέρδη. Ίσως προκύψουν στην αγορά πιέσεις για υιοθέτηση ενός μοντέλου αμοιβής σε στιλ ιδιωτικού κεφαλαίου που θα ανταμειβεί μόνο τα πραγματοποιηθέντα κέρδη. Ο κ. Κώστας Μαυροκορδάτος, δήλωσε: 'Η διαφάνεια εξακολουθεί να αποτελεί κίνητρο τόσο για τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων όσο και για τους επενδυτές. Οι θεσμικοί επενδυτές θα συνεχίσουν να ενισχύουν τη δέουσα επιμέλεια που επιδεικνύουν και οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να βελτιώσουν την ικανότητά τους να διατυπώνουν με σαφήνεια προς τους επενδυτές τους κινδύνους και τις ανταμοιβές. Αυτό συνεπάγεται ότι οι διαχειριστές θα πρέπει να κατανοούν καλά τις δικές τους στρατηγικές, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους κινδύνους αντισυμβαλλομένου και ρευστότητας.'

Και τέλος αλλά εξίσου σημαντικό, οι μεγάλοι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων θα επικεντρώσουν την προσοχή τους στην περιοχή της Ασίας. Χωρίς να έχει πληγεί από τη χρηματοοικονομική κρίση αλλά έχοντας ωστόσο επηρεαστεί από την παγκόσμια οικονομική ύφεση, η Ασία θα είναι η πρώτη ήπειρος που θα ανακάμψει, αντιπροσωπεύοντας έτσι μια τεράστια ευκαιρία. Οι διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων που είναι σε θέση να συνεχίσουν να επενδύουν στην επέκταση των εργασιών στους στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιφέρεια θα αποκομίσουν ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Leptos Estates: Δύο νέα γραφεία στα Χανιά

Στη διεύρυνση του δικτύου πωλήσεων της στο νομό Χανίων προχώρησε η Leptos Estates, επιλέγοντας δύο νέες τοποθεσίες στον τουριστικό Δήμο Πλατανιά για τη λειτουργία των καινούριων της γραφείων πληροφοριών και πωλήσεων. Πρόκειται για σημεία υψηλής τουριστικής κίνησης, το πρώτο σε κεντρικό σημείο στην πλατεία του Πλατανιά, και το δεύτερο στην παραλία του Πύργου Ψηλονέρου. Ειδικότερα οι εγκαταστάσεις της εταιρείας στον Πύργο Ψηλονέρου εδράζονται σε ιδιόκτητο χώρο της Leptos Estates σε εμπορικό ακίνητο στο έργο 'Aphrodite', που αποτελεί μέρος παραθαλάσσιου συγκροτήματος πολυτελών παραθεριστικών κατοικιών. Άξιοι επισήμανσης είναι ότι τα έργα ανάπλασης του παραλιακού δρόμου -πεζοδρόμηση, παγκάκια, φανοστάτες- που διενεργεί ο Δήμος Πλατανιά βρίσκονται σε στάδιο ολοκλήρωσης. Τέλος, ενδεικτικό της εστίασης ενδιαφέροντος που δείχνει ο Όμιλος Εταιρειών Λεπτός στη Κρήτη, αποτελεί η πρόσφατη μεταφορά της έδρας της εταιρείας για την Ελλάδα στα Χανιά. Σημειώνεται ότι πέραν της Κρήτης, η Leptos Estates δραστηριοποιείται επίσης στις Κυκλάδες με έργα στα νησιά της Πάρου και της Σαντορίνης, ενώ στο παρελθόν έχει αναπτύξει έργα και στην Αθήνα.

Leptos Coral Club Νέα εποχή στις υπηρεσίες

Με μια καινοτόμο και συνάμα αποδοτική προς τους πελάτες του ενέργεια προχώρησε ο Όμιλος Λεπτός στην Πάφο ώστε να τους δώσει

ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα έναντι άλλων αγοραστών-επενδυτών στην ίδια περιοχή. Για τους αγοραστές περιουσιών του στην περιοχή Κόλπου των Κοραλλίων και Πέγειας προσφέρει εντελώς δωρεάν και για πέντε χρόνια την νέα κάρτα μέλους 'Coral Club'. Με την κάρτα αυτή τα μέλη επωφελούνται δωρεάν διαμονή στα ξενοδοχεία, εκπτώσεις στα εστιατόρια, μπαρ και καταστήματα του Ομίλου, όπως επίσης δωρεάν χρήση της πισίνας, του γυμναστηρίου καθώς και άλλων υπηρεσιών, ανέσεων και ευκολιών. Με 10% έως 20% προκαταβολή μπορεί κάποιος να αποκτήσει ένα όμορφο διαμέρισμα ή μια εντυπωσιακή έπαυλη στην πιο ειδυλλιακή περιοχή της Κύπρου και συγχρόνως όλα τα οφέλη της νέας κάρτας 'Coral Club'. Ήδη με το ξεκίνημα της νέας αυτής υπηρεσίας, από τα μέσα Αυγούστου, αρκετοί νέοι αγοραστές-επενδυτές απολαμβάνουν μαζί με τη νέα τους κατοικία και τα οφέλη που προσφέρει η κάρτα 'Coral Club'. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τον Παγκύπριο αριθμό εξυπηρέτησης πελατών στο 8000 2111 ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.LeptosEstates.com.

Ο Κυριάκος Ιωάννου στο «Leptos Kamares Festival»

Ο μεγάλος πρωταθλητής μας Κυριάκος Ιωάννου παρευρέθηκε και τίμησε με την παρουσία του τις φιλανθρωπικές εκδηλώσεις "Leptos Kamares Festival" που έγιναν στην Πάφο την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου. Ο αγαπημένος όλων των Κυπρίων πρωταθλητής, αποδέχτηκε με μεγάλη χαρά την πρόσκληση των διοργανωτών οι οποίοι με τη σειρά τους τον τίμησαν με αναμνηστικές πλακέτες για την όλη προσφορά του στον Κυπριακό αθλητισμό. Το "Leptos Kamares Festival" εκτός των άλλων περιλάμβανε αγώνα δρόμου, αγώνες τένις, έκθεση κλασικού αυτοκινήτου, παιχνιδούπολη, εκθέσεις αγγειοπλαστικής και χειροτεχνίας καθώς επίσης Φεστιβάλ κρασιού και μπίρας.

5 τυχεροί
θα κερδίσουν
από €1.000!

Μεταφορά χρημάτων ...και express και φθηνότερα* μόνο μέσω της Laiki eBank!

LAIKI eBANK
Μια Τράπεζα στο χέρι σας

Εύκολα, άνετα, γρήγορα στο www.laikielbank.com

Μεταφορές χρημάτων σε τρίτους, στην Κύπρο ή στο εξωτερικό; Πληρωμές λογαριασμών; Με τη Laiki eBank, την ηλεκτρονική τράπεζα της Marfin Laiki Bank, εξοικονομείτε χρόνο και χρήμα. Ταυτόχρονα, μπορεί να είστε ένας από τους 5 τυχερούς που θα κερδίσουν από €1.000 (μετά από κλήρωση)! Κάθε μεταφορά χρημάτων σε λογαριασμό σας ή σε λογαριασμό άλλου ατόμου στην Κύπρο ή στο εξωτερικό ή οποιαδήποτε πληρωμή σε κάρτες, δάνεια ή λογαριασμούς κοινής ωφελείας από 22/9 μέχρι 22/11/2009, εξασφαλίζει και μια συμμετοχή στην κλήρωση.

Laiki eBank Services

- eBanking • Alerts • SMS Banking • eTrading
- Global eTrading • eFX Trading

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.laikielbank.com

* Σε σύγκριση με τις συναλλαγές στο ταμείο.
Για τον πίνακα χρεώσεων αποταθείτε στο
www.laiki.com.

Απίστευτο!

Στεγαστικό Δάνειο

Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης (Σ.Ε.Π.Ε.)

3,30%

αυτό συμπεριλαμβάνει όλες τις χρεώσεις και έξοδα

- Σταθερό επιτόκιο για δύο χρόνια 1,95% στη συνέχεια Euribor 6 μηνών+ 2,45%.
- Περίοδος αποπληρωμής από 15 - 40 χρόνια.
- Περίοδος χάριτος μέχρι και 2 χρόνια.
- Δικαίωμα αναστολής μέχρι και 2 φορές το χρόνο χωρίς οποιαδήποτε έξοδα.
- Διαμόρφωση δόσης ανάλογα με τις οικονομικές σας δυνατότητες.
- Μέγιστο ποσό δανείου €600.000.

Τι πρέπει να ξέρετε για το δάνειό σας:

Το Συνολικό Ετήσιο Ποσοστό Επιβάρυνσης έχει υπολογιστεί στις 16/09/2009 για δάνειο €100.000, με 20 χρόνια αποπληρωμή, σταθερό επιτόκιο 1,95% για 2 χρόνια και ακολούθως Euribor 6 μηνών (1,0400%) + 2,45% = 3,49%. Έξοδα διευθέτησης 0,5% + έξοδα ετοιμασίας συμβολαίων €50. Η πιο πάνω τιμολόγηση ισχύει για μόνιμους κατοίκους Κύπρου για ιδιοκατοίκηση. Η χορήγηση των διευκολύνσεων υπόκειται στην παραχώρηση από τον αιτητή ικανοποιητικών για την Τράπεζα εμπράγματων εξασφαλίσεων.

Διατρέχετε τον κίνδυνο να χάσετε την ακίνητη περιουσία σας αν δεν πληρώνετε κανονικά τις δόσεις της υποθήκης ή οποιαδήποτε άλλου δανείου το οποίο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία σας.

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και να αποσύρει το σχέδιο ανά πάσα στιγμή.

Έκπτωση
20% - 30%
στην ασφαλισή της
κατοικίας σας τον πρώτο χρόνο
του δανείου και στη συνέχεια
έκπτωση 10% - 22,5%, από τις
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου.

Σκέψου το. Γίνεται.

Τράπεζα Κύπρου

